

Mason Derneği Eski Üyesi Kalemikle

Mevlana ve Masonlar

Hürol Taşdelen

Ankara

Şubat 2019

“ <https://huoltasdelen.com/> “ sitesi yayınıdır.

Her hakkı saklıdır. Atıf yapılmadan hiçbir bölümü kopyalanamaz.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	3
MEVLANA CELALEDDİN RUMİ	4
MEVLANA'NIN OLDUĞU SÖYLENEN, GERÇEKTE MEVLANA 'YA AİT OLMAYAN SÖZLER	5
BİLİM İNSANLARI NE DEMİŞLER?	9
Ord. Prof. Dr. Zeki Velidi Togan	10
Ord. Prof. Dr. Fuad Köprülü	11
Prof. Dr. Halil İnalçık	12
Prof. Dr. Mikail Bayram	16
Dr. Ümit Doğan	27
İsmet Zeki Eyüboğlu	39
Rıza Algül	46
Suat Parlar	55
MASONLAR NE DEMİŞLER	59
Mason Kitapları ve Locaların Konferans Yıllıkları	60
Kemalettin Apak	61
Anadolu Güneşi Araştırma Locası	63
Işık Doğudan Gelir	74
Atilla Aykol, Egemen Bilgin, Erdal Türker, -	104
Mehmet Kıcıman, Cihan Candemir	111
Türk Mason dergisi	118
Necdet Ekrem Olcay	119
Osman Pekin	123
Mimar Sinan Dergisi, HKEMBL	126
Naki Cevad Ekkerman	127
Tahsin Yaşamak	128
Sırrı Alıçlı	129
İsmail Hüsrev Tökin	141
J. Jacky Levy	144
Faruk Erengül	145
Ziya Umur	148
Tevfik İlhan Özden	150
Yüksel Keskin	151

Nezih Rona-----	152
Hoşcan Tura -----	153
Tamer Ayan-----	157
Emre Öztürk -----	161
Tesviye Dergisi, HKEMBL-----	162
Ali Rıza Saysen -----	163
Mason Dergisi, ÖMBL-----	166
Oktay Arıkan-----	167
Mevlana Konferanslarından Bazıları-----	170
Ham-Taş Masonların e-Posta Yazışma Grubunda Mevlana Tartışması -----	173
GENEL DEĞERLENDİRME-----	213
KAYNAKÇA-----	214

GİRİŞ

Fakir son yıllarda Mason Tarikatı ve ülkemizdeki yapılanmaları üzerinde, bilimsel yöntemle çalışmalar yaparken masonların Mevlana aşkı ve gerçeklerden uzak, hayali bir Mevlana tanımlamaları dikkatimi çekti. Sonucunda da elinizdeki makale yazıldı.

Mevlana; Mevlânâ Ceâlû'd-din-i Rumi, tarihimizin önemli kimliklerinden. Tasavvuf alanındaki çalışmaları, rubai biçemindeki şiirleri sınırlarımız dışına taşmış; Mevlana 'ya küresel boyutta tanınırlık ve saygınlık sağlamıştır.

Mevlana'nın tasavvuf ve şiir alanındaki kimliğinin yanı sıra, 13. yy Anadolu – Türk toplumundaki siyasi eylemleri; Anadolu Selçuklu iktidar savaşımında Türkmenlere karşı Farısların yanında yer alması, Moğolların Anadolu'daki işgal ve Türkmenlere uyguladıkları acımasız katliamları sırasında Moğollar ile yaptığı işbirlikleri; Türk / Türkmen düşmanlığı tarih ve ilahiyat bilim insanlarınca ortaya konmuştur. Anadolu 'da Türkmenler ve önderleri Hacı Bektaş Veli,¹ Evhadüddin Kirmânî, Ahi Evren / Hâce Nasîrü'd-dîn Mahmud, Fatma Ana / Kadıncık Ana düşmanlığında, Mevlana'yı Moğollarla, Farıslarla, Anadolu Selçuklular devletinin egemen, varsıl sınıfı ile işbirliklerini bilmekteyiz.

Mevlana kimliği ve ihanetleri konusunda toplumu aydınlatan Prof. Dr. Mikail Bayram ve Dr. Ümit Doğan'a saygılarımı sunarım.

huoltasdelen.com²

¹ Hacı, eski dilde bilge demektir. Doğrusu Hacı Bektaş Veli' dir. Ancak tarih süreci içinde farklı nedenlerle, Hacı yerine Hacı denmiştir. Gerçekte Hacı Bektaş Veli haca gitmemiştir. Bu nedenle bu çalışma sırasında Hacı Bektaş Veli adı kullanılmıştır. Ancak başka yazarlardan yapılan aktarımlarda, yazarın yazışına dokunulmamıştır.

² <https://huoltasdelen.com/index.php>

MEVLANA CELALEDDİN RUMİ

Mevlana adının şapkalı, şapkasız farklı yazılışları var: Mevlânâ, Mevlâna, Mevlana. Bu çalışmada kim nasıl yazdıysa öyle bıraktım. Ben ise “Mevlana” yazılışını yeğledim.

Mevlana hakkında resmi ideoloji gözlüğü ile yapılan yayınlardan farklı şeyler söyleyen; değerli bilim insanlarımızdan paylaşımlarla başlayıp, sonra masonların yazılarından aktarımlar yapıyor olacağım. Sonunda da kendi değerlendirmemi sunacağım.

MEVLANA'NIN OLDUĞU SÖYLENEN, GERÇEKTE
MEVLANA 'YA AİT OLMAYAN SÖZLER

✓ “KİM OLURSAN OL GEL...” RUBAİSİ

Toplumda, “**Yine gel, yine gel; ne olursan ol, yine gel**” dizesiyle başlayan rubainin Mevlana ‘ya ait olduğu yaygın olarak doğru bilinen bir yanıştır. Birçok kişi, özellikle masonlar Mevlana öğretisini, hoşgörüsünü bu dizelerle açıklamıştır. Oysa bu rubai Mevlana ‘ya ait değildir. Mason yazarların pek çoğu da gerçek bir araştırma yapmadan, genel mason davranışına uygun olarak; bir dönemin Türk Filimleri, kulaktan duyma safsatalar, bilimsel niteliği olmayan yazılar ve en önemlisi de bir birlerinden kopya çekerek yazarlar. Bu nedenle de Mevlana’ya ait olmayan bu rubai mısralarını yazılarında paylaşarak ve üstüne kendilerince “derin” yorumlar yaptıklarını sanarak Mevlana’yı anlatma vahim yanlışına düşmektedirler.

Bilim insanı araştırmacı Dr. Ümit Doğan;

“Mevlana’ya Atfedilen ‘Ne olursan ol, yine gel...’ Sözleri Aslında Kime Ait?

**Bâza! Bâzâ! Her ân çi hesti bâzâ
Ger kâfir u gebr u bût-peresti bâzâ in dergeh-i mâ, dergeh-i
novmidi nist Sed bâr eğer toube-şikesti bâzâ.**

**Yine gel, yine gel; ne olursan ol, yine gel
Kâfir, ateşperest putperest olsan da yine gel
Bizim dergâhımız değildir umutsuzluk dergâhı
Yüz kere tövbeni bozmuş olsan da yine gel.**

Mevlana’ya nispet edilen yukarıdaki rubai Mevlana’nın eserlerinde geçmemektedir. Buna rağmen Mevlana’nın en önemli evrensel mesajı olarak kabul gören bu sözler Baba Efdal Kâşânî’ye de nispet edilir. ‘Ne olursan ol, yine gel...’ sözleri Rubaiyyat-ı Baba Efdal-i Kâşânî adlı eserde 7 numaralı rubai olarak yer almaktadır. Ancak, aynı sözler Mevlana ve Baba Efdal’dan iki asır önce yaşayan mutasavvıf Ebu Said Ebu’l Hayr’ın rubaileri arasında da yer almaktadır. Suhenân-ı Manzûm-i Ebu Said Ebul Hayr adlı eserin 21 numaralı rubaisidir. (...)

*Tekkede sabahlara kadar sema ve raks edip şiirler okuyan Ebu Said bu şiirlerin müritleri tarafından sözlerinin tespit edilmesini bile istememiştir. Buna rağmen kütüphanelerde yetmiş aşkın rubaisini ihtiva eden elyazmaları vardır. Bunların büyük bir bölümü Said-i Nefisi tarafından Sûhanân-ı Man-ûm-i Ebu Said-i Ebul- Hayr adıyla basılmıştır. Farsça yayımlanan ve Mevlana’ya atfedilen ‘**Ne olursan ol, yine gel...**’ sözlerinin*

bulunduğu rubaiyi de içeren eser Mehmet Kanar tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

‘Ne olursan ol, yine gel...’ sözlerinin Mevlana’ya atfedilmesinde ve bu kadar yayılmasında Abdülbaki Gölpınarlı’nın payı olduğunu vurgulayan Yakup Şafak şöyle bir eleştiri yapmıştır:

‘Mevlana ve Mevlevilik konusunda ülkemizde yetişen en önemli ilim adamlarından biri olan ve bu alandaki hizmetlerini daima takdirle, şükranla andığımız merhum Gölpınarlı’nın zaman zaman ilmi disiplinden koparak duygusal davrandığım, üslubuna dikkat etmeyip, yanlış anlamalara sebebiyet verdiğini biliyoruz. Maalesef bu konuda da öyle olmuş, kendisi büyük birikimine ve vukufuna rağmen iyi bir araştırma yapmadan, zayıf delillerle ve kendi tahminleriyle bu rubaiyi Hz. Mevlana’ya ısrarla nispet etmiş, ondan sonra da Mehmet Önder gibi takipçilerinin desteği ile tartışmalar sürüp gitmiş; birçok konuda olduğu gibi, mesele ilmi zeminlerde, serinkanlılıkla ele alınmak yerine kamuoyuna mal edilmiş, yıllarca çatışma ve polemik konusu yapılmıştır.’³

Mikail Bayram ise konuya başka bir yorum getirmekte, söz konusu rubainin Farsçadan Türkçeye hatalı tercüme edildiğini, şairin aslında burada **‘Yine gel, yine gel, ne olursan yine gel...’** demediğini, ‘Tövbe et, tövbe et, her ne isen tövbe et./ Eğer atesperestsen, putperestsen yine tövbe et. / Bizim dergâhımız ümitsizlik yeri değil, yüz defa tövbeni bozmuş olsan da yine tövbe et.’ diyerek aslında bir ayet tefsiri yaptığını öne sürmektedir. Bayrama göre Ebu Said burada;

‘Ey kendi aleyhlerine olarak günahta haddi aşan kullarım! Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah (dilerse) bütün günahları bağışlar; doğrusu O çok bağışlayıcı, çok merhametlidir...’ diyen Zümer Suresi 53. ayetin tefsirini yapmıştır.’³

³ (Doğan, 2024)

Prof. Dr. İlber Ortaylı;

“ **‘Ne olursan ol, yine gel’** sözü, Mevlana’ya ait değildir. Çünkü o, 17. yüzyılda yazılmış bir şiir. Mevlana öldükten sonra söylenmiştir. Konya’da dergâhın kapısına da, Mevlana’nın şiiri olmadığını yazdılar.”⁴

Yaşayan Son Mesnevihan Şefik Can ile söyleşiden;

“**Gel İster Mecusi, ister putperest, ne olursan ol gel**” sözünü Mevlânâ’ya ait olmadığı halde onunmuş gibi gösterenler olduğu gibi, halkın nazarında Mevlânâ’yı gözden düşürmek için, Mevlânâ’yı diğer velilerden koparmak için, bunlar uydurulmuştur.’”⁵

✓ “**NE MÜSLÜMANIM...**”

“Ey Müslümanlar, ne yapayım ki kendimi bilmiyorum. Ben ne Hristiyan, ne Musevi, ne ateşperest, ne Müslümanım. Ne şarklı, ne garplı, ne ulvi, ne de süfliyim. Ne tabiatın rükünlerindenim, ne de dönen feleklerden; ne topraktan ne de sudanım. Ne riyakârlardan, ne de arş ü ferşten ve güneştenim. Ne Hint ne Bulgar ne Sakson, ne Irak memleketindenim ve ne de Horasan toprağından.”

Bu sözler de Mevlana’ya ait değil. **Hintli Meher Baba** söylemiş.

Mevlâna’nın Müslümanlığı tartışılır ama yaşadığı toplum içinde hiçbir zaman “Müslüman değilim” demez, diyemez ve demedi.

Bu sözlerin Mevlana’ya ait olmadığını farkında olan, bilen bir masona rastlamadım. Ne kişisel olarak bulunduğum ortamlarda ne de Mevlana hakkında masonlar tarafından yazılmış onca makalede. Aksine masonlar, Mevlana’yı ve öğretisini, Mevlana’ya ait olmayan bu rubailer üzerinden açıklıyorlar. Mevlana hakkındaki görüşlerinin, sözlerin kanıtlayıcısı hep bu sözler.

⁴ <https://www.milliyet.com.tr/gundem/ne-olursan-ol-yine-gel-sozu-mevlana-nin-mi-5280603>

⁵ <https://ayvakti.net/?p=2331>

BİLİM İNSANLARI NE DEMİŞLER?

Umumi Türk Tarihine Giriş

“Şarktan gelen Tatarların Şamanlığını Müslüman Türkler bir ‘gâvurluk’ ve ‘mecusilik’ den ziyade, bir Müslümanlık namzedinin ‘cehalet’ i yahut ‘cahiliyet’ i saymışlardır. Bunu, Türkistan’da Moğollar devrinde yazılan Yesevi menkıbelerinden öğreniyoruz ki onlar Müslüman kızlarının bu Şamani Türk ve Moğol ekâbiriyle evlenmelerine asla itiraz etmemişlerdir. Anadolu’da CELÂLEDDİN RUMÎ ve halefleri de aynı fikirde bulunmuşlar ve bunu eserlerinde tebarüz ettirmişlerdir. Celâleddin Rumi, Müslüman olacaklarına inandığı Tatarlara feragatle bakılmasını tavsiye etmiş ve bir şiirinde:

‘Sen Tatarlardan korkuyorsan, Tanrı’yı tanımıyorsun demektir; ben ise onları yüz tane iman sancağı ile istikbal ediyorum’ demiştir [345].

Gazan Han Müslüman olduktan sonra Mevlânâ’nın bu şiirini kendi hürkasına ahunla yazdırmıştır [346]. Celâleddin Rumi diğer bir şiirinde:

‘Eğer bana sırdaş isen, sana sırrımızı ifşa edeyim: Halk Tatarlardan kaçıyor, biz Tatarları yaradan Tanrı’ya hizmet edelim’ demiştir [347].

Mevlâna’nın müridi olan vezir Muineddin Pervane,⁶ kendisinin Moğollarla mümaşatını ve onlara bütün mevcudiyetiyle yardımını ‘beka-yı İslâm ve kesret-i İslâm için çalışmak’ diye tarif ediyordu; Mevlâna onun Şamlı ve Mısırlılara karşı Tatarlara yardım etmesini de, Allah’ın rahmetinden ümit var olarak yapılan bir iş diye göstermiş ve bundan menetmemiştir [348],

Mevlâna’nın halifesi olan **Arif Çelebi** hakkında EFLÂKÎ onun ‘**açıkça Moğol ordusunun taraftarı**’ olduğunu zikreder [349], Bu Arif Çelebi Moğollara karşı ayaklanan **Karamanlılara** hitap ederek:

‘Tanrı Teâlâ ve tebârek sizi istemiyor, Tanrı Moğol ordusunun muvaffakiyetini istiyor; bu yüzden de devleti Selçukluların elinden alarak Çengizlilere tevdi etmiştir. O hâkimiyeti istediğine verir, biz de Tanrı’nın istediğine göre hareket edeceğiz’ demiştir [350].’⁷

⁶ Fars ‘tır.

⁷ (Togan, 1981, s. 264-266)

Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar

“Divân-ı Hikmetteki manzumelerin mahiyetini gösteren şu açıklamalardan sonra, Ahmed Yesevi 'ye “mutasavvıf şair’ demek ne dereceye kadar uygun olacağını biraz düşünebiliriz. Ahmed Yesevi, ruhlarından kopup gelen samimi feryatları zapt ve tespit ederek onların şer'i hükümler zevahiriyle telifi mümkün olup olmadığını düşünmeyen âşık mutasavvıflardan sayılamaz. O, bunun aksine olarak, hitap ettiği topluluğun fikir seviyesini ve ruh hâllerini tamamıyla göz önüne almış ve onlara tasavvufi felsefenin anlayamayacakları inceliklerini değil, daha çok şer'i ve ahlaki birtakım meseleleri öğüt verici bir emir şeklinde tebliğ ederek, uhrevi saadet için mutlaka onlara bağlı kalma lüzumunu anlatmağa çalışmıştır. Dört Halife hakkındaki uzun methiyeleri, dervişleri tarikata teşvik yollu zahidine mevzeleri, ahir-zaman fenalıklarından şikâyetleri bize Ahmed Yesevi'yi hakiki bir' mutasavvıf şair' olarak tanıtamaz; **'yetmiş iki millete bir göz ile bakmayan; halka müderris olsa, hakikatte âsidir'** diyen Yunus Emre'nin bu geniş telâkkisini, **Mevlânâ Celâleddin Rûmi'nin Panteist felsefesini** hatırlatan şeyler Divân-ı Hikmette hiçbir suretle yer bulamamıştır.”⁸

“... diğer taraftan, **Mevlânâ' daki Panteizme** yükselemediklerini de itiraf etmeliyiz.”⁹(sayfa 158)

“ **Celâle'd-Din Rûmi: İran tasavvufi edebiyatının panteist olmak bakımından belki de en büyük ve kuvvetli temsilcisi sayabileceğimiz Mevlânâ Celâle'd-Din Rûmi, ...**”¹⁰

⁸ (Köprülü, 1976, s. 155-156)

⁹ (Köprülü, 1976, s. 158)

¹⁰ (Köprülü, 1976)

Osmanlı Tarihinde İslamiyet ve Devlet

“Ahi Evren

Selçuklu sultanları Bağdat halifesi ile yakın ilişkide olup kendilerini, resmi yazılarda, halifenin bir menşurla tayin ettiği sultanlar durumunda görür, halifenin yardımcısı (zahir, mu'm) gibi unvanı İbrahim Fakılar kullanırlardı. Anadolu'da ahilik teşkilatının temelini oluşturan fütüvvet hareketinin başlangıcı, Halife Nâsır'ın sultanlar yanında girişimlerine bağlanmaktadır. **Türkiye ahi teşkilatının kurucusu Nasireddin Evren (Evrân), 13. yüzyıl başlarında Bağdat'tan Anadolu'ya gelen bir grup ulema ve sûfi arasında idi.** Bu âlimler, fütüvvet erbabının dostu I. Alâeddin Keykubad'ın (1221-1237) himayesi altında idiler. **Oğlu II. Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından zehirlenen Alâeddin'den sonra Nasireddin hapse atıldı.** Şehirde en kalabalık işçi grubu debbağların şeyhi olan Nasireddin'in Babailerle ve Türkmenlerle yakınlığı vardı. Ahi Evren tasavvuf ve felsefe üzerinde eserleri olan bir âlimdir. Asıl adı **Hoylu Şeyh Nasireddin Mahmut**'tur. Hocası ve kayınpederi fütüvvet akımının büyük şeyhi ünlü sufi **Evhadü'd-din Kirmânî**'dir. Kirmani'nin Anadolu'da birçok şehirde halifeleri ve zaviyeleri vardı.

Moğollarla işbirliği yapan ve Fars kültürüne tutkun Selçuklu seçkin sınıfına hitap eden Celâleddin Rumi ile halk adamı Türkmen merkezi Kırşehirli Ahi Evren arasında düşmanlık vardı. Bu düşmanlık Mevlanâ Celâleddin'in şeyhi Şems-i Tebrizi'nin katliyle (1247) ilişkilidir. Nasireddin' in ahileri, Moğollarla mücadeleye giren II. İzzeddin Keykâvus'u destekliyorlardı, Keykâvus 1254'te Kırşehir'e gitti. Moğol kuvvetleri onu yenilgiye uğrattılar (Sultan Hanı Savaşı, 1256). **Anadolu'da isyanı bastırmaya çalışan Moğolların soykırımından Nasireddin de kurtulamadı.** Onun, Kırşehir emirliğine atanan **Mevlevi Cacaoğlu Nureddin Bey'in şehirde yaptığı katliamda** hayatını kaybettiği (1261) anlaşılmaktadır. Tokat, Sivas, Kayseri gibi büyük şehirlerde Moğollar, karşı çıkan esnafı, bunlar arasında savaşçı kalabalık debbağ esnafını katlettiler. **Ahilere ait zaviyeler Mevlevilere verildi.** Bunun üzerine ahiler uzak uç bölgelerine, Türkmenler arasına göç ettiler.

Osman Gazi'nin şeyhi Ede-Bali'nin, Kırşehir'nden (bugün Kırşehir) Uca göçenler arasında bulunduğu bilinmekte. Keza, **Orhan Gazi ile Bursa kuşatmasında** hazır bulunan **Abdal Musa** da ahilerle beraber Uca göçen dervişlerdendir.

Türkmen halkı için Türkçe Garibnâme adlı eseri yazan Âşık Paşa da Kırşehirlidir. Bütün bu olaylar, Osman Gazi zamanında Sultanönü Ucunda rastladığımız ahiler ve abdal/kalendirilerin, Orta-Anadolu'da 1256'da patlak veren Moğol-Türkmen mücadelesinin serpintileri olduğu olgusunu ortaya koymaktadır.”¹¹

Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ (1300-1600)

“Tarikat ilk kurulduğunda merkezi, Konya'daki ‘Makâm-ı Pir’ denilen binaydı.

Bu, Mevlânâ'nın mezarının bulunduğu türbe çevresinde inşa edilmiş derviş hücrelerinin oluşturduğu bir tekkedir. Mevlânâ'nın yerine geçen halefleri, Çelebiler, tekke kurdukları başka kentlere temsilcilerini gönderir, yerel valilere ve yönetici sınıfın temsilcilerine yaklaşılarak himayelerini ve tekkeleri için vakıf sağlarlardı. **Mevlânâ'nın kendisi gibi halefleri de, genellikle yönetici yüksek sınıflara yakındı. Fars edebiyatı ve tasavvuf düşüncesini temsil eden Mevlânâ'nın rakipleri Evhadüddin Kirmani, Ahi Evren ve Âşık Paşa Kırşehir'de yerleşmişler, Kırşehir böylece 13. yüzyılın ikinci yansında Fars ve Moğol kültür ve egemenliğinin merkezi Konya karşısında öz Türk halk kültürünün merkezi haline gelmiş, orada Türk halkına hitap eden Türkçe Garibnâme yazan Âşık Paşa ve Ahi Evren'in türbeleri yüzyıllarca ziyaretgâh olmuştur. Mevlevilik, seçkinlere hitap eden bir tarikat olarak kendisini 15. yüzyıldan başlayarak birçok Osmanlı kentinde kabul ettirmiştir. Zamanla kentlerde on dört büyük ve örgütlü Mevlevi tekkesi, kasabalarda ise yetmiş altı küçük tekke kurulmuştur. Bütün Osmanlı sultanları, özellikle II. Murat, II. Bayezid, I. Selim ve III. Murat, Mevlevilerle yakından ilgilenmişlerdir. (...)**

Bütün Mevlevi tekkeleri Konya'da oturan, 14. yüzyıldan beri de Mevlânâ'nın torunları arasından seçilen bir Çelebinin yönetimindeydi. Konya'da Çelebilerin nüfuzu, devleti zaman zaman kuşkuya hatta korkuya düşürecek kadar büyüktü; Konya'daki Osmanlı valileri onların işbirliği olmadan

¹¹ (İnalçık, 2016, s. 47)

hükümlerini uygulayamaz duruma düşüyordu. 16. yüzyıldan sonra sultanların bazı Çelebileri Konya'dan sürdüğü olmuştur. Ancak, zamanla devletin vakıfları denetim altına alması, Mevlevileri daha sıkı bir itaate zorlamıştır.

Öteki tekkelerin şeyhlerini Konya'daki Çelebiler seçse de, atama ancak şeyhülislâmın arzı üzerine padişahın bir beratıyla geçerli olurdu. **Çelebi adaylarının aralarında rekabeti de, devletin tarikatı denetleyebilmesini kolaylaştırmıştır.**¹²

Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ (1300-1600)

“Mevlevi derviş tarikatının piri, dünyanın en büyük tasavvuf yazarlarından olan Mevlânâ Celâleddin Rûmî (1207-1273), İbnü'l-Arabi düşüncesinin hüküm sürdüğü Selçuklu başkenti Konya'da yetişmiştir. Önceleri dini ilimlerde iyi yetişmiş bir âlim ve vaiz olarak ün salmış, ancak **yaşamının belli bir aşamasında bir veliye dönüşerek bütün varlığını tasavvufi aşka adamıştır.** Lirik tasavvufi şiirleri, vecd halindeyken bütün ırk, din ve inanç ayrılıklarının nefsinde nasıl yok olduğunu ve **şeriat ilkelerini aşan bir coşkuya nasıl erdiğini** anlatır. Mevlânâ, meclislerinde dinleyicilerini İlahi bir cezbeye sürüklerdi. O, **Raks eden Babai dervişlerinin** gelenekleriyle, coşku içinde bütün din yasalarının ötesine geçen **Melâmilerin** derin tasavvufunu kendisinde birleştirmişti. İran düşünce ve edebiyatı ve İbnü'l-Arabi'nin derin tasavvuf düşüncesiyle yoğrulmuş çok uluslu Konya, Mevlânâ'yı kendi yaşadığı zamanda bile bir veli olarak görmüştür. Mevlânâ, İbnü'l-Arabi felsefesine olduğu kadar İranlı tasavvuf şairi Feridüddin Attâr (11197-1193) ve Sanâî'ye (ö. 1130) çok şey borçludur. Semâ'ı, musiki ve raksı, sûtî yaşantısının en yüksek derecesi olan vecde ulaşma yolunda en etkili araç olarak görürdü. Mevlânâ, ayin ve törenlere ilgi duyan biri değildi; ama zamanla onun adına, 16. yüzyılda son biçimini alacak olan bir tarikat kurulmuştur. İzinden gidenler anısını ve büyük etkisini kullanarak tarikatı Osmanlı ülkesinde birçok kente yaymış ve belli bir dizi tören ve ayinle geliştirmişlerdir.

Ölümünden sonra yazılan yaşam öyküsü, **Mevlânâ'yı her davranışı öykünülecek, yüce bir varlık olarak betimler.** Tarikatın ayinleri, mistik anlamlı simgesel hareketler biçiminde tespit edilmiştir. Özel giysiler içinde dönerek yaptıkları rakslarından ötürü dış dünyada 'dönen dervişler'

¹² (İnalçık, Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ (1300-1600), 2003, s. 208-209)

diye tanınan Mevlevilerin başlıca ayini semâ'dır. Tarikat ilk kurulduğunda merkezi, Konya'daki 'Makâm-ı Pir' denilen binaydı.

Bu, Mevlânâ'nın mezarının bulunduğu türbe çevresinde inşa edilmiş derviş hücrelerinin oluşturduğu bir tekkedir. Mevlânâ'nın yerine geçen halefleri, Çelebiler, tekke kurdukları başka kentlere temsilcilerini gönderir, yerel valilere ve yönetici sınıfın temsilcilerine yaklaşılarak himayelerini ve tekkeleri için vakıf sağarlardı. **Mevlânâ'nın kendisi gibi halefleri de, genellikle yönetici yüksek sınıflara yakındı. Fars edebiyatı ve tasavvuf düşüncesini temsil eden Mevlânâ'nın rakipleri Evhadüddin Kirmani, Ahi Evren ve Âşık Paşa Kırşehir'de yerleşmişler, Kırşehir böylece 13. yüzyılın ikinci yansında Fars ve Moğol kültür ve egemenliğinin merkezi Konya karşısında öz Türk halk kültürünün merkezi haline gelmiş, orada Türk halkına hitap eden Türkçe Garibnâme yazan Âşık Paşa ve Ahi Evren'in türbeleri yüzyıllarca ziyaretgâh olmuştur. Mevlevilik, seçkinlere hitap eden bir tarikat olarak kendisini 15. yüzyıldan başlayarak birçok Osmanlı kentinde kabul ettirmiştir.** Zamanla kentlerde on dört büyük ve örgütlü Mevlevi tekkesi, kasabalarda ise yetmiş altı küçük tekke kurulmuştur. Bütün Osmanlı sultanları, özellikle II. Murat, II. Bayezid, I. Selim ve III. Murat, Mevlevilerle yakından ilgilenmişlerdir. II. Murat Edirne'de büyük bir Mevlevi tekkesi kurmuştur. Mevleviler, böylece, Osmanlı yönetici sınıfları arasında mensupları olan, gittikçe Sünni nitelik kazanan bir tarikat haline gelmiştir. Ancak tarikatın bir başka kolu, Şii'yi ve Kızılbaşların bîatını öğretilerini açıkça benimsemiş ve inançlarında Bektâşi ve Melâmilere yaklaşmıştır.

Mevlevilik, kendisini, Fars edebiyat ve kültür geleneklerinde yetişmiş Osmanlı aydınları, özellikle bürokratik sınıf arasında kabul ettirmiştir. Böylece Mevlevilik, başlıca esinini Farsçadan alan klâsik Osmanlı edebiyatının yaratılışında önemli bir etmen olmuştur. 18. yüzyıl Osmanlı müzisyen ve şairlerinin başında Mevleviler gelir. Klâsik Osmanlı sanatı üzerindeki derin etkilerinin yanı sıra Mevleviler, Bektâşiler gibi, bütünüyle kendi Mevlevi geleneklerine dayalı bir müzik ve edebiyat yaratmışlardır."¹³

¹³ (İnalçık, Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ (1300-1600), 2003, s. 207-209)

Sosyal ve Siyasi Boyutlarıyla Ahi Evren ve Mevlânâ Mücadelesi

“ÜÇÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ

...

*Bu cümleden olarak Türkiye Selçukluları döneminde güçlü bir fikir ve aksiyon adamı olarak karşımıza çıkan **Ahi Evren Hâce Nasirü'd-din Mahmud** ve etrafındakiler üzerinde çalışmalar yürütürken, bu çevreler ile çok ünlü ve güçlü şair **Mevlânâ Ceâlî'd-din-i Rumi** ve çevresindekiler arasında yaşanan mücadeleleri deşifre etmeye yöneldim. Bu iki zümre arasındaki dini, siyasi ve fikri mücadele bu eserin konusunu teşkil etmekte ve orijinal bilgiler ihtiva etmektedir. (...)*

ÖNSÖZ

*Geçmiş dönemlerde yaşayan ilim, fikir ve sanat erbabını tanıtanlar, şöhretini ve mirasını devam ettirenler, eserlerini okutan, yayınlayan talebeleri, eserlerine şerhler ve haşiyeler yazmak suretiyle onların temsil ettiği fikir ve sanat ekolüne mensup olan takipçileri olmuştur. **Bazı fikir ve sanat adamları da vardır ki, belli bir siyasi otoritenin himayesini kazanarak bu siyasi otoritenin gölgesinde şöhretin zirvesine yükselmiş oldukları görülür. Nice güçlü, fikir ve sanat adandan da vardır ki, kendi dönemlerindeki siyasi otoriteye muhalif bir konumda olmalarından dolayı siyasi gücün hışmına maruz kalarak nam ve nişaneleri unutulmaya ve silinmeye mahkûm olmuş, tarihin karanlıklarına terk edilmişlerdir.***

Türkiye Selçukluları zamanında Moğollar 'ın Anadolu'yu işgal edip kendi çıkarlarına uyumlu bir yönetimi iktidara getirdikleri dönemde (1243— 1335 yılları arası) Ahi ve Türkmen çevrelerin Moğollara ve Moğol yanlısı iktidara karşı bir mücadele başlatıp sürdürmeleri, bu iktidarın onlar üzerinde ağır siyasi baskı ve şiddet uygulamalarına yol açmıştır. Bu ağır zulüm, şiddet ve baskılarda pek çok Ahi ve Türkmen ileri gelenleri, fikir ve sanat erbabı kişiler öldürülmüşlerdir. Ahi ve Türkmenlerin medrese, tekke, zaviye, iş yerleri ve kurdukları vakıflar müsadereye tabi tutulmuş, birçok Anadolu şehirlerinde katliamlar ve tehcir olayları meydana gelmiştir.

Ahi Teşkilatı'nın baş mimarı, derici esnafının piri, devrin önde gelen fikir ve aksiyon adamı **Ahi Evren Nasirü'd-din Mahmud da Kırşehir'de çevresindekilerle birlikte katliama uğramıştır.** Öldürülmesinden sonra da talebeleri ve çevresindekiler üzerinde yaratılan sıkı takip ve ağır baskılar eserlerinin kaybolmasına, meçhul kalmasına sebep olmuştur. Selçuklular zamanında Anadolu'da Moğollara ve Moğol yanlısı iktidarlara karşı sürdürülen isyanlarda **Ahi Evren Hacı Nasirü'd-din, bayrak** isim olduğu için bu iktidarlar onun adını unutturmak ve izini silmek için özel bir gayret göstermişlerdir. İlk defa tarafımdan el-yazması eserler ihtiva eden kütüphaneler taranmak suretiyle Ahi Evren Şeyh Nasiru'd-din veya **Hacı Nasirü'd-din'e** ait 25 kadar eserin mevcut olduğu tespit edilmiştir. Eserlerinin tetkikinden onun güçlü bir fikir adamı ve feylesof bir kişi olduğu anlaşılmuş bulunmaktadır. Bu çalışmalarımız sonucunda **asıl adı Hacı Nasiru'd-din Mahmud** olup daha çok menkıbevi adı olan **Ahi Evren** diye tanınan şahsın etrafındaki esrar perdesi kalkmış durumdadır. Bu şahsın Latifeler 'in sahibi **Nasreddin Hoca ile aynı kişi** olduğunun belirlenmesi onun etrafındaki esrar perdesinin aralanmasına da vesile olmaktadır.

Öte yandan fıkraları ile ünlü Nasreddin Hoca da böyle bir ortamda yaşamıştır. Selçuklular zamanında yaşadığı bilinen bu bilge kişinin nerede, ne zaman ve nasıl yaşadığı bilinmemektedir. Hayatı ve çevresi hakkında da çok az bilgi bize ulaşmıştır. Ondan günümüze gelen tek şey 'Letaif' denilen güldürücü ve düşündürücü fıkralarıdır. Ünü bu fıkralar ile bütün Osmanlı coğrafyasına ve Türk illerine yayılmış olduğu halde, gerçek şahsiyeti, hayat hikâyesi meçhul kalmıştır. (...)

Anadolu Selçukluları devrinin en güçlü şair ve mutasavvıfı Mevlânâ Celâlî'd-din-i Rumi, meşhur eseri 'Mesnevisinin altıncı cildinin başında (İlk 273 beyt) dostu Hüsamü'd-din Çelebi'ye hitaben bu eserini kendisine **muhalif ve kendisiyle savaş halinde olanlarla mücadele etmek amacıyla yazmaya başladığımı, sonunda başarıya ulaştığımı, düşmanlarının mağlup ve zelil olduklarını**, bu yüzden Mesnevinin bu VI. Cilt ile sona ereceğini' bildirmektedir. 'Mesnevi incelendiği zaman görülmektedir ki, gerçekten de Mevlânâ çevresinde birileri ile mücadele ve savaş halinde imiş ve kendisine şiddetle muhalif bir çevre bulunmaktaymış. 'Divân-i Kebir'inde de bililerine hicviye niteliğinde onlarca şiirler bulunmaktadır. Ünlü Mevlevi yazar Ahmed Eflâki bu muhalifleri kısmen tanıtmaktadır. Fakat Mevlâna'ya muhalif olanlar arasında biri vardır ki, Mevlânâ onu kendisinin baş düşmanı olarak görmektedir. **Bu baş düşmanı Mesnevide hiç adıyla anmamıştır.** Onu Debbağ (Derici), Margir

(Yılan), Hacı (Hoca), Danişmend (Bilge kişi), Lala (Şehzade muallimi), Nasuh (Nasihatçı), Ahi(Feta) gibi meslek bildiren sözlerle ve daha çok da Çuha (Hocacık), İblis (Şeytan), Muhannes (Eş cinsel), Pelid (Çirkef), Mar ve Ejder (yılan), Kundeh (Pes-paye) Bedhuy (Kötü huylu), Köse ve Hadım gibi aşağılayıcı, tahkir ve tezyif edici sözlerle anmıştır. Ahi Evren Hacı Nasirü'd-din, Vezir kadı Hanıkah-ı Sultani (Saray Mektebi) muallimliği (Lala) gibi önemli devlet hizmetlerinde bulunmuştur. Bu hizmetleri esnasındaki uygulamalarından dolayı da Mevlânâ'nın ağır hakaretine, hicivlerine maruz kalmıştır. (...)

II. İzzü'd-din Keykavus'un Anadolu'yu terk etmesinden sonra IV. Rüknü'd-din Kılıçarslan ve ümerası **Alıncak Noyan**'ın emrinde ülkeyi yönetmeye koyuldular. **Moğolların, Mevlânâ'ya da 'Şeyhü'r-Rum'** ünvanı verdikleri görülmektedir. II. İzzü'd-din Keykavus'un Anadolu'yu terk etmesinden sonra o sırada doksan yaşında bulunan Ahi Evren Hacı Nasirü'd-din'in de Kırşehir'e döndüğü görülmektedir. Bundan sonra Moğol yanlısı olan bu yeni iktidarın Ahi Evren'e ve Ahilere rahat vermeyeceği belli idi. Hemen ardından bu yeni iktidar kendisine karşı olan güçlerle ve bu arada Ahilerle ve Türkmen çevrelerle mücadeleye koyuldular. Bu iktidar, yeni sultandan ferman alarak Anadolu'daki bütün şeyhler ve müritlerin Mevlânâ'ya bağlanmaları mecburiyeti getirdiler. Mevlânâ'ya bağlanmayı kabul etmeyenlerin iş yerleri, tekke, zaviye, medrese ve kurdukları vakıflar müsadere edildi. Bu uygulamaya karşı direnenler ya öldürüldüler veya göçe zorlandılar.

Anadolu'nun birçok yörelerinde Ahi ve Türkmenler, bu yeni yönetime karşı ayaklandılar. Denizli, Karaman, Çankırı, Ankara, Kırşehir, Aksaray ve Uçlarda bu tür ayaklanmalar baş gösterdi. Yeni Sultan IV. Kılıç Arslan'ın görevlendirdiği ümera bu isyanları bastırmaya çalıştılar. Devrin tarihçisi Aksaraylı Kerimü'd-din Mahmud bu isyanların bastırılışını 'Mum rüzgâr karşısında sönmeye mahkûmdur.' diyerek memnuniyetini ifade etmektedir.

İşte bu isyanların en şiddetlisi Kırşehir'de oldu ki bu isyanın Ahi Evren Şeyh Nasirü'd-din Mahmud ve çevresindekiler tarafından yönetildiği muhakkaktır. Burada isyancıların isyanı bastırmaya memur edilen Emir Nuru'd-din Caca'yı şehre sokmadıkları bunun üzerine asker sevk edilerek şehrin muhasara edildiği, şehir zapt edilince de isyancıların kâmilten kılıçtan geçirildiği anlaşılmaktadır. Gene tarihçi Kerimü'd-din Mahmud bu konuda aynen şunları söylemektedir: 'Kırşehir emirliği Nuru'd-din Caca'ya verildi. Orduyla onun üzerine geldi. Bir süre muhasara edildi. Onu kaleden söküp

attılar. Hariciler (Türkmenler) -ki ona uymuşlardı kâmilten öldürüldüler.’ Baba İlyas’ın torunu Âşık Paşa’nın oğlu Elvan Çelebi (761-1360)’de Hacı Bektaş ile Osman Gazi’nin kayınpederi Şeyh Edebalî’nin Sultanla savaşmayı göze almadıklarını söylerken Kırşehir’de Ahi Evren ve arkadaşlarının katliama tabi tutuldukları olayı kastetmiş olmalıdır. Bu olayın tarihi 1 Nisan 1261 (27, R.evvel, 659)’dir. Bu olay ileride detaylı olarak verilecektir. (...)

Bir tarihçi olarak Mevlânâ’yı çevresini ve o günkü siyasi ortamı daha iyi tanımak ve devrin fikir akımları arasındaki yerini tespit etmek ve çevresinde olan biteni daha etraflı öğrenmek maksadıyla yeniden eserlerini ve özellikle de ‘Mesneviyi’ ve ‘Divan-ı Kebir’i incelemeye aldım. Gördüm ki, Mevlânâ Celalü’ddin-i Rumi ‘Mesnevi’sinde hikâyeye ve mesellerle bir yandan kendi dini, tasavvufi ve felsefi görüş ve düşüncelerini tarif ve tasvir ederken, bir yandan da devrinde ve çevresinde cereyan eden sosyal, siyasi ve kültürel olaylara bakışını, görüşünü vermekte ve fikri ve siyasi muhalifleri ile mücadele etmektedir. Bu maksatla kendisinden önceki eserlerden maksadına uygun hikâyeler seçmiş ve yüksek bir şairlik dehası ve tasvir gücü ile bu işi çok ustaca yürütmüştür. Bu anlamda ‘Mesnevi’ yedi yüz yıldan beri ne Mevlevî ve edebi çevrelerde ve ne tarihçiler arasında okunmamıştır. Bilimsel olarak değerlendirmeye de tabi tutulmamıştır. Divankebir’ de de o günün olayları ile ilgili pek çok şiirler söylemiştir. Döneminin birçok ünlü kişilerini hicveden şiirler yazmıştır. Bu şahısların kimler oldukları da birtakım karinelerle anlaşılabilir. Bu tür güncel olaylarla ilgili olan şiirleri Anadolu Selçukluları Türkiye’sinde en az ‘Mesnevi’ kadar ilgi çekiyor ve ilgililer tarafından takip ediliyordu. Bu manada ‘Divan-ı kebir’ de, Mesnevi gibi okunmamış ve değerlendirilmemiştir.(...)

Sonra âlemde genel bir uyumsuzluğun mevcut olduğunu, bundan dolayı da savaşların kaçınılmazlığını, Hz. Peygamberin de Allah için savaştığını, uzun uzun hikâyeye etmekte ve sonuçta mücadelede nasıl başarıya ulaştığını, düşmanlarının zelil, perişan ve helâk olduklarını anlatmakta, bundan dolayı da ‘Mesnevi’ yi bu altıncı cilt ile tamamlayacağını dostu Hüsamü’ddin Çelebi’ye bildirmektedir. Bu tarihten birkaç sene önce yani 659/1261’de oğlu Alâü’ddin Çelebi, Kırşehir’de Ahi Evren Şeyh Nasirü’ddin ile birlikte kendi müridi olan Nuru’ddin Caca tarafından öldürülünce Alâü’ddin Çelebi’nin cenazesi Konya’ya getirilmiş, ısrarlara rağmen Mevlânâ oğlunun cenaze namazını kılmamıştır. Fakat 1265 yılından sonra oğlu Alâü’ddin Çelebi’ye karşı öfkesinin yatışmış ve onu bağışlamış olduğu anlatılmaktadır. (...)

Bu inancım 'Mesnevi'nin birinci defterine yazdığı önsözde Kur'an-ı Kerim'de Allah'ın kitabı olan Kur'an-ı Kerim'in vasıfları hakkında nazil olan bütün ayetleri 'Mesnevi'ye nispet etmektedir. Bu önsözün ilk cümlelerini şüphe ve tereddütleri gidermek için buraya dercediyoruz:

'Bu Mesnevi kitabıdır. O Allah'a kavuşma ve onun hakkında kesin bilgiye ulaşma sırlarını açan dinin aslının aslının aslıdır. O yüce Allah'a dair bilgi veren ve Allah'ın yolunu aydınlatan ve onun varlığının en açık belgesidir. Onun (Mesnevi'nin) nuru içinde kandil bulunan bir oyuktan yayılan ışığa benzer. Sabah aydınlıklarından daha aydınlaticıdır. Bu kitap, yeşillikleri ve pınarları bulunan cennetlerin cennetidir. O cennette öğle bir göze var ki, oraya yönelenler ona selsebil derler, ermişler ve keramet sahipleri ise oraya en hayırlı ve en üstün makam derler. Mutluluğa ermişler orda yer ve içerler, hürler orada diledikleri gibi yaşarlar. Bu kitap Mısır'daki Nil nehri gibidir. Sabredenlere şarap, Firavun ailesine ve inançsızlara sıkıntı kaynağıdır. Cenab-ı Allah'ın Kur'an-ı Kerim hakkında buyurduğu gibi Mesnevi ile niceleri sapıklığa sapar, niceleri hidayete erer. Çünkü o kalplere şifa, üzüntülere cila, Kur'an'ı açıklayan, rızkı bollaştıran, ahlakı güzelleştirendir. Melekler, Ona sadece temiz olanların dokunmasını sağlarlar. Âlemlerin Rabbi'nden indirilmiştir. Önünden ve arkasından batıl ona yanaşamaz. Çünkü Allah tarafından korunmaya alınmıştır. Allah en iyi koruyucudur.'

*Mevlânâ'nın Mesnevi hakkındaki bu beyanları açıkça göstermektedir ki, o 'Mesnevi'nin Allah tarafından kendisine vahiy edildiğine inanmaktadır. Bunu sofiyane veya şairane ilham olmadığını veya ilhama hami edilmemesi için Kur'an ayetleriyle ifade etmektedir. Zaten o, bu görüşünü 'Mesnevi' hakkında söylediği bir beyitle de şöyle dile getirmektedir, **'Bu ne bir kâhin sözü, ne bir rüyadır. Allah doğruyu biliyor ki, o Allah'tan vahiydir'**.*

*Hocası Şems-i Tebrizi gibi 'Hulûliyye' inancında olan Mevlânâ, Allah'ın kendisine hulûl ettiği ve içinde bulunduğu Allah'ın kendisini konuşturduğuna inanmaktadır. Kendisine gelen vahyin böyle gerçekleştiğine inanıyor olmalıdır. Mesnevi'nin de böyle meydana geldiğini savunmaktadır. **Mecusilikten gelen** bu inancın (İran İrfancılığı) tasavvufi çevrelerde yaygın olduğu bilinmektedir. Vakıa Mevlânâ ve etrafındakiler ve hatta ilk Mevleviler 'Mesnevi'nin vahiy mahsulü olduğuna inanıyorlardı. Nitekim o dönemlerde kopya edilen Mesnevi'nin pek çok el yazması nüshalarının cilt kapaklarına ve sahife başlarına 'La yemessuhu ille'l-mutahharun' (Ona*

ancak temiz olanlar, yani melekler dokunabilir) ve ‘Tenzilün min Rabbi'l-âlemin’ (Âlemlerin rabbi tarafından indirilmiştir) yazarak²³¹ bu inancı ifade etmişlerdir. Sultan Veled ‘in anlattığına göre Dostlardan biri Hz. Mevlânâ'ya gelerek bilginlerin (Danışmend) Mevlânâ'nın ‘Mesnevi’ye niçin Kur'an dediklerini, ben de Kur'an-i Kerim'in tefsiri olduğunu onlara söyledim. Dediğini, babam da biraz durakladı ve sonra o dosta hitaben:

‘Ey köpek neye Kur'an olmasın? Ey eşek neye Kur'an olmasın? Ey bacısı... neye Kur'an olmasın? Söz ve mana olarak peygamberlerin ve evliyanın ilahi sırlarının nurlarını ihtiva etmiyor mu?’ demiş.

Bu haber de Mevlânâ'nın Mesnevi hakkındaki inancını ortaya koymaktadır.

Meşhur Molla Abdu'r-Rahman Cami, Mevlânâ için ‘Nist peygamber veli dared kitap’ (O peygamber değil, ama kitabı var) dedikten sonra şöyle demektedir:

‘Mevlânâ'nın manevi Mesnevisi Pehlevi (Deri Farsçası) dilince Kur'an'dır’

Buna mümasil yüzlerce beyan göstermektedir ki, eskiden beri Mevlevi çevreler ‘Mesnevi’ yi Kur'an-ı Kerim'e eş değerde bir kitap olarak görmüşlerdir. (...)

Fikir Adamı Olarak Mevlânâ

Şüphesiz Mevlânâ İslam Dünyasının yetiştirdiği dehalardan biridir. Kendiliğinden yetişmiş de değildir. O dönemde İslam Dünyasında mevcut olan belli bir fikir hareketinin yarattığı ilmi ve fikri potansiyel, Mevlânâ'nın yetişmesini sağlamıştır. Özellikle Mevlânâ zamanında Anadolu kültürel ve fikri hareketleri bakımından çok hareketli idi. Mâverâünnehr, Horasan, İran, Irak, Suriye ve Mısır'dan çok sayıda ilim ve fikir adamı, tarikat öncüleri Anadolu'ya gelmişler fikirlerini ve tarikatlarını yaymışlardı. Mevlânâ ailesi bunlardan biridir. O, Anadolu'daki fikir hareketlerinden birisinin öncülerinden ve hatta en güçlülerinden biridir. Sonraki asırlarda bu fikir hareketine, Celâlî'd-din-i Rumi'ye nispeten ‘Celâliyye’ denmiştir. Burada onun bu fikir hareketi içindeki yeri özet olarak verilecektir. (...)

İslam Dünyası'nda çok eskiden beri akliyeciler (Rasyonalist) ile sezginler (içe doğuşcu) birbirleriyle mücadele halindeydiler. Akılcılar, gerçek bilgiyi elde etmek için akim ve mantığın ölçü olduğunu savunmuşlar hatta aklı, imana varmanın ve Allah'ı bulmanın vasıtası olarak

görmüşlerdir. Kelamcılar, filozoflar bu zihniyetin temsilcileridir. Sezgiciler ise, gerçek bilginin içe doğuş ile elde edilebileceğini, imana varmak, **Allah'ı bilmekte aklın hiç bir fonksiyonu olamayacağını**, içe doğuş ile hidayet-i ilahi İle Allah'a varılabileceği, iman edilebileceği tezini savunurlar. İşte Mevlânâ bu ikinci düşünce tarzının öncülerindendir.

İmam Gazâlî'nin bu çıkışma karşı Mağribli ünlü filozof İbn Rüşd (590/1193) de İmam Gazzâlî'nin 'Tehafütü'l-Felasife' adlı eserini kastederek 'Tehafüt'üt-Tehafüt' (tehafütün yıkımı: Yıkımın yıkımı) adlı eserini yazarak onun görüşlerini şiddetli bir tenkide tabi tutmuştu. **Mevlânâ'nın babası Bahâü'd-din Veled de, sezgici bir fikir adamı olarak İslam Dünyası'nın en tanınmış akliyecilerinden olan Fahrü'd-din-i Râzi ile aralarında fikri münakaşalar olmuş**, Harezmsahlı Muhammed Şah, Fahrü'd-din-i Râzi'yi destekleyip onun fikirlerini devletin resmi görüşü haline getirince Bahâü'd-din Veled orada tutunamayarak göçmek zorunda kalmış ve Anadolu'ya gelmişti. İşte Mevlânâ da babasının yolunda ve onun mensup olduğu fikri hareketi takip eden bir fikir adamıdır.

Fahrü'd-din-i Râzi'nin talebelerinden de Anadolu'ya gelenler olmuştur. Bunların en ünlülerinden biri **Ahî Evren** diye bilinen Hâce Nasirü'd-din Mahmud 'dur. Bir diğeri Konya'ya yerleşmiş olan Şerefü'd-din Herevi'dir. Böylece Mevlânâ'nın babası Baha Veled ile Fahr-i Râzi arasındaki fikri mücadele Anadolu'da da Mevlânâ ile Fahrü'd-din Râzi'nin talebeleri arasında devam etmiştir. Bu yüzden Mevlânâ'nın 'Mesneuf'sinde akılcılığı yeren birçok hikâyeler bulunmaktadır. Mesnevideki 'Kel Papağan' hikâyesi bunlardan biridir. Sultanu'l-Ulemâ Bahâ Veled, 'Maarifinde, Şems-i Tebrizi 'Makalat'ında, Mevlânâ 'Mesneuf'sinde isim zikrederek Fahrü'd-din-i Râzi'ye şiddetle hücum ederlerken esas hedefleri Anadolu'daki Fahrü'd-din-i Râzi'nin talebeleri ve onun yolunda gidenlerdir. **Şems-i Tebrizi'nin öldürülmesi de bu fikri mücadelenin bir halkasıdır**. Mevlânâ'nın oğlu Alaü'd-din Çelebi de bu fikri mücadelede Ahilerin arasında yer almış ve Şems-i Tebrizi'nin öldürülmesi olayında önemli bir rol üstlenmiştir.

İşte bu yüzden Mevlânâ sezgici fikir hareketinin son büyük temsilcisidir. Ondan sonra onun zihniyetini takip edenler sadece eserlerini, özellikle 'Mesnevi'sini şerh etmek, fikirlerini yorumlamakla meşgul olmuşlardır.

Ancak Mevlânâ 'dan sonra kurulan Mevlevilik tarikatı Mevlânâ 'nın temsil ettiği fikir akımının mektebi olmuş, günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. Şunu da hatırlatmakta yarar vardır: **Mevleviliğin Selçuklular zamanından beri Anadolu'da fikir üstünlüğü sağlaması, akılcılığın büyük ölçüde zayıflamasına ve hatta silinmesine sebep olmuştur.** Bu durum, Mevlânâ'nın Anadolu'nun fikir tarihindeki yerinin ve etkisinin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Mutasavvıf Olarak Mevlânâ

Mevlânâ mutasavvıf olarak da İslam Dünyası'nda önemli bir mevkiye ve haklı bir şöhrete sahiptir. O, bu alanda da kendisinden önce mevcut olan tasavvufi eğitim ve terbiye metodunun uygulayıcısı ve bu yönde oluşan belli bir anlayışın takipçisidir. Mevlânâ, hemşerileri olan Belhli İbrahim Edhem ve Belhli Şakik'den babası Bahaü'd-din Veled'e intikal eden tasavvufi meşrebin mensuplarından.

Belh çok eskiden beri Hint kültürü ile İran kültürünün tanıştığı, kaynaştığı önemli bir merkez idi. **Hint mistisizmi ile İran Gnostisizmi (İrfancılık)**, İslam'dan önceki dönemlerde Belh şehrinde gayet canlıydı. İslamiyet'in bu bölgeye gelişinden sonra da **İslam Tasavvufunun ilk nemalandığı, doğduğu yöre de Belh** şehridir.

İşte Mevlânâ ve babası Baha Veled böyle bir merkezdeki irfan pınarından beslenmişlerdir. Mevlânâ'nın Hindistan yarımadasında büyük bir hüsn-i kabul görmesi ve bu ülkede son derece etkili olması onun Hint irfanına yatkın oluşundandır.

Mevlânâ'nın tasavvufi görüş ve uygulamaları hakkında yukarıda bilgi verildiği için burada bu konuyu kısa kesiyoruz. Ancak şunu ifade edeyim ki, Mevlânâ bir tarikat kurucusu değildir. Ölümünden sonra ilk halifesi Hüsamü'd-Din Çelebi ve oğlu Sultan Veled onun meydana getirdiği fikir hareketini 'Mevleviyye' veya 'Celâliyye' adı verilen bir tarikat haline getirmişlerdir. (...)

Anti Feminist Bir Düşünür Olarak Mevlânâ

Mevlânâ Celâlî'd-din, anti feminist bir zihniyete sahiptir. Onun bu yönü üzerinde hiç durulmamış veya fark edilmemiştir. Bu zihniyet ona hocası Şems-i Tebrizi'den gelmektedir. Çünkü Şems-i Tebrizi'nin daha aşırı bir anti feminist olduğu görülmektedir. Ahmed Eflâki'nin anlattığına göre, bir gün Şems-i Tebrizi iffetli hanımları övdü ve sonra: 'Bu iyi meziyetlerine rağmen bir kadına arştan daha yüksek bir makam verilse, o bu makamda iken yerde kalkmış bir alet görse deli gibi o aletin üzerine atlar. Çünkü kadının mezhebinde ondan daha yüksek bir makam yoktur' demiştir. Mevlânâ da 'Mesnevi' sinde kadın cinsini konu alan onlarca hikâye anlatmakta ve bütün bu hikâyelerde kadınları tezyif ve tahkir etmektedir. Kadın tabiatında aşağı ve kötü eğilimler bulunduğunu savunmakta ve bu kötü ve aşağılık eğilimleri şairane ve mübalağalı bir üslupla anlatmaya çalışmaktadır.(...)

Moğollarla İlişkisi

(...)

Hulagu Han tarafından Anadolu'ya vezir olarak tayin edilen Tâcu'ddin Mu'tez, Moğollara ait vergileri toplamakla görevliydi. Mevlânâ'ya yazdığı bir mektupta: 'Moğolların işlerinin çokluğundan ve onlara hizmet etmekten vakit bulup ziyaretinize gelemiyorum' demektedir. Mevlânâ da ona Moğollara hizmet etmesinin hakça bir iş olduğunu, Moğollar 'ın, Müslümanlara emniyet ve güven sağladıklarını bildirmekte ve '**Sen Moğollar 'ın gönlünü rahatlatarak Müslümanların huzur içinde kulluk etmelerini sağlıyorsun'** demektedir. İşte Mevlânâ ve çevresindekiler böyle bir siyasi anlayış içinde olmuşlardır.

Mevlânâ'nın sohbet meclislerinde Moğolların müşrik oldukları söz konusu edildiğinde Mevlânâ ve hocası Şems-i Tebrizi Moğolların müşrik olmadıklarını çevrelerine telkine çalışmaktalar. Eski İran Kültürü'nde devlet başkanları (Şahlar) ve devlet adamlarının yaradılışında Ferr-i Yezdani (Îlâhi nur) veya Ferr-i kiyani (Soyluluk nuru) bulunduğu bu yüzden bu soyluların günahattan ve hatadan arınmış olduklarına ve böylece Allah'ın onları teyit ettiğine inanılırdı. Mevlânâ eski İran Kültüründeki bu inanca dayanarak Cengiz Han'ın Lahûti (insanüstü) bir şahsiyet olduğunu, Cenab-ı Allah'tan mesaj aldığını savunmaktadır Böylece Allah'ın, ona güç ve iktidar bahsettiğini telkine çalışmaktadır. **Baycu Noyan** için de: '**O Evliyaullah'dan bir kişidir. Fakat kendisi bunu bilmez'** diyerek halkı Moğollara ısındırmaya çalıştığı görülmektedir. Moğollar 'ın orucun faziletine inandıklarına ve oruç tutuyor olduklarına, hatta atlarına bile oruç tutturdıklarına etrafındakileri inandırmaya çalışmaktadır. Gerek

Mevlânâ'nun gerek Şems-i Tebrizi'nin sohbet meclislerinde Moğolların zulmünü ortaya atanlar olmuş, her defasında Mevlânâ ve hocası Şems-i Tebrizi Moğol aleyhtarlığı yapanlara öfkelenmişler, Moğol zulmünü haklı göstermeye çalışmışlardır. Mevlânâ'nun Moğolları ve Moğol yanlısı yönetimi desteklediği Mevlânâ üzerinde araştırmaları ile tanınan bazı araştırmacılar tarafından da fark edilmiştir. A. Gölpınarlı, Moğolları İslamlaştırmak için böyle davrandığını öne sürerek Mevlânâ'yı mazur göstermeye çalışmıştır. Oysa bilinen bir husustur ki, Moğollar dil ve kültür bakımından Türkmenlere daha yakın idiler. Bu yüzden Anadolu'da Moğolların İslamlaşması daha çok Türkmenlerin etkisiyle gerçekleşmiştir. Moğol yöneticiler tamamen siyasi çıkarları için Mevlânâ'ya, oğlu ve torununa yakınlık gösteriyor, muarızlarına karşı onlara destek veriyorlardı.

Mevlânâ ile Moğollar arasındaki bu sıcak ilgiyi kuran da Şems-i Tebrizi olmuştur. Şems-i Tebrizi bir Kalenderi şeyhi idi. Yukarıda izah edildiği gibi Moğollar Anadolu'ya gelmeden önce bu Kalenderi dervişlerle aralarında iyi ilişkiler kurulduğu görülmektedir. Şems-i Tebrizi de bir Kalenderi olarak Anadolu'ya gelmeden önce Moğollarla iyi ilişkiler içine girmiş olmalıdır. Vakıa Şems'in bir süre Erzurum'da ikamet ettiği bilinmektedir. Moğollar Azerbaycan ve Doğu Anadolu'da iken Şems-i Tebrizi'nin onların hizmetine girmiş olduğunu düşünüyorum. Hatta Moğollar 'ın onu görevli olarak Anadolu'ya göndermiş olmaları da kuvvetle muhtemeldir. Çünkü daha sonra gelişen siyasi olaylar ve onun Anadolu'daki faaliyetleri bunu ister istemez akla getirmektedir.(...)

Mevlânâ'nın ölümünden sonra da Mevlevilerin Moğollarla iyi ilişkileri ve Türkmen ve Ahi çevrelere karşı düşmanca tutumları devam etmiştir. Ancak Mevlânâ'nın oğlu Sultan Veled'in Ahi ve Türkmen çevrelerle yapıcı, uzlaştırıcı ve barışçı bir tutum içinde bulunduğu görülmektedir. O Ahi ve Türkmenleri, Mevlevilerle bir ocakta bir araya getirmeye çalışıyordu. Fakat Mevlânâ'nın torunu Ulu Arif Çelebi'nin (719/1320) Moğol ümerası ile çok sıkı ilişkiler içinde bulunduğu görülmektedir. Moğol ümerası katında itibarlı bir kişi olduğundan kendisine para ve mülk veriyorlar, sözünü tutuyorlardı. Moğol ümerası ile içki ve işret meclislerinde bulunuyor, onlarla düşüp kalkıyordu⁵⁸⁰. Ulu Arif Çelebi'nin Karamanoğulları'na karşı Moğollar 'ı desteklediği, yakınlarını ve Müslümanları bırakıp Moğollar lehine faaliyetinin kınandığı, hatta bu yüzden Karamanoğulları'nın Konya dizdarı tarafından bir süre tutuklandığı kayıtlıdır⁵⁸¹ (...)

Mevlânâ İle Oğlu Alâü'd-din Çelebi Arasındaki İhtilaf

“Fakat burada şu kadarım belirtelim ki, şems-i Tebrizi'den dolayı veya babası tarafından şems ile evlendirilen Kimya Hatun'dan ötürü babasıyla arası açılmıştı. Bu yüzden Hüsamü'd-din Çelebi Ahi iken Mevlânâ'nın yanında yer aldığı gibi Alâü'd-din Çelebi de Ahilerin yanında yer almıştır. Eflaki onun için, ‘babasına asi olup, bazı kötü kimselere uymuştur.’ derken bunu kastetmiştir. Eflaki'nin A. Çelebi'yi kötülemek için ileri sürdüğü iddialara dayanarak A. A. Gölpınarlı'nın A. Çelebi'de bazı tuhaf haller bulunduğuna dair iddiaları tamamen yersiz ve meseleleri anlayamamaktan kaynaklanmaktadır. Oysa A. Çelebi kültürlü ve bir Ahi muallimi (Sadr) idi. Mevlânâ'nın mektuplarından da onun bilgin ve bir baş müderris (Sadr) olduğu anlaşılmaktadır. Mezar kitabesinde de A. Çelebi'nin baş müderris olduğu kayıttır.”¹⁴

¹⁴ (Bayram, 2012)

✓ X HESABINDAN PAYLAŞTIKLARI¹⁵

“Mevlana Türk değildir. Neden Türk değildir? Mevlana'nın doğduğu yer ve geldiği güzergâh bellidir. Anadili Farsçadır. Aile arasında Farsça konuşur. Eserlerini Farsça yazmıştır. Mevlana'yı Türkleştirmeye çalışanlar onun bir rubaisinde 'Hintçe konuşsam da aslım Türk'tür' dediğini ifade edip, bunu Mevlana'nın Türk olduğuna kaynak gösterirler. Mevlana'nın anadilinin Farsça olması; kendisi, hatta oğlu Sultan Veled'in bile Türkçe bilmemesi, aile içinde Farsça konuşulması gibi hususlar ortada iken bir şiirde geçen 'aslım Türk'tür' ifadesi onu Türk saymak için yeterli değildir. **Bana göre Mevlana'yı Türkleştirmeye çalışmanın Vahdettin'i milli mücadele kahramanı yapmaya çalışmaktan bir farkı yoktur.**

Mevlana'nın Mesnevi'yi Kur'an-ı Kerim gibi görmektedir.

Bu durum Mesnevi'nin birinci defterinin önsözünde yazdıklarından rahatlıkla anlaşılmaktadır. Mevlana'ya göre Mesnevi 'dinin aslının aslının aslıdır”.

“Mevlana Mesnevi'nin Allah tarafından indirildiğini söylemiş ve Kur'an-ı Kerim hakkında nazil olan ayetleri Mesnevi'ye nispet etmiştir:

orada yerler, içerler; hür kişiler orada ferahlanırlar, çalarlar, çağırırlar. O, Mısır'daki Nil'e benzer; sabırlılara içilecek sudur, Firavun'un soyuna sopuna, kâfirlere hasret. Hani yüce Tanrı da, “Onunla çoğnu azdırır, çoğunu da doğru yola götürür,, demiştir ya. Gerçekten de O, gönüllere şifadır, hüznünlere cilâ.. Kur'ân'ı, iyiden iyiye açar, açıklar; rızıkları genişletir, bollaştırır; huyları temizler, güzelleştirir; şanları yüce, özleri hayırlı yazıcılar, elleriyle yazmışlardır onu; tertemiz kişilerden başkasının ona dokunmasına meydan vermezler. **Âlemlerin rabbinden inmiştir; bâtil, ne önünden gelebilir, ne ardından. Allah gözetir onu, korur onu; odur en hayırlı koruyan, merhametlilerin en merhametlisi..** Başka lâkapları da vardır, Allah takmıştır o lâkapları ona; bizse azını anarak sözü kısalttık; az çoğa delâlet eder; bir yudum su göle delâlet eder; bir avuç buğday koca bir harmana delâlet eder.

¹⁵ <https://x.com/tsumut71/status/1208834976759857158?s=19> Erişim 5.11.2024

“Allah cc. Kuran-ı Kerim için diyor ki: ‘Ona, temiz olanlardan başkaları dokunamaz.’ (Vakıa / 79)

Mevlana da Mesnevi için diyor ki: ‘Batıl, ne önünden gelebilir ne ardından.’

Allah cc. Kuran-ı Kerim için diyor ki: Âlemlerin Rabbinden indirilmiştir. (Vakıa / 80)

Mevlana da Mesnevi için diyor ki: Âlemlerin Rabbinden inmiştir.

Allah cc. Kuran-ı Kerim için diyor ki: ‘Batıl, ona önünden de, ardından da gelemez.’ (Fussilet / 42)

Mevlana da Mesnevi için diyor ki: ‘Batıl, ne önünden gelebilir ne ardından.’

Mevlana Mesnevi’nin Kur’an olup olmadığı konusunda yaptığı bir tartışmayı oğlu Sultan Veled’e anlatan bir öğrencisine şu cevabı verir:

‘Ey köpek! Niçin Kur’an olmasın? Ey eşek! Niçin Kur’an olmasın? Ey kahpenin kardeşi! Niçin Kur’an olmasın?’

306

AHMET EFLÂKÎ

3/206-207

Sultan Veled buyurdu ki: Dostlardan biri babama: Dânişmentler Mevlânâ **Mesnevî**’ye niçin Kur’an diyor, diye benimle münakaşa ettiler. Ben kulunuz, onlara cevaben: **“Mesnevî Kur’an’ın tefsiridir dedim,”** diye şikâyette bulundu. Babam bunu işitince bir müddet sustu, sonra: Ey köpek! Niçin Kur’an olmasın? Ey eşek! Niçin Kur’an olmasın? Ey kahpenin kardeşi! Niçin Kur’an olmasın? Peygamberlerin ve velilerin söz kalıpları içinde ilâhî sırların nurlarından başka bir şey yoktur. Tanrı’nın kelâmı onların temiz yüreklerinden kaynamış ve ırmak gibi olan dillerinden akmıştır.

“Mesnevi’deki ahlaksız hikâyeler uydurma değildir. Mesnevi’nin yedinci cildi uydurmadır. Sapkın hikâyeler zaten yedinci ciltte değildir. Örneğin meşhur kabak hikâyesi beşinci cilttedir.”

✓ ÜMİT DOĞAN, MEVLANA GERÇEĞİ

“Şems-i Tebrizi'nin Konya'ya gelişi 12 Eylül 1244'tür. Bu tarih Moğolların Kayseri'yi zapt edişlerinden iki ila iki buçuk ay sonradır. Şems-i Tebrizi'nin bu tarihten önce Moğollarla irtibata geçtiğini gösteren belgeler de mevcuttur. Mesela Moğollar Erzurum'dayken Şems-i Tebrizi'nin de o yıllarda Erzurum'da olduğunu görüyoruz. Moğollar Kayseri'ye geldiğinde o yine oradadır. Şems-i Tebriz'inin müritleri olan Kalenderi dervişlerin de Moğollarla birlikte hem Köseadağ 'da hem de Kayseri'de savaşa katıldıklarını İbn Bibi naklediyor.

Burada görüldüğü gibi, Mevlana'nın iki hocası Şems-i Tebrizi ve Seyyid Burhaneddin-i Tirmizi'nin Moğollarla işbirliği halinde oldukları açıkça fark edilmektedir. Nitekim bu olaydan bir yıl sonra Seyyid Burhaneddin ölünce onun türbesini de Moğollar inşa ettiler. Burada bir hususa da değinmek gerekir. Şems-i Tebrizi'nin Konya'ya gelip Mevlana ile görüşmelerinden sonra Mevlana ile Moğollar arasında bir diyalogun başladığını görüyoruz. Bunun pek çok belgesi bulunmaktadır. Kayseri'de on binlerce Ahi ve Türkmen'i öldüren Baycu Noyan, ikinci defa Anadolu'yu istila ettiğinde Konya'ya da gelmişti. Bu gelişinde Mevlana ile görüşmeler yapmış ve Mevlana Baycu Noyan ile görüştüğünden sonra, şehre gelerek Baycu Noyan'ın veliyullahtan olduğunu Konyalılara telkin etmeye çalışmıştır. Ahmet Eflaki Dede Menâkıbu'l-Arifin adlı eserinde bunu yazmaktadır.

Mevlana'nın buna benzer bir iddiayı Cengiz Han için de dile getirdiğini görüyoruz. Dünya tarihinde Firavun ve Nemrut'tan sonra en gaddar ve kan dökücü devlet adamı Cengiz Handır. Mevlana Cengiz Han'ın bir mağaraya çekildiğini, orada on günlük itikattan sonra Allah'tan mesaj aldığını ve bu mesajı aldıktan sonra Harizmşahlar ülkesine yürüdüğünü ve başarılarının buradan kaynaklandığını iddia etmektedir.²⁰³ (...)

Karamanoğlu Mehmed Bey'in Ayaklanması ve Cimri Olayı

Hatırlayacağınız üzere Karamanoğullarının Moğollarla mücadelesi Kenmüddin Karaman Bey'in Sultanhanı Savaşında İzzeddin Keykavus'un ordusuna destek vermesiyle başlamıştı. IV. Rükneddin, Moğolların desteğiyle tahta çıktığında ağabeyi İzzeddin Keykavusa destek veren Türkmenlerle mücadeleye girişerek Moğol destekli ordusuyla Denizli Türkmenlerinin üzerine yürümüş ve Uç Beyi Mehmed Bey'i öldürtmüştü. Mehmed Bey gibi İzzeddin Keykavus taraftarı olan Keridüddin Karaman Bey aynı akıbete

uğramamak için emrindeki Türkmenlerle Konya üzerine yürümüş ancak yine Moğol destekli Selçuklu ordusuna yenilmişti.

Karaman Bey'in kardeşi Bunsuz ve Zeynel hac yakalanarak ibret olsun diye Konya sokaklarında gezdirilip enselerine tokat atmak suretiyle küçük düşürüldükten sonra idam edilmişlerdi. Aynı süreçte Karaman Bey'in küçük yaştaki çocukları da hapse atılmışlar fakat bir süre sonra Pervanenin talimatıyla serbest bırakılmışlardı. İşte hapse atılan o çocuklardan birisi Karamanoğlu Mehmed Bey idi ve yıllar sonra Karamanoğullarının başına geçmişti.

Karamanoğulları büyük düşmanları olan Moğollar karşısında zafer kazanan Memluklere destek oluyorlardı. Bu bağlamda **Karamanoğulları Moğolların Anadolu'daki sadık kulları olan Ermenilerle sürekli mücadele içindeydiler.** Hatiroğlu Şerafeddin'in Moğollara başkaldırıldığını duyan Mehmed Bey ona destek vermiş ve emrindeki Türkmenlerin bir kısmını hemen Niğde'ye göndermişti. (...)

Konyalı Mehmed-i Seyyidabadi adında bir zat Moğolların Konya'daki harmanları talan edeceklerini öğrenmiş, Mevlana'ya giderek kendi buğdaylarına zarar gelmemesini rica etmiştir. Konya'da bütün harmanlar Moğol askeri tarafından yağma edilirken Mehmed-i Seyyidabadi'nin üzeri beyaz örtü ile örtülmüş harmanına ilişilmemiştir.²⁰⁶ Hoca Necmeddin isimli bir başkası, bin koyundan oluşan sürüsünü Moğollardan korumak için Mevlana ya müracaat etmiş, Moğollar Konya ve çevresindeki bütün koyunları talan ettikleri halde onun sürüsünden tek bir kuzu bile eksilmemiştir.²⁰⁷

Moğolların Mevlana'nın sözünü dinledikleri, isteklerini yerine getirdikleri, Mevlana'ya sık sık para gönderdikleri bilinmektedir. Ariflerin Menkıbelerinde Mevlana'nın Moğol yöneticilerle iyi ilişkiler içinde olduğuna dair pek çok bilgi mevcuttur.

Moğollar Mevlana'yı 'Şeyhu's-şuyuhu'r-Rum' gibi yüksek makama getirip Anadolu'daki bütün tekkeleri kendisine bağlamışlardır. Şeyhu's-şuyuhu'r-Rum, Bağdat'ta Ahiliğin temeli niteliğindeki Fütuvvet Teşkilatına bağlı bir makamdı ve "Anadolu'da Şeyhlerin Şeyhi" anlamına geliyordu. İlk Şeyhu's- şuyuhu'r-Rum Malatyalı Şeyh Mecdüddin İshak idi. Ondan sonra sırasıyla Şeyh Evhadüddin Kirmani, Şeyh Nasireddin Mahmud yani Ahi Evran ve Şeyh Zeynüddin Sadaka bu makama tayin edilmişlerdi. Hülagu'nun Bağdat'ı ele geçirip Abbasi

Halifeliğini dağıtınca Mevlana'yı Şeyhu's-şuyuhu'r-Rum tayin ettiğini söyleyen Mikail Bayram, bu kararla birlikte Ahilerin mecburen Mevlana'ya bağlanmak zorunda kaldıklarını ifade etmektedir:

Mevlana'nın oğlu Alaeddin Çelebi, Ahi Evran taraftarıydı. Şems cinayetinin sorumluları arasında gösterilmiş, Ahi Evran'la birlikte Konya'yı terk etmek zorunda kalmış, yine Ahi Evran'la birlikte Kırşehir'de Moğollar tarafından öldürülmüştü.

*Üniversite hayatımın ilk günlerinde yüksek-dozda sıra dışı bilgiye maruz kalmak beni konuyu araştırmaya yönlendirdi. Her birisini evliya olarak tanıdığım tarihi şahsiyetlerin arasındaki siyasi mücadele epey ilgimi çekmişti. Büyük bir İslam âlimi ve dünyanın kabul ettiği bir **mutasavvıf olan Mevlana'nın Müslüman Türkmenlere karşı, putperest ve şaman inancına mensup Moğolları desteklemiş** olacağına, inanmıyordum. Ahi Evran, Hacı Bektaş-ı Veli ve Taptuk Emre gibi Türkmen kocaları Moğol istilasına karşı kenetlenmişken, Mevlana neden Moğol iktidarından yana tavır almıştı? Bu nasıl açıklanabilirdi? Mevlana ve Nasreddin Hoca gibi çok kıymet verdiğimiz iki büyük şahsiyetin arasındaki düşmanlığın sebebi ne olabilirdi? Hele Alaeddin Çelebi meselesi! Babası Mevlana'yı bırakıp, babasının baş düşmanı Ahi Evran'ın hizmetine girmiş, onunla birlikte öldürülmüştü. Cenazesi Konya'ya getirildiğinde Mevlana oğlunun cenaze namazını bile kıldırılmamıştı. Bunların altında yatan ciddi gerekçeler olmalıydı. (...)*

*Mevlana babasının medresede ders verdiği 4 yıl boyunca Suşehri'nde kalmıştır. Aile daha sonra Larende'ye yani bugünkü Karamana yerleşmiştir. Bahaeddin Veled burada Selçuklu subaşı Emir Musa'nın inşa ettiği medresede 7 yıl ders vermiştir. **Mevlana buradayken Hoca Şerafettin'in kızı Gevher Hatunla evlenmiş**, bu evlilikten **oğulları Sultan Veled ve Alaeddin Çelebi** dünyaya gelmiştir.²⁵⁵ **Mevlana ikinci evliliğini Konyalı Kira Hatun ile yapmış ve bu evlilikten Muzaffereddin Emir Âlim Çelebi ve Melike Hatun** dünyaya gelmiştir.²⁵⁶*

Mikail Bayram, **Şemse karşı, gösterilen tepkinin de onun livata fîlini** işlemesi olduğunu ifade eder:

‘Şems-i Tebrizi’nin kendisi gibi bir Kalenderi şeyhi olan Şam’daki Ali Hariri gibi livata fîlini işlemesi de ona dedikoduların şiddetlenmesine sebep olmaktaydı. Eflaki anlatıyor: Bir defasında Mevlana eğitim-öğretim için oğlunu Sultan Şems’in hizmetine teslim ederken, ‘Sultan Veled çok temizdir. Bu güne kadar hiç kimse ona livata fîlinde bulunmamıştır.’ demiştir. Livata fîlini işlemesi ile tanınan Şam’daki Şeyh Ali Hariri’nin de Mevlevi çevrelerde ulu bir kişi olarak vasfedilmesi bu ahlaki çöküntünün bu çevrelerde kabul gördüğünü göstermektedir?’²⁸³

Hacı Bektaş-ı Veli Velayetnamesine göre Konya uleması Mevlana gibi büyük bir âlimin Şems gibi meczup bir dervişin peşine düşüp medreseyi terk ettiğinden yakınarak sultanın huzuruna çıkıp, Mevlana’nın tekrar kendi aralarına dönmesi için onunla görüşmesini isterler. Sultan, Mevlana gibi bunca kitap okumuş bilgi sahibi birinin görüşüne müdahale etmenin kendisine yakışmayacağını söyleyerek ulemanın isteğini geri çevirir. Sultanın kendilerini geri çevirmesine kızan âlimler, bir perşembe günü Konya’yu terk edip Arabistan’a doğru yola çıkarlar. Sultan bilginleri geri getirmesi için Sadreddin Konevi’den yardım ister. Sadreddin Konevi de bir adamını göndererek bu sırada Denizli’de bulunan ve bağ bahçe işleriyle ilgilenen Ahi Evran’ı Konya’ya getirtir. Âlimlerin peşinden giden Ahi Evran Çarşamba Suyu yakınlarında onlara ulaşır ve ikna edip Konya’ya dönmelerini sağlar.²⁸⁴ (...)

Şems’in Kimya Hatun ile Evliliği

Şemsin Konya’ya döndüğü ilk günlerde her şey yolunda gözüküyordu. Şems’in Şam’a gitmesine neden olan muhalifler sakinleşmiş, hatta özür dilemişlerdi. Sema meclisleri düzenlenmiş, Şems ve Mevlana birkaç kez halvete girmişlerdi. Ancak bu iyimser hava uzun sürmedi. Şems Mevlana’yu bir hücreye koymuş ve kapısına oturmuştu. Mevlana’yu soran herkese “Ne getirdin? Şükranelik ne vereceksin? Onu sana göstereyim...” diyordu.²⁹⁰ Abdülbaki Gölpınarlı bu süreci “İki deniz, gene köpürerek, coşarak kavuşmuş, kaynaşmıştı. Sema meclisleri, taşkın şiirler inşadı, dostların davetleri, o coşkun hayat, gene başlamıştı ve nadim olanlar, gene Şems aleyhine dönmüşler, gene dedikodulara koyulmuşlardı...” diyerek anlatır.

Konyalıların nefretini bir kez daha kazanan, dinsizlikle, Müslümanlıktan çıkmış olmakla suçlanan Şems bir müddet sonra Mevlana'nın himayesinde yetişen Kimya Hatun la evlenmeye niyetlendi.^{291 292} Şems'in daha önce yaptığı gibi Konya'yı terk edeceğinden endişelenen Mevlana, onu yanında tutabilmek için olsa gerek, evlatlığı Kimya Hatun ile evlenmesine izin verdi. Medresenin küçük bir hücresi onlara tahsis edildi. Mikail Bayram'ın verdiği bilgilere göre bu sırada Kimya Hatun 15, Şems ise 65 yaşındaydılar. (...)

Mikail Bayram ise Alaeddin Çelebinin Kimya Hatuna âdet olduğu gibi, Kimya Hatunun da onu sevdiğini ve evlenmeyi düşündüklerim nakleder. Bayram'a göre Alaeddin Çelebi Şemsin kaldığı hücrenin kapısının önünden geçip kendisini Kimya Hatuna göstermektedir. Bir defasında Alaeddin Çelebi'nin önüne çıkan Şems 'Hey delikanlı! Bir daha buradan geçersen ayaklarını kırarım!' diye onu tehdit etmiştir.^{294 295}

Bu gelişmelerin ardından Kimya Hatun esrarengiz bir şekilde hayatını kaybeder. Eflaki bu şüpheli ölüm hakkında şu bilgileri verir:

'Şemseddin'in nikâhlısı olan Kimya Hatun, çok güzel ve iffet sahibi bir kadındı. Bir gün kadınlar, Şemsten izin almaksızın Sultan Veled 'in büyükannesi ile birlikte Kimya Hatunu gezmek maksadıyla bağa götürdüler. Birdenbire Şemseddin eve geldi, onu evde bulmadı. Sultan Veled 'in büyükannesiyile birlikte kadınların onu gezmeye götürdüğünü söylediler. Şems fena halde kızdı. Kimya Hatun eve gelince hemen boynu tutuldu. Kuru bir odun gibi hareketsiz kaldı. Üç gün feryat ve figan edip öteki dünyaya göçtü.'²⁹⁶

Kimya Hatunun Şemsle olmak istemediğini, buna karşın Şems'in ona çok düşkün olduğunu belirten Mikail Bayrama göre bu uyuşmazlık yüzünden Kimya Hatun sık sık evi terk edip gidiyordu. (...)

Bizim Mesnevim Kuran'dan da üstündür

Mevlana'nın, 'Mesnevi Kurandır...' demesi o devirde tepkilere neden olmuş, müritlerle 'Mevlana Mesneviye niçin Kuran diyor?' diyenler arasında tartışmalar yaşanmıştır.

Mevlana'ya göre Mesneviden bir kelimeyi değiştirmenin bir ayeti değiştirmek gibi olduğunu Eflaki 'den öğreniyoruz:

*'Mevlana kendi mübarek eliyle bir kitabın sahifesine kırmızı mürekkeple (şöyle) bir kaç satır yazmıştı: Bir gece şeyh Selahaddin'in peştamalı hamamda çözülp yere düştü. Bunun üzerine: 'Ey kandil beni rüsva ettin...' dedi. Kandil tersine döndü ve düşüp söndü. Orada bulunanlar, şeyhin yanına koşup: 'Biz hiç bir şey görmedik...' dediler. Şeyh onların bu sözünden çok memnun oldu. Çünkü onlar görüleni görülmemiş gibi bildirmişlerdi. İşte Mesneviyi değiştirmek ve bir kelimeyi bozmak 'Biz ıslah edicileriz, şüphesiz onlar müfsitlerdir.' ayetini değiştirmek gibi uğursuzluktur. Bu, pençelerini atıp vücudun uzuvlarını ve karnı yırtmağa, tırnaklarıyla etlerini didiklemeğe benzer.'*³⁶³

Mevlana'nın, 'Mesnevi Kurandır...' demesi o devirde tepkilere neden olmuş, müritlerle 'Mevlana Mesneviye niçin Kuran diyor?' diyenler arasında tartışmalar yaşanmıştır.(...)

Mesnevi Mevlana'ya Allah Tarafından mı indirildi?

Mevlana, Mesnevinin birinci cildinin önsözünde kitabını takdim ederken aynen şu ifadeleri kullanmıştır:

*'Bu kitap, Mesnevi kitabıdır. Mesnevi hakikate ulaşma ve yakın sırların açma hususunda din asıllarının asıllarıdır. Tanrının en büyük fıkhı, Tanrının en aydın yolu, Tanrının en açık bürhanıdır. Mesnevi, içinde kandil bulunan kandilliğe benzer. Sabahlardan daha aydın bir surette parlar. Kalplere cennettir; pınarları var, dalları var, budakları var. O pınarlardan bir tanesine bu yol oğulları 'sel sebil' derler. Makam ve keramet sahiplerince en hayırlı duraktır, en güzel dinlenme yeri... Hayırlı ve iyi kişiler orada yerler, içerler. Hür kişiler ferahlanır, çalıp çağırırlar. Mesnevi, Mısır'daki Nil'e benzer: Sabırlılara içilecek sudur. Firavunun soyuna sopuna ve kâfirlere hasret... Nitekim Tanrı da, 'Hak onunla çoğunun yolunu azıtır, çoğunun da yolunu doğrultur...' demiştir. Şüphe yok ki Mesnevi gönüllere şifadır, hüznüleri giderir, Kuranı apaçık bir hale koyar, rızıkların bolluğuna sebep olur, huyları güzelleştirir. Şanları yüce, özleri hayırlı kâtiplerin elleriyle yazılmıştır, temiz kişilerden başkalarının dokunmasına müsaade etmezler. **Mesnevi âlemlerin Rabb'inden inmedir.** Batıl ne önünden gelebilir, ne ardından. **Tanrı onu korur, gözetir;** Tanrı en iyi koruyandır, merhametlilerin en merhametlisidir. Mesnevinin bunlardan başka lakapları da var. O lakapları veren de Tanrı'dır.'*

Mesnevinin önsözünü oluşturan bu cümleleri incelediğimizde Mevlana'nın Kuran-ı Kerim hakkında nazil olan ayetleri olmasın? (...)

Mikail Bayram Mevlana'nın tam adam dışarı çıkacakken '**Benim Mesnevîm Kurandan da yücedir. Mesnevî Kuran demeyenler eşeklerdir...**' dediğini, Sultan Veled 'in itirazlar olmasın diye bu kısmı kitabına sokmadığını ancak kitabın kenarına not ettiğini bildirmektedir. Benzer bilgiler veren Ali Akın Mevlana'nın en sonunda '**Bizim Mesnevîmiz Kurandan da üstündür...**' dediğini söylemekte ve bu hikâyenin Eflakinin iftirası olduğunu söyleyenlere cevap vermektedir. Eflaki Mevlana'ya iftira atsaydı Ulu Arif Çelebi'nin onun kitabını Mevlevihanelere sokmayacağını belirten Akın, ayrıca Eflaki'nin kitabının Türkiye'de defalarca basıldığını ve hiç kimsenin bir şey demediğini ifade etmektedir. Gerçekten de Sultan Veled 'in oğlu, Mevlana'nın da torunu olan Ulu Arif Çelebinin hizmetine giren, Mevlana'yı öven menakıpname yazan ve kitabı en önemli Mevlevî kaynaklardan birisi haline gelen Eflakinin Mevlana'ya iftira atması mümkün değildir. '

Mevlana Aslen Türk müdür?

Mevlana bugün Afganistan sınırlarında kalan Belh şehrinde doğmuş ve Anadolu'ya buradan gelmiştir. **Belh şehri o dönemde Fars kültürünün önemli bir merkezidir.** Mevlana'nın anadili Farsçadır. Mevlana birkaç kelimenin haricinde hiç Türkçe bilmemektedir. Nitekim eserlerini de Farsça yazmış, 'Türkçe biliyorum ama bir sözü anlatmam için bin söz etmem gerekir...' diyerek derdini anlatacak kadar bile Türkçe bilmediğini ifade etmiştir. Anadilinin Farsça olması ve birkaç kelime haricinde Türkçe bilmemesi Mevlana'nın aslen Türk olmadığı fikrini güçlendirmektedir. Mikail Bayram da Mevlana'nın 'aba=su' kelimesinden başka Türkçe bilmediğini söylediğinden yola çıkarak Türkçe hiçbir şey bilmeyen bir kişinin Türk olamayacağını vurgulamıştır. Bunun yanında Mevlana'nın Türklerden '**Dünyayı imar etmek Rumlara, yıkmak ise Türklere mahsustur..'** diye bahsettiği ve Oğuz Türklerini 'Merhametsiz, kan emici, yağmacı!' şeklinde nitelediği bilinmektedir.

Mevlana'nın bir rubaide yer alan 'Hintçe konuşuyorsam da aslım Türk'tür...' sözlerinden yola çıkarak onun Türk olduğu görüşü ortaya atılmıştır. Mevlana söz konusu rubaide şöyle der:

*'Beni yabancı yerine koymayın, ben bu mahalledenim.
Ben sizin mahallenizde kendimi arıyorum.
Düşman gibi görünüyorsam da düşman değilim.
Hintçe konuşuyorsam da aslım Türk'tür.'*

Mevlana'nın Türklüğüne dair yazdığı öne sürülen bu rubai esasen farklı bir anlama gelmektedir. Fars edebiyatında 'Hint' ve 'Türk' kelimeleri gerçek anlamlarının dışında kullanılmışlardır. Hint 'çirkin, kötü, karanlık' anlamlarına gelirken Türk, 'güzel, iyi, aydınlık' anlamlarına gelmektedir. Buna göre Mevlana burada 'Kötü söyledığıme bakmayın aslım iyidir...' demek istemiş, ruh dünyasının aydınlık ve ferah olduğunu ifade etmeye çalışmıştır. Bunu kabul etmeyip, Mevlana'nın gerçekten Türklüğüne vurgu yaptığını düşündüğümüz anda başka sorular karşımıza çıkar. Mevlana neden, 'Beni yabancı yerine koymayın, ben bu mahalledenim...' diyerek Türklere Türk olduğunu ispat etme ihtiyacı hissetmiştir? Türkler neden Mevlana'yı düşman olarak görmüşlerdir? Mevlana Türklerin kendisini düşman olarak gördükleri fikrine nereden kapılmıştır ve niçin Türklere düşman olmadığını ispat etme gereği duymuştur?

Mevlana burada 'Beni yabancı yerine koymayın ben bu mahalledenim. Ben sizin mahallenizde kendimi arıyorum. Düşman gibi görünüyorsam da düşman değilim. Hintçe konuşuyorsam da aslım Türk'tür...' derken aslında Türklerin düşmanlığını kazandığını kabul ve itiraf etmektedir. Türkler Mevlana'yı düşman olarak gördülerse bunda Mevlana'nın Ahi ve Türkmenlere karşı Moğollardan yana tavır almasının etkili olduğu muhakkaktır. Fuat Köprülü'nün 'Mevleviler daha Celaleddin-i Rumi'den başlayarak Türkmen babalarına fena bir gözle bakmışlar, onları kendilerine rakip görmüşler ve Moğol istilasını müteakip onlara aleyhtar bir vaziyette bulunmak için bir aralık Karamanlılara karşı bile Moğolların hâkimiyetini tercih etmişlerdir...' şeklindeki ifadeleri meselenin anlaşılması adına oldukça önemlidir.

Diğer taraftan, anadili Farsça olan, Konya'da yaşamasına rağmen hayatı boyunca Türkçeyi tam anlamıyla öğrenmeyen, beyitlerinde Türkleri yıkıcı, kan emici, yağmacı diye nitelendiren, Moğollardan yana tavır alıp Türkmenlerin düşmanlığını kazanan, bunu kabul ve itiraf eden Mevlana'nın 'Aslım Türk'tür...' demesi Türk olduğunu kanıtlamaya yeterli midir? Bunu siz değerli okuyucuların takdirine bırakıyorum.

Mevlana'nın Türklere Bakışı

Merhametsiz Türk zalimler, kan dökücü Oğuz Türkleri...

Bildiğiniz üzere Mevlana'nın hayatını anlatan en önemli ana kaynaklardan birisi Eflakinin yazdığı Ariflerin Menkıbeleri adlı eserdir. Bu eserde yer alan şu anekdottan Mevlana'nın Türkler hakkında son derece olumsuz fikirlere sahip olduğunu anlıyoruz:

'Yine meşhur bir hikâyedir: Bir gün Şeyh Selahaddin hazretleri bağını yapmak için ücretle Türk rençperler tutmuştu. Bunu gören Mevlana hazretleri: 'Efendi, bağ yapımında Rum rençperler, bozumunda da Türk rençperler tutmak lazımdır. Çünkü dünyayı imar etmek Rumlara, yıkmak ise Türklere mahsustur. Her şeyden arı duru olan yüce Tanrı, dünyayı yarattığı vakit önce gafil kâfirleri yarattı ve onlara uzun ömür ve büyük kuvvet verdi. Nihayet onlar, hiçbir şeyden haberi olmayan rençperler gibi bu toprak âlemini imar etmeye çalıştılar. Birçok asırlar sonra gelenlerin örneği olsun diye birçok şehirler, dağların tepelerinde kaleler ve tepeler üzerinde tarlalar yaptılar. Sonra da azar azar bu imaretlerin tamamıyla harap olması için Tanrı'nın takdiri şöyle bir tedbirde bulundu: Bunları yıkmak için Türkleri yarattı, onlar da çekinmeden ve acımadan gördükleri her imareti yıktılar, harabeye çevirdiler ve hâlâ da yapıyorlar ve kıyamete kadar da böyle yapacaklar. Konya şehri de yine merhametsiz Türk zalimlerin eliyle harap olacaktır...' buyurdular. Nitekim şimdi buyurduğu gibi oldu.'

Eseri Türkçeye çeviren Tahsin Yazıcı burada Mevlana'nın 'Türkler' diyerek aslında Anadolu'yu yakıp yıkan Moğolları kastetmiş olduğunu belirtmektedir. Ancak eser incelendiğinde, eserin pek çok yerinde Moğolların 'Moğol' veya 'Tatar' olarak, Moğollarla mücadele eden ve Türkmen olan Karamanoğullarının ise 'Türk' olarak anıldığı görülmektedir. Dolayısıyla Mevlana'nın burada Moğolları değil Türkmenleri kastettiği muhakkaktır. Mesnevide yer alan bir hikâyede Oğuzlardan 'Kan dökücü Oğuz Türkleri malları yağma etmek üzere bir köye girdiler...' şeklinde bahsetmesi de 'Dünyayı imar etmek Kumlara, yıkmak ise Türklere mahsustur...' derken Moğolları değil Türkleri kastettiğini göstermektedir. Mesnevide geçen hikâyeye şöyledir:

'Kan dökücü Oğuz Türkleri, malları yağma etmek üzere bir köye girdiler. O köyün eşrafından iki kişi yakalayıp birini öldürmeye niyet ettiler. Öldürmek üzere elini bağladıkları zaman dedi ki: 'Padişahlar, yüce erler. Niye benim kanıma kastediyorsunuz? Neden benim kanıma susadınız? Öldürülmemdeki maksat, garaz ne? Görüyorsunuz ya, gördüğünüz gibi yoksulum, çıırçiplak bir adamım' Oğuzların biri 'Arkadaşın korksun, ürksün de altınları çıkarırsın diye öldürüyoruz...' dedi. Adam 'O benden yoksul...' deyince Oğuz, 'Haber verdiler onun altını var...' dedi.

Mevlana ve Şems'in Kadınlara Bakışı

Mesnevinin pek çok yerinde kadınları aşağıladığı görülen Mevlana, bir beyitte 'Danışmak için bir iyi ve diri kişi lazımdır ki seni de diriltsin. Fakat nerede öyle bir diri? Ey yolcu, yolcuyla danış kadınla değil. Çünkü kadının reyini (tercihi) seni topal eder...',³⁷⁶ diyerek kadınlara akıl danışmamak gerektiğini vurgulamıştır. Bir başka beyitte 'Kadınlarla meşverette (görüş alışverişinde) bulunun, ne derlerse aksini yapın. Şüphe yok ki onlara aykırı hareket etmeyenler helak oldular...'³⁷⁷ diyen Mevlana kadınların hiçbir konuda sağlıklı karar veremeyeceklerini ve her görüşlerinin yanlış olduğunu, doğruyu bulmak için kadınların söylediklerinin aksinin yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Erkekleri kadınlardan üstün gören Mevlana bunun kuvvet kazanç veya mal mülk bakımından olmadığını belirtir ve şöyle devam eder:

'Ey yalnız bu anı gören! Erkeklerin kadınlardan üstün olması erkeğin kadına nazaran daha ziyade sonu görür olmasındandır. Erkek işin sonunu göremezse işin sonunu görenlere nazaran kadın gibi noksan sayılır.'³⁷⁸

Mesnevinin bir başka yerinde uydurma hadislerden yol alarak kadınlar ne derse aksini yapmanın Peygamber tavsiyesi olduğu anlatılır."¹⁶

¹⁶ (Doğan, 2024)

İSMET ZEKİ EYÜBOĞLU

Mevlana, varlıklı kesimin, Hacı Bektaş Veli ise yoksul topluluğun insanıdır

“Hacı Bektaş Veli’ye bağlananların benimsedikleri inanç türü şeriatla bağdaşmıyor, bunu, onun yaşadığı çağda egemen olan İslam görüşünden anlamaktayız. Şeriata göre çalışmadan geçinmek, şuna buna yük olmak, evlenmemek, aşırı içekapanışla çevresinden kopmak, yazgıyı değiştirmek, ‘çile’ denen içekapanışlara, toplumdaki uzaklaşmalara yönelmek yoktur. ‘Tarikat’ denen kuruluşların Kur’an’da, hadislerde yerini bulmak olanaksızdır, tanrıdan başka ‘kutsal’ nesne yoktur, sakala, saça, giysiye, suya, dağa, taşta, ağaca . ‘kutsallık’ yüklemek, tanrıya ortak koşmaktır (bunun en açık örneği Peygamber’in ölümünden sonra, kesilen ağaçtır. Peygamberin sağlığında, yorulunca gölgesinde dinlendiği bir ağaç vardı. Ölümünden sonra arkadaşları o ağacın altında toplanmaya başlayınca, Ömer ya da Osman, o ağacı kestirdiler...”

Anadolu insanının, Hacı Bektaş Veli’yi tutması, değişik başarı odaklarına yerleştirerek yaşatması, ona birtakım olağanüstülükler yüklemesi yalın bir inanç olayı değildir, bunun özünde insan değerlerini ilgilendiren başka etkenler de vardır. Hacı Bektaş Veli çevresinde toplananların bağlandıkları inançların içeriği düşünülürse, yaşama biçimlerine dayalı bir nitelik taşıdıkları anlaşılır. İslam düşüncesinin, Anadolu’da yayılmaya başladığı dönemlerin inanç durumunu başka bir bölümde açıklamış, burada iki karşıt odağı açıklamaya çalışacağız.

*İslam dininin, özellikle Sünni diye nitelenen kurumu, inanç yönünden, kesin, değişmez, genel geçerlik taşıdığı söylenen koşullara dayanır. Bu koşulların dışına çıkmak, başka düşünce odakları, inanç kaynakları aramak yasaktır, suçtur. Bu değişmez koşulların oluşturduğu birikime de servet denir. **Anadolu insanı, bütün geçmişi boyunca özgür düşünmeye alışmış, benimsediği inançların çoğunu kendi anlayışına göre biçimlendirmiştir.** Bu tür inanç biçimlendirmelerine, biz, toprağa bağlılık diyoruz. Toprağa bağlılık, eylemle inancın doğal bir tabana oturmasıdır, yapılanla inanılan arasında yaşamdan beslenen bir bağın kurulmasıdır. Bir inancın kökleri, gelişen uygarlığın beslediği toprağın derinliklerine inemezse, gelişme olanağı bulamaz, besleyici özden yoksun kalır. Anadolu insanı, geçmiş süresince sarsıntılı, bunalımlı dönemler geçirmiş, değişik inanç ortamlarında çelişkili durumlar yaşamıştır. Ancak, ortaçağın getirdiği inanç*

baskıları, dinin kendisinden başka yetke tanımayı, başka inanç kurumlarını geçersiz sayıp ortadan kaldırmaya yönelişi yozlaştırıcı bir durum yaratmıştır.

Çok tanrıçılıktan tektanrıçılığa geçilirken kılıca katman yetkinin sınırları çok genişlemiş, nerdeyse biricik yaşama ortamına dönüştürülmüştür. Bu ortamda kişisel eylemler denetim altındadır, davranış özgürlüğü söz konusu değildir. İslam anlayışına göre kişisel davranış bir görev niteliği taşır, bütün yapılanlardan tanrıya karşı sorumlu tutulma değişmez kuraldır. Ancak, bu sorumlu olmanın karşısında, sorumlu tutanın yaptığı nedir? Kişiden görev, ödev isteyen, onu bunlarla sorumlu tutan yetke kişiye ne veriyor? 'Çalışan kazanır' ilkesi yeni değildir, kaynağı da doğadır, öyleyse bunu yeni, örnek bir ölçek saymak kandırmacadır. Doğada bir yere çakılıp kalan dirinin yaşama süresi azdır, asalak bile olsa. Oysa toplumsal yaşama düzeninde başka seçeneklerin gündeme getirildiği görülür. Biz, ona, sömürmeyi bilen kazanır diyoruz. Bu tutum uygarlıkla, insan değerleriyle bağdaşmaz besbelli. İşte, Hacı Bektaş Veli'nin çevresinde toplananlar da böyle bir tutum içindedir. Bu tutum, düşünülüp taşınmış bir ölçeye, bilinçli bir kurala dayanmayabilir, ancak nesnel açıklığı ortadadır.

Hacı Bektaş Veli'nin kendisi, gövdesel varlığı bir bunalım döneminin içinde belirginleşmiştir, ancak çevresini biçimlendiren etkenler daha öncelere gider. Bu etkenler, Anadolu insanının geçmişinden gelen bir davranış türünün nesnel öğeleridir. Ortaçağın getirdiği inançlarla bu eski uygarlık verilerini uzlaştırma olanağı yoktur, buna karşın toplumda hepsini atmak da elden gelir iş değil. Bu durumda yeni bir kapı açmak, yeni bir ışık kaynağı aramak gereksinimi doğuyor, bunalımdan öte. Hacı Bektaş Veli'yle gelen inanç (öyle söyleniyor), ortada bulunanla bağdaşır nitelikte değil. İşe yeni bir uyarılama karışıyor, bilinçlenmenin eşiğinde yönlendirici bir çıkış, bir atılım. Bu atılım, Hacı Bektaş Veli'nin çevresinde toplanmayı sağlayan başlıca etkendir. Şimdi bu etkeni sergileyelim: (...)

Kimi toplumlarda, toplumsal düşünce en uygun ortamı, dönemi bulunca, beklenmeyen bir kişinin varlığında nesnelleşir, etkinlik kazanır. Bu 'beklenmeyen kişi'yi yaratan da toplumsal eğilimdir. Toplumsal eğilim, biriken büyük bir suyun çıkağıdır, akış yeridir. Biriken suyun akışıyla başlayan olaylar, başlangıçta, çevrede korku yaratabilir, kimilerini can kaygısıyla yüz yüze getirebilir, işte öncü önder kişiler bu dönemlerde ortaya çıkar, boşalan suyun akışını denetim altına alır, yönlendirir.

Hacı Bektaş Veli'nin durumu da öyledir. O, beklenen bir kimse değildi, onu bekleyenler de yoktu. Yazılı kaynakların bildirdiği 'babalar' ondan önce gelmişlerdi, Anadolu'nun değişik yörelerine yayılmışlardı. Söylencelerin on binlerce diye gösterdiği bu 'Horasan erleri'nden günümüze kalanların sayısı bir elin parmaklarını geçmiyor. Bu sayılı kişilerin içinde, daha o dönemde, sivrilen, etkinleşen Hacı Bektaş Veli'dir. Oysa yine o dönemde, Anadolu'da egemen güç durumunda olan beyler, sultanlar vardır. Geçmişle ilgilenen bilimlerin bize bildirdiğine göre, çağlarında 'büyük' diye nitelenen bu yöneticilerin 'büyüklük' ünü gösteren kanıtlar yoktur. Peki, bu 'büyüklük' nereden geliyor, nelerle oluşuyordu; bunları bilmiyoruz, geleceğin kuşakları da bilemeyecekler. Sözelgesi, yaşadığı dönemde, Selçuklu Sultanlarının bile saygı duydukları, önünde eğildikleri bildirilen Mevlana'nın büyüklüğü nereden geliyor? Günümüze kalan yapıtlarında 'büyüklük'le nitelenebilecek bir yaratıcılık bulamıyoruz. Üstelik halk kesiminde de tutunamamış, halkın onunla ilgili söylenceleri de pek yoktur. Ahmed Eflaki Dede'nin yapıtı (Ariflerin Menkibeleri) bize böyle bir büyüklüğün kaynağını, koşullarını gösterebilecek nitelikte değildir. Selçuklu Sultanlarının tuttukları, saygı duydukları bir kişinin halk kesiminde ilgi uyandıramayışı, üzerinde durulmaya değer bir konudur. Oysa Hacı Bektaş Veli'de böyle bir durum görülüyor, onu tutan Sultan yok, Osman Gazi'yle buluştuğu, görüştüğü söylentisi de Âşık Paşaoğlu'na yalanlanıyor: '... bu andığım azizler, Osmanlı Hanedanı ülkesinde olan kişilerdir. Osmanlı soyu ile görüşmüşlerdir. Bu Hacı Bektaş, Osmanlı Hanedanından kimse ile konuşmadı. Bundan ötürü anmadım.' (s. 221, Atsız yayını)...

Öte yandan, yine bu dönemde, Mevlana'nın Hacı Bektaş Veli'yi tutmadığı, daha doğrusu yerdiği söyleniyor:

'... Cica'nın oğlu Emir Nureddin bir gün Mevlana hazretlerinin hizmetinde, Hacı Bektaş Horasani'nin kerametlerinden bahsediyordu: Bir gün Hacı Bektaş'ın hizmetine gittim. O dış görünüşe hiç saygı göstermiyor, şeriata uymuyor ve namaz kılmıyordu. Ona mutlaka namaz kılmak lazım geldiğine dair ısrarda bulundum. O, 'Git su getir de abdest alayım ve taharet edeyim' diye buyurdu. Destiyi kendi elimle çeşmeden doldurup onun önüne getirdim. Maşrapayı alıp bana verdi ve 'Dök' dedi. Onun eline su döktüğüm vakit, berrak suyun kan olduğunu gördüm ve bu durum karşısında şaşakaldım dedi. Bunun üzerine Mevlana hazretleri, 'Keşki kanı su yapsaydı, çünkü temiz suyu kirletmek o kadar büyük bir hüner değildir. Musa 'Nil'i, Kıpti için kan ve kanı da Sıpti için berrak su yaptı. Bu onun kudretinin kemalindendi. Bu şahısta o kudret yoktur. Buna israfın

değiştirilmesi . Derler ki Kur'an'da (şüphesiz israf edenler şeytanın kardeşleridir K.XVU,27) buyrulmuştur. Has tebdil senin Şarabının sirke ve müşkülünün hal olmasıdır. Senin alçak bakırın halis altun olur, kâfir nefsin Müslüman olur, İslam olur. Kilin gönül kıymetini alır.' dedi. Hemen o anda Nureddin baş koyup Hacı Bektaş'a gösterdiği rağbetten vazgeçti.'

İnsan yüzlü birçok iblisler olduğundan

Her ele el vermek doğru değildir. (Eflaki, c.1.,s.539540, Tahsin Yazıcı çevirisi, 1953)...

Bu alıntıda görülen durum, Hacı Bektaş Veli'nin yararına değildir, özellikle Mevlana'nın ne düşündüğünü gösterme bakımından önemlidir. Mevlana'nın böyle düşünmesi, Hacı Bektaş Veli'yi yermesi neden kaynaklanıyor diye derinlere dalmanın gereği yoktur, arada bir görüş ayrılığı, yön aykırılığı vardır. Mevlana, çevresine İran tasavvufundan aktarılan bir gözlükle bakıyor, nesnel bir yaşama ortamının içinde değil dışındadır, soyut varlık alanındadır, oysa Hacı Bektaş Veli, yaşadığımız dünyanın kişisidir. Mevlana'nın dili yericidir, ağırdır: '... Şeyh İshak kendinden geçti... Hacı Bektaş hazretlerine ulaşınca, görüp işittiğini olduğu gibi anlattı ... Hacı Bektaş da, aynı günde Mevlana hazretleri kükreyen bir Arslan gibi içeri girdi ve bana: Ey kız kardeşi fahişe, bizim heyecanımız neşe ve aşktan geliyor, yanma ve aramaktan geliyor' deyip gırtlakımı sıktı. Öleceğimden korktum, baş koyup istiğfar ettim, yalvarıp yakardım ve kendi aczimi itiraf ettim' dedi.' (Eflaki, c. 1. s.413)...

Eflaki Ahmed Dede'nin, buraya aktarılan sözleri yakıştırmadır, olayların ortaya çıkış süresiyle bağdaşmıyor. Yine bu Eflaki Ahmed Dede, Mevlana'nın 1272'de doğan torunu Ulu Arif Çelebi ile Şeyh İshak'ı Merent'te dövüştürür, Çelebi'ye dayak yedirir, bundan üç gün sonra Şeyh İshak'ı Merent'te, evinin damında 'sema ederken' düşürüp öldürür, çevre halkının bu olayı Ulu Arif Çelebi'nin ermişliğine yordüğünü söyler (A. Gölpınarlı, Mevlana'dan Sonra Mevlevilik, 1953, s.71.).

*Hacı Bektaş Veli ile Mevlana arasında, önemli bir görüş ayrılığının bulunması, ikisinin birbirine karşı çıkması, doğaldır. Bu doğallık, ikisinin yetiştiği eğitim ortamından kaynaklanıyor. **Mevlana belli bir yörenin, varlıklı kesimin, Hacı Bektaş Veli ise yoksul topluluğun insanıdır.** Hacı Bektaş Veli'yi namaz kılmamakla, oruç tutmamakla suçlayan Mevlana'nın eylemleri şeriata aykırıdır, İslam diniyle bağdaşmaz.*

Şeriatta çalgı eşliğinde dönmek, oynamak, tanrı ile kişi özdeşliğini ileri sürmek, tanrıyı kadın erkek kılığına sokarak 'kıvrak bir sevgili' durumunda göstermek, 'tanrı ile gizlice bir yere kapanmak' yoktur, ölümü gerektiren birer suçtur. Burada, pek ayırtı seçilemeyen, karşıt bir olay söz konusudur: Bektaşilik Mevlevilik çekişmesi, daha Mevlana çağında, Hacı Bektaş Veli etkinliğini sürdürürken başlamıştır. Mevlana içedönük, Hacı Bektaş Veli dışadönüktür, birincisi halka kapalı, ikincisi açıktır. Mevlana halkın arasına girememiş, kırsal kesime açılmamıştır, oysa Hacı Bektaş Veli kırsal kesimin yaylaklarda, yaylımlarda dolaşan insanlarıyla senlibenli olmuş, daha doğal bir yaşama ortamında bulunmuştur.

Çağdaş oldukları bilinen, bu iki inanç eri arasında beliren gerginlik sonradan yakıştırılmış da olabilir. O durumda, yeni bir konu ortaya çıkabilir: Tarikat gerginliği. Bize kalırsa gerçek olan da budur. Gerek Eflaki'nin yaptığı, gerekse Vilayetname sonradan yazılmıştır. Birincinin katılığı, ikincinin yumuşaklığı ise ortaya kondukları kesimlerin yaşama aykırılığından kaynaklanıyor. Hacı Bektaş Veli çizgisinde yürüyenlerin tutumu ile Mevlana'yı izleyenlerin davranış biçimi, toplumsal çevrenin özelliğinden kaynaklanıyor. İşte, Hacı Bektaş Veli'nin bir tepki varlığı olarak ortaya çıkışının tabanında, bu görüş başkalığı yatmaktadır. Anadolu insanı, yaşadığı ortamın koşullarına göre, iki seçenekten birine uyma gereğindeydi, inançla yaşam eylemlerinin el ele yürümesini kaçınılmaz sayıyordu (bunu bilinçli olarak yapmasa bile ortamın yönlendirmesi öyleydi). Bu ortamda Hacı Bektaş Veli, eyleme yönelik bir davranışın öncüsü durumundaydı, çevreden soyutlanmamıştı. Çevreyi etkileyen bu ermişin öncülüğü de davranışlarından kaynaklanıyordu. Halk, özlemlerini, Hacı Bektaş Veli'nin eylemlerinde nesnelleşmiş görüyordu. Bizim 'teпки' diye nitelediğimiz olayın kaynağı da bu eylem özlem bağlantısıdır.

Şimdi, bu 'teпки' kime, neye karşıdır sorusu gündeme gelir. Bu tepki, o çağın değişik etkiler yüzünden, bunalıma itilmiş Anadolu insanların, özellikle kırsal kesimin, tekelci baskıcı yönetime karşı inanç özgürlüğünden yana olduğunun kanıtıdır. Anadolu insanı, belli bir odaktan yönlendirilen, ereği önceden belirlenen bir inanç kurumuna bağlanmak, istencini başkasının buyruğu altında bir araç diye görmek istemiyor. Bu olay, bilimsel yöntemlerle düzenlenmiş bir taslağa göre değildir, halkın doğal eğilimlerine dayalıdır. İnanç konusunda yeterli bilgisi olmayan bir kimse bile yönlendirici baskıya karşı direnebilir, bu, kişide bilinçaltına sığınmış bir özlemdir, yeri gelince bilinç düzeyine çıkar. Kişinin doğasında; gizemsel pekiştirmelerle beslenen, ancak kaynağı yaşam olan, bu etkin gücün ortaya çıkacağı

görünür duruma geleceği gün belirlenemez, (önceden) saptanamaz. Toplum olaylarının, kendi yöneltilerine göre, değişmeyen bir kuralı vardır. Bu kural, beklenmeyen bir dönemde, olayı yüze çıkarır, ancak anlaşılmasını, kökensel etkinliğini bilinç düzeyinde gerekli yerine koymada gecikebilir. Elimizde bulunan yazılı kaynaklara göre, Hacı Bektaş Veli'yle ilgili konulan, ondan sonra ortaya konan ürünlerden öğreniyoruz. Bu kaynaklarda (Vilayetname de içinde) Hacı Bektaş Veli bir 'sevgi ögesi' niteliğindedir, olduğu gibi değil de olması özlendiği gibi gösteriliyor (şeriatçı kaynaklar sözünden dışarı).

Biz, çok sonradan gelen araştırmacı, okuyucu kişiler olarak, bu 'sevgi ögesini Anadolu toprağından soyutlayarak açıklayamayız. Bu sevgiyi yaratan toprak (beslediği insanlarla) kendine göre bir öncü besleyecek güçtedir; bu güç de kuşkusuz, tartışmasız 'toprağımızın dili'dir. İmdi, Hacı Bektaş Veli'yi bir 'tepki' diye göstermenin niteleyici öğelerini de bu toprakta aramamız gerekir. Sözü daha uzun, daha geniş yaylımlara götürüp, otlakları açmanın gereği yok: Hacı Bektaş Veli, baskıcı katılığa karşı, inanç özgürlüğünü savunan, insanı kendi bilinç ortamında gönül uyarınca davranmaya götüren özsel bir (bilinçli olmasa bile) anlayışın imidir...

Hacı Bektaş Veli Bir Tepkidir¹⁷

¹⁷ <https://www.cafrande.org/mevlana-haci-bektas-veli-ismet-zeki-eyuboglu/>

İsmet Zeki Eyüboğlu

“1925 doğumlu olan Eyüboğlu, Şakire Hanım ile ziraatçı Abdullah Eyüboğlu'nun oğlu; II. dönem TBMM üyesi Rahmi Eyüboğlu'nun yeğeni, yazar Sabahattin Eyüboğlu, şair, ressam Bedri Rahmi Eyüboğlu ve mimar Mualla Eyüboğlu'nun kuzenleridir. 1938 yılında Maçka Merkez İlkokulu'nu, 1944 yılında Yenikapı Ortaokulu'nu, 1948 yılında Vefa Erkek Lisesi'ni bitirdi. 1953'te İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih, Felsefe ve Klasik Filoloji bölümlerinde eğitimini tamamladı (TBEA 2001). Yüksek lisans eğitimini "Lucretius'ta Bilgi Kavramı" isimli Latince teziyle yine İstanbul Üniversitesi'nde bitirdi (Kurdakul 1973). 1956-58 yılları boyunca Özel Gazetecilik Okulu'nda felsefe ve edebiyat dersleri verdi. Daha sonra iş hayatını sonlandırarak kendisini çevirmenliğe, araştırmacılığa ve yazarlığa adanmış oldu. Türkiye Felsefe Kurumu, TYS, Edebiyatçılar Derneği, Eyüboğlu Kültür ve Sanat Vakfı, Vefa Lisesi Mezunları Derneği üyeliklerinde bulundu (Necatigil 1999). 1995 yılında Hacı Bektaş Barış Ödülü'nü; 1996 yılında Edebiyatçılar Derneği Onur Ödülü'nü kazandı. 12 Kasım 2003'te, İstanbul'da öldü. Üsküdar Selimiye Camii'nde kılınan namazının ardından, Maçka'da toprağa verildi.”¹⁸

¹⁸ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/eyuboglu-ismet-zeki>

ALEVİLİĞİN SOSYAL MÜCADELEDEKİ YERİ

“MEVLANA VE HACI BEKTAŞ - MEVLEVİLİK VE BEKTAŞİLİK

Böyle bir başlığa neden gereksinme duyduk? **Bazı yazarlar, Hacı Bektaş Veli'deki insan sevgisini duymuştur. Mevlana'da da insan sevgisinin olduğunu duyunca, bu ikisi arasında kalın çizgilerle birbirinden ayrılan temel felsefi, siyasi, pratik ve toplumsal hedefleri görmeyerek aynılaştırma hatası işliyorlar. Oysa ikisi arasında bu temel farklılıklar olmasaydı, isimlerini Hacı Bektaş ile Mevlana'dan alan Bektaşilik ve Mevlevilik diye aynı kuşaktan iki lider önderliğinde birbirini dışlayan iki ayrı yol veya örgüt ortaya çıkmazdı.** Bundan hareketle, bu soruna burada değinme gereği duyduk. Alevilerin ve Aleviliğin şehir örgütlenmesi olan Bektaşiliğin felsefesi, siyaseti ve etnik değerlerinin insan üzerine şekillendiğini, insanı temel aldığını ve hatta insanı en büyük iyilik ilkesi anlamında tanrılaştırmakla diğer bütün klasik din ve mezheplerden ayrıldığını bilimsel ölçülere dayanan herkes tarafından kabul görür. Aynı şekilde, bu felsefi kuramı Anadolu'nun 13. yüzyıl koşullarında çağdaştırmak amacıyla yeniden yorumlayan ve stilize edenin, Bektaşiliğin kurucusu olan Hacı Bektaş Veli olduğuna da bir itiraz gelmemektedir. Ve İslamiyet içinde bir mezhep (politik çizgi, yol) olmakla beraber, İslamiyet dışındaki hiçbir din, mezhep, ırk ve ulustan insanlara karşı ayrı veya düşmanlık gözetmeyen, insanlığın gönlünde taht kuran bir **Hacı Bektaş Veli..**

Şu değerli sözler O'na aittir:

‘Yetmiş iki ulusa bir gözle bakmayan, halka öğretmen de olsa gerçeğe başkaldırmış sayılır.’

Mevlana'ya gelince: İnsan sevgisi üzerine Mevlana'nın en bilinen sözleri bir rubaide (bir şiir türü) söyledikleridir:

**‘Gene gel gene
Ne olursan ol
İster kâfir ol
İster ateşe tap
İster puta
İster yüz kere tövbe etmiş ol**

**İster yüz kere bozmuş ol tövbeni
Umutsuzluk kapısı değil bu kapı
Nasılsan öyle gel'**

Fakat bazı araştırmacılar, rubainin Mevlana'ya ait olmadığını da söylemektedirler. Örneğin bu çelişkiyi soran Lütfü Kaleli'ye, araştırmacı-yazar Mikail Bayram şu cevabı vermektedir: '... Mevlana'ya mal edilen **'Gel. gel...'** diye başlayan rubai, üstad Said Nefesi'nin tespit ettikleri gibi, 440 Hicri (1048) yılında vefat eden Ebu Said Ebul Hayr'a aittir. Bunda hiç şüpheye mahal bulunmamaktadır... Aynı rubaiyi Afzalüddin Kaşani'nin divanında da bulmaktayız... Mevlana'ya mal edilmesinin hiçbir haklı gerekçesi yoktur. Çünkü Mevlana'ya mal edilen Divan-ı Kebir'in eski nüshalarının hiçbirinde bu rubai geçmemektedir. Çok sonraki asırlarda meydana getirilen Divan-ı Kebir nüshalarına bu rubaide sokuşturulmuştur. Kaldı ki, **Divan-ı Kebir de Mevlana'ya ait değildir. Divan-ı Kebir bir antolojidir.** İçerisinde Mevlana'nın da şiirleri var. Fakat 20'ye yakın şairin şiirleri de Divan-ı Kebir'de yer almaktadır.

Mevlana müzesi kütüphanesinde bulunan ve Mevlana'dan önce telif edilmiş olan 'Hikayet' adlı eserde bu rubai geçmemektedir. Bu husus bile rubainin Mevlana'ya ait olmadığını göstermektedir.'40

a- Felsefi yönleriyle

Mevlana-Mevlevilik ile Hacı Bektaş-Bektaşilik nitel olarak birbirinden farklı iki ayrı zıt kutupta yer alırlar. Her iki kutup önderleri (Mevlana ve Hacı Bektaş), düşüncede ve eylemde bireyin rolünü arayarak, bir doğmalar yığıcı, bir kör inanç sistemi olan resmi ve egemen İslam'a muhalif olmakla şekillenen Tasavvuf içinden gelmekle beraber, çözümsel sonuç bakımından Mevlana- Mevlevilik tekrar ayrıldığı yere geri dönerek bireysel tapınım ile idealizmi, Hacı Bektaş-Bektaşilik ise bilimsel toplumculukla materyalizmi önerir. Ayrıca, her şeyden önce Mevlevilik Sünni, Bektaşilik Alevidir; Mevlevilik zahiri (dışı-biçmi), Bektaşilik ise bätni (içeriği-özü) esas alır. Mevlana 1244'de tanıştığı Şems'in Bätni fikirlerinden etkilendiyse de, bu etkilenme onda nitel bir dönüşüm yaratmadı ve her zaman bir Sünni sufi olarak kaldı.

Örneğin; *'Ey Tebrizli Şems! Ezel nakkaşı, gönlümün rahatlama için her tarafa senin resmini nakşedeceğim. Senin aşkından her tarafta bir uykusuzluk var; geceler her dem senin iki zülfünden amber kokusu saçıyor...'* diyerek, öldürüldükten sonra çok sevdiği Şems'e ağıtlar yakarken, bakın sonuç olarak bu ölümü nereye bağlıyor: *'Tanrı istediğini yapar, istediği her şeye hükmeder. ' Bu, Mevlana'nın kaderciliğine ve felsefi idealizmine bir çarpıcı örnektir.*

Birde, ilke düzeyinde çarpıcı birkaç sözünü aktararak, Hacı Bektaş'ın felsefi görüşüne bakalım:

'En yüce servet, ilimdir.

İlim, hakikate giden yollan aydınlatan ışıktır.

Yolumuz ilim, irfan ve insanlık sevgisi üzerine kurulmuştur Gönülde hakikat yemişi, marifet suyu ile yetişir.*

Akl olmayanın imanı, imanı olmayanın da aklı olmaz.

Akul başta hâkim, gönül sultandır...'

İşte Mevlana ile Hacı Bektaş arasındaki bu temel farklılık, Mevlana'nın felsefi yatırımı 'ahirete = öbür dünyaya' yaparken, Hacı Bektaş'ın ise yaşadığımız bu dünyaya yapmış olmasından geliyor.

b- Sınıf karakteri yönleriyle

Mevlana-Mevlevilik ile Hacı Bektaş-Bektaşilik arasındaki felsefi farklılık, hiç kuşku yoktur ki onların ait ya da taraf oldukları sınıf farklılığından kaynaklanıyor. Her ikisi de taraf oldukları sınıflar ve kurmak istedikleri gelecek için felsefe (teori) yaptılar.

Mevlana hiçbir zaman egemen sınıf düzeninden kopmadı ve belki de kopmak istemedi. O toplumsallığı hiç benimsemedi, hep egemen sınıfların halkı bireyselliğe iterek yönetme politikasının bir türü olan bireysel sufiliği aşlamaya ve yaymaya çalıştı. Önceleri Selçuklular, sonra da Osmanlılar döneminde devlet ve Sünni camia tarafından hep kabul görmesi bundandır. Bundan dolayı, Mevlana'nın kendisi bir saray adamı; Mevleviliğin kendisi ise bir saray dervişliği ve tarikatı olarak kaldı. Sınıf karşıtlığı, sömürü ve ezilenlerin durumu onu hiç ilgilendirmede. Tersine, 'dünya nimetlerinden el-etek çekmek' siyasetiyle halkı 'kaderine' razı etmeye çalıştı.

Hacı Bektaş-Bektaşilik ise, her bakımdan bunun karşıtıdır. En başta Hacı Bektaş-Bektaşilik Anadolu halkının önderi ve ideolojisidir, sömürülen-ezilen emekçi sınıfa dayanır, onu temsil eder. Böyle olduğu içindir ki, Mevlevilik gibi elit bir kesim içinde değil, milyonlarca halk arasında örgütlenerek gelişmiş ve yayılmıştır. Felsefi düşüncesiyle politik propaganda yaparken ve bu politikasını Dergâh, Tekke ve Zaviyeler 'de uygularken sömürü ve baskıyı reddederek paylaşımcılığı, kolektivizmi bayrak edinmiştir. Çünkü onun teorisi ve pratiğinde şu ilkeler vardır.

'Çalışmadan geçinenler, bizden değildir.

Adalet, her işte Hakkı bilmektir.

Mürşitlik, alıcılık değil, vericiliktir.

En büyük keramet, çalışmaktır.

Oturduğun yeri pak et, kazandığın lokmayı hak et.

Marifet, nefsi silmek değil, bilmektir.

Doğruluk dost kapısıdır...'

c- Alın yazısı (kader) konusunda

Önceden de belirttiğimiz gibi Mevlana-Mevlevilik, Sünni felsefenin dışına çıkmamış, onu kısmen liberalize ederek içinde kalmıştır. Ki bunun maddi sebeplerini önceden kısaca verdik. Bunlara bağlı olarak Mevlana-Mevlevilik, 'alın yazısı' fikrinde de Sünni ideolojiden kopmamıştır. Bu konuda N. Odyakmaz, Mevlana'yı şöyle özetliyor:

'Mevlana'nın doğaüstü güce ilişkin bilimle din, aşka değin düşünceleri şöyle özetlenebilir: Kul, gerekli önlemleri alır; ama yazgısının, Tanrı isteğinin ne yolda olduğunu bilemez. (abc) O, usunu kullanarak, düşündüğü gibi ve ruhsal istekleri doğrultusunda, başka bir deyişle us, düşünce ve ruh vb. bir takım temel dayanaklar aracılığıyla eylemlerinin yaratıcısıdır. Ancak kul, kendiliğinden oluşmuş bu üç temel dayanağı (usu, düşünceyi ve ruhu) kendi dileğiyle seçmemesi ve bunların yaratıcısının kendisi olmaması nedeniyle eylemlerinin de yaratıcısı olamaz. (abc)'41

N. Odyakmaz'ın Mevlana'yı-Mevleviliği bu şekilde özetlemesine biz de katılıyoruz. Kısaca; bireyin fonksiyonunu yok sayan, ekonomik ve toplumsal temellerin dışında, akıl ve eylemi, bilim ve pratiği görmeyen bir kör kadercilik! Bunun anlaşılması için daha fazla yoruma gerek de yoktur. Ama biz Hacı Bektaş- Bektaşiliğe dönelim. O, Tanrı'yı da 'iyilik ilkesi' anlamında insanda somutlaşarak, insanı yazgısının da eyleminin de tek ve belirleyici

sorumluluğuna getirir. Hacı Bektaş-Bektaşilik 'teki insan sevgisi işte bu temel üzerine kuruludur. Bu, Mevlana'daki gibi soyut, nedensiz ve sonuç itibarıyla sömürülen, ezilen halkı kaderine boyun bükme gibi köleleştirici bir 'insan sevgisi' değil, insanı göreve, sorumluluk yüklenmeye ve eyleme çağırarak bir insan sevgisidir.

İşte, Hacı Bektaş'tan bir örnek:

'Dostlarım
Kardeşlerim
Canlanın...
Kaldırın başlarınızı
Suçlular gibi, yüzümüz yerde
Özümüz darda durup dururuz
Kaldırın başlarınızı yukarı
Bize göz verildi, gözleyin diye
Dil verildi, söyleyin diye
Kulak verildi, dinleyin diye
El verildi, el gövdede kaşınan yeri bilir
Dert bizde, derman ellerimizdedir'

d- Kadına bakış yönleriyle;

Mevlana-Mevlevilikte kadına bakış, geçmişten bugüne Ortodokserici İslam'ın kadına bakışından temelde farklı değildir. Diğer konularda olduğu gibi, bu konuda da kısmi bir liberallik ve hümanizmadan ileri bir şey göremiyoruz. Örneğin, kadın- erkek eşitliğinin temeli olan üretimde, tüketimde ve denetimde (karar verme) erkekle yaşamı paylaşmada söylediği ve yaptığı çok fazla bir şey yoktur.

'Bilgisiz kişiler, kadına üstünlük taslarlar, çünkü onlarda hayvan kabalığı ve üstünlüğü vardır. Onlar yumuşaklık, iyilik ve sevgiden yoksundurlar... Sevgi, acıma ve yumuşaklık insana özgüdür; öfke ve istek ise hayvanlara. Kadın sevgili değildir, Tanrı ışığıdır. Yaratılmış değildir de sanki yaratıcıdır.'

Mevlana'nın bu sözlerinde belli güzel şeyler var. Fakat aynı Mevlana, aynı toplantı ve semahta neden kadını erkek düzeyine çıkarmamış, içiçe ve birlikte olamamış, haremlik-selamlık ve kapanma gereğini sürdürmüş? Örneğin bugün, Hasan Dede, Nail Kesova ve Sıtkı Holat tarafından üçe bölünmüş Mevlevi Tarikatı, hala kadınların semazen olup olmayacağını tartışıyor.

Hacı Bektaş-Bektaşilikte ise kadın, her bakımdan erkek ile aynı değerde görülür. Sadece görülmekle de kalınmaz, bütün yaşamı paylaşmada erkekle aynı hakları kullanmasını soruşturur, denetler. 'Hacı Bektaş Veli, kadının çarşaf giymesine, boş sayılmasına (kadının, şeriat hükümlerine göre kocasından 'boş ol' sözüyle ayrılması), kafese (eskiden evlerde ya da toplantı yerlerinde kadınlara ayrılan kafesli yer) ve hareme (eski konaklarda ya da saraylarda, salt kadınlar için ayrılan bölüm) kapatılmasına, toplumdaki ırak tutulmasına, erkeğin kölesi ya da yarısı kabul edilmesine, kalıttan (mirastan) yarı pay almasına karşı çıkarak kadın-erkek eşitliğini sağlamaya çalıştı. Bektaşiler de bu görüşü benimsediler.

Kadın haklarına ilişkin Hacı Bektaş'ın getirdiği ve uygulamaya koyduğu bu siyasal ilkeler, yalnız kadınlar için değil, bir bütün olarak kadınlı-erkekli toplum için siyasal ve kültürel bir devrimdir. 20. yüzyılda bunlar söylenirse ve yapılsaydı, belki de üzerinde o kadar durulmazdı. Ama bunların 700 yıl önce, yani 13. yüzyılda söylenmiş olması bugün için de çok büyük değer taşımaktadır. Ve Hacı Bektaş-Bektaşiliğin böylesi bir kültür devrimine sarıldığı zaman, İslamiyet öncesi ve sonrasından 13. yüzyıla kadar kısmi reformlara uğramış olmasına rağmen, kadınların hangi durumda olduklarına bakalım:

'İslam dinine göre kadın, miras konusunda erkeğe eşit değildir. Onun ancak üçte bir, dördte bir oranında bölüşmeye katılma, mirastan yararlanma yetkisi vardır...

Sözgelişi, bir tanıklık etmek gerekirse, ancak iki kadın tanık bir erkeğin yerine geçebilir...

Toplum kurullarında kadın görev alamaz. Sözgelişi kadın halife seçilemez, seçemez, seçimlere katılamaz, imam olamaz, minarede ezan okuyamaz. Kadından savcı, yargıç, yönetici olamaz, onun oyuna başvuramaz...

Evlenme durumlarında bile kadının değil; aile büyüklerinin, genellikle erkeğin sözü geçerlidir. Erkeğin kadını boşama yetkisi vardır, bu boşamada gerekli kuralları din koymuştur. Oysa eşit durumda karşı koşulları koyarak, kadının erkeği boşama yetkisi yoktur...

Kadının giyinme, örtünme, kaçınma biçimi daha önceden belirlenmiştir. Kimlerle konuşabileceği, kiminle görünebileceği, yüzünün, ellerinin nerelerini açıkta bırakabileceği gibi kişisel davranışlar bile dinin koyduğu kurallara göredir. (İsmet Zeki Eyüboğlu, a.g.e., sf. 335-336)

İşte Hacı Bektaş-Bektaşiliğın mücadele ile aştığı koşullar bunlardı. Elbette ki bu kolay olmadı. Bektaşiler, 'kadınlar erkeklerle aynı hakka sahiptir' dediği ve buna uygun davrandığı için köhnemiş gericiler öfke ile ayağa kalktılar, fetvalar çıkardılar ve 'ana-bacı demeden herkesle cinsel ilişkide bulunuyorlar' türünden, insan aklının nefretle andığı çirkin iftiralarda bulundular. Fakat nasıl ki 'güneş balçıkla sıvanmazmış', bu iftiralar da sahiplerinin yalancılığına tanıklık etti ve Alevi-Bektaşî törenleri her geçen gün diğer bütün yönlerde olduğu gibi, kadın anlayışında da engelleri aşarak modem insana yol gösterdi, birçok aydın kadın yetiştirdi. İşte bunlardan iki şair:

Şehrübana Bacı;

*Yürüt saki demi irfan cemidir
Cemiyet sultanı Şahım Ali'dir
Âşık'ı sadıklardan kiblegahıdır
Yürüt saki demi irfan cemidir
Şehriban kulunum fedadır canım
Hizmetimi kabul etsin sultanım
Bize mümin olsun Şah-ı Merdan'ım
Yürüt saki demi irfan cemidir
Sakine Bacı;
Oturmuş mürşitler dolu içerler
Dillerinden dürr-ü gevher saçarlar
Günahlının günahından geçerler
Kusursuz günahsız kul bulunur mu
Üçler beşler o kapıyı açtılar
Muhabbete misk-ü amber saçtılar
Haklıyı haksızı orda seçtiler
Suçlu olanlara yer bulunur mu
Onulur mu düşkünlerin yarası
Bulunur mu kalp evinde çırası
Bin Lokman'a varsa yoktur çaresi
Medet mürvet deyen can bulunur mu
Sakine Hatun der varabilirsen
Can gözün açup da görebilirsen
Bu sözün fehmine erebilirsen
Bundan büyük sana ün bulunur mu'*

e- Dil ve kültür yönleriyle

İran Büyük Selçuklu Devleti'nin bir devamı olan **Anadolu Selçuklu Devleti**, **bütün devlet özellikleriyle olduğu gibi kültür ve sanat olarak da İran kültür ve sanatının egemenliğindeydi**. Arap dini ve hukukuyla halka karşı oluşan yabancılaşma, kültür ve sanatta İran egemenliğinin hüküm sürmesiyle ikiye katlanıyor, katmerleşiyordu. İran dili ve kültürü tamamen saray dili ve kültürüydü. Türkmen halkı, sadece Türkmen değil diğer bütün Anadolu halkları bu kültür ve sanatın dışında ve kaçınılmaz olarak karşısında duruyor, kendi kültür ve sanatını sürdürmek için açıktan veya içten mücadele ediyordu.

(Bu, halkın başka kültür ve sanatı reddettiği için değil, ona başka bir kültür ve sanatın zorla dayatılmaya karşı çıkışı olarak anlaşılmalı). Bundan dolayı Selçuklu Devleti ve onunla çıkar birliğinde birleşen bütün gericilik halkı hor görmüş ve aşağılamıştır. Türkmen halkın Türkçe konuşmasına, her yerde utandırıcı bir imaj yüklenmişti. Görüldüğü gibi, sorun hiç de basit bir şey değil, egemen sınıflarla emekçi halk sınıfları arasında sınıf mücadelesinin kültür-sanat alanında da sürmesidir.

Peki, bu mücadelede Mevlana-Mevleviliğin yeri neresidir, ne yapmıştır? Kuşkuyla hiç gerek yoktur ki, onun yeri egemen sınıfların ve onların devletinin yanındadır. O, halk için değil egemenler için sanat yapmış, onların kültürünü yaymıştır. Bu nedenledir ki, Anadolu'da yaşayan bir Türkmen olmasına rağmen ona, 'İran şiirinin ustası' gözüyle bakılmıştır. Ve yine bu nedenledir ki, onun kültür ürünleri ve sanatı halle için hiçbir şey ifade etmemiş, halkın hayallerinde ve gerçeklerinde yer bulmamış ve halkın dilinde dolaşmamıştır.

Ama bir de, Hacı Bektaş-Bektaşiliğin ya da genel tanımıyla Anadolu Aleviliğinin ürettiği kültür ve sanat ürünlerine bakalım: Taraf olsun veya olmasınlar, radyoyu-televizyonu açarken, çıkarılan antolojilere bakarken, konser, düğün, şölenlere giderken ve sıradan insanların coşma gelip türkü söylerken veya içten mırıldanırken dile getirdiği veya içten söylediği şiirler. Bektaşî, genel adıyla da Alevi ozanlarının şiirleridir. Neden **'İran şiirinin ustası'** Mevlana'nın veya o kulvarda yürüyen diğerlerinin değil de Alevi şiiri seçiliyor? Çünkü Alevi şiiri canlılığını, dinamizmini koruyor ve halle kendini bu kültür ürünlerinin içinde buluyor da ondan.

Ayrıca şunu belirtelim: Mevlana'nın, Ulema içinde ve devlet şahsında dorukta olduğu 1240'lı yıllardan önce ve onun döneminde başlayan Moğol işgaline karşı tutumu da önemlidir. Aleviler-Bektaşiler, Ahiler ve diğer halklar bir yandan Selçuklulara karşı mücadele ederken, Moğol işgali döneminde de Moğol işgaline ve zulmüne karşı da ayaklandılar. Peki, Mevlana ne yaptı? Selçuklular döneminde Selçuklular 'ın adamıydı, Moğollar 'ın Köseadağ zaferinden sonra da Moğollar 'ın adamı oldu ve Moğol yönetiminde görevler üstlendi. Hatta Ahiliğin kurucu önderi Ahi Evren, Moğol işgaline karşı direnenlerden biri olduğu ve direnişi sürdürdüğü için, bizzat Mevlana'nın müridi tarafından 1261 tarihinde katledildi. Bu katliamı tezgâhlayanın Mevlana olduğu söylentileri de vardır.

Mevlana-Mevlevilik Hacı Bektaş-Bektaşilik karşılaştırması kendi başına, soyut ve iki insan ya da çevre olarak düşünülmemelidir. Böylesi bir karşılaştırma, sömüren-ezen Selçuklu egemenleriyle sömürülen-ezilen Anadolu halkları arasındaki sınıfsal mücadelenin bir parçası, devamı, tarafı veya cephesi ile birlikte düşünülüp ele alınmadığı zaman, her taş yerli yerine konulamayacak ve Lütfü Kaleli'nin yaptığı gibi, bu temel felsefi, ideolojik ve politik farklılıkları silikleştirme yanlısına düşülür.(...)

Ortaya çıkan Mevlevi-Bektaşî ikiliği, bir dinsel zıtlık gibi görünürse de sosyal sınıflaşmanın çok belirgin bir dile gelişidir. (abç) Bir yanda sarayın yanı başında oturan zengin, mevcut devlet nizamının savunucusu, kulluk kavramını işleme görevini üstlenmiş Mevlana ve etrafında kümelenmiş başta sultan olmak üzere ulular, zenginler, kent tüccarı; öbür tarafta da bir köyde oturmayı yeğlemiş Hacı Bektaş ve irşat ettiği kırsal kesimin yoksul halkı. Bizans'ın Hıristiyan halklardan heterodoks doktrinleri benimsemiş zümreler, ihtida edip İslam'a geçtiklerinde bu yeni dinin de heterodoks yanını tutmuşlardır. Özellikle Doğu Anadolu'da, Rumeli'de, Filibe, Makedonya. Arnavutluk gibi Paulisyen (İmparator bunları oralara sürmüştü) ve Bogomil merkezleri sonradan Bektaşîliğin yuvaları haline gelmiştir.

Mevleviler 'in, Osmanlı iradesinden büyük bir itibar görmelerine karşılık Bektaşiler daima ağır baskı altında bulundurulmuş ve kuşku ile izlenmişlerdir. Yeniçerilerin Bektaşî olmaları bu hale engel olmamıştır. İzlenen aslında tüm heterodoks doktrinlerdir.' (Lütfü Kaleli, a.g.e, sf. 51-52)”

Rıza Algül, Erzincan'da dünyaya geldi. Gençlik yıllarında, ailesiyle birlikte İstanbul'a taşındı. 1980 yılında Avusturya'ya yerleşti.

Türkler ve Kürtler Ortadoğu'da İktidar ve İsyan Gelenekleri

“Moğolların Anadolu egemenliği işte bu koşullarda gerçekleşti. Yeni egemenlerle uzlaşmak kolay oldu. Özellikle Mevlevilik bu konuda ‘diyalog’ ötesi bir meşrulaştırma içindeydi. Selçuklular yıkıldığı zaman, Mevleviler Kuran'ı kaynak gösterip Moğol hanlarını desteklediler. Böylece sahip oldukları büyük topraklarını korudular. Mevlevilerin elinde biriken toprak varlığı daha önce Selçuklu sultanının koruması altındaydı; şimdi ise Moğol hakanları onları himaye ediyordu. Dinsel feodaller olan Mevlevilere özellikle Ahiler tepki gösterdi. Moğol istilası sonrasında zanaatçıların desteklediği Ahiler dünyevi ve dinsel toprak aristokrasisine yüklendiler. Öte yandan Ahilerle Mevleviler arasındaki çelişkiler de keskinleşti. Ahi topluluğuna, Anadolu birikiminin önemli unsuru olan yerli zanaatçıların gelenekleri biçim veriyordu. Şimdi de, zanaatçı birliklerindeki başkanların yerini Ahiler tutuyor ve zanaatçılar, kazandıklarını başkanlarına veriyorlardı. Ahi dinsel topluluğunun üyeleri tarafından yönetilen zanaatçılar egemenlere kafa tutuyorlardı. Moğol istilası sonrasında, ülkede zarar görmeden kalmış canlı ve gerçek bir gücün varlığını onlar temsil ediyordu. Bu toprağa bağlı bir güç olan Ahiler kendi askeri örgütlerine de sahiptiler. Feodaller Moğol işbirlikçiliği ile tükenirken Ahiler kentlerde egemenliği ele aldılar Zalimler, zorbaları ve işbirlikçi feodalleri ve onlarla ortak hareket edenleri öldürüyorlardı. Herhangi bir yöneticinin bulunmadığı her yerde valinin görevlerini Ahiler yapmaktadır.

İbni Batuta gibi önemli bir gezgin için Ahiler, adaletin bekçiliğini yapmakta ve zorbaları yok etmektedirler. Buna karşılık dinsel aristokrasinin temsilcisi olan Mevlevi Eflâki'ye göre onlar zorbalığın kaynağıdır.

Eflâki, Moğollardan sonra Anadolu'da başlayan toplumsal güçlerdeki yeni katmanlaşmadan tedirgindir. ‘Menhakıb-ül ârifin’de bu sürekli yinelenir. Eflâki'ye göre ‘soyu olmayanlar yükselecek, en önemli makamlar aşağı düzeyde kişilere verilecektir’, yani dini ve dünyevi feodallerin yerine, ne idüğü belirsiz Ahi zanaatçılar gelmiş, ‘eski düzen’ yıkılmıştır. Büyük zenginliklere sahip bulunan Mevleviler açısından bu durum kabul edilemezdi. Ahilerin eski kuşağı Mevlevilere genellikle saygılıdır. Ancak Moğol istilasıyla birlikte yeni kuşak Ahiler daha radikal bir çizgi benimsediler. Oysa başlangıçta Mevleviler arasında ‘aşağı tabakadan kişiler ve zanaatçılar ağır basıyordu.’ Ancak, Türkleri aşağılayan, zengin kişilere yönelen, feodal Rum ve Ermenilerle iyi ilişkiler kuran bu dini aristokrasi Ahilerden uzaklaştı.

Eflâki, Mevlâna'nın, 'dünyanın kurulması, Rumların uzmanlığıdır, yıkılması ise Türklere vergidir. Konya'nın yıkılması da, eninde sonunda, adaletsiz ve merhametsiz Türklerin elinden olacaktır' dediğini aktarır.

Selçuklu egemenleri Mevlevilere büyük bağlılık gösteriyorlardı. Örneğin, başlangıçta kuşkulu bir yaklaşım içinde olan I. Alaaddin Keykubad, kısa sürede Rumi (Romalı) Celâleddin'in babası Bahaidin Veled karşısında eğiliyor ve ona adeta bir 'Hükümdar' muamelesi yapıyordu. Sultan 4. Rükneddin Kılıçarşan, Celâleddin'i 'baba' olarak yüceltiyordu. Onun annesi Hıristiyan Gürcü prensesi Celâleddin'e büyük saygı gösteriyor, onun bir portresini yaptırıp sürekli yanında taşıyordu.

Romalı Celâleddin, yakınlarına, Rum ülkesine 'hoş bir mezhep' meydana getirmek için gönderildiğini söyler. Celâleddin'in Yahudi hahamlar ve Hıristiyan papazları ile ilişkileri oldukça iyidir. Egemenler kendi iç ilişkilerinde dinsel ayrımlardan hoşlanmazlar. Dönemin dinsel aristokrasisi sık sık Eflâtun Manastırında toplanır. Mevlâna'nın torunu Arif Çelebi, manastırda keşişlerle üç gön üç gece şarap içer. Egemenlerin çok dinli, çok etnikli yapısı ve Moğol işgalcilerinin halka yaptığı zulmün meşrulaştırılması 'hoşgörü' zorunluluğunu ortaya çıkarır. Selçuklu Türkiye'si bir dinsel 'hoşgörü' merkezi olarak anlatılır. Oysa bu 'hoşgörü' dinsel değil sınıfsal çıkarları ve zulmü örten bir kavramdır. Mevlâna peygamberlerle karşılaştırılır ve menkıbelerini anlatan kitaplarda, her peygamberi bir dinden insanlar sevdiği halde, Mevlâna'yı her dinden tüm insanların sevdiği ve övdüğü vurgulanır. O tam egemenlere uygun bir inanç düzen yaratmıştır. Romalı Celâleddin'in yaşadığı dönemde Konya meyhanelerle doludur. Konya'da cami, kilise ve Eflâtun Manastır yan yanadır ve egemen sınıf dindarlığı olanca ikiyüzlülükle şeriatı savunur. Romalı Celâleddin karısı, 6 ve çocuklarının eşleri Mevlevi menkıbelerinde Kira, Kırmana, Despina, Efendipula gibi Rumca unvanlarla anılırlar. Bu İslâmiyet, Bizans egemenlik sistemi, yerli Hıristiyan feodaller, Yahudi tüccarlar, askeri köleler için oluşturulmuştur. Mevlâna Celâleddin'in çağıracağı İslâmiyet 'Romalıdır. Devşirme, kozmopolit çelik çekirdeğin uhrevi meşruiyet ihtiyacını karşılar. Moral kapasitelerine katkı sağlar. Bu İslâm anlayışına 'varlık birliği' felsefesinin savunucusu büyük düşünür Muhyiddin Arabi gibi bir devrimci bile isyan eder ve Sultan İzzeddin Keykavus'a bu 'hoşgörü' nün anlamını sorgulayan sert bir mektup yazar. (Aksaray Tarihi s. 354-355)

Anadolu'da Yahudilik, Hıristiyanlık, Müslümanlık adına kurulan 'diyalog' Rum boş inançlarını da İslâmiyet'e taşıdı. 'Türk'ü aşağılayan, Türklere karşı olan Celâleddin'e yakınlığıyla böbürlenmiş Mevleviler arasında, Hıristiyan (Rum) kadınlarıyla evlenmeler, alışılmış bir durumdu.'⁹⁶

Selçuklu dini ve dünyevi aristokrasisi eski yaşam biçimlerinden hızla kopuyordu. Bizans-İran geleneklerinin karışımı bir tarz dine ve devlete hâkim oluyordu. Özellikle, tahta çıkmadan önce, sürgün veya konuk olarak Bizans'ta bulunan Selçuklu prensleri, Konya'ya Hıristiyan-Bizans kültürüyle aşılınmış olarak dönüyorlardı. Orada, 'barbarı' kendine bağlamak için, siyasal düşüncelerle, Bizans egemenleri, kızlarını, kardeşlerini bunlarla evlendiriyorlardı.(...)

Egemenler arası ideolojik birliğin harcını Mevlevilik oluşturdu. Celâleddin öldüğünde Hıristiyanlar, Yahudiler, Müslümanlar bir aradaydı. Zebur'dan ilahiler söyleyerek, Tevrat ve İncil okuyarak yürüyorlardı. Hayranları, 'ona bakarak, biz İsa'nın, Musa'nın ve tüm peygamberlerin gerçekliklerini onun açık sözlerinden anladık... Bu din padişahı, bizim önderimizdir' diyorlar ve Celâleddin'e peygamber üstü bir konum veriyorlardı. 'Siz Müslümanlar Mevlana'yı nasıl devrinin Muhammed'i olarak tanıyorsanız, biz de onu çağın Musa'sı ve İsa'sı olarak biliyoruz' diyen bir yaklaşımın 'hoşgörü' ötesi çağrışımlar içerdiği ortadadır.

Mevlevi menkıbeleri, Mevlâna'nın Konya'daki bir Ermeni meyhanesinden gelen ney seslerini duyunca, meyhane önünde horozlar ötene kadar dans ettiğini yazar. Kapıya çıkan Ermeni gençlerine Mevlâna üstündeki tüm giysileri armağan eder. (Aflâki, Ariflerin Menkıbeleri I. s. 445)

Ermeni meyhaneleri önünde sema yapan Mevlâna gücünü Moğol işbirlikçisi kudretli vezirlerden alır. Onun en büyük hayranlarından olan Muineddin Pervane Anadolu'daki Mevlevi örgütlenmesine de katkıda bulunuyordu.

*Amasya'daki Mevlevihane, vezirin oğlu tarafından yaptırılmıştır. Moğollara karşı, iki önemli bağımsızlık isteyen Türkmen ayaklanmasını bastıran Pervane döneminin (1262-1277) özelliği feodal parçalanmanın yoğunlaşmasıdır. **Moğol askeri desteğiyle Türkmen katliamı yapan Pervane, Keykavus'tan kalma Bizans partisi artıklarını da tasfiye eder.** Birçok yüksek devlet görevlisini Anadolu'daki Moğol komutanı Alıncak Noyan'a gönderir. Noyan bunları ldrtr. Pervane, boşalan yerlere adamlarını yerleştirir.”¹⁹*

¹⁹ (Parlar, Eylül 2005)

MASONLAR NE DEMİŞLER

Ne tuhaf değil mi, masonlar, Mevlana'ya ait olmayan şiirlerle, sözlerle Mevlana öğretisini açıklıyorlar. Mevlana'yı aslının Türkçe çevirisinden hiç okumadıkları o kadar belli ki. Ne öğretisinden haberleri var ne de yaşadığı dönemin siyasi koşullarından ve Mevlana'nın aldığı siyasi duruştan.

Bununla beraber, Masonlar ve Mevlana'nın ortak paydaları, her ikisinin de Türklük dışı, emperyalizmin işbirlikçisi ve egemenlerin hizmetinde olmalarıdır. Bu anlamda da, masonların Mevlana'ya bakışını belirleyen önderlerinin ideolojik olarak Mevlana'yı sahiplenmeleri, bir erdem timsali gibi değerlendirmeleri son derece doğaldır.

Masonların, bir birinden kopya çekmek; sığ ve içi boş söylemleri papağan gibi tekrarlamaktan öteye bir düşünsel üretimleri var mı, içinde buldukları kültürsüzlük ve cahillik ortamında böyle bir olasılık var mı? Yok elbette. Bu nedenle de masonlar, hep aynı Mevlana'ya ait olmayan şiirlerle, sözlerle, bir birini yineleyerek; Mevlana'nın olduğunu sandıkları felsefeyi, öğretiyi anlatıyorlar.

Hiçbirisinin Mevlana'nın yazdığı kitapları, rubaileri, hikâyeleri okumadığı o kadar açık ki.

Masonlar birçok konuda olduğu gibi yazılarında; araştırma ve düşünceden yoksun, bir birlerini yineliyorlar.

Masonların Mevlana hakkında yazdıklarında paylaştıkları, Mevlana'nın olmadığı halde Mevlana'nın diye söylene gelen şiir ve sözleri taba rengi ile işaretlendi.

MASON KİTAPLARI VE LOCALARIN KONFERANS
YILLIKLARI

KEMALETTİN APAK

Önceki Büyük Üstatlardan ve mason tarihi araştırmacısı.

✓ **ANA ÇİZGİLERİYLE TÜRKİYE'DEKİ MASONLUK TARİHİ**

“Büyük mütefekkir ve mutasavvıf Mevlâna Celâlettin Rumi (1207- 1273), **bundan (700) yıl kadar önce Anadolu'dan insanlığa şöyle sesleniyordu:**

*Bâza bâza herançi hesti bâza
Ger kâfir-ü gebr-ü bütberesti bâza
In dergeh-i mâ dergeh-i nevmidi nist
Sad bar eğer tevbe şikesti bâza*

yani : *Gel gel, yine gel, her ne olursan ol gel
Kâfir de, Mecusi de, Putperest de olsun gel
Bizim dergâhımız ümitsizlik dergâhı değildir
Tevbeni yüz kerre bozmuş olsun yine gel*

İşte Mevlana Celâlettin Rumi'nin, Hacı Bayram-ı Veli'nin ve daha diğer birçok büyük mürsit ve rehberlerin **tamamen Mason umdelerine uyan** bu gibi irşat ve ikazları ve yine **tamamen Masonik bir teşkilât ve bünye** içinde uzun asırlar **varlığını muhafaza eden (Ahiler) ve (Kemankeşler)** cemiyetleri nazara alınır, **Türkiye topraklarında en aşağı yedi asırdan beri başka başka isim ve hüviyetlerde Mason terbiye ve telkinlerine uygun fikirlerin yayıldığı bir muhit bulunduğunu söyleyebiliriz.**²⁰

Masonların çok önemsedikleri araştırmacı yazarlarından ve Önceki Büyük Üstatlarından, 33° mason Kemalettin Apak (1960-1962) “**Ana Çizgileriyle Türkiye'deki Masonluk Tarihi** “ kitabından kısa bir bölüm. Kitabın tamamında birçok uydurma, yanlış ifade bulunmaktadır.

²⁰ (Apak, 1958, s. 2)

Mason Kemalettin Apak, Mevlana'nın olmayan şiiri Mevlana şiiri diye tanıtıp, övmekte; hadsiz ve küstahça Türk tarihinin ve kültürünün kurumlarını mason öğretisi ile koşut saymakta, aklınca masonluğun Türk Kültürüne yabancı olmadığını kanıtlamakta. Bu safсата ve yalanlara ancak kendi biraderleri masonlar inanırlar. Türk halkı sizin kim olduğunuzu ve kime hizmet ettiğinizi çok iyi bilmektedir.

✓ AHİLİK PROJESİ: VI. MEVLÂNÂ – AHİ EVREN

Bu proje içinde ben de yer almış hatta projenin koordinasyonunu üstlenmişim. Proje yöneticisi mason Hüseyin Yavuz Güven, herkesin yazdıklarını toplayıp, birleştirecek, kitap haline getirecekti. Yazdıklarımı kendisine ilettikten sonra, derleme tamamlanmış halde görünce dehşete kapıldım. Benim yazdıklarımı, bana sormadan değiştirmiş; benim kesinlikle kabul etmediğim ve bilimsel olarak da yanlış görüşleri, benim yazıma eklemiş, yazdıklarımı değiştirmiş. Yazın etiği açısından bu kabul edilemez bir durumdur.

Genç bir şair adayı iken şiirlerimi okuyan, bana yol gösteren ustam Attila İlhan, şiirlerimde tek bir sözcüğü değiştirmemişti. Yalnızca eksiklerimi söyler, ne okumam gerektiği konusunda beni yönlendirirdi. Bir yazarın yazısını, ondan izin almadan değiştirmek, o konunun ustası bile olsanız, saygısızlık ve etik yoksunluğudur. Kaldı ki Hüseyin Yavuz Güven ‘in eğitim ve meslek alanı da Türk Tarihi, Mevlana, Ahi Evren değildi. Mason Hüseyin Yavuz Güven, emekli bir TRT denetçisi! Alışkın başkalarının yapıtlarını çizip, kesmeye... Proje içinde görev alan ve bölümler yazan herkesin çalışmalarına, yazdıklarına aynı davranışı göstermiş; kimseden izin almadan, yazdıkları üzerinde değişiklikler yapmış.

Edep yahu...

Hiçbir şey üretmeyen, üretemeyen kişiler, ellerine güç geçtiğinde üretilen yapıtlardan eksikliklerinin intikamını alırlar. Hele bu kişi mason örgütünde, loca başı olmuşsa; artık her şeyin en doğrusunu bilir. Ankara Locası eski loca başlarından, Üstad-ı Muhteremlerinden (Üs. Muh.) Hüseyin Yavuz Güven, Ankara locasında da “Işık Doğudan Gelir” başlıklı bir çalışma yaptırmıştı. O çalışmayı da bu çalışmamda değerlendirdim. Her iki projede de, akla mantığa; gerçeklere ve bilime aykırı yanlışlar, mesnetsiz atışlar o kadar çok ki...

Yazdıklarımın keyfi olarak kesip, çıkarılıp, eklemeler yapıldığını görünce, bu büyük saygısızlık karşısında gereken tepkiyi verdim. Yazdıklarımı istediği gibi kullanabileceği ama asla adımlı kullanamayacağını yazdım kendisine. Uyarım doğrultusunda adımlı kitaptan çıkardı ama yazdıklarımı, ekleme ve çıkarmalar yaparak proje içinde kullanmış, açıklamada da kendisi tarafından yazıldıklarını söylemiş. Yazık...

Sonuçta ortaya çıkan toplama kitaptan bazı bölümleri, diğer yazılarda olduğu gibi ibretlik olarak paylaşıyorum. Söz konusu projenin Mevlana ile ilgili kısımlarını değerlendirdim, bir de iyi bildiğim konularda gördüğüm gerçek dışı ifadeleri, noktaları

Hüseyin Yavuz Güven Konferans Duyurularından:

Ankara	Fikret Aytanır	Akıl ve Zeka	15.03.1996
	Atilla Çezik	Düşüncenin Evrimi	29.03.1996
	Yavuz Güven	Görevlilerden 2 Ketumiyet	15.03.1996
	Fikret Aytanır	Akıl ve Zeka	15.03.1996
	Fahrettin Cankart	Hür Olmak	17.05.1996
	Ali Aslan Dumanol	Semboller	07.06.1996
ERDEM	Güngör Öcal	Gönye ve Pergel	07.12.1999
	Yavuz Güven	Evren ve İnsan	04.01.2000
	Coşkun Özoğul	Bilim ve Mesleğimiz	18.01.2000
	Kemal Turan	Semerkant	01.02.2000
	Yaşar Aysev	Teklif-Tahrikat ve Rehberliğin Masonik Önemi	15.02.2000
BARİŞ	Rıfat Çağatay	MİLLET Parapsikolojik Açından Masonluk	19.06.2000
	Yavuz Güven	Şamanizm ve Şamanizm'in Tefekkürü	18.09.2000
YILDIZ ÇANKAYA ÜÇGÜL	Ertuğrul Ergün	STOA Felsefe Okulu	28.09.2000
	Yavuz Güven	Evren ve İnsan	08.09.2000
	Orhan Sağcı	III. D.: Sembolizması	31.05.2000
	Ünsal Yavuz	Gündemin İçinden	13.09.2000
ANKARA	Volkan Erkal	Neden Tarih Boyunca İnisiyasyon, Neden Ezoterizm?	01.02.2002
	Asaf Böke	Bereketli Toprak "Anadolu"	15.02.2002
	Metin Köksal	Bereketli Toprak "Anadolu"	01.03.2002
	Yavuz Güven	Ahilik	15.03.2002
YUNUS EMRE	Kaya Ekinci	Koruyucu Kimdir? Görevleri Nelerdir?	14.01.2002
	Seçkin Kırığı	Yunus Emre'nin İnsaniyetçiliğini Oluşturan Temel Düşünceler	
ÇUKUROVA	Şakir Akdemir	Taassup	02.04.2002
ERDEM	Can Arpaç	Dereceler Dünyasında Kısa Bir Gezinti	15.01.2002
	Yavuz Hakman	"Ali Ramis K. Kardeşlerime Birkaç Söz"	29.01.2002
	Hüseyin Yavuz Güven	Ahilik	19.02.2002
	Ufuk Elçin	Kardeşlerim	25.03.2002
056 ANKARA	Bülent ÖZER	Şakul Gibi Doğru Olmak	19-10-12
	İvan SARIEV	Açık Yüreklilikle Bulgaristan'da Masonluk	02-11-12
	Yavuz GÜVEN	Gönye Gibi Güven Vermek	16-11-12
	Tunca AKKAYA	Ölçülü Davranışlarınız Sizi Olgunlaştırır	21-12-12

073 DOĞAN GÜNEŞ	Tarihsel Gelişim İçinde Kalfa Masonların	22-10-12
Yavuz YARIMAĞAN	Localardaki Görev ve Sorumlulukları	22-10-12
Doruk TANKUT	Operatif Hür Masonluktaki Görev ve Sorumlulukları	22-10-12
Erçin TÜRKEK	Spekülatif Hür Masonluktaki Görev ve Sorumlulukları	22-10-12
Ali AYDIN	Atatürk ve Ankara	12-11-12
Yavuz GÜVEN	Özgürlük Hayal mi, Yoksa Gerçek mi?	26-11-12

2017

	ESKİŞEHİR		DORLION -SİMURG MUH.: L.: 'LARI	
			ORTAK TOPLANTI	
06 Şubat P.tesi	19:15	I	Pek Muh.:Aydemir BOZKAYA K.: BÜ.:SANR.:	"HER ŞEYİ GÖREN GÖZ VE PANOPTİKON"
13 Şubat P.tesi	ESKİŞEHİR 19:00	I	Muh.:Hüseyin Yavuz GÜVEN K.:	"AHİLİK VE M.: 'LUK"

Mevlânâ

Bu bölümü mason **Metin Köksal**'ın yazdığını anlıyoruz.

*“İsmaili Daisi²¹ iken, Moğol istilası sonucu İsmaililerin dağılması üzerine İran'dan ayrılan ve Anadolu'ya Ahilerin yanına oradan da Konya ya gelen ve bir **Melamet-i Kalenderi sufisi olan Şems-i Tebrizi** ile karşılaşan Mevlana onunla haldeş ve gönül yoldaşı oldu.*

Ayrılmaz bir ikili olmaları yobaz kafalarca yanlış yorumlandı. Yoğun tepki ve dedikodular ile karşılaşan Tebrizi bir kaç kez Konya'dan ayrılmak zorunda kaldı. Ancak Mevlana'nın ısrarı üzerine geri dönen Tebrizi daha sonra Mevlana'nın küçük oğlu Alaeddin Çelebi tarafından öldürüldü.”

Tebrizi ile Mevla'nın birlikteliğine karşı çıkanların, “yobaz kafalar” olduğunu söyleyen bence kendisi yobaz olandır. Bu arkadaşlığa karşı çıkılma nedenleri bilim insanlarımızın yazdıklarında var. Ayrıca, Şems'i kimin öldürdüğü kesin olarak bilinmemekle ancak Ahi Evren ve Mevlana oğlu Ahi Alaeddin'in parmakları olduğu savı güçlü olarak yayılmış.

Şemsi Tebrizi, Ahi Alaeddin'in yavuklusu Kimya Hatunu Mevlana'dan ister, Mevlana da 15 yaşındaki evlatlığı Kimya Hatunu, zorla Şems Tebrizi'ye “karı” olarak verir. Ahi Alaeddin ile Kimya Hatun arasında bir aşk olduğu ve evlenmeyi planladıkları yazılmaktadır.

Tebrizi, kendisini sevmeyen karısı Kimya Hatunu kıskançlığı nedeniyle döve döve öldürür. Ahi Alaeddin 'in öfkesi buradan gelir. Mevlana Ahi Evren savaşı bilim insanlarımız yukarıda anlatılıyorlar.

“Mevlana'nın tasavvuf felsefesi 'hakikati ve ilahi aşkı' aramak üstüne kurulmuştur.

Tasavvufta kâinat bir daire şeklinde yorumlanır. Tanrı bir nokta, dünya ve insan da tanrının hareketiyle meydana gelen bir dairedir. Çizgi dairenin çevresini oluşturur. Noktanın sağında zahiri dünya solunda ise batini dünya bulunmaktadır. 'Her şey hareket noktasına geri döner' düşüncesinden yola çıkan sema ayinlerinde semazenler hayatın

²¹ Daisi: Tebliğci. Şems' in İsmaili olduğuna dair bir bilgiye rast gelmedim. Kalenderi Şeyhi olduğu doğrudur.

çemberinde ney ve rebab eşliğinde Mevlevi müziğiyle, kemale doğru manevi bir yolculuk için dönüp dururlar.”

Daire, çember, kare tanımlamaları masonların kendi öğretileri içinde kullandıkları simgelerdir. Mason simgelerinin tasavvuf içinde kullanılması da tipik mason uydurması.

Okumayı sürdürürelim;

*“Mevlana Tanrıya ulaşmak için en büyük gücün aşk olduğunu fikrini **daima** savunmuştur. Ona göre var olan her şeyin kökeni aşktır. Bir bitki bir hayvan da sevebilir. Ancak hem bilinci ile hem düşüncesi ile hem be belleğiyle sevebilen yegâne varlık ‘eşrefi mahlûkat - yaratılmışların en şerefli’ insandır. **Aşk ışıktır, nurdur.** Aşkların en güzeli bu bilince ulaştığı zaman raks, tüm dünya ile aşkta birleşmek, onun evrensel dönüşüne ayak uydurmaktır.*

Gönlünde tanrı-insan-evren üçlemesinin birliğe ulaştığı, bütün ayrılıkların ortadan kalktığı görülür.

Bu felsefenin kaynağı tasavvuftur. Mevleviliğin benimsediği felsefenin temelleri ise bin yıl önce atılmış olan Yeni Platonculukta da görmekteyiz. Mevleviliğin farklı söylemi ise düzenlenen törenler, müzik, ayin ve şiirlerdir. Mevlana'nın şiirlerde ise ağır basan bir İran etkisi hissedilir. Mevlana'dan 300 yıl önce yaşamış tasavvuf konularını işleyen ve biçimlendiren, Senai, Attar, Süleyk Gürgani, Dakaki gibi ozanların etkileri görülmektedir.”

Mevlana'da aşk tutkusu Şems ile tanıştıktan sonra başlar. Daha öncesinde sakin bir mutasavvıftır. Mevlana'yı Platon ile ilişkilendirmek belgesiz ve gerçekte desteklenemeyecek bir savdır. Mevlana'nın İran şiirinden etkilendiği değil, İran şiiri, rubai biçiminde yazmaktadır şiirlerini, dili de Farsca. Mevlana zaten Fars, İrean şiirinin usta bir temsilcisi.

“Mevlânâ'nın Felsefesi ve Mevlevilik

Mevlana'nın tasavvuf felsefesi ‘hakikati ve ilahi aşkı’ aramak üstüne kurulmuştur.

Felsefesi, bütün iyilik ve kötülükleriyle insanı sevmek ilkesine dayanan, insanlığın mutluluğu özlemi içinde yaşamıştır. (...)

Ahi Evren'in Babailer olayı üzerine tutuklandığı, bunu Mevlana'nın adamlarının sultana ihbarları sonucu olduğu bilinmektedir. Ahilik üzerine araştırmalar yapan Neşet ağatay, bu konuda şunları yazmaktadır.

'Ahi lideri olan Ahi Evren tutuklanmış ve Ahi kuruluşlarının üyeleri olan Türkmenler Baba İşhak'ın başkanlığında Amasya, Tokat, orum ve Kırşehir yöresinde 2. Gıyasettin Keyhüsrev 'in zulüm ve adaletsizliğini öne sürerek isyan ettiklerini öne sürmektedir.'

Bir başka kaynakta şu bilgiler var.

*"Türkmenler, Baba İşhak başkanlığında Amasya, Çorum, Kırşehir bölgesinde II. Gıyasettin 'in zulüm ve adaletsizliğini ileri sürerek isyan ederler. **Kayseri'de bir süre Evhaüddin ve Ahi Evren 'in maiyetinde kalan Hacı Bektaş da bu isyana katılır.**"*

Bir kişi yazısında önce insanlık için yalnızca sevgi ve mutluluk ister dediği kişiyi, yazısının ilerleyen kısmında Türkmen liderleri "ihbar" eden kişi olarak gösteriyorsa, o kişinin yazdığından haberi yok dersek, yanlış mı olur?

Farklı kaynaklardan bölümler kopyalayıp, alt alta yapıştırarak yazarsan, konuya da hakim değilsen, masonların %95 yazılarının gerçeği ortaya çıkar.

Babailer isyanı Mevlana'nın işbirliği yaptığı Moğolların ve Anadolu Selçukluların zulümlerine, baskılarına karşı Türkmenlerin ayaklanmasıdır. Ahiler içinde bu isyana katılanlar elbet oldu ancak Ahi Evren 'in isyanın lideri olduğu ve Hacı Bektaş Veli'nin de Ahi Evren emrinde katıldığı ifadesi gerçeği yansıtmıyor. Bunları söylemek koyu bir cahillik ne yazık ki. Hacı Bektaş Veli hiçbir zaman Ahi Evren emrine girmediği gibi, isyana da katılmadı. İsyanın toplanma merkezi Amasya'dan geri döndü. İsyana katılmayıp, geri dönmesi konusunda çeşitli yorumlar var. Baba İşhak'ın olumsuz bir durumda, geride lider olabilecek bir "Horasan ereni" bırakma isteği gibi. İsyana, Bektaş'ın kardeşi Mintaş katıldı ve katledilen Türk/Türkmenler arasında yer aldı.

Masonlar ne kadar da kolay ve desteksiz uyduruyorlar!.. Acayip bir durum.

Aşağıdaki bölüm doğru bir kaynaktan kopyalanmış!

*“Ahiler ve Türkmenler, II. Gıyaseddin’e karşı siyasi bir tavır alırken, Mevlânâ ve çevresi bu sultanın paralelinde siyasi bir tutum içinde bulunuyorlardı. Ancak Mevlânâ ve Ahi Evren arasındaki siyasi anlaşmazlık, Moğollar ‘ın Anadolu’ yu işgal etmesinden sonra büyük boyutlar kazandı. **Ahiler ve Türkmenler Moğollara karşı savaşırken, isyan ederlerken, Mevlana ve çevresinin Moğol iktidarını destekledikleri görülmektedir.***

*Ahiler’ in Moğol saldırılarına karşı koyuşlarına ve Moğol saldırganlığına karşı yurt savunmasında Ahiler ‘in nasıl yer aldıklarını o çağın büyük gezgin tarihçilerinden İbni Bibi, Moğol saldırısına ilk kıvılcımın Kayseri’de patlak verdiğini işaret etmektedir ki, bir dönem Ahi Evren Kayseri’de yaşamıştır. Ve Ahi örgütlenmesi Kayseri’de oldukça güçlüdür. **Ahilerin bu hareketi onların ne derece yurtsever bir örgütlenme sergilemiş olduklarını göstermektedir.***

***Moğollarla yakın ilişki içerisinde bulunan Şemsi Tebrizi, büyük ihtimalle her bakımdan etki alanına aldığı Mevlânâ’yı, bu yönden etki etmesi olasılığı yüksektir.** Erzurum ve Erzincan taraflarından Anadolu’ya ayak basan Moğolları, Konya üzerine göndererek sultanlığı da baskı altına alınmasını sağlayan Şemsi Tebrizi’dir.(...)*

*Konya’yı kuşatma altına alan Moğollar, bu bölgede ne kadar Ahi örgütü ve Ahi yanlısı varsa hepsine de büyük zulüm yapmaktan çekinmemişlerdir. **Hatta Mevlânâ’ya yakınlığı bulunan Ahiler’e hiç dokunulmadığı dikkatlerden kaçmamıştır.** Sultan Veled Divanı’nda şu bilgileri de yer almaktadır:*

‘Mevlânâ’nın ölümünden sonra da Mevlevilerin Moğollarla iyi ilişkileri ve Türkmenlere karşı düşmanca tutumları devam etmiştir.’“

Moğol dönmesi Caca Beyi Kırşehir Valiliğine atayan Moğol komutandır, Mevlana değil. Ancak, Caca Bey Mevlana’nın sadık bir müridi olduğu da göz alınınca, Caca Beyin atanmasında etkisi olduğunu söylemek yanlış olmaz.

Yazının önceki bölümlerinde Şems’i “yobazların” öldürdüğü söylenirken, şimdi Şems’in Moğol ajanı olduğu ifade ediliyor. Gene tutarsızlık.

Ahilerin hiçbirinin Mevlana'ya yakınlığı olmadı.

“Mevlânâ tarafından Kırşehir Emirliğine Moğollara tayin ettirilen Emir Nurettin Caca, hem Mevlânâ'nın oğlunu hem de Ahi Evren'i öldürtmüştür. Mevlana, böylece de Şemsi Tebrizi' nin öcünü, hem kendi öz oğlundan, hem de Ahi Evren'den almaktadır; Tarih 1 Nisan 1261.

*Ahi Evren'in en yakın arkadaşlarının başında Hacı Bektaş Veli gelmektedir. **Bu iki arkadaşın yedikleri içtikleri ayrı gitmemektedir.**²² Her olayda her harekette birbirlerine danışrlar, birbirlerini bilgilendirmektedirler.*

*Hacı Bektaş Vilayetnamesi Ahi Evren'den sık sık söz etmektedir. Vilayetname bilgileri de Hacı Bektaş'la Ahi Evren'in ilişkilerinin çok samimi olduğunu, birbirlerine her konuda yardım yaptıklarını, fikirlerini birlikte ortaya koydukları, **Anadolu'nun Türkleşmesinde ve Alevi kültürünün, Türkistan Şafiliğinin gelişmesi** [Türkistan Şafiliği nedir, bilen var mı? - HT] yönündeki çalışmalarında her zaman aynı doğrultuda düşündüklerini göstermektedir.*

Hatta Vilayetname'nin bir yerinde şöyle bir tümce göze çarpar. Bu tümce bu ilişkilerin ne derece samimi ve sıcak olduğunu belgelemeye yetmektedir:

'Hacı Bektaş'la Ahi Evren birbirlerini çok severlerdi. Hatta bir sohbet anında Ahi Evren;

- Her kim bizi Şeyh edinirse, aslında onun Şeyhi Hacı Bektaş Hünkârdır.'

demıştır.

Mevlana'nın oğlu Ahi Alaaddin'den öğ aldığı desteksiz ve çok abartılı bir sav. Mevlana oğlu Ahi Alaaddin gitmesin diye, gittikten sonra da Konya'ya dönsün diye çok çabalamış. Çatışma içinde öldürüleceğini öngörerek engel olmaya çalışmıştır. Bu konuda Mikail Bayram tüm ayrıntıları ile yazmış, kitap ve makalelerinden okunabilir.

Mason Metin Köksal belli ki Hacı Bektaş Veli'nin Vilayetnamesini okumamış, kendisinde de yok. Bir başka yazıdan okuduğunu aktarıyor.

²² Bir araştırma yazısında bu tür sokak ağzı deyişler, benzetmeler kullanılmaz.

Mason Metin Köksal'ın ciddiyetsiz bir şekilde "bir yerinde" dediği söz, Abdülbâki Gölpınarlı'nın düzenlediği Vilâyet-Name'de geçer;²³

*"Hacı Bektaş'la Ahi Evren birbirlerini pek severlerdi. Hatta Ahi Evren birgün sohbet ederken kim dedi, bizi şeyh edinirse onun şeyhi, Hacı Bektaş Hünkârdır."*²⁴

2. Mevlânâ – Ahi Evren Çekişmesi

Ahi Evren, Sultan Keykubat'ın çağrısı üzerine 1227 - 28 yıllarında Konya'ya yerleşir. Bir yandan mesleğini yaparken, diğer yandan da Hânkah'ı Ziya ile Hânkahı Lâlâ'nın müderrisliğini yapar.

*Ona en büyük tepki Mevlânâ'dan gelir. Mevlânâ onu en büyük düşman olarak kabul eder ve onunla uğraşır. İlginç olan şudur ki, Mevlânâ'nın küçük oğlu 'Alâattin Çelebi' Ahi olmuş, **kızı "Melike"** de Fatma Ana'nın kurduğu Anadolu Bacıları'na katılmıştır. Ancak, Tebrizli Şems (Şemsi Tebrizi)'in baskısıyla **Mevlânâ kızını eve kapatır ve Şems ile evlendirir.**"*

Mevlana'nın öz kızı Melike'nin, Bacıyan-ı Rum'a katıldığı, Mevlana'nın da kızı Melike'yi zorla Bacıyan-ı Rum'dan çıkardığı doğru, Şems ile evlendirdiği yanlış. Şems ile evlendirilen evlatlığı Kimya Hatun. Bu bölümde yazılanlar, örneğin Melike hatası, mason Osman Pekin'in hatası ile bire bir aynı!

"Ahilerin koruyucusu I. Alâattin Keykubat'ı öldüren oğlu II. Gıyasettin Keyhüsrev, Mevlânâ'nın büyük desteği ile tahta geçer ve kendisine karşı oldukları gerekçesiyle, Türkmenleri ve Ahileri cezalandırır. Başta Ahi Evren olmak üzere, önde gelen Ahileri tutuklayarak, hapse atar (1240).

*Saltanat naibi Celâlettin Karatay 1245'de yılında genel bir af çıkarır. Böylelikle Ahi Evren de beş yıl sonra serbest kalır. Konya'da karşılaştığı muameleden dolayı kırılan Ahi Evren Denizli'ye gider. Yaklaşık bir yıl kadar Denizli'de kalan Ahi Evren'i, Sultan II. İzzettin Keykâvus, Konyalı Sadrettin'i Denizli'ye yollayarak getirtir ve kendisine vezir yapar. **Bu Mevlânâ'nın hiç de hoşuna gitmez ve Sultan'a kırılır.**"*

²³ Vilâyet-Name' nin bendeki baskısı 1995. Demem o ki yaklaşık 30 yıl önce almış ve okumuşum...

²⁴ (Gölpınarlı, 1995, s. 49)

II. Gıyaseddin Keyhüsrev, Mevlana'nın desteği ile değil; bir saray darbesi ile tahta geçirilir.

*“Ahi Evren, Sultan II. İzzettin Keykâvus'un vezirliğini yaptığı sıralarda (1247), Tebrizli Şems öldürülür. Ahi Evren ile Mevlânâ'nın küçük oğlu Alâattin Çelebi'nin²⁵ öldürülmesine karışmışlardır. Bu olaydan sonra Ahi Evren, Kırşehir'e giderek oraya yerleşir. Mevlânâ'nın küçük oğlu **Alâattin Çelebi, babasının bütün ısrar ve ricalarına karşın, Ahi Evren'le birlikte Kırşehir'e gider. Mevlânâ oğlu Alâattin'e küser ve onu bir daha hiç affetmez.***

1261 yılında, Mevlânâ'nın Moğolları kışkırtması sonucunda, komutanlığını sonradan Müslüman olan Nurettin Caca adlı bir Moğol'un yaptığı Moğol ordusu Kırşehir'i kuşatır. O sırada 90 yaşında olan Ahi Evren başkanlığındaki Ahiler bir ay kadar dayanabilirler. Ancak, şehir 01 Nisan 1261'de düşer. Başta Ahi Evren ve Alâattin Çelebi olmak üzere bütün Ahiler kılıçtan geçirilirler.

*Ahi Evren'in ölüm haberi Mevlânâ'ya geldiğinde **çok sevinir.** Bu arada oğlu Alâattin Çelebi'nin naaşı defnedilmek üzere Konya'ya getirilir. Cenaze namazını kıldırmak üzere Mevlânâ'ya haber verilir. **Ancak Mevlânâ camiye gitmez. Oğlunun cenaze namazını kılmaz.**”*

Yukarıdaki bölümler farklı kaynaklardan kopya-yapıştır yöntemi ile yazıldığını düşünüyorum. Bölüm içinde ifade farklılığı olduğu gibi içerik olarak da birbiri ile çelişen bölümler var, kimi yerde, sokak ağzı ile deyimler yazılırken, kimi yerde de nitelikli ifadeler kullanılıyor. Kimi bölümler tarihsel gerçeklerle örtüşürken kimi bölümlerde de vahim yanlışlar yapılmış.

Mevlana, oğluna rica etmiş ne demek? Mevlana Ahi Alaattin'i geri çevirmek için çok uğraşmış, rubailer yazmış, Kırşehir'e mektuplar yollamış. Ama “rica etti” komik.

Mason Metin Köksal, mason Osman Pekin'in Türk Mason Dergisinde yayınlanan yazısından kopya çekmiş. Bazı bölümleri, virgülüne dokunmadan aynen kopya – yapıştır yapmış. Hem de atıf yapmadan.

Mason erdemi, mason ahlakı, bu mu?

²⁵ Ahi Alâattin, Çelebi değil.

“Projeye katılanlar;

“Barış Tuncer Kardeş (Şafak Muh. L.), Haçlı Seferleri;

Faruk Güçlü Pınarlı Kardeş (Şafak Muh. L.), Fatih Dönemi;

Gürol Gören Kardeş (Ankara Muh. L.), Yârânlık;

İsmail Öz Kardeş (Ankara Muh. L.), Bizans;

Levent Aydoğan Kardeş (Ankara Muh. L.), Fütüvvet;

Metin Köksal Kardeş (Ankara Muh. L.), Mevlânâ;

Oktay Solak Kardeş (Başkent Muh. L.), Şövalye Tarikatleri

Şahap Barış Önal Kardeş (Ankara Muh. L.), Mu'tezile, Ma'turudiye ve Eş'ariye;

Tunca Akkaya Kardeş (Ankara Muh. L.), Eflatun, Aristo, Farabi ve İbni Sina;

Gazanfer Can Kardeş (AGAL), Ahiliğin, Osmanlı İmparatorluğu'nun Kurulmasındaki Etkileri ile Masonluğun Kökenleri;

Levent Tanrıdağ Kardeş (AGAL), Batınlık – Karmatilik;

Mustafa Şişman ve Hüseyin Yavuz Güven Kardeşler (AGAL), Ahi Teşkilatı;

Necati Ekmekçioğlu Kardeş (AGAL), Ahiliğe Üye Olabilmenin Koşulları ve Törenler;

Okan Işın Kardeş (AGAL), İhvan üs Safa, Masonluğun Amaç ve İlkeleri, Çalışma Şekli, Sonuç;

Sadık Açıkan Kardeş (AGAL), İsmaililik – Haşhaşinlik;

Yavuz Gürsoy Kardeş (AGAL), Ahiliğin Kurulması ve Ortadan Kaldırılması;

Gazanfer Can ve Hüseyin Yavuz Güven Kardeşler (AGAL) Masonluk ve Ahilik Arasındaki Benzerlikler

Bölmelerini hazırlamışlar;

Namık Doğançioğlu Kardeşimiz (AGAL) de ‘Ahilik ve Hindistan’ adlı çalışması ile katkıda bulunmuş;

Bunların dışında kalan bölümler Hüseyin Yavuz Güven Kardeş (AGAL) tarafından yazılmıştır.

Hüseyin Yavuz Güven

Ankara Muh. Lo.²⁶ Önceki Üs. Muh.

Ankara, 29 Ekim 2012

Okan Işın

Anadolu Güneşi Locası Üstadı Muhteremi”

²⁶ Locanın masonik kısaltması “Lo.” değil, yalnızca “L” dir.

(Ansiklopedik Felsefe Tarihi)

Ankara Muh.: L.:

1999 Yılı Fikri Çalışmaları

Ankara - 2000

✓ **H. YAVUZ GÜVEN, ANKARA LOCASI ÜSTADI MUHTEREM / LOCA BAŞI, HİKMET (BİLGELİK)**

*“Akıl ve hikmet... Yani, akıl ve bilgelik... **Akıl, Tanrı'nın bir lütfü. Bilgelik ise, insana bağlı bir konu.** Ulu Tanrı, şâni yüce Kur'an'da:*

***‘Serveti istediğime, bilimi isteyene veririm.’** demektedir.*

‘Kâmil İnsan’ olma yolunda azimle ve sebatla yürüyebilmemiz için, bilgimizi artırmanın yollarını aramalı, bulduğumuz her kaynaktan yararlanmalıyız. Hz. Muhammed bir hadisinde, ‘İlim Çin’de dahi olsa oraya git.’ buyurmuştur.

***Bilgiyi artırabilmek için temel taşların sağlam ve düzgün bir biçimde konulması zorunludur.** Bu yapılmadığı takdirde, yapılan binanın gecekondudan farkı kalmaz, sadece temel işlevini yerine getirir, o kadarla da kalır. Hâlbuki yapıdan beklenen yalnızca dış etkenlerden koruması değildir. Temel işlevinin yanı sıra, gerekli her türlü işlevi de karşılayabilmelidir.*

*Bu düşünceden hareketle, 20 yüzyılın son çalışmasını temel işleve ayırdık, yani **Kardeşlerimizle temel taşları yerlerine koymaya çalıştık.***

21. yüzyılın ilk çalışmasında da, yapımızın kaba inşaatını bitireceğiz. Daha sonraki çalışma dönemlerimizde de ince inşaata geçeceğiz. Böylelikle, ‘Kâmil İnsan’ olma yolunda atılacak adımların ve yapılacak çalışmaların daha sağlıklı olacağına inanmaktayız.

Dileriz öyle olur.”

Masonlar sürekli laiklikten söz ederler, ama bilimsel olması gereken bir araştırma projesine, ayet, hadisle başlarlar. Araştırma daha başlangıçta bilimsellikten koparak başlıyor. Ayrıca yazı içinde temel taş görmedim ben. Çalışmanın tamamı bırakın Gecekonduyu, ortada üst üste yığılmış bir birine benzemez, bir vuruşta dağılan taşımşılardır. Yazılar içinde ne yazık ki yanlıştan, safsatadan başka bir şey yok.

Tanıdığım kadarıyla mason H. Yavuz Güven bu konuların en az bir kısmını bilir. Yazıyı hiç mi okumadı yoksa mason kardeşlik ilişkileri içinde, kardeşlerinin gerçek dışı, akıl almaz sözlerini yüzlerine söylemeye cesaret mi edemedi?

✓ GENEL RAPORTÖR AYDIN PAYKOÇ'UN SUNUSU

“Şimdi isterseniz **‘Ezoterik‘ öğretinin hikâyesini** dinleyelim. Binlerce yıl önce.....

Hikâyemiz Mu'da başlıyor. O, varlığı kimilerince kabul edilen, kimilerince ise kuşku ile bakılan efsane uygarlıkta. Mu ile ilgili efsaneler yüzyıllardır vardı, ama varlığını kanıtlamak olanağı ancak 1883'te olanaklı oldu. Bazıları hâlâ tartışmakla birlikte 1883 yılında James Churchward adında bir adam bir Tibet Manastırı'nda bugün ‘Naacal Tabletleri’ adı ile bilinen 15 bin yıl önce yazılmış tabletleri gördü ve ‘Büyük Rahipler Kardeşliği’nden bir rahip de Churchward bu tabletleri okuması için dilini öğretti. Churchward bu tabletleri bulduktan sonra başka kanıtlar bulmak amacı ile bütün Asya ve Mısır'ı gezdi. Ancak aradığı kanıtı 1921 yılında Meksika'da buldu. Burada bulunan yaklaşık 12 bin yıllık olan 2600 kadar tablet, bilgilerini tamamlamasına yardımcı oldu. Tabletlere göre, Evrenin başlangıcında sadece Ruh vardı. Daha sonra bu ruhtan bir karmaşanın hâkim olduğu uzay var oldu. Zaman içinde karmaşa yerini düzene bıraktı. Uzaydaki şekilsiz gazlar bir araya geldiler. Katılma sırasında önce hava, sonra da su oluştu. Sular dünyayı kapladı, güneş ışıkları havayı ve suyu ısıttı. Toprak altındaki ateş üzerinde su bulunan toprakları yükseltti, çamurda ilk hayat belirtileri başladı. Hayat sudan çıktı ve bütün yeryüzüne yayıldı. **Günümüzde de geçerli olan evren ve yaşamın oluşması kuramlarına bu kadar yakın olması tesadüf mü acaba? (...)**

Mu uygarlığında imparatorun altında bulunan yönetici sınıfa Naacaller denilmekte idi. Bunlar hem rahip, hem de bilim adamı idiler. İnsanlığın bildiği belki de ilk tek tanrılı din olan Mu dininde Tanrı'nın simgesi güneşti.(...)

Atlantis'te doğan Osiris, doğduğu yeri terk ederek Mu 'ya gitti. Orada inisiye oldu ve öğretiyi tamamladıktan sonra Atlantis'e geri dönerek yozlaşmış olan inancı tekrar eski haline getirdi. **Mu'nun en büyük kolonisi ise Uygur'du.** Hemen hemen tüm Asya'yı kaplayan bu imparatorluğun merkezi Orta Asya düzlükleri idi. Büyük tufandan önce bereketli topraklara sahip olan bu düzlükler, Tufan'dan sonra çölleşmişlerdir. Tibet gibi yüksekte olan bazı yerler ise bu Tufan'ı daha az zararla atlatabilmişler ve bazı bilgileri günümüze kadar ulaştırmışlardır.”

Mu safsatası bir büyük mason yalanıdır. Mu'nun, günümüzde bilimsel bulgu ve yöntemlerle yalan olduğu, yani birçok açıdan batmış bir kıta olmadığı kanıtlanmıştır.²⁷

Bu konuda ayrıntıları ile bilimsel gerçekler “**Sözde Kayıp Mu Kıtası**” makalemde okunabilir.²⁸

Ankara L dönem Üs. Muh. Hüseyin Yavuz Güven 'in yukarıda anlattığım yaklaşımlarıyla “abuk sabuk” biçimde başlayan proje kitapçığı, Genel Koordinatörün safsata yazısı ile kimliğini ortaya koyuyor.

*“Ezoterik öğretinin Anadolu'daki diğer bir kurumu da Ahilik Örgütü yolu ile meydana gelmiştir. Ahilerin düzenli bir güç haline gelmesini **Horasan erenlerinden olan Ahi Evren Veli** sağlamıştır. Ahilikte temel ilke üye olanların kesin eşitliğidir. Ahiliğe girecek olanlarda belli nitelikler aranır. Üyelik için adayın üye bir kişi tarafından önerilmesi zorunludur. Küçültücü işlerle uğraşanlar, çevresinde iyi tanınmayanlar Ahi olamazlar. Ahilik, üyelerinden kesin bağlılık, sonsuz itaat ve ketumiyet ister. **Dinsizler Ahiliğe giremezler ancak sofuların da yeri yoktur.**”*

Ahi Evren, Horasan ereni değil, Bağdat'tan gelmiştir, adında da “Veli” sözcüğü yoktur. Ahilik konusunda yazdıkları da mahalle kahvehanesinde bile söylenmeyecek kadar yanlış. Ahilik bir zanaat örgütlenmesidir; gerektiğinde ilin yönetim ve korunmasını da yüklenen bir esnaf örgütüdür. Sofu dediği kim ki?

*“Horasan'da doğan bir diğer önemli **mutasavvıfa** Hacı Bektaşî Veli'dir. Yesevi tarikatına katılan **Veli**²⁹, babalığa kadar yükselmiş, daha sonra diğer **Yesevi Babaları** ve **İsmaili Dai'leri** ile birlikte Anadolu'ya gelmiştir. Babailer isyanından sonra isyandan sağ kurtulan Yeseviler ve **İsmaililer** Hacı Bektaş³⁰ etrafında toplanarak Bektaşiliği yaymaya başladılar. Bektaşiliğin öncelikli hedefi, temelini sevginin oluşturduğu 'Evren-Tanrı-İnsan' birlikteliğini kavramaktır. Bütün ezoterik öğretilerde olduğu gibi ruh ölümsüzdür. Gövdeye sonradan girmiştir ve geldiği tanrısal kaynağa geri dönecektir insan yaşadığı ortamda bağımsız bir varlıktır.*

²⁷ Aslında Ham-Taş' ta da bu konu tartışılmıştı, o zaman 14 yaşında oğlan oğlumun bilimsel açıklamalarıyla Mu safsatasının yalan olduğunu yazmıştım.

²⁸

<https://huoltasdelen.com/index.php/mason-tarikati/topraklarimizda/turkiye/turkiye-1991-gunumuz>

²⁹ Sanki arkadaşından söz ediyor.

³⁰ Yine ismi eksik yazıyor.

Onun görevi alçak gönüllü davranmak, özünü arındırmak, olgunlaşmak, gösterişten uzak durmak ve yüreğini sevgi ile doldurmaktır. Bektaşilik, Evrenin Tanrının sureti olduğunu, insanın da yeryüzünün Tanrısı olduğunu kabul eder.

“Varlığını bir ölçüde Ahilerin destek ve yardımlarına borçlu olan döneminin bir diğer ünlü sufisi Mevlâna’dır. Mevlâna da diğer birçok Türk mutasavvıfı gibi Horasan doğumludur. En önemli özelliklerinden birisi, bugün hâlâ anılmasını sağlayan şiirleri ve öğretisini şiirleri ile anlatmasıdır. Mevlânaya göre Tanrıya ulaşmak için insandaki en büyük güç aşktır. (...) Ancak yine de Mevlâna’nın gerçek varisi olabilecek kişi Yunus Emre oldu. Yesevi inançları ile büyüyen Yunus, tasavvuf ilmini öğrenmek için Hacı Bektaş’ın yanına gitti. Ancak çok yaşlanmış olan Hacı Bektaş Yunus’u, kendisi gibi bir Yesevi babası ve Bektaşi olan Taptuk Emre’nin yanına gönderdi. Yunus’un büyüklüğü, diğer Bektaşi erenleri gibi şiirlerinde Türkçeyi kullanması ancak, bunu son derece beceriyle ve halkın anlayacağı kadar basit bir dille yapmasıdır. Tanrı’yu, hem seven, hem sevilen, hem de sevginin kendisi olarak görmektedir. Bütün varlıklar gibi insan benliği de tanrısal aşkın yansımasıdır.

Ahmet Yesevi, Horasanda Yeseviliği kurmuştur. Anadolu’da “Yeseviler”, “İsmaililer” diye tarikat ve müritleri yok. Hacı Bektaş Veli etrafında Türkmen – Kızılbaşlar toplanmıştır ancak Bektaşiliği yaymak gibi bir eylemleri yoktur. Sonrasında Bektaşilik öğretisine dair söylediklerinin hepsi uydurmadır. Mason Aydın Paykoç, Hacı Bektaş Veli ve Bektaşilik hakkında kırıntı düzeyinde bilgisi yok. Bir insan bir yazıyı nasıl bu kadar saçma yazabilir. Mason Aydın Paykoç’un söylediği hiçbir şey doğru değil.

Mevlana varlığını Ahiliğe borçlu olduğunu, Yunus Emre’nin Mevlana’nın varisi olduğunu, daha sonra Mevlana’nın yanına gittiğini söylemek... Aynı yıllarda yaşamadılar bile. Bu kadar nasıl uydurulabilir? Masonlar bu saçmalıkları nasıl olur da proje başyazısı olarak kitaplarında yayınlarlar?

“Varoluş, ilahi aşkın dalga dalga yayılıp genişlemesinden baka bir şey değildir ve devam etmektedir. Diğer sufiler gibi Yunus da gerçek sevgi sayesinde insanın giderek Tanrı’ya yaklaştığını ve sonuçta aradığını kendi içinde bulacağını savunmaktadır. Yunus var olanın yalnızca Tanrı olduğunu, çeşitliliğin sadece görüntüden ibaret olduğunu savunur.

(...)

Masonik öğreti, belki de insanlık tarihi kadar eski olan ezoterik sistemin en gelişmiş şeklidir, ancak bir son değildir. Akıl ve sezgiye dayanır ve gelişim için bilinçli bir çabanın gerekli olduğuna inanır. Masonluk da belki bir gün tarihteki yerini alacaktır, ancak insan zekâsı ezoterik öğretiyi sonraki nesillere iletecek bir yol mutlaka bulacaktır.”

Yukarıda yazılanlar da, şimdiye kadar yazılanlar gibi, gerçeğe aykırı ve akıl dışı.

Mason Aydın Paykoç, tam anlamıyla gerçeklikten kopmuş, hayali bir dünyada yaşıyor. Ruhsal bir sorun mu var yoksa cehaletin dibi mi, yoksa eğlenmek, dalga geçmek için mi yazmış? Bu yazılanları okuyup, kitaba alan da aynı düzlemde demektir. Paykoç soyadlı diğer bir mason, Mehmetçik Paykoç.

Aydın Paykoç'un verdiği konferanslardan:

Konferanslardan:

BARIŞ	Burhan Apaydın Aydın Paykoç Bülent Pirler	Aydınlanmanın Işığında Türkiye Bilgi Paylaşımında İnternet ve Geleceğe Etkileri Küreselleşme ve Etkileri	03.03.1997 07.04.1997 26.05.1997
Ankara	Y. Güven, O. Eronat, A. Paykoç, N. Uygur E. Sermet M.L. Sel ve T. İmir	Evren İnsan ve Masonluk Amerikada Masonluk Türkiyede Eski Sorun	01.12.1995 19.01.1996 08.01.1996
	Aydın Paykoç, Metin Köksal	Bilimin ve Düşüncenin Evrimi ile Felsefe İlişkisi ve Masonluk	21.06.2002
YUNUS EMRE	Metin Aydemir Yavuz Güven Hikmet Gündüz	Sessizliğin Sesini Duymak Evren ve İnsan Dünyada İlk Mason Locaları ve M.'luğun Tarihsel Gelişimi	08.04.2002 29.04.2002 24.06.2002
ANKARA	S. Gerçek, İ. Öz, S. Kürümoğlu Aydın Paykoç, Engin Dizdärer, Serdar Korucu	Atalarımız, Hür Duvarcılar Ortaçağ Mimarisinde Taşçı Ustaları ve Haçlı Seferlerinin M.'luk Tarihine Etkileri	05.10.2007 19.10.2007
	Rıza Doğan, Cüneyt Bazlamaççı, Emir Alp Güner Remzi Sanver	Spekülatif Masonluğun Doğuşu ve Ritlerin Oluşumu Muntazam Masonluk	16.11.2007 07.12.2007

✓ DOĞU FELSEFELERİ GRUBU

Grup Raportörü:	Nazmi MUSAL
Şamanizm:	Muzaffer OFLAZ
Sümerler:	İbrahim PAMUK
Taoizm:	Öcal DOLANAY
Konfüçyüs:	Selami ÇAKMAKÇI
Zerdüşt:	Ercan AYDIN
Manihizm:	Haluk BİLGİN
Şintoizm:	Faruk EDES
Budizm:	Yüksel MELİKOĞLU
Hermetizm:	Tunç ALTAN

Konferans duyurularından:

Ankara	Fahrettin Cankat, H. Sadri Gerçek, Kayhan Atabek Aykut Babila, Fikret Aytanır, Nazmi Musal	M.:luğun Yarını	06.05.1994
		M.:luğun Bugünü	29.04.1994
T. İmri	Yavuz Güven, Savaş Erkal	M.:luğun Dünü	15.04.1994

ANKARA	Hasan Sadri Gerçek Erol Erciyas	Bir Anıt Kardeşimiz-Ziya GÖKALP	31.03.2000
		Görkemli Üçgenler: MU Uygarlığı- Naacallar-Atlantis	07.04.2000
	Çınar Güner	III. Derecenin Düşündürdükleri	21.04.2000
	Muzaffer Oflaz, Bülent Özer, Yücel Alkan	Görkemli Üçgenler: Sümer-Mısır-Babil Uygarlıkları	21.04.2000
	İbrahim Pamuk, Asaf Böke, Sancar Sevük	Saabilik-Karmatilik-Dürzilik	05.05.2000
Levent Aydoğan, Cem Tiğın Sertcan,		Seyfettin Işık Sabbah-Ömer Hayyam	Nizam-Ül-Hasan 12.05.2000

ANKARA	İsmail Öz Okan Işın	Ketumiyet	16.02.2001
	Çetin Gülovalı	Hitit Güneşi Sembolizması	16.03.2001
		İnanç Felsefelerine Bir Bakış	30.03.2001
YUNUS EMRE	Muzaffer Oflaz	Sümerler	12.02.2001
	Ufuk Elçin, Murat Evirgen, Tamer Turan, Hikmet Özer	Yunus Emre	26.02.2001
	Erdem Işıkhan	Masonik Disiplin	12.03.2001

ANKARA	Yücel Alkan	Bereketli Toprak - Anadolu-8	19.04.2002
	Kadir Dursun, Muzaffer Oflaz	Bereketli Toprak - Anadolu (Sonuç)	03.05.2002
	Yavuz Güven	Haçlı Seferleri ve Anadolu Alplerinin Batı Felsefesine Etkileri	17.05.2002
	Rıza Doğan	Uzman Gözü ile İnsan Kalbinin Anatomisi, Maddi, Manevi Hastalıkları ve Masonluk	31.05.2002
	Tamer Demircioğlu	Çivil Yaşamda İtoplumsal Kurumlaşma ve Masonluk	07.06.2002

BARIŞ	Burhan Apaydın	Aydınlanmanın Işığında Türkiye	03.03.1997
	Aydın Paykoç	Bilgi Paylaşımında İnternet ve Geleceğe Etkileri	07.04.1997
	Bülent Pirlir	Küreselleşme ve Etkileri	26.05.1997

	Aydın Paykoç, Metin Köksal	Bilimin ve Düşüncenin Evrimi ile Felsefe İlişkisi ve Masonluk	21.06.2002
--	----------------------------	--	------------

ANKARA	S. Gerçek, İ. Öz, S. Kürümoğlu	Atalarımız, Hür Duvarcılar	05.10.2007
	Aydın Paykoç, Engin Dizdärer, Serdar Korucu	Ortaçağ Mimarisinde Taşçı Ustaları ve Haçlı Seferlerinin M.luk Tarihine Etkileri	19.10.2007
	Rıza Doğan, Cüneyt Bazlamaççı, Emir Alp Güner	Spekülatif Masonluğun Doğuşu ve Ritlerin Oluşumu	16.11.2007
	Remzi Sanver	Muntazam Masonluk	07.12.2007

56 ANKARA		Bir Mü'â'ya Yakışır Şekilde Davranmak	04-05-12
	Reha İPEK Metin KÖKSAL	Sevqi Ateşinin Parladığı Yer	18-05-12
	Diñçer AKAY	Yıllık Çalışma /VI: Ulkü Mabedi	01-06-12

Asya'dan Amerika'ya Şamanizm, Muzaffer Oflaz

*“İslamiyet'teki gezgin derviş, kalender ya da abdal, Şaman'ın bütün dış çizgilerini taşır. Muska, çingirak, atı simgeleyen değnek, tasavvufta zikir, şamanlığın kendini aşma (trans) uygulamalarını andırır. Onları gibi Hastahkları iyi edici amaçlarla yapılır. Bugün Anadolu'da yaşayan inanç, bu kültür alışverişinin sonucu ortaya çıkan **"İslamlaşmış Şamanlıktır"**. Bu motifler en güzel şekilde Alevilikte, Bektaşilikte ve Mevlevilikte görülmektedir.”*

“İslamlaşmış Şamanlıktır” ile ne anlattığını anlayabilen var mı? Ben böyle bir kavram hiç duymadım.

Şamanlık / Kam Dininin etkilerinin, Kızılbaş / Alevi öğretisi ve Alevi Türkmenlerin tarikatı Bektaşilik içinde güçlü biçimde var olduğu söylenebilir ancak Mevlevilik ile hiçbir ilgisi yoktur.

Yazının devamını okumaya gerek duymadım.

Mason Muzaffer Oflaz, Ankara locası 2016-2017 dönemi Üstadı Muhteremi.

Taoizm, Öcal Dolanay

Lao Tsu, Lao Ustanın yazdığı Tao de Jing, Erdemin Yolu kitabının Türkiye’de yayınlanmış Türkçe çevirisini, Çinli bir dostumdan edindiğim İngilizce kopyasını ve Çinli arkadaşımın Türkçe ’ye çevirdiği çalışmasını okudum, birlikte Lao Usta hakkında konuştuk.

Öncelikle belirtmeliyim ki Çin tarihinde yerli din, peygamber yoktur. Çin kültürü ve öğretilerinde inanç (belief) vardır ama din yoktur. Çin coğrafyasında dönem dönem bazı bölgelerde Çinlileri etkileyen tüm dinler dışarıdan gelmiştir.

Lao Tsu ve Konfi Tsu / Konfüçyüs Çin ulusunun binlerce yıllık geçmişinden gelen öğretilerdir. Lao Tsu öğretisi bireyi/insanı doğru yola getirmek, erdemli ve mutlu yapmak için, Konfi Tsu öğretisi ise bireyi / insanı devlete uyumlu iyi tebaa yapmak amaçlarındadır.

Taoculuk / Taoizm’de tek tanrı, yaratıcı inancı yoktur.

Aşağıda yazılanların hiçbiri doğru değildir.

“Çin milli dinlerinden biridir. Bu dini Lao-Tzu (Lao Tse) kurmuştur. Asıl adı Li Tan’dır. Büyüücüleri, rahipleri, rahibeleri ile dini şefleri olan bu dinin, kendilerine has ayinlerinden biri ilkbaharda yakılan ateşin üzerinden yarı çıplak, Taoist rahiplerin ateşe pirinç ve tuz atıp koşarak yalınayak geçmeleriyle yapılır. (...)

Taoizm'in Prensipleri:

*Lao Tzu'nun doktrinin temeli **mistik bir panteizmdir**. Tao dünyayı yöneten âlemden önceki yaratıcı, ezeli ve ebedi ilkedir. Her şeyin temeli, yaratıcı ve besleyeni O'dur. Her şey O'ndan gelip, O'ndan doğduğu için ‘Tao Ana’ diye de adlandırılır. Tao, göğün ve yerin kaynağı, yaratıcı ve aynı zamanda yaşatıcı ilkesidir.”*

Yazının devamını okumaya gerek duymadım.

Konfüçyüs, M. Selami Çakmakçı

*“Konfüçyüs, gelmiş geçmiş bütün düşünürler içinde etkisi büyük ve kalıcı olan **en** önemli kişidir. (...)*

*Konfüçyüs için başta gelen en önemli konu, insanların **bolluk içinde iyi bir yaşam** sürmelerini sağlamaktı. Bu bakımdan tüm öğretisi bu amaca yönelik davranış ilkelerinin ve erdemli olmak gerektiğini bildiren öğütlerin toplamından oluşur ve **bu tip** öğretileri felsefenin, yerinde davranış ve ahlâk kurallarıyla ilgili ahlâk **bilimine** girer. (...)*

*Öğreti metodu **eskilerin hikmetini** yorumlamaya dayanırdı. Çin'in her devrinde en belirgin **dini özellik, atalara gösterilen saygı ve bağlılıktır.**“*

Yazının devamını okumaya gerek duymadım.

✓ SEMAVİ DİNLERİN FELSEFELERİ GRUBU

<i>Grup Raportörü:</i>	<i>Özdemir Çakıner</i>
<i>Museviliğin Tarihçesi:</i>	<i>Seyfettin Işık</i>
<i>Yahudilik Felsefesi:</i>	<i>Ertuğrul Özkoç</i>
<i>Kabala:</i>	<i>Serdar Günalp</i>
<i>Hristiyanlığın Tarihçesi:</i>	<i>Fikret Kaya</i>
<i>Hristiyan Mezhepleri:</i>	<i>Sancar Sevük</i>
<i>Hristiyanlık Felsefesi:</i>	<i>A. İhsan Sarı Baş</i>
<i>İslamiyet'in Tarihçesi:</i>	<i>Can Sezgin</i>
<i>İslamiyet'te Mezhepler:</i>	<i>Kadir Dursun</i>
<i>İslâm Felsefesi:</i>	<i>Zafer Demirkan</i>
<i>Tasavvuf:</i>	<i>Metin İmir</i>
<i>İmam Gazali Ve İbnü'l Rüşd:</i>	<i>Sevtuğ Metiner</i>
<i>Yezidilik:</i>	<i>Ali Aslan Dumanol</i>

Yezidilik nasıl Semavi din olabiliyor?

✓ TASAVVUF: METİN İMİR

“Kalıbyla kişi, benliğiyle zat, ruhuyla cevher, aklyla ilah, tekniğiyle bütin, çokluğuyla fani, ruhuyla baki, halden hale geçişiyle ölü, kemâl yönünden diri, ihtiyaç bakımından noksan, istek bakımdan tam, varlığın özü, kendisinde her şeyden bir şey bulunan ve her şeyde ilgisi bulunan varlık. İşte insan budur.”

Bu uzun tümceden bir şey anlayabilen var mı?

“Klasik inanç ve anlayış sistemi içinde bu sorulara yanıt aramak olası değil. Öylesine bir toplumsal dejenerasyona maruz kalmaktayız ki, kardeşlik kavramı diye dillerden düşürmediğimiz şey bile, yüreklerimize yerleşmek yerine, dilimizde kalvermiş. Yapmacıklığımızın bir parçası olmuş. İhtiraslarımızı yenmek için çabalamamız gerekirken, aynı ihtirasları mabetlerimize taşımaktan bile çekinmez olmuşuz.”

Gerçi konuyla ilgisi yok ama mason Metin İmir mason kardeşlerine eleştirisini de buraya dökmüş. Masonlar için yaptığı özeleştirisinin harfiyen doğruluğuna tanığım.

“İslamiyet, ezoterizm ile Halife Hz. Ömer döneminde, Arapların, Ezoterizm ‘in son bilgi hazinesi, İskenderiye kitaplığını yaktığında tanışmıştır. Ezoterizm, son bir çırpınış, yaşamını sürdürebilme çabası ile İslamiyet’e girmeğe çalışmış. Tasavvuf düşüncesi de o çağlarda, ezoterizmin, kendisini yok eden İslamiyet’in eteğine yapışvermesiyle başlamıştır. Bu nedenle İslamiyet’in ezoterik uygulaması tasavvuftur denilebilir. Tasavvuf, batıl inançlardan ve asrın dogmatizmden uzaklaşp, dinin ana temelini korurken, akıl ve bilim önderliğinde, ezoterik sırların halkın anlayabileceği şekil ve sınırlama ile açıklandığı bir inanç sistemi geliştirme çabası da denilebilir. (M. İMİR)”

Bu nasıl bir İslamiyet düşmanlığı?

İskenderiye Müslüman Arap ordularından çok önce Hıristiyanlar tarafından yakıldı. Kütüphanenin büyük kısmı o dönem yok oldu. Kalanı da Müslüman Arap ordusu yaktı. İçrek / Bâtını öğretti dinler tarafından neden yok edilsin? İki bir birinden ayrı. Ayrıca “bir dinin eteğine” tutunmak ne demek? Metin İmir ‘in kafası çok karışık, yazdıkları kırık bir camın rastgele bir biri üstüne tutturulması gibi. Diğer tüm mason yazarlar gibi.

Bundan sonra Tasavvufufla ilgisi olsun olmasın aklına gelen kavramları, yukarıda anlattığım kırık cam tutturulması gibi numaralandırarak kendince bir şeyler söylüyor. Mason Metin İmir'i tanıdım. Locasında Üs. Muh. olmuş. Tüm Üs. Muh. olmuş masonlar gibi "Kral Süleyman" koltuğuna oturunca yarı tanrı konumuna eriştiğini, her şeyi bildiği sanma ruhsal bozukluğu kendisinde de görülüyordu. Yazdıkları da bunun kanıtı.

Okumayı sürdürürelim;

1) HERMES (Günümüzden 16 000 yıl önce yaşadığı sanılmaktadır) Oziris dininin peygamberi de denilmektedir.(...)

Bir görüşe göre de, Atlantis kıtası dininin (Mu dini-Osiris dini) Mısır'da yayılmasına öncülük eden misyoneridir. Atlantis ise, Mu uygarlığının kolonisiydi. Hermes, inisiyasyon uygulamasını başlatan ekolün önderidir. Ezoterik öğreti sistemini uygulamıştır. Geçmiş pek çok filozof da bu ekolde inisiye edilerek yetişmiştir, Mu uygarlığının Atlantis dışında en önemli iki büyük kolonisi Maya ve Uygur kolonileridir. Yucatan'da bulunan Uxmal mabedinin de, Mayalar tarafından tıpkı Mısır'daki gibi inisiyasyon törenlerinde kullanıldığı bilinmektedir. Mayaları, Aztek ve Inka imparatorlukları izlemiştir. Osiris-dini, zaman içinde değişmelere, yozlaşmalara uğrayarak yakın tarihlere kadar sürüp gitmiştir. Mu'nun en büyük kolonisi de Uygur İmparatorluğu'du. Japonya'dan Avrupa'ya kadar çok büyük bir coğrafyada hüküm süren Uygurlar, imparatorluğun hemen her yerinde dini yaydılar."

Birçok mason gibi mason Metin İmir de Mu saçmalığına "inanmış" bir mason. Yukarıda anlattıkları, neredeyse virgülüne kadar İngiliz emperyalizminin sömürgeci Albay mason James Churchward kitabından kopya-yapıştır alınmış.

Ayrıca insan uygarlığına dair bilimsel olarak Göbeklitepe ile İÖ 12.000 yıllarına gidebiliyoruz, İÖ 16.000'lerde Hermes 'in yaşadığını nasıl uyduruyorlar?

Benim ki de soru mu? Mu 'ya inanan başka her türlü saçmalığa inanır elbette.

“22/C) TAOİZM Lao-Conficius. [Konfüçyüs’ü, Taoizm içinde sanıyor!...]

Tao'nun sözlük anlamı, erdem yoludur. Tao, külli ve mutlak varlıktır. (Taichi). Taichi, kâmil ve kâmil olmayan doğayı, nar ve zulmeti, göğü ve yer'i, evet ve hayır'ı temsil eden ilkeleri yaratmıştır.

*Biri Lao-Tzu (d. 570-0.?) metafizik, diğeri **Conficius** (557 – 479) ahlaki karakterli iki ekol tarafından temsil edilir. Conficius, Chu Ching isimli kitabını, önceki kutsal kitaplardan derleyerek oluşturmuştur. Bu kitaba göre mutlak varlık vardır. O ahlak kanunun koruyucusudur. (...)*

‘İyiliğe iyilikle, kötülüğe adaletle mukabele ediniz.’

Ve

‘Sana yapılmasını istemediğin şeyi, sende başkasına yapma.’ Vecizeleri Conficius'a aittir.

Ne söylenebilir ki? Çinli bilgelerin isimleri dâhil, yazılan her şey yanlış.

Tasavvuf konusu üzerine yazmakla görevli ama sayfalar sonra ve kendi sıralamasıyla 26. Maddede Tasavvuf konusuna gelebildi.

“26) TASAVVUF

*Tasavvuf sözcüğünün batı dillerindeki karşılığı "Mistizm" dir. İslâm mistizmi anlamına gelen tasavvuf sözcüğünün **Arapça olmasına karşın, hangi kökten türediği hususunda belirsizlik vardır.** Tasavvuf yolunda olana mutasavvıf veya Sufi denir. (...)*

*Gerçek anlamda **Tasavvufun en güçlü merkezi Horasan** olur.³¹ Burada yetişen şeyhler, dervişler (ki Türkler bunlara Alp Erenler veya Horasan Erenleri diyorlardı) fikirlerini, göçebe Türk Toplumuna kolayca ve rahatlıkla yayma olanağı buldular. Arapların İskenderiye okulunu yakıp yıkmaları ve Mısır'ı işgallerinden sonra, kaçan hermetik rahiplerin büyükçe bir kısmı, Hz. Muhammed'in damadı ve Halife Hz. Ali'ye sığındılar. **Hz. Ali'yi ve yakın çevresindeki özel insanları, kendi bilgi birikimleri ile eğittiler. Böylece Hz. Ali ve özel yakınları, Kur'an'ın tefsirinde ezoterik***

³¹ Bu tümce, en iyi portakal, şu şehirde yetişir gibi olmuş.

anlamaları çözmeye yeteneğine kavuştu. Yakınları da bu öğretiyi yaymağa başladılar. Zincirleme reaksiyon şeklinde gelişen bu akım, Türkistan'a kadar ulaştı.”

İskenderiye Kütüphanesi daha önce Hıristiyanlar tarafından yakılmıştı ve büyük kısmı harap olmuştu.

Araplar İskenderiye'yi Doğu Roma İmparatorluğundan aldı ve o sırada İskenderiye ve İskenderiye Okulu Hıristiyanların egemenliği altındaydı. Arapların İskenderiye'yi fetih etmesiyle, kadim Mısır pagan dininin rahiplerinin Hz. Ali'ye sığındıkları uyduruğunu başka mason yazılarında da gördüm. Bir mason bir şey uyduruyor, uyduran hele kıdemli, yönetici ya da 33.° masonsa, diğer masonlar yanlış, uydurulmuş ifadeyi mutlak doğru olarak kabul ediyorlar.

Pagan rahiplerin Hz. Ali'yi eğitmeleri, bu sayede Allah'ın gönderdiği Kur'an'ı anlama yeteneğine kavuşması... Bunlar nasıl ifadeler? Mason Metin İmir eğer Müslümandıysa bunlar küfürdür.

Bu çalışma içinde Mevlana hakkında yazma görevi başka bir masona verilmişken, mason Metin İmir her konuya el attığı gibi, Mevlana konusuna da balıklama dalmış.

“MEVLÂNÂ CELÂLEDDİN RÛMÎ

Rumca ve Farsçayı çok iyi biliyordu. Bu nedenle Eflatun'un tüm yapıtlarını orijinallerinden okudu. **Rum Ortodoks kilisesi rahipleriyle,** Eflatun hakkında tartışmalara katıldı. Tasavvufu, Bâtınileri, Yunan Sırlarını, Ezoterizm, çok iyi inceledi. Çalışmalarıyla tasavvufta doruklara ulaştı. İslamiyet'in batini yönüyle ilgilendi. Bunu da şiirlerinde açıkça anlatmaktan geri kalmadı.”

Baştan aşağı uydurma. Mevlana'nın Rumca yani Yunancayı bildiğine dair hiçbir bilimsel veri yok. Platon'un yapıtlarını Yunancadan okuması da olası değil. Daha ne söyleyeyim...

“Bu seyahatler sırasında yolları Şam'a düşer. Burada Şems'le tanışırlar ve bir daha hiç ayrılmazlar. Konya'ya yerleşen Mevlâna, Şems'in öldürülüşüne kadar onunla birlikte kalır. Konya'nın bağnaz dincileri, Şems'i öldürmüşlerdir.

Fakat en üzüldüğü nokta, oğullarından Muhammed Aleaddin'in de bu yobazlarla işbirliği yapmış olmasıydı.”

Şems'i, öldürdükleri sanılanlar, aralarında Ahi Alaaddin 'in de olduğu varsayılan Türkmenlerdir. Ahi Evren de bu cinayete ilişkilendirilip, suçlanmıştır.

“Konya'nın bağınaz dincileri, yobazlar” bunlar nasıl ifadeler?

“Şems'in ölümünden sonra, **Ahi şeyhi Sadrettin** ile karşılaştı. İki büyük şahsiyet ortaklaşa çalışmalar yaptılar. Bu arkadaşlıkları, **Ahi teşkilatının Mevlâna'yı izlemesine neden oldu.**

Ölümünde, Mevlevi ve **Ahilerin** yanı sıra, Müslüman, Hristiyan ve Musevilerde yoğun bir şekilde törenlere katılmış ve sevgilerini, bağlılıklarını göstermişlerdir.

Yerine geçen oğlu Sultan Velet, babasının öğretisini **kurumlaştırdı**. Ancak kullanılan dilin Farsça olması, öğretinin zor kavranabilen batini sırlardan oluşması nedeniyle belirli çerçevede sınırlı kalıp, halka inemedi.”

Ne çok yanlış...

“YUNUS EMRE

1245 yılında doğan Yunus Emre, **Horasandan** göç eden **varlıklı ve kültürlü bir ailenin çocuğuydu**. İlk eğitimini **Karamandaki evlerinde** Babasından ve **özel hocalardan** aldı. **Bunların yetersiz kaldığını kavradığında, Hacı Bektaş Veli'ye gitti**. Ancak çok yaşlanmış olan Hacı Bektaş Veli, Yunus'u Taptuk Emre'ye gönderdi. Burada 30-40 yıl eğitim aldığı biliniyor. Tüm dinlerin eğitimini aldı, içeriklerini öğrendi. Bunu şiirlerinde de belirtir. (...)

Mantık, Felsefe, Yunan Filozoflarının eserleri, Arapça ve Farsça dersleri alan Yunus, zamanının en iyi eğitimini görmüştür. Bu nedenle yalnızca dini bilgi ile yetinmeyip, felsefi aktarımlar da yapmıştır.”

Burası da baştan aşağı gerçek dışı. Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli öldükten çok sonra doğdu. Mason Metin İmir bilgisi korkarım Türk filmlerinde gördüğü ile sınırlı!...

“AHİ EVREN - AHİLİK

Ahi sözcüğü, Arapça 'da 'Kardeşim' anlamına gelir. Anadolu'da 13. Yüzyılda Türkler tarafından kurulmuş olan Ahilik örgütü, adını bu Arapça sözcükten veya Türkçe, cömert, eli açık, anlamına gelen " Akı " sözcüğünden almış olabilir. Bu kurumun o çağlar için **orijinaliği bir yana**, Anadolu Türklerinin sosyo-ekonomik yaşantısında oynadığı rol çok büyük olmuştur.

Ahilik, çağdaşı Mevlâna ile iç içe olmuş, Ahi Evren Şeyh Nasirüddin Ebü'l-Hakayık Mahmut Bin Ahmet (1171–1261) tarafından kurulmuştur. Kendisi deri işçisiydi. Amacı, Horasan, Harzem ve Türkistan'dan Anadolu'ya gelen Türk sanatkârlarının, bir ahlak ve sanat birleşimi olan Ahilik Ocağında örgütlenmesidir. Bu örgüt, kurallarını, daha önceleri hemen bütün İslâm ülkelerinde uygulanan 'Fütüvvet nameler' den aldı. Bu fütüvvetnameler, iyi ve mükemmel insan olma kurallarını kapsayan eserlerdi. Ahi Evren, aldığı tasavvufî eğitim ve Mevlevî öğretisi doğrultusunda, fütüvvet kuralları ile birleştirerek ahilik düzenini kurdu. Anadolu köylerinde halâ "Yaren örgütü" adıyla yaşamakta olan, ancak giderek materyalist dünyanın ezici etkisi altında yok olmaya yüz tutmuş bir kurumdur. İnisyatik ve ezoterik çalışma yanı olup, benzer kurumlarla inanılmaz benzer yanları vardır. Bunlardan biri önlük kuşanma, diğeri çırak, kalfa ve usta derecelerinin ve felsefesinin kullanılmasıdır.“

"HACI BEKTAŞ VELİ - BEKTAŞİLİK

1210 Horasan doğumludur. Ahmet Yesevi **Ekolünde** eğitimine başladı. Burada **'Babalığa** kadar yükseldi. 1240 yılında Anadolu'ya göç etti. Burada yakın dostu Baba İlyas'ın yanına gelip, Amasya'ya yerleşti. **Anadolu'nun dört bir yanını dolaşp**, düşüncelerini yaymaya çalıştı. Sonra kendi adıyla anılmakta olan Kırşehir yakınlarındaki kasabaya yerleşip, dergâhını kurdu. **Binlerce Bektaşî dervişi** yetiştirdi. (...)

Sözü, Ömer Hayyam ile bitirelim isterseniz.

"Tanrı mineralde uyudu, Bitkide düş kurdu, Hayvanda uyandı Ve insanda kendini buldu..."³²

Değerli okuyucum, ne Tasavvuf bu kadarla anlatılabilir, ne de mutasavvıf sayısı, saydığımız ünlü bir kaçı ile sınırlıdır. Tasavvufu anlatmak için ciltler dolusu kitap yazmak gerekir. Mutasavvıf sayısı ise on binlerle ifade edilebilir. Benim yapmaya çalıştığım, başta da belirttiğim gibi, hem araştırma merakı uyandırabilmek, hem de bu **araştırmalara hevesleneceklere basit ipuçları ve üç beş kaynak gösterebilmekten** ibarettir. Bir de inancım olan, tasavvufun ezoterik bir kurum olduğuna dikkat çekebilmeği.

³² Ömer Hayyam' ın sözü olmaz, rubailerı var. Ayrıca yan yana yazdığı bu tuhaf sözleri nereden almış, hangi kitaptan, çeviren kim?

*Başarabildimse ne mutlu bana. Zaman darlığı nedeniyle alıp ta okumaya fırsat bulamadığım dört beş kitap kaldı. **Üzgünüm.** İlerde, tamamlama şansım olursa, daha detaylı bilgi içeren bir kitapçık halinde bu derlemenin genişletilmesi düşünülebilir. Örneğin, Ulu önder **Atatürk'ün, Mu Uygarlığı ile Dinler tarihine duyduğu büyük ilgi ve konuya ilişkin çalışmaları ile bunların belgelerinden söz etme fırsatı bulamadım. Bu belgeler Cumhurbaşkanlığı ve Anıtkabir arşivlerinde, günışığına çıkarılmayı bekliyorlar. Ulu Önder'in notları, görüşleri bu belgelerin yanında, kenarında duruyor. Dilerim ilerde bu ilginç konuda yazacak fırsatı da bulurum.***

Aman sakın yazma diyesi oldum. Son bölümlere artık yorum yapmayacağım. Gerçeğe aykırı ve akıl ötesi saçmalıkları koyu ile işaretledim.

Düşünün, tapınak denilen salonda yapılan masonik toplantı sonrası sofrada Muhteremler bir başta, keklik gibi sıralanırlar. Ve sınırsız konuşurlar. Sınırsız zaman ve sınırsız uydurma. Metin İmir'in masada bu konuşmayı yaptığını düşünün. Kalkıp, "kardeş sen saçmalıyorsun" da diyemezsiniz. Düşünün sıkıntıyı...

✓ TÜRKLERDE FELSEFE GRUBU

Grup Raportörünün Sunumu

Türklerde Felsefe:

Tufan Karşıdağ

Hoca Ahmet Yesevi ve Alp Erenler:

Ahsen Mocan

Ahi Evren:

Gürol Gören

Hacı Bektaşî Veli:

Hasan Sadri Gerçek

Mevlânâ Celâleddin Rumi:

Metin Koxsal

Yunus Emre:

Nazif Uygur

Farabi:

Erhan Özdiler

Şeyh Hamidüddin-i Aksarayı:

Reha İpek

Erzurumlu İbrahim Hakkı:

İlker Berksoy

Kemalpaşazade:

Rıza Doğan

Selçuklular Döneminde Felsefe:

Levent Aydoğan

Osmanlılar Döneminde Felsefe:

Murat Kırçuval

Eski Türklerde bugünkü anlamıyla Felsefe hiçbir zaman olmadı.

İslâmiyet Öncesi Türklerde Düşünce Hayatı, Tufan Karşıdağ

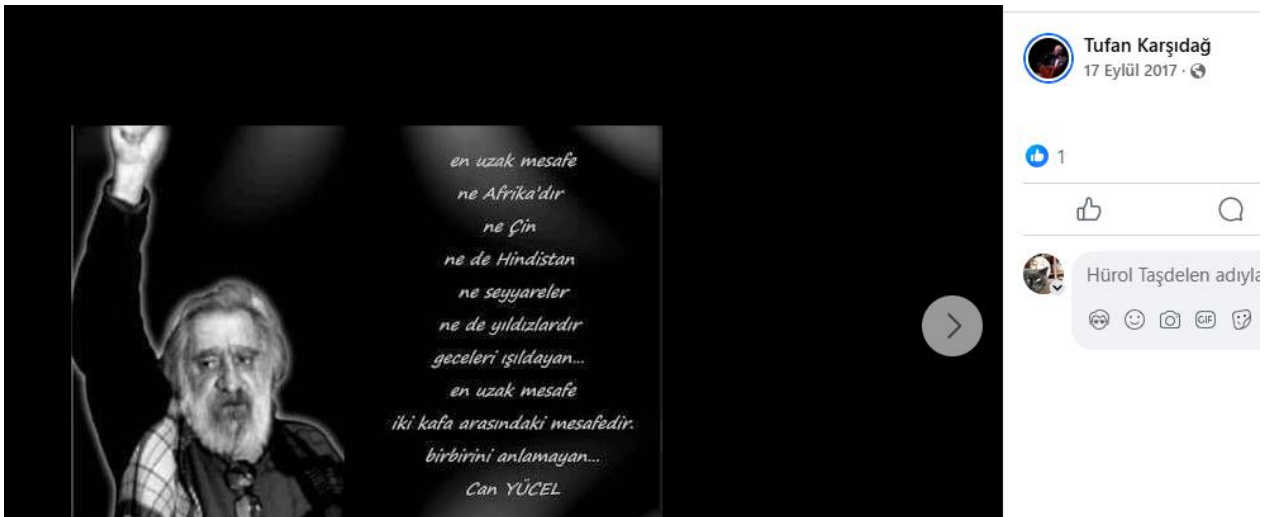
“ ...

Türkler ilk yurtlarına ‘Günortaç’, Doğularına ‘Hatay ülkesi’, Batılarına ‘Horasan İli’ Kuzeylerine de ‘Kıpçak ülkesi’ adını vermişlerdi. Bu ülkede doğan tefekkür üç merkezde temelleşti. Birincisi Günortaç’ta, ‘Şamanizm’ tefekkür. İkincisi Orta Asya’dan göç eden Sümerlerin aşağı Mezopotamya’daki ‘Simear’ ülkesindedir. Üçüncüsü Mısır’da ‘Menfiz’ mevkiindeki, ‘Hermes – Hermetizm’ tefekkürüdür. Hermes Tefekkürü Filistin’de ‘Kabala’ tefekkürünü ve İtalya’da ‘Epifani’ tefekkürünü doğurdu. Birinci tefekkürün santral ‘Şamanizm’ olarak Orta Asya’da vücut bulmuştur. Şamanizm’in inanç sistemleri içerisinde yeri çok tartışılmıştır. “

Yukarıda yazılanlarda tarih bağlantısı ve bir birleri ile ilinti olabilir mi? Baştan aşağı uydurulmuş. Bütün dünyayı, bu arada Sümerlileri de Türk yapıverdi mason Tufan Karşıdağ.

Alın bir içi boş ama ötme tutkusunda bir mason daha.

Aşağıdaki paylaşımı mason Tufan Karşıdağ Facebook hesabından herkese açık bölümden aldım. Can Yücel’in olmayan bir nesiri Can Yücel şiiri diye paylaşmış. Eminim ki bir kez bile eline Can Yücel şiir kitabı alıp okumamıştır, belki de hiç şiir kitabı okumadı.

Ahi Evren, Gürol Gören

“ ...

*Eskiden Ahi Evren üzerine özel bir **araştırma yapan tek yazar**, Gelibolulu Mustafa Ali Efendi'dir. Ali Efendi ısrarla bu kelimeyi bütün yazılarında ve eserlerinde elifsiz olarak Evren şeklinde kullanmıştır. (...)*

*Bu durum Hz. **Mevlâna'nın Şeyhi** öldürülmesi üzerine,... (...)*

***Ahilik** kurumunun oluşumunda ve yayılış tarzında **Yesevi Tarikatı** ve fütüvvet düşüncesi ile birlikte, Fahreddin Razi'nin tedris halkasını büyük rolü olmuştur. Bir liderin kurmasında en etken rolü, onun düşünceleri oynar ve fikirleri müessesenin ilkeleri ve görevleri haline gelir. (...)*

*Ahilik birliğinin en önemli yönlerinden birisi hiç şüphesiz, yardımlaşma ve toplumsal dayanışma yönüdür. **Ahilik örgütünün toplumsal yönü Kur'an-ı Kerim'e** dayanmaktadır. Toplumsal işlevi **dini inanç ve singelerle** belirlendiği için, bunlar arasında kin ve düşmanlık tohumlarının yeşermesi mümkün değildi.(...)*

***Ahiliğin asıl amacı, insanların dünyada ve ahirette huzur içinde olmalarını** sağlamaktır. Bu anlayış Ahîlerin dünya için ahiretinin, ahiret içinde dünyasını terk etmeyen dengeli bir hayat anlayışı geliştirmesini sağlamıştır.*

*Ahîler çatışmacı değil, dayanışmacı bir ruh yapısına sahiptirler. Zengin ile fakir üretici ile tüketici, **emek ile sermaye**, millet ile devlet, kısaca toplumun bütün birey ve kurumları arasında iyi ilişkiler kurarak huzur için de yaşanmasını sağlamak, Ahî Birliğinin başlıca amacıdır.”*

Mason Gürol Gönen'in de diğerlerinden hiç farkı yok. Derin bir cehalet, mason olmanın verdiği şişmiş bomboş ego ile saçmalama...

Mevlânâ Celaleddin Rumi, Metin Köksal

Bu çöpe atılmış kâğıtlardan temel yapma projesinde, Mevlana'yı yazmakla görevli mason Metin Köksal'ın bölümüne geldik sonunda.

“Mevlânâ'nın Yaşamı:

*Bu dönemde Mevlana'da hızlı bir **değişimin açığa çıktığı yakın çevresi tarafından da gözlemlenmiştir.** İşte bu sıralarda **bir İsmaili Daisi iken,** Moğol istilası sonucu İsmailîlerin dağılması üzerine **İran'dan ayrılan ve Anadolu'ya Ahilerin yanına oradan da Konya'ya gelen bir Melamet-i Kalenderi sufisi olan Şems-i Tebrizi ile karşılaşan Mevlana onunla haldeş ve gönül yoldaşı oldu.** Böylece farklı bir anlayış ortamına giren Mevlana çevresindekilerden uzaklaşmış, Şems Tebrizi ile içe kapanış eylemini sürdürmüştür.*

*Mevlana Celaleddin Rumi'nin Şems-i Tebrizi ile karşılaşması hayatında bir dönüm noktası oldu. Tebriz'inin batini düşüncelerdeki berraklığı Mevlana'yı etkilerken,, Mevlânâ'nın Tanrı ve insan sevgisi de **Tebrizi'yi aynı oranda etkilemiştir.** Hakikatin sırrına erebilen insanların az bulunabildiği bir ortamda bu iki kâmil insan birbirlerinde kendilerini buldular. Karşısındakinin bir Tanrısal sevgili olduğunu gördüler. Ayrılmaz bir ikili olmaları **yobaz kafalarca** yanlış yorumlandı. Yoğun tepki ve dedikodular ile karşılaşan Tebrizi bir kaç kez Konya'dan ayrılmak zorunda kaldı. Ancak Mevlânâ'nın ısrarı üzerine geri dönen Tebrizi daha sonra Mevlânâ'nın **küçük oğlu Alaeddin Çelebi tarafında öldürüldü.(...)***

*Yedi yüz yıllık bir sevgidir. Bir çınar gibi köklü, bir pınar gibi berrak. Akıyor geçmiş asırlardan geleceğe çağlayarak. Gönülleri sevgi yumaklarıyla birbirine bağlayarak. **İlahi bir sevgi, bir duyarlık, bir var oluş bu. (...)***

*Mevlânâ'nın 25.000 beyitten ve altı ciltten oluşan "Mesnevi" eserinde birçok **bilimsel gerçekler** dile getirilmiştir.*

‘Senin ışığınla, senin yüceliğinle boyum yüceliyor.

Aşkınla birken yüz oluyorum.

Sen sen oldukça çevrende dönüp duruyorum.

Ben sen olduktan sonra da kendi çevremde dönüyorum artık.’

bu rubaisinde dünyanın güneş tarafında dönüşünü açıklamaktadır.³³

Önce öz sevgi vardı, sınırsız aşk vardı dost İlahi bir müjde saklardı dağların ardı dost Aşkın dalgasındandır dönüşü gezegenlerin Aşk olmasaydı eğer şu dünya donardı dost.

'Gökyüzüyle, yeryüzü tanrının kudret ağacında yetişmiş bir elmadır,'

Mevlana bu görüşleri 1250'li yıllarda bilim dünyasının henüz duymadığı ve bilmediği bir bilimsel gerçeği Gâlile'den tam 400 yıl önce şiirsel bir özveri içinde söylemiştir. (Feyzi Halıcı, 1997)(...)

diyen Mevlana **bütün insanların kardeşliğine inanmıştır.**"

Yazının geri kalan kısmını okumadım.

Mason Metin Köksal da tarihten ve Mevlana'dan habersiz. Daha bilim ile tasavvuf arasında en ufak bir ilinti olamayacağını bilemeyecek kadar da...

Sümerliler, tüm gezegenleri konumlarıyla birlikte Güneşin etrafında döndüğünü bilmiş ve resime dökmüşlerdi. Ayrıca Mevlana hiç de mason Metin Köksal'ın anladığını sandığı konuyu anlatmıyor.

³³ Okuduğunu da anlamıyor...

Yunus Emre, Nazif Uygur

“Türklerde Felsefe konusunda en önemli kişi hiç şüphesiz ki, araştırmaları ciltler tutan bir sevgi adamı, halk ve hak dostu, ermiş Yunus Emre'dir. (...)

*Horasan'dan Karaman'a göç eden **kültürlü ve varlıklı Hacı İsmail Efendi'nin oğlu** olduğu bilinmektedir. Medrese eğitimi görerek, geleneksel İslam bilimlerinin yanı sıra Arapça ve Farsça öğrendiği, ayrıca **İran ve Yunan mitolojisi ile tasavvuf tarihini incelediği** sanılmaktadır.”*

Artık söyleyecek söz tükendi. Diğerlerine yaptığım değerlendirmelerin aynıları.

Hacı Bayram Veli

“Hacı Bayram Veli'den Önce Anadolu:

*Bu göçerlerle birlikte **Şeyh Edebali, Mevlana, Ahi Evran, Hacı Bektaş-ı Veli, Sarı Saltuk** ve daha nice isimsiz gönül erleri, çeşitli görevler alarak, halkı irşat etmek için Anadolu'ya gelmişlerdi. Hepimizin bildiği gibi Şeyh Edebali devlet adamı yetiştirme ve devlet kurma, **Mevlânâ medeni terbiye, güzel ahlak edep, belagat, hoşgörü ve şiir sanatı**, Ahi Evran ticaret, üretim, ticari ahlak ve esnaf örgütleri, **Hacı Bektaş-ı Veli tarım teknikleri, hayvancılık ve ordunun manevi eğitimi**, Sarı Saltuk, savaş stratejileri konularında Anadolu'ya gelen Türk topluluklarına eğitici ve yol gösterici olmuşlardır. Nitekim Moğolların Anadolu'ya saldırısına Ahi birlikleri ve **Ahi Evran tarafından kurulan Bacıyan-ı Rum** teşkilatları karşı koymuş, Hoca Ahmet Yesevi ve O'nun düşüncesine bağlı **Hacı Bektaş Veli ile müritleri** Anadolu'nun manevi fethine fikren, bazen de **kılıçlarıyla** katılmışlardır.*

Artık söyleyecek söz tükendi. Diğerlerine yaptığım değerlendirmelerin aynıları. Açıkça uyduruyorlar.

Selçuklular Döneminde Felsefe, Levent Aydoğan

Selçuklular döneminde tasavvuf, din, inanç vb. ifadeler kullanılabilir ama Felsefe denemez. Çünkü Selçuklular döneminde Türklerde felsefe yoktur.

“Türk düşüncesi İslamiyet’ten önce var olduğu gibi, İslamiyet’ten sonra zenginleşerek devam etmiştir. Akılcı çizgide eserler veren iki Türk düşünürü Farabi ve İbni Sinanın **gücünü kimse inkâr** edemez. Tasavvufi çizgide felsefesini kuran **Mevlâna** ve Yunus Emre'nin **Türklüğü tartışmasız kabul edilir**. Doğruyu, gerçeği, mutluluğu arayan bu düşünürlerin çoğu, felsefenin başlıca konuları olan varlıkbilime, insanın değerine, bilgi kuramına ve ahlaksal özgürlük sorununa önemle değinmişlerdir. (...)

Türk felsefesinde, felsefi antropoloji yapıldığını da görmekteyiz.³⁴ Birçok düşünürümüz "ben neyim", "insan nedir" sorusunu sormuştur. Bu konuyu aydınlığa kavuşturmak için insanı incelemiştir. İnsan felsefesinde Mevlana'nın Yunus'un ve Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın görüşleri ne kadar özgündür. Ayrıca, Nesimi'nin insanı anlatmak için ne kadar emek sarf ettiği ve bu husustaki görüşlerinden dolayı öldürüldüğü de bilinmektedir. (...)

Esasen Türk felsefesi iki doğrultuda gelişmiştir. Birincisi değindiğimiz gibi akılcı doğrultuda olmuştur. İkincisi tasavvufi doğrultuda gelişmiştir. Ahmet Yesevi **ekolü** özellikle **tasavvufçu felsefenin gelişmesinde etken olmuştur**. Bu ekolün zamanla yorumları sezgiye dayalı Türk felsefesinde ölmez eserlerin doğmasına neden olmuştur. **Bu felsefenin temsilcileri arasında Hacı Bektaşî Veli, Mevlâna, Yunus ve Nesimi gibi büyük düşünürleri sayabiliriz.** Zamanla **medrese katı görüşlere kaydıkça düşünürler görüşlerini tasavvufi dizeler içinde sergilemişlerdir.**

1547 de medreselerde felsefe yasaklanmış, **pozitif bilim en az düzeye indirilmiştir.** Ancak **halkın yetiştirdiği düşünürler şûir söyleyerek felsefe yapmaya** devam etmişlerdir. Tanzimat'tan sonra felsefi gelişme yeniden başlamıştır.

Bir de Türk hümanizmi, Türk insancılığı vardır. Ancak bu **hümanizm dağıtıcı değil, birleştiricidir.** Bu hümanizmde Türk düşüncesi, Türk töresi, Türk hoşgörüsü ve ahlâkı egemendir. İşte Yunus'un, Mevlana'nın ve

³⁴ Ne demek?

*Hacı Bektaş-ı Veli'nin **bu esprisi, Türk kültürünün Anadolu'da ve başka yerlerde sevilmesi ve egemenliğini sağlamıştır. Üstelik Yunus, Türkçe yazmış, Hacı Bektaş-ı Veli dualarını Türkçe yapmıştır, felsefelerini Türkçe olarak anlatmışlardır. İnsancılığı, bir yönü ile milli değerleri dile getirmektedir. Öteki yönü ile de insanlığa açık bulunmaktadır.***

Berbat bir Türkçe ve rezalet bir ifade bozukluğu.

Mason Levent Aydoğan, sözcükleri, sıfatları, isimleri ... bir yerlerden duymuş ama ne anlamlarını biliyor ne de ne oldukları, kim oldukları hakkında zerre bilgisi yok. Kırılmış camı rastgele yapııştırıyor.

Artık söyleyecek söz tükendi. Diğerlerine yaptığım değerlendirmelerin aynıları. Açıkça uyduruyorlar.

✓ MASONİK FELSEFE, TURGUT AYER

“Mevlâna'nın, Yunus'un; kendini bil, kendini bilmedikçe evreni nasıl bilip anlayabilirsin uyarıları bizi hakikate ulaştırarak olan merdivenin ilk basamağını oluşturmaktadır. Evrende her şey sürekli gelişme gösterdiğine göre hiç bir şey mükemmel değildir ve mükemmelliğe doğru bir değişim içindedir. Evren canlı cansız tüm varlıklar ile durmayan bir değişim ve oluşum hareketi içindedir. Değişmeyen ve değiştirilemeyen bu oluşumu yöneten Yaratıcı Ulu Güç'ün koyduğu yasalardır.

Bu doğa yasalarının temel ilkeleri ise, durmayan ve durmayacak olan sonsuza dek sürekli olarak birbirini izleyerek ilerleyecek, gelişecek olan Allah'ın büyüklüğünün, erişilmez gücünün ve yaratıcılığının sembolü olan 'evrim' dir.”

Mason Turgut Ayer'in Evrimin ne olduğundan hiç haberi yok. Bu nasıl bir bilgisizlik, karanlık? Evrim ve Yaratılış, bir birine karşıt kavramlardır.

Artık söyleyecek söz tükendi. Diğerlerine yaptığım değerlendirmelerin aynıları. Açıkça uyduruyorlar.

✓ MASONLUĞUN TARİHÇESİ, FARUK TÜRKMEN

“1717’de İngiltere’de **Operatif dönemlerden kalma 4 loca birleşerek**, masonluğun yeni bir örgüte **kavuşturulmak suretiyle canlandırılmasına** karar verildi. Yapılan iş **basit bir re-organizasyon olmasa** gerekti. **Çünkü 300 yıla bir süredir sürekli gelişme gösteren başka bir örgütlenme göstermek pek mümkün değildir.** (...)

2. dönemin başında **ulusal karakterde bir Mason obediyanı** kurulması fikri belirmiştir. İlk olarak **geleneksel uygulamanın aksine Yüksek Şûra** kurulur. İngilizler düzen içinde yapılmadığını kabul ettikleri bu olay karşısında sessiz kalırlar. Bu tutum yüzünden 1909 - 1956 döneminde Türk Mason örgütleri bir çeşit **yanlızlık** içinde bırakılmıştır. 13 Temmuz 1909’da Maşrıkı Azam kurulmuştur. 1935’de Halk Partisi tarafından, **Halk Evlerinin Masonluğun üstlendiği sosyal ve kültürel faaliyetleri yerine getirdiğinden** bahisle, Masonluğun artık faaliyetlerini tatil etmesi gerektiği belirtilmiştir.

(Hukuk dışı bir kararla) kapanan Mason localarının, 1948 yılında el konulmuş bulunan malların iadesi yönündeki **mahkeme kararıyla yeniden açılacağı** anlaşılmıştır. II. Dünya Savaşının bitmesinden kısa bir süre sonra dernekler yasası değişikliğe uğradı.) Mason localarının yeniden açılacağı kanısı kesinleşince yeni bir Mason cemiyetinin kurulması için 5 Şubat 1948 tarihinde **bazı Yüksek Şura üyeleri imzalarıyla** "Türk Mason Derneği" adıyla yeni bir derneğin kurulduğu İstanbul (Vilayetine) **bildirilmiştir.** Ankara Şubesi 11 Ocak 1949’da kurulmuştur. Ankara Uyanış Locası 1948 yılında kurulmuş ve **ilk hazırlıkları bu localar başlatmıştır.**”

Masonların büyük çoğunluğu, genel kültür, tarih vb. konularda cehalet mahfillerinde yalpalayarak dolaşır, üstüne masonluğu da bilmezler. Mason Faruk Türkmen’in mason tarihi, kuruluşu ile ilgili tek bir kitap okumadığına eminim. Yoksa “Operatif dönemlerden kalma 4 loca birleşerek” gerçek dışı ifadeyi yazmaz, yazamazdı. Masonluğun kuruluşu, ardından ikiye bölünmesi vd. konulardan habersiz mason Faruk Türkmen.

Topraklarımızda mason örgütlenmesinin kuruluşu hakkında da sağdan soldan duyduklarını rastgele bir araya getirmiş, olmuş sana mason tarihi.

Türkiye’de mason locaları Atatürk tarafından kapattırılmıştır. Emperyalizmin Truva atı mason tarikatının kapattırılmasını, “hukuka aykırı” gibi gerçek dışı ifadelerle açıklamaya kalkmak, mason kişiliğinin bir ürünü.

Mason Faruk Türkmen’in yazısında, birçok mason gibi ifade ve imla bozuklukları dolu.

Bu çalışma içinde o kadar çok Türkçe dil yanlışları var ki... Bir örnek, “yalnız” yerine “yanlız” yazan masonlar: Asaf Böke, Sevtuğ Metiner, Faruk Türkmen.

HKEMBL ‘nın Ankara’daki en eski ve büyük localarından birisidir Ankara Locası. Ortaya çıkardıkları “sağlam temel taşlarına” bakar mısınız?

✓ **MEVLANA (DEVRİM MUH. L. 2009, EZOTERİK GEZİNTİ)**

“ ...

“Asıl adı **Mehmet Celalettin** olan büyük **Türk-İslam şairi** ve mutasavvufu Mevlana, 30.Ekim.1207 tarihinde bugünkü Afganistan topraklarında bulunan Belh-Horasan’da dünyaya geldi. (...)

Artık belirli bir ruh olgunluğuna erişen Mevlana, daha sonra **Ahi Türk olan Çelebi Hüsameddin** ile karşılaştı. Çelebi adını Mevlana vermiştir. Hüsameddin’in babası da bir **Ahi şeyhi** idi. Hüsameddin ile Mevlana arasındaki mistik doygunluk. **Ahilerin de Mevleviliğe olan ilgilerini arttırdı.**”

Mevlana kitaplarını Farsça yazdı, Moğol işgali sırasında Moğollarla işbirliği yaptı, Türk/Türkmenlerin katliamlarına destek verdi, Türkleri aşağıladı ve şimdi üç kafadar mason, Atilla Aykol, Egemen Bilgin, Erdal Türker, Mevlana için Türk-İslam şairi diyebiliyorlar. Daha vahimi de “Mehmet Celalettin” diye ismini yazıyorlar!...

Hüsameddin Çelebi’nin babası Ahi Türk’dür. Baba: Ahi Türk, oğul Hüsameddin Çelebi. Hüsameddin Çelebi, kişisel hırsları nedeniyle Ahilerden koptu ve Mevlana’nın müridi ve en yakın arkadaşlarından oldu.

Ahiler ’in Mevleviliğe hiçbir zaman ilgileri olmadığı gibi, Mevlevi’ler Moğol tarafını tutarken, Ahiler Türk/Türkmenler olarak vatan savunmasındaydı. Ahilerin Mevleviliğe ilgisi olduğunu söyleyebilmek büyük bir kara cahil cesareti olsa gerek.

“Mesnevi’nin yazılmasında Çelebi Hüsameddin’in etkisi olduğu bilinir. Çelebi’nin ısrarları Mevlana’yı bu müthiş eseri yazmaya yöneltmiştir. Mevlana ölünceye kadar (15 yıl kadar) süren dostlukları bu sefer kimseyi rahatsız etmemiştir. Mevlana’nın ünü daha da yayılmış ve birçok arif ve derviş onu ziyaret etmiştir.”

İnsaf yahu... Mevlana, yanındaki müridinin isteğiyle ve etkisiyle Mesnevi’yi yazdığını söyleyebilmek de bir başka cehalet eksikliğinin cesareti olsa gerek. Hüsameddin Çelebi, Mesnevi’yi kaleme almış kişidir. Mevlana söyledi, Hüsameddin Çelebi yazdı.

Hepsi aynı...

Ö...“MEVLANA’NIN ESERLERİ

Mesnevi-i Şerif (6 ciltten oluşur)

Divan-ı Kebir (Kaside, gazel, rubai türünde şiirler) [Divan-ı Kebir Mevlana’nın kitabı olmayıp, bir antolojidir ve 20 şairin şiirleri yer almaktadır.]

Fihi Ma Fih (61 bölümden oluşan tasavvufi düşünceler)

Mecalis-i Seb’a (7 vaazdan oluşur)

Mektubat (147 mektuptan oluşur)”

“Mevlana’nın Tasavvufu

Mevlana’nın düşüncelerinin özü; bizlerin modern hayat tarzımıza egemen olan ve bu taran dış kabuğunu oluşturan tüm maddi varlıkların, insanları mutlu etmediği ve bazı manevi gereksinimlerimizi gidermediği etrafındadır. Mevlana kökenleri ruhumuzun çok derinlerinde saklı olan ve bizleri mutlu edebilecek bazı manevi gereksinimlerimize cevap verecek bir ideolojik seviyede yoğunlaşmakta ve hayatımızdaki bu boşluğu da çok iyi doldurmaktadır.”

Müthiş bir ifade ve anlam bozukluğu daha... İçi de boş!

Mason Atilla Aykol,

Prof. Dr., İTÜ Maden Fakültesi emekli öğretim üyesi. Sank George Avusturya Yabancı Lisesi mezunu.

Devrim Locası üyesi mason.

Konferanslarından:

GÜZEL İSTANBUL	Cumhur Şenol	Ülkü Mâbedi	08.10.1999
	Ö. Vedat Hendekli	Masonlar Nasıl Dağılırlar?	08.10.1999
	Atilla Aykol	Türkiye Bir Deprem Ülkesidir	22.10.1999
	Ahmet Madenci	Atatürkçülük ve Cumhuriyet Kavramı	05.11.1999
DEVRİM	Atilla Aykol	Depremler Önlenemez, Önlemler Alınabilir.	22.09.1999
	Birol Çetinçelik, Ozan Tanyü, Vedat Demirel	Mistik Seyahat	
	İsmail Örengil, Çetin Emgen, Mehmet İzli, Cenap Övünç	Şuurlu İnanç	03.11.1999
37 DEVRİM	Mair GAON	Tarihin Derinliğinde Mabetten Sinagoga	01-12-10
	Atilla AYKOL	Torium İnsanlığın Hizmetinde	15-12-10
	Nuri KUBANÇ	Hedeflerimiz	29-12-10
	Vitali MEŞULAM	Yaratılış, Tanrılar ve Tanrı	26-01-11

Mason Erdal Türker, Devrim L.

Konferanslarından:

37 DEVRİM	Erdal TÜRKER	Orta Çağ Vitriol'den Vicdana Doğru	21-03-12
	Ruhcan AKİL	Sembollerle Düşünmek	04-04-12
	Mustafa HAS	Mabedimiz ve Biz	18-04-12

HIRSLARIMIZ KONTROL ALTINDA MI?

Erdal TOKKER

When God creates human being, he gave us his divine ore called wisdom and consciousness and also, his divine light called conscience which is our most worthy treasure. Human being has continued it's life drifting by dressed, developed and used this ore. But, everything can not go positive way in every time. Every human being can meet some negativeness sometime in life and if he can not develop ability to cope with them, he can defeat his greeds and start to harm himself and his acquaintances.

So, if we can define and aware of those greeds which creates some negativeness, we can cope with them and prevent their harmful effects to us and our acquaintances. This lecture has been written to create awareness about greeds especially harmful for men.

"Hirs, bir teknenin yelkenini şişiren rüzgâra benzer; fazlası tekneyi batırır, azı da tekneyi olduğu yerde tutar, ilerletemez."

Bu çatı altına kabul ettiğim 1997 yılından itibaren, kadınlara nazaran bilhassa biz erkeklerde daha yoğun yaşanan ve etkili olan bazı hırslar beni fazlasıyla meşgul etmeye başlamıştı. Bu hırslar nelerdir, ne gibi sonuçlar verir, nasıl kontrol edilir gibi sorular sorarak, bu konuyu hep gündemde tuttum.

Mason Erdal Türker ile yalnızca masonların üye olabildiği Ham-Taş e-posta yazışma grubunda bir tartışmamız olmuştu.

Mason Erdal Türker, tamamen ticari olan bir yabancı sitede, ünlü masonlar sıralamasında Atatürk adını görmüş ve Ham-Taş'ta paylaşmıştı. Ben de gene herkese açık ortamda Ham-Taş'da bu davranışını eleştirmiştim.

Kamuya açık tartışmalarda, özelden yanıt yazanları hiç sevmem. Çünkü herkese açık tartışmadan çekinir, karşınıza çıkmaya korkar, özelden sizi ikna etmeye çalışırlar. Mason Erdal Türker de herkese açık eleştirilerime herkesin önünde yanıt vermek yerine, özel olarak bana e-posta gönderdi. Aşağıda bu tartışmayı paylaşıyorum:

Mason Erdal Türker iletisi:

"Erdal Turker xxx [ham-tas] <ham-tas-noreply@yahoogroups.com> şunları yazdı (31 May 2017 00:06):

Sevgili Kardeşlerim,

İnternette tesadüfen bulduğum bir sitenin adresi şöyle:

[The Most Powerful Freemasons Ever](#)

The Most Powerful Freemasons Ever

Eric Goldschein and Robert Johnson, Business Insider tarafından

Including one third of the U.S. presidents.

Benim tepkim:

1 Haziran 2017 14:42 Perşembe tarihinde "HÜROL TAŞDELEN xxx [ham-tas]" <ham-tas-noreply@yahoo.com> şöyle yazdı:

"Değerli Kardeşlerim,

Atatürk'ün mason olduğuna dair hiçbir belge, kayıt yoktur. Kendisinin de hiçbir demeç, söylev vs yazı veya konuşmasında bu yönde bir beyanı yoktur. Kendisine CB olduktan sonra davet yapılmış, kabul etmemiştir.

Bu gerçek içinde, ülkemizin kurucusu ve liderini, olmadığı bir cemiyetin üyesi gibi göstermek doğru, etik değil ve Atatürk'e karşı da saygısızlık...

Erdal kardeşim hangi anlamda "ilginç" bulmuş, anlamıyorum. Paylaştığı site, adından da açıkça görüldüğü gibi iş / ticari bir site. Böyle sıradan bir sitede Atatürk 'ün adının sıradan bir haber gibi geçmesi bir Türk'ü nasıl mutlu edebilir? Bu tür "haberlerin" bu şekilde ve burada paylaşılması gerektiğini düşünüyorum....

Tek yapılacak bu siteyi protesto e-postaları göndermektir.

Selamlarımla,

Hürol..."

- Mason Erdal Türker'in özelime gönderdiği e-postadan birkaç satırı paylaşıyorum:

Yan: [Ham-Tas] The Most Powerful Freemasons Ever (Bugüne kadarki en güçlü Masonlar)

Erdal Türker, xxx – 2 Haz 2017 – 00 01

Alıcı: ben

"Sevgili Hürol Kardeşim,

Yukarıdaki konuyla ilgili mesajımı, benim ismim geçtiği için gruba atmak yerine, merak ettiğin hususu doğrudan bana sormanı beklerdim. Ben cevabi mesajımı grup yerine doğrudan sana atıyorum. (...)

Atatürk'ün Mason olmadığını senin gibi ben de biliyorum. "

Buradan sonra uzun uzun sakız olmuş mason safsatalarını, yalan-yanlış şeyleri yazmış. Önemli gördüğüm son bölüm;

*“Neyse bu öykü uzaaaar gider. Ben burada kesiyorum. Bu siteyi neden paylaştığıma gelince... Bir kere bu site Türkçe bir site olsaydı, "saçmalık" der geçerdim. Çünkü şu anki Türkiye coğrafyasında iktidarın ve kamuoyunun biz Masonlara yaklaşımları malum. **Ancak site yabancı olunca, Ata'mızın batı dünyası tarafından böyle bilinmesi bana onur verdi.** Bunun hiç eğri bir tarafını göremiyorum. Zira ben de, sen de bu mesleğin içindeyiz. **İçimizde yaşattığımız Ata'mız ile aynı çatı altında addedilmek bana çok anlamlı geldi.**”*

Batı karşısında ezik, yabancıların kendileri hakkında olumlu düşünmesinden büyük “anlam” çıkaran tipik mason sözleri. Site sıradan, hiçbir değeri olmayan bir site. Mason Erdal Türker’e göre, “ama yabancı...”

✓ **MEVLEVİLİK, BEKTAŞİLİK, MASONLUK (UYUM MUH. L. 1995 YILI ÇALIŞMALARI-II)**

"...

Mevlevilik, Tarihçesi, Doğuşu ve Felsefesi

...

*Mevlana, düşünceleriyle hümanist, moralist³⁵, **reformcu** olarak görünür. Bir rubaisinde 'Medreseler, minareler yıkılıp ortaçağa özgü skolastik düşünceler, dogmatik inanışlar ortadan kalkmadıkça düşüncelerdeki tutsaklık, vicdanlardaki acılar da kalkmayacaktır. Küfrün de bir çeşit iman, bağnaz kutsal bir inancın da bir çeşit küfür olduğu anlaşılıp da inanışlarda ve yürüyen yollarda karşılıklı bir hoşgörü kurulmadıkça hakkı ve gerçeği arayanlardan hiç biri ülküsüne ulaşamayacaktır' der.*

*Mevlana hümanizmi, insana salt saygı duyulacak bir varlık olarak değil, insanı Tanrının en büyük yapıtı, üstelik Tanrıdan bir parça olarak kabul eder. Mevlana'ya göre insan, Hem Tanrıyı seven bir âşık, hem de Tanrının sevgilisidir. Mevlana her insanda büyük küçük, Müslüman, Mecusi ayrımı gözetmeden Tanrıyı görür; Tanrı katındaymışçasına secdeye kapanır. Mevlana, bir 'vahdet-i vücud'cu ve tüm mutasavvıflar gibi 'İmamet' ve 'Kutup'luğun yandaşıdır-Hak yolunda gidenlerin olgunlaşması için dört kural koymuştur. Aşk, musiki, sema ve zikir. Mevlana'ya göre, **Tanrıyı sadece Müslümanlar değil kâfirler, Mecusiler, puta tapanlar da severler. Eğer sevmeseydiler güneşe, ateşe, putlara, taştan yapılmış tanrılara tapmazlardı.**"*

Bu değerlendirme çok acayip. İnsanlık var olduğundan bu yana yaratıcı(lara) inanmış ve tapmıştır. Bu ifadeyle mason biraderler ne demek istediler? Bu kadar mı düşünce ve ifade bozukluğu olabilir? Üstelik yazarlardan birisi ODTÜ Rektörü olmuş. 12 Eylül döneminin rektörü!

*"Mevleviliğin felsefesini özetlersek, bir Sünni tarikatı olan **Mevlevilik, Tanrıyla evrenin birliği görünüşe dayanır.** Bu görüşe göre, Tanrı yarattığı evrende görünür, belirir. Gerçek varlık Tanrıdır. Tanrıdan başka*

³⁵ Ahlakçı

varlık yoktur. Her şey Tanrıdan gelir, sonunda yine Tanrıya döner. İnsanda bulunan Tanrısal ruh, evren yaratıldıktan sonra Tanrısal ülkeden ayrıлып insanın bedenine girmiştir. Ancak insana kişiliğini kazandıran ve varlığın en yüce niteliği olan ruh, geldiği yere kavuşabilmenin özlemi içinde çırpır durur. **Kişiyi, Tanrısal özün gizlerine ve gerçeğe ulaştırarak olan akıl değil, Tanrıya duyulan büyük özlem, aşktır, sezgidir.** Sezgiyle aşk ruhun gücü olarak ortaya çıkar. Kişi; salt aşkla olgunlaşır, Tanrısal sırları kavrayabilir. Kişi Tanrıyı gönlünde duyar ve gönlünü Tanrı aşkıyla doldurursa, O'ndan başkasını göremez olur. Her an Tanrıyla birlikte olduğunu sezer ve böylece Tanrının dile geldiği bir varlık olarak belirir. İnsan, Tanrıyı yansıtan bir varlık olduğu için, insanı sevmek bir bakıma Tanrıyı sevmek demektir.”

Mevlana, akılcı değil, sezgicidir... Bunu yinelemişler.

“Bektaşilik

“Bektaşiliğin içerdiği düşüncelerin odağını oluşturan SEVGİ (günümüz TÜRKÇE 'sinde LOVE) EVREN-TANRI-İNSAN birliğini idrak etmeyi öngörür. **H.B.V.**, bütün insanların kardeş olduklarını, bütün yeryüzü nimetlerinden ortaklaşa ve barış içinde yararlanılması gerektiğini, varlık birliğinin gerçekliğini, insanın bir sevgi varlığı olduğunu benimsemiştir.

SEVGİ'nin

1. İNSANI OLGUNLAŞTIRMAK

2. **EVRENİN ULU MİMARINA ULAŞMASINI SAĞLAMAK**

3. **VARLIK BİRLİĞİNİN ANLATIMINI BELİRTMEK** olarak üç yararı vardır.

Bunun ilk basamağı, İNSAN 'ın kendini tanıyarak sevmesidir. **KENDİNİ BİLEN KENDİNİ SEVER, KENDİNİ SEVEN KENDİNİ BİLİR.** Şüphesiz, bu kavramı narsisim ile karıştırmamak gerekir. Bektaşilikte kendini sevmeyen Tanrı'yı da sevemez. Bu düşünce varlık birliğine giden yoldur ve Bektaşiliğin TEMEL ilkelerinden biridir. Aynı zamanda, Tanrı'yı sevenler Hazreti Ali'yi de severler.

(...)

H.B.V. den sonra Bektaşiliğin bayrağı BALIM SULTAN'a geçmiştir. Söylentiye göre, H.B.V.'nin oğlu BABA MÜRSEL doksan yaşında Bektaşiliği tanıtma amacı ile Bulgaristan'a gitmiş, orada **güzel bir Bulgar kızı** ile evlenmiş ve bu evlilikten BALIM SULTAN dünyaya gelmiştir.

BALIM 1501'de Kırşehir'e gelerek, **tarikatin ikinci kurucusu** sıfatını almıştır.”

Türk ulusunun inanç ve kültürünün en önemli isminin adını kısacık bir yazıda Hacı Bektaş Veli olarak yazmak çok zor gelmiş mason akademisyenlere, saçma sapan ve hiçbir yerde görmediğim gibi H.B.V. harfleri ile kısaltmışlar. Edep yoksunluğudur.

Bektaşilik ile ilgili yukarıda yazılanların hepsi yanlıştır. Hacı Bektaş Veli'den sonra Post'a Kadıncık ana / Fatma ana geçer. Benim görüşüme göre bu Kadıncık ana, Ahi Evren'in eşi ve Bacıyanı Rum kurucusu, önderi Fatma Ana / Kadıncık anadır. Balım Sultan, Kadıncık anadan sonradır.

Böyle bir yazı içinde, günümüz Türkçesi deyip, İngilizce sözcük (love) yazmak da bir başka ciddiyetsizlik ve laubaliliktir.

Yazının başlığında üçüncü konu Masonluk ama yazıda masonluğa dair tek bir tümce yok.

Balım Sultan hakkında doğru bilgileri Bilim insanı Doç. Dr. Ali Kozan 'dan öğrenebiliriz;

“Hayatı hakkında kesin bilgi bulunmayan Balım Sultan(ö.1516)'la ilgili kayıtlar daha çok Bektaşi yazılı ve sözlü kültürüne dayanır. Bununla birlikte diğer Bektaşi pîrleri adına kaleme alınan velayetnameler olmasına rağmen Balım Sultan hakkında münferit bir velayetnameye de rastlanmaz. Onun önemi, 16. yüzyılda Bektaşiliğe yeni bir hüviyet kazandırarak tarikatın bazı erkânlarını yeniden tesis etmesinden gelmektedir. Sultan II. Bayezid(1481-1512) tarafından 1501'de Hacı Bektaş Dergâhına postnişin olarak atanan Balım Sultan, bu dönemdeki Safevi propagandasına karşı Bektaşilerin Osmanlı yönetimi tarafında kalmalarında büyük rol oynamıştır. Mücerretlik erkânı, on iki imam kültü, on iki post erkânı ve Hak Muhammed-Ali olarak bilinen ulûhiyet anlayışının da Balım Sultan'ın postnişinliği döneminde düstur haline getirildiği kabul edilmektedir. Günümüzde bilinen bir eseri olmayıp, Alevi-Bektaşi kültüründe kaleme alınan bazı nefeslerin Balım Sultan'a ait olduğu kabul edilmektedir.”³⁶

³⁶ (Kozan, 2016, s. 93) alikozan@nevsehir.edu.tr

✓ MASON MEHMET ÖZER KICIMAN (1979 -1982)

Akademik kimliği

ODTÜ Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği öğretim üyelerinden. Bu yazımızda açıkça göreceğiz, ayrıntılarını konuşacağız; İnşaat Mühendisliği Bölümü, o dönemlerde masonların örgütlenme bölümü olarak seçilmiş.

Rektörlüğü

Sıkıyönetim ilan edilmişti. ODTÜ’de açılış töreninde, tarihinde hiç olmayan bir şey oldu; Dz. Kuvvetleri Bando, Stadyuma tören açılışına geldi. O stadyumda ben de ODTÜ ‘de okuyan bir öğrenciydim ve stadyumda vardım. Devrimci öğrenciler, sol marşlar söyledi, o sırada bando yan döndü. Sonrasında askeri bando İstiklâl Marşını çaldı. Öğrencilerin çoğunluğu olarak, Türk töremiz ve milli duygularımız doğrultusunda, İstiklal Marşımızı dinlemek üzere ayağa kalktık. Daha önce hiç görmediğim bazı kişiler; “oturun, ayağa kalkmayın” diye bağırmaya başladılar. Bir grup öğrenci, milli duyarlılığını yitirmiş ve bağırانların etkisinde kalan bir azınlık, ya hiç kalkmadı ya da yerine oturdu. Ertesi gün tüm gazeteler, tüm sütunlara manşet şeklinde bu rezaleti, fotoğrafları ile birlikte aktarıyordu. Bir grup, aklını yitirmiş solcu ve kışkırtıcıların (provokatörlerin) yaptığı rezillik, tüm ODTÜ’ye mal edildi ve Türkiye’ye yansıtıldı.

Sonra ABD emrinde, faşist 12 Eylül askeri darbesi yapıldı, olanları hepimiz biliyoruz. O sırada ODTÜ Rektörü olan Mehmet Kıcıman masondur. 12 Eylül iktidarı ile masonların yakınlıklarını, aslında tüm askeri darbecilerle yakınlıklarını biliyoruz. Marmaris Locası kuruluşunda açıkça ortaya koymuştum; NATO ABD mason askerleri, 12 Eylül darbecileri ve sivil masonlar birlikte.

12 Eylül’e kurulan alçak tuzak sırasında, mason Prof. Dr. Mehmet Kıcıman, ODTÜ’de Rektördü. 12 Eylül darbecileri ile birlikte bu tuzağı planlayan ve düzenleyenler, en azından göz yumanlar arasında yer aldığını düşünüyorum.

Mason Rektör Mehmet Kıcıman, Sıkıyönetim savcısı karşısında, İnşaat Mühendisliğinde solcu öğretim üyelerini, ispiyonlayan biridir. Uğur Mumcu’dan okuyalım; “Bugün hep birlikte ODTÜ, dosyası tutanaklarına göz atalım. Askeri Savcı: Hâkim Yarbay ihsan Şenel, Tutanak Kâtibi: Öncel Gürkan, Soruşturma yeri: Sıkıyönetim Askeri Savcılığı, Soruşturma tarihi: 28.7.1971, Vaki davet üzerine geldiği görülen Mehmet Kıcıman huzura alınıp ifade ve hüviyetinin tespitine geçildi.

Hüviyeti: Mehmet Kıcıman, Nafiz oğlu, 1932 doğumlu, halen Ankara, Ant Sokak, 5/1, Çankaya'da oturur. ODTÜ, İnşaat Bölümü profesörlerinden.

Soruldu: Üniversitemizde aşırı sol düşünceleri bakımından talebelerin yanında olan kimseleri ben sadece kendi bölümümde olanları değerlendiriyorum. Bunlar konuşmaları, hareketleriyle fikirlerini belli ediyorlar. Bunların isimleri Sedat Özkal, Ertan Acaroğlu'dur... Sedat Özkul'un 10 Haziran 1970 tarihli Milliyet gazetesinde zihniyetini aksettiren, Türkiye halklarından bahseden bir yazısı mevcuttur. Kendisi zaten Amerika'da iken aşırı sol fikirlerinden dolayı arkadaşlarının dikkatini çekmiştir. Onunla beraber Amerika'da bulunan Yük. Müh. Bnb. Erol Tezcan ve Yük. Müh. Bnb. Yücel Erden bana durumu anlatmışlardı...”²

Masonluğu

Mason Mehmet Kıcıman, Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası (HKEMBL), Ankara Vadisinde (Bölgesi) Denge Locası üyesidir.

Mason – Rektör Prof. Dr. Mehmet Kıcıman hakkında ayrıntılı bilgi için, “**ODTÜ’de Masonlar**”³⁷ makalemde okuyabilirler.

Mason localarında, mason tapınağı çatısı altında verdiği bazı konferanslar:

Konferansları

Birlikte konferans verdiği mason Orhan Alsaç, eski baş masonlardan.”³⁸

UYUM			
	Cenap Emre, Mehmet Topsakal, Doruk Gökşin	Avrupa ve Biz	12.03.2009
	Behçet Sepici	Türkiye’de Masonluk Tarihçesi	26.03.2009
Melekzat Öktem, Barış Özmut, Atahan Altun		Bektaşılık-Mevlevilik	30.04.2009
Mehmet Kıcıman, Cengiz Ülger, Zekai Seçkin	Kutay Batur,	Anderson Yasaları	14.05.2009

³⁷

<https://huoltasdelen.com/index.php/component/content/article/43-mason/masonlar/kurumlarda-masonlar/odtu-de-masonlar/28-odtu-de-masonlar?Itemid=101>

³⁸ https://huoltasdelen.com/index.php/masontarikati/universiteler/odtu_sayfa_3-5

UYUM	Tümer Uraz, Mehmet Kıcıman, Timur Gürkan	Felsefe II Rönsans-Aydınlanma	13.03.1997
	Sakarya Ulusoy, Mustafa Özger, Avni Yazan	Felsefe III. İslâm Düşüncesinden Kesitler	10.04.1997
	Tanju Gültekin, Kazım Çağlar Bülent Ağarı	Felsefe IV. Çağdaş Esintiler	22.05.1997
UYUM	S. Minican, A. Yoloğlu, T. Şenyuva	Tiyatro ve M.'luk	08.09.2005
	M. Kıcıman, M. Topsakal, B. Yaşacan	Yaşamak ve Ölmek Üzerine	22.09.2005
	B. Çetiner, L. Atamer, B. Bağdatlı	Masonik Terminolojinin Açıklaması	27.10.2005
	T. Uraz, R. Güller, B. Özmut	Mustafa Kemal ve Anadolu Devrimi	10.11.2005
	D. Gökşin, K. Bağdatlı	Vasiyetname ve Anlamı	24.11.2005
UYUM	Tümer Uraz, Barış Aslan	Türk Kültür Tarihi	11.04.2002
	Mehmet Kıcıman, Yavuz Konaş, Murat Alper Güngör	Millet İradesi	25.04.2002
	Mehmet Coşan, İsmail Üstel, Bülent Çetiner	M.'ik Nur	23.05.2002
	Ahmet Onbaşıoğlu, Bora Hızal, Alp Yoloğlu	Masonluk Tarihi 1 - Antik Dönem	13.06.2002
	Müjdat Karaca, Alper Erköse, Altuğ Ekni	M.'luk Tarihi 2 - Operatif Dönem	12.09.2002
UYUM	Mehmet Kıcıman	M.'ik Ütopyalar	10.12.1998
	Akın Anal	Çoğul Düşlerimiz	14.01.1999
	Okan Işın	M.'luğun Ne Verdiğini Hiç Düşündünüz Mü?	28.01.1999
	Nejat Evis	Ezoterik Kurumlar	11.02.1999
	İsmail Üstel	Kaos'un Düzeni	25.02.1999
	Ufuk Karadeniz	Kendimizle Tanışmak	11.03.1999
Uyum	Mehmet Kıcıman, Bırol Sezen	Eugenics ve Masonik Felsefe	08.09.1994
	Ruhi Güler, Reha Keskin-tepe	Bir Kompozitör Webber	22.09.1994
	Ergin Çırtıprıoğlu Tanju gültekin, Tuna Aksel	Bir Bilim Adamı Uluğ Bey	13.10.1994

Ölüm Duyurusu

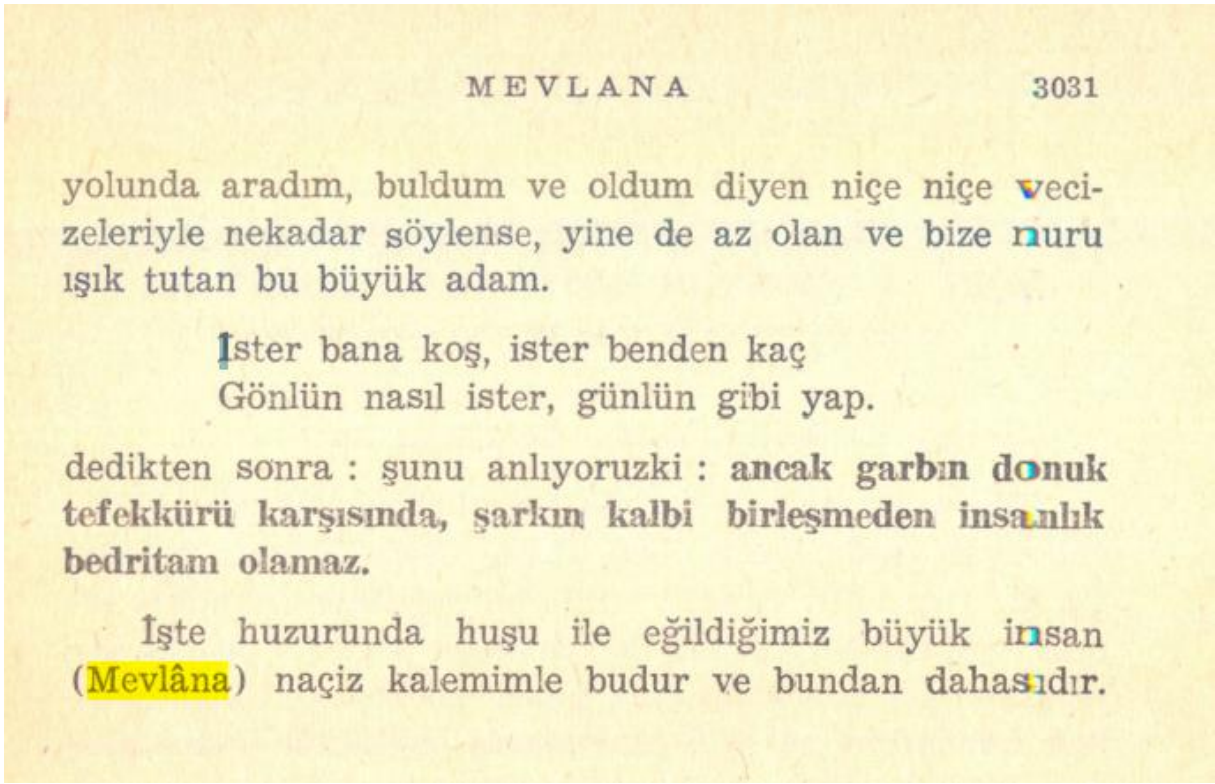
Mason Cihan Candemir, İnşaat Yüksek Mühendisi, Yüksek Lisans eğitimi ODTÜ 'de yapmış.

UYUM	Ruhi Güller, Bülent Demirbaş, Murat Büyükçelebi, Cengiz Ülger	M.'luk Tarihi III: Spekülatif Dönem	12.12.2002
	İsmail Üstel, Reha Keskin, Tuna Aksel, Melekzat Öktem	AB'ye Neden Girmeliyiz? Neden Girmemeliyiz?	26.12.2002
	Orhan Genç, Cihat Taneri, Halit Levent Akbaş, Aktuğ Ekni, Zekai Seçkin	M.'luk Tarihi IV (20. Yüzyıl)	09.01.2003
	E. Evren, K. Çağlar, B. Karabey	Nöbetçi SAVCI	23.01.2003
	Cihan Candemir, M. Kazım Çağlar	Mazhar Osman "Kapalı Kutudaki Fırtına"	13.03.2003
	E. Alkan, İ. Güray, D. Gökşin	Etik ve Meslek Etikleri	27.03.2003
Denge	Ali Kibritçioğlu Ruhî Güler Murat Artu Ergün Alkan	Gerçekçi Düşünce	10.1.1989
	Kenan Cankılıç Cihan Candemir Levent Sengir Orhan Genç	Büyüme ve Sanat	24.1.1989
	Akın Kınıklı Levent Baykal Müjdat Karaca Süphan Gaffaroğlu	Kültür ve İdeoloji	14.2.1989

Candemir soyadlı masonlar: İhsan Candemir, Aykan Candemir, Mustafa Ahmet Candemir, Yücel Candemir

✓ **MEVLANA** (TÜRK MASON DERGİSİ, NİSAN 1965, SAYI 58)

“Garbın Feylesoflarını gözden geçirdikten sonra şarka dönersen, muhakkak ki Mevlana'yı okumak ihtiyacını (daha çok) his edersin. Onun ilmini, samimiyetini, iç âlemini, kalbini his etmeden geçemezsin... Ve böylece garbı daha iyi anlarsın. Esasen Göte³⁹ şark-garp divanında ‘ne varsa şarkta vardır.’ dememiş miydi?”

İbretlik bir yazı daha.

³⁹ Goethe... Yazarın adını doğru yazsalar bari.

Türk Mason Dergisinde yayınlanmış yazılar:

- Disiplin Nedir? (40 yıl önce Türk Mason Dergisi) (Sayı_89-90)*
Mevlana (Nisan 1965/Sayı_58)
San'at Hakkında (Ekim 1964/Sayı_56)
Felsefe ve Masonluk (Nisan 1964/Sayı_54)
Ahlak Hakkında (Ocak 1963/Sayı_49)
Hayat ve Kâinat Problemi (Çeviri) (Temmuz 1962/Sayı_47)
İdealizm (Nisan 1962/Sayı_46)
Sevgi ve Vazife (Nisan 1959/Sayı_34)
Sanat ve Felsefe (Ocak 1958/Sayı_29)
Masonluğa Bir Bakış (Ocak 1957/Sayı_25)
Sanat ve Kıymetleri (Ekim 1956/Sayı_24)
Sanat ve Ahlâk (Nisan 1956/Sayı_22)
Sanatkâr ve Cemiyet (Ocak 1956/Sayı_21)
Sanat ve İlim (Nisan 1955/Sayı_18)
Platon ve Felsefesi (Ocak 1955/Sayı_17)
Eros'dan İlhamlar (Temmuz 1954/Sayı_15)
Disiplin Nedir? (Nisan 1954/Sayı_14)
Semboller ve Fikirler (Ocak 1954/Sayı_13)
Derneğe Yeni Girenlere Hitap (Ekim 1953/Sayı_12)
Masonluğa ve Onun İsteddiği Şeylere Dair (Nisan 1953/Sayı_10)
Gül'ün Sembolü (Ocak 1953/Sayı_9)
Neitzche ve Masonluk (Ekim 1952/Sayı_8)
İdeal Nedir? (Nisan 1952/Sayı_6)
Fikirler, İnsanlık ve Masonluk (Ocak 1952/Sayı_5)
Aşk ve Masonluk (Ekim 1951/Sayı_4)
Felsefe Kırpıntıları (Temmuz 1951/Sayı_3)
Felsefe Kırpıntıları (Nisan 1951/Sayı_2)
Münakaşalı Bir Konferans (Ocak 1951/Sayı_1)

Mason Necdet Ekrem Olcay, ilk kurulan 3 locadan biri olan Kültür Locasında yeniden masonluğa çağrılan (uyandırılan) masonlardan. Daha sonra Rum masonların etkin oldukları Atlas Locası kurucularından oldu.

“Mason Necdet Ekrem Olcay (3), 1317'de (1902) İstanbul'da dünyaya geldi. 28 Şubat 1925'te Selamet Muhterem Locasında tekris oldu.

Aynı Locada 19 Eylül 1925'te geçişi, 17 Nisan 1926'da yükselişi yapıldı. Kültür Muhterem Locasında 10 matrikl numaralı kurucu üye idi. 17 Eylül 1971'de Ebedi Maşrığa intikal etti.”⁴⁰

Mason Necdet Ekrem Olcay, Eczacıdır.

Hürriyet Locası Bildirisi

Bildiri dikkatli okununca, masonların söyleye geldiklerinin tersine, siyasetle ne kadar iç içe olduklarını, ülke siyasetine müdahalede ne kadar siyasi ve ideolojik davrandıklarını kanıtlayan bir bildirge.

⁴⁰ Mimar Sinan Dergisi, 2002, sayı 125, sayfa 15

ARŞİVİMİZDEN

Sa.: Az.: Kâ.: Şa.: Ce.: ne

23/10/1950

TÜRKİYE Mas. Derneği
HÜRRIYET KOLU
Sayı: 56

Azız K.: tm.

Millî bünyemizi kemiren içtimal ve hukukî mühim davaların karşısında bulunuyoruz. Bu davaların yarım tedbirler ve alelacele yapılan ve hiçbir tetkik mahsulü olmayan ârizî tedavilerle halledilemeyeceği kanaatindeyiz. Müsbet netice almak için yarım tedbirlerle baş vurmakta bu mesalin halledilemeyeceğine inandığımızdan aşağıdaki sualleri nazarı tahlil ve tetkikinize arz ederek en kısa bir zamanda cevaplandırılmasını ve ihtisasınız dahilinde olanları hakkında da yüksek bilgilerinizle bizleri tenvir etmenizi memleket namına sizden reca ediyoruz.

1 — Demokrasi anlayışı hususunda ezcümle memleketimizde mevcut sakat görüş ve düşüncelerin izalesi için ne gibi tedbirlere tevessül edilmesini tavsiye edersiniz?

2 — Düünden bugüne geçen devirde, dünün totaliter zihniyeti ile bugünün liberal gödişe geçişinde ne gibi iyi veya kötü tarzlar mevcut olduğunu ve bunların doğurduğu buhranlar hakkında ne gibi tedbirler alınmasını düşünmektesiniz?

3 — Büyük harplerden sonra doğan iktisadi güçlüklerin tedavisi ve hal çareleri hususunda fikriniz nedir?

4 — İçtimal bünyemizdeki sarsıntının izalesi için, ahlâkî, bakımdan ne şekilde hareket icabettiğini tavsiye edersiniz?

5 — Çocuklarımıza aile ocağından başlayarak mektebe, Üniversite'ye ve nihayet hayata atıluncaya kadar nasıl bir terbiye sistemi kurulması ve onların ne gibi şartlara bağlı tutulması fikrinizdir?

6 — Hukukî müeyyidelerin içtimal bünyemize tetabuk etmemesi yüzünden hasıl olan bugünkü gayri tabii vaziyetleri önlemekte güçlüklerle ekseriyya tesadüf edildiği müşahede olunduğundan, kamunlarımıza daha cezâî, sert ve önleyici tedbirler alınması lüzumuna kanaat misiniz? ve demokrasi zihniyetine göre bu işin nasıl ayarlanması tavsiye edersiniz?

7 — İçtimal, ahlâkî, iktisadi, hukukî ve kültürel nizamlar, vatandaş hayırına, amelî bir şekilde ve en kısa bir zamanda nasıl ıslâh edilmelidir?

Bu suallere veya bir kısmına vermek lutfunda bulunacağınız cevapları HÜRRIYET Mah.: Muh.: İne veya aşağıda arz edilen adreslere posta ile veya elden gönderilmesini K.: sevgi ve saygılarımızla reca ederiz.

Üs.: Muh.:

Dr. İsmail Kenan Sunal

Adresler :

Dr. İ. Kenan Sunal

Halâskârgâzi Cad. No. 216

ŞİŞLİ

Tarsık Ziyal

Çimento Şt. Müdürü, Bankalar Cad.

Agopyan Han Galata

Necdet Ekrem Olcay

Kurtuluş Eczanesi Sahibi

Tepeliüstü - Kurtuluş

Vedat Başar

4. üncü Vakıf han, Asma Kat. No. 10,
Bahçekapı

S. Sırrı Tümer

Ayazpaşa, Gümüşsuyu Cad.,

Kışla aralığı, No. 1 Taksim

Cevdet Cacull

Zafer Sok. 13/5, Manoel Apt.

Pangaltı

- ✓ **MEVLANA CELALETTİN RUMİ** (TÜRK MASON DERGİSİ, OCAK – ŞUBAT 1972, SAYI 84/7)

“12. yüzyılda doğan ve 698 yıldan beri hakkında sayısız eserler yazılan bu zat hakkında kaleme aldığım bu ufak araştırmada üç esas üzerine kurulu incelemeyi sunmak isterim. (...)

Mevlâna zahiri ilimlerle birlikte tasavvuf ilimlerini de öğrenmiş ve tahsilini bitirdikten sonra Şarkın ilim dünyasından **yurda parlak bir yıldız olarak dönmüştür**. Konya'ya avdetinde medresesine devam eden **binlerce öğlencisine** erişilmez dehası ve bilgisiyle ilham yağdırmıştır. Mevlâna daha sonra izah edeceğimiz gibi ‘peygamber değildir, kitabı vardır’, sözüne (**Evvelce peygamberdim - Şimdi talebe! Ulûm oldum**) diyerek bu zatın mertebesi (İlmen yakın) olmak mazhariyetidir. Bu I inci merhalesidir. (...)

Mevlâna — **Gene gel, Gene, — Ne olursan ol, — İster Kâfir, ister Mecusi, ister put perest, ister yüz kere tövbekâr ol, ister yüz kere bozmuş ol tövbeni, — umutsuzluk kapısı değil bu kapı;**

Nasılsan Öyle gel.....

Mevlâna bu deyimle her ne olursa olsun, herkese kapılarım açmış ve onları kabullenmiştir. Ona bu yönü ile bağlananlar gün geçtikçe artmakta ve kalben, aklen bağlanmaktadır. (...)

Tasavvufu, Felsefesi, İnsanı insan eden duyurusu ve ilimlerin ışığında o yalnız bir **Mevlâna değil Bir Hazreti Mevlâna'dır.**” (sayfa 38-41)

Ahilik ve masonluk

1227 - 28 yıllarında Ahi Evren, Sultan Keykubat'ın çağrısı üzerine Konya'ya yerleşir. Bir yandan mesleğini yaparken, diğer yandan da Hânkah'ı Ziya ile Hânkahı Lâlâ'nın müderrisliğini yapar.

Bu sırada ona en büyük tepki Mevlânâ'dan gelir. **Mevlânâ onu en büyük düşman olarak kabul etmiş ve onunla uğraşmıştır**. İlginç olan şudur ki, Mevlânâ'nın küçük oğlu ‘Alâeddin Çelebi’ Ahi olmuş, kızı ‘Melike’ de Fatma Ana'nın kurduğu Anadolu Bacılarına katılmıştır. Ancak, Tebrizli Şems (

Şemsi Tebrizi)' in baskısıyla Mevlânâ kızını eve kapatmış ve Şems ile evlendirmiştir.”

Melike, Mevlana'nın öz kızı. Mevlana 'nın Şems ile evlendirdiği evlatlığı Kimya Sultan. Mevlana, Mevlana'nın oğlu Ahi Alaattin'in yavuklusu Kimya Sultanı, Şems'in isteği üzerine Şems'e verir. Şems de Kimya Sultanı döve döve öldürür.

“Ahilerin koruyucusu I. Alaattin Keykubat'ı öldüren oğlu II. Gıyasettin Keyhüsrev, Mevlânâ'nın büyük desteği ile tahta geçmiş ve kendisine karşı oldukları gerekçesiyle, Türkmenleri ve Ahileri cezalandırmaya başlamış; başta Ahi Evren olmak üzere, Ahi önde gelenlerini tutuklayarak, hapse atmıştır (1240). Tutuklananlar arasında ‘ Baba İlyas - Baba İlyas Horasani ‘ da bulunmaktadır. Bu olaylar ‘ Babai İsyanı'nın patlamasına neden olur.”

Yukarıdaki bazı paragraflar, mason Metin Köksal yazısında aynen kopyalanmış.

*“Tam bu sırada Baycu Noyan komutasındaki Moğol ordusu Anadolu'ya girer ve 1243 yılında Köseadağ 'da Selçukluları bozguna uğratar. Moğollar, hiçbir engelle karşılaşmadan Kayseri'ye kadar gelirler. Ama burada Ahilerin sıkı direnişi ile karşılaşılır. Moğolların dış kaleyi ahrlarsa da Ahiler on beş gün dayanırlar. Moğollar iç kaleyi ele geçiremezler. **Tam kuşatmayı kaldırmak üzereyken, bir Ermeni dönmesi olan Kayseri Subaşı Hacok oğlu Hüsamettin, el altından haber göndererek, anlaşmaları halinde iç kalenin kapısını açabileceğini duyurur.***

***Gece yarısı kale kapısını açan Ermeni'nin sayesinde Moğollar şehri kuşatırlar ve Ahilerin büyük çoğunluğunu kılıçtan geçirirler.** Binlerce Ahiji, kadın ve çocukları ile birlikte tutsak ederek, İran'a gönderirler. Gönderilenlerin arasında Ahi Evren'in karısı Fatma Ana da vardır.*

Ahi Evren bu sarada hapiste olduğu için, kıyımdan kurtulur. (...)

Mevlânâ Celâleddin Rumi ve hocaları birinci yolun, yani 'Enfüsi' yolun saliklerindedir. O dönemde ‘ Afaki ‘ yolun salikleri de Anadolu'da yaygın idiler. Bu yolun da en tanınmış mürşidi 'Evhadiye Tarikati' nin kurucusu Şeyh Evhadüddin Kirmani idi. Bu iki yolun mensupları birbirleriyle mücadele ve rekabet halinde bulunuyorlardı.

Mevlânâ ve onun gibi Seyr-i sülûk-i enfûsi yöntemini benimseyen mutasavvıfların, eserlerinde insan ruhunun derinliklerine nüfuz etmeye çalışmaları ve insan benliğindeki eğilim ve istekleri keşfetmeye yönelmeleri ve bu çaba içinde bulunmaları, meşreplerinin özelliğinden kaynaklanmaktadır.

Aynı şekilde Evhadüddin Kirmani gibi Seyr-i sülûk-i afaki yöntemi uygulayan mutasavvıfların da eserlerinde daha çok dış dünya ve eşya ile ilgi kurmaya çalışmaları ve müridi tabiattan ibret almaya yönlendirmeleri de meşreplerinin temel özelliğinden kaynaklanmaktadır. Onlara göre:

‘Her şeyde O’na (Allah’a) bir işaret bulunmakta ve her işaret O’nun birliğine delâlet etmektedir.’

İşte bu yolla Allah’ı bulmaya çalışırlar.

Tabii olarak eğitimde farklı yöntemlerin uygulanması, farklı düşünen ve farklı yaşayan insanların ve müritlerin yetişmesine neden olmaktadır.

Evhadüddin Kirmani’nin en önemli yönlerinden biri de aşırı derecede bir Melami oluşudur. “

Mason Osman Pekin de diğer masonlar gibi Mevlana’nın yapıtları üzerinde araştırma, kitaplarını okuyarak değil; sağdan soldan bulduğunu ve Mevlana’nın olmayan bir şiiri paylaşmış.

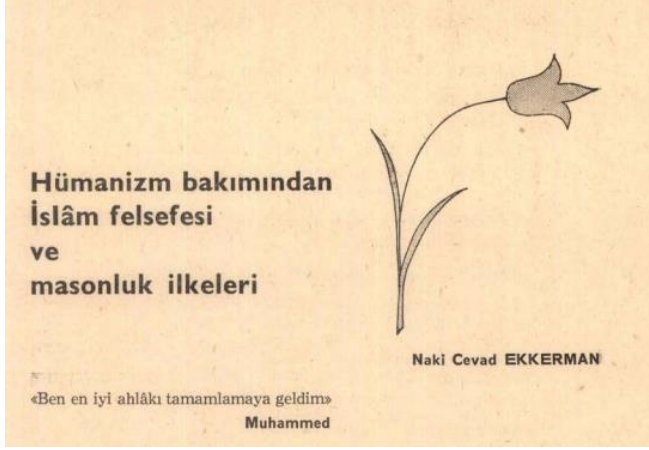
Kayseri savunmasında, Moğollar’a kapıyı açanın bir Ermeni olduğu doğrudur.

Mason Osman Pekin, ÖMBL Murat Locası üyesidir.

Vefa Locasında verilen konferanslardan:

05. 02. 1972	F. Karacaoğlu	Ezoterizm
19. 02. 1972	Gıyas Aran	Özetlenmiş Masonik Bilgiler
04. 03. 1972	Hüdai Dümer	Hayat, Ölüm ve Ruh
01. 04. 1972	F. Karacaoğlu	Gelenek, Sembol, İç Duyu, ve Rit
20. 05. 1972	Gıyas Aran	Gizlilik ve Disiplini
14. 10. 1972	A. E. Işık	Harici Teklifler ve Kabul İşlemleri
04. 11. 1972	C. Özçivelek	Kendine Yardım
02. 12. 1972	Osman Pekin	Psikoloji (Murat Muh. Mah.)

✓ HÜMANİZM BAKIMINDAN İSLÂM FELSEFESİ VE MASONLUK İLKELERİ (MİMAR SİNAN DERGİSİ, EYLÜL 1967, SAYI 3)

“Esasen bu hümanist yol, **Kur’an’ı Kerimden alınan ilhamlarla** yüz yıllar öncesi büyük Türk mutasavvıf ve düşünürlerinin gösterdikleri yön değil midir?

Hazreti Pir Hacı Bektaş-ı Veli’ye:

‘İnsanları sev, eline, diline, beline hâkim ol’ dedirten’

ve Hazreti Mevlâna Celâleddin-i Rumi’yi:

‘Yine de gel, yine de gel. Ne isen, ne olursan ol yine de gel. Kâfir, Mecusi, putperest olsan yine de gel bizim dergâhımız ümitsizlik dergâhı değildir. Eğer yüz kere tövbeni bozmuş olsan yine de gel’, diye bütün insanlığa seslendiren ruh, masonluğun kendi ruhunda yaşayan mefkûrenin ta kendisidir.’”(sayfa 33)

Mevlana’nın olmayan bir şiir ile Mevlana’yı anlatmak gafleti daha.

TAHSİN YAŞAMAK

✓ İKİNCİ MEŞRUTİYET ÖNCESİNDE İSTANBUL'DA MASONLUK (MİMAR SİNAN DERGİSİ, SAYI 10)

“Dünya Masonluğu tarihi ile karşılaştırıldığı zaman, bizim Masonluğumuzun da geleneksel plândaki zengin geçmişi, hemen, gözlerimizi ve vicdanlarımızı kamaştırmaktadır. Çünkü bundan 700 yıl kadar önce, Mevlâna, şöyle diyebiliyordu:

Gel , gel... Yine gel.. .

Her ne olursan ol , gel.. .

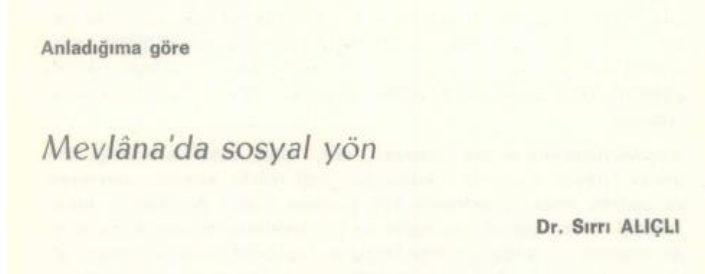
Kâfir de, Mecûs i de, putperest de olsan, gel...

Bizim dergâhımız umutsuzluk dergâhı değildir;

Tevbeni yüz kerre bozmuş olsan, yine gel...

Mason Tahsin Yaşamak, Karşıyaka locası üyesi. Ölüm: 02.07.2000

- ✓ **ANLADIĞIMA GÖRE MEVLÂNA'DA SOSYAL YÖN** (MİMAR SİNAN DERGİSİ, ARALIK 1968, SAYI 08)

*“Yaratılanların en muhteşemi olan insanı şöylece bir düşünmek, onun dimağını, beş duyusunu, kalbini ve sair organlarının yanında bir sistem halinde çalışan hormonlarını ve bunların çeşitli anzim yolları ve hatta henüz tam olarak kavrayamadığımız irsiyet ve ona bağlı gen, kromozom ve saire gibi müthiş bir nizam içinde çalışan birbirlerine bağlı olan büyük insani fonksiyon ve bu fonksiyonun mekanizmasının; her hangi basit bir tekâmül yoluyla anlaşılamayacağını ve **insanın akıl, idrak, zekâ ile birlikte ve ancak ilk ve büyük bir ŞUUR tarafından düşünüldüğünü ve böylece sadece bir tekâmül yolunun insanı anlaya bilmek için kâfi gelemeyeceğini ve bu suretle insanın ‘ULU YARATAN’ a bağlı olacağını düşündüğümü ifade ile konuya girmek istiyorum.**”*

Bu yazıyı tıp doktoru, sporcu sağlığı konusunda hekimlik yapmış bir mason yazmış. Yazısına da insan vücudu ve çalışma süreçleri ile başlamış! Bilimsel bir eğitimden geçmiş ancak insanın gelişimini bilimsel yöntemlerle anlayamayacağını çünkü “büyük bir şuur” tarafından yaratıldığını söylüyor. Masonlar sürekli laiklik derler ama dergilerinde laikliğe, akla ve bilime karşıt gelen yazılar yazarlar. Bir örneği daha...

*“**Bu konuda garpta Mevlâna hakkında eser yazmış olan fikir adamlarının, görüşlerini kısa hatları ile belirtmek doğru olacaktır.**”*

Neden? Neden Batılı araştırmacıların yazılarından söz ediyor. Oysa Rumi “doğulu” bir düşünür ve doğu tasavvufunun önemli bir temsilcisi. Mevlana hakkında biz Türkler ya da doğulu araştırmacıların düşündüklerini paylaşırsa, “yanlış” mı olacak?

“Bir Katolik ve mutaassıp bir Fransız din adamı olan Morice Barres (...)

1799'da Jaque de Wallenberg, Mevlâna'dan Fransızcaya tercüme yapmış, 1853'de J. ROSEN Almanya'da Mevlâna'yı tanıtmaya çalışan yazılar yazmış, İngiliz Redhouse, ‘Mesnevi’ nin birinci cildini İngilizceye çevirmiş, Winfilt ‘Mesnevi’ den seçtiği 3500 rubaiyi, Wilsen Mesnevinin iki cildini İngilizceye çevirmiş, yine İngiliz Nikolson Mevlâna'yı çeşitli yönleriyle tanıtan önemli eserler yazmıştır. Almanya' da Mesnevi, nesir yolu ile Almancaya tercüme edilmiştir. 1923'te Mevlâna'nın görüşlerini ifade etmeye çalışan kitaplar yazmış olan Baron Carré de Vaux, Onun hakkında şöyle konuşur: (...)

*O, bütün dinleri, insani yaratılışın ilahi bir vasfı gibi kabul eder ve iptidai devirlerden itibaren geçen zamanın, dinlerin meydana çıkışındaki **évo lutife**⁴¹ vasıflarını anlayarak, bütün dinleri ve dine bağlı olmayanların, Allah'ı kabul ederek, **tek bir insan toplumu halinde bir araya gelmelerinin ‘İlahi akıl’ icabı olduğunu kabul eder.** “*

Nerede yazıyor bu görüşü? Fransız Katolik din adamı, “tek din” ideolojilerini pazarlamak için Mevlana'yı da kullanmakta, bizim mason da buna balıklama atlamakta...

“Mevlâna'nın şu görüşüne bakınız:

‘Ey Müslümanlar, ne yapayım ki kendimi bilmiyorum. Ben ne Hristiyan, ne Musevi, ne ateşperest, ne Müslümanım. Ne şarklı, ne garpli, ne ulvi, ne de süfliyim. Ne tabiatın rükünlerindenim, ne de dönen feleklerden; ne topraktan ne de sudanım. Ne riyakârlardan, ne de arş ü ferşten ve güneştenim. Ne Hint ne Bulgar ne Sakson, ne Irak memleketindenim ve ne de Horasan toprağından.’

*Bu sözler bize Mevlâna'mızın **üniverselliğini**⁴² sanırım ki gereği gibi aksettirmektedir. Sonra bir de şu mısralara bakalım:*

⁴¹ “évo lutife” ne demek bulamadım. Google çeviri de anlamadı. Türkçe yazarken böyle Türkçe olmayan sözcükler kullanmak, üstelik tırnak içine almadan, züppelik... Komprador mason...

⁴² Doğrusu “universal” . Evrensel demek istiyor komprador mason Sırrı Alıçlı.

‘Gel, gel, ne olursan ol gel. Kâfir isen de, Mecusi veya Put perestsen de gel. Bizim ocağımız ümitsizlik dergâhı değil; yüz kere tövbeni bozmuş olsan da yine gel’.⁴³

Burada Mevlâna'ın daha derinden anlar gibiyiz. O, artık burada sadece fert olan insana hitap ediyor.”

Mason Albay Dr. Sırrı Alıçlı'nın Mevlana öğretisini, fikirlerini açıkladığı iki şiir de Mevlana'ya ait değil! Açıklamaları komik mi? Komik...

Mason Alıçlı'nın yazdıklarını irdelemeyi sürdürelim...

*“Burada Mevlâna'nın Türkçe yazdığı bir şiirini tanıtımak isterim.”*⁴⁴

Ussun var ise ey gafil aldanma gel zinhar mala,
Sen koyup gideceksin, el geri kala
Seni unuttur dostların, oğlun, kızın, avratların
Ol malı üleşirler hesap edip kıldan kıla
Hakkaa! Bana ne mal gerek, ne mülk gerek, dileğim iyi hal gerek
Ne kıyl gerek, ne kaal gerek, kendini bilen gerek.

Mason Sırrı Alıçlı'nın paylaştığı şiir bölümü, bir çeviri. Mason Sırrı Alıçlı, Mevlana'nın diyerek paylaştığı, Mevlana öğretisini onlarla açıkladığı iki şiirin Mevlana 'ya ait olmadığı bilinmekte. Bu durumda bu şiirin Mevlana 'ya ait olduğu nasıl kabul edilebilir? Dahası bu şiir de tartışmalı. Söz konusu şiir, Mevlana 'dan 200 yıl önce yazılmış bir kitap üzerinde, el yazısı ile eklenmiş. El yazısının Mevlana'ya ait olduğu söyleniyor. Şu anda kitap kaybolduğu gibi, elde yalnızca sayfanın bir fotoğrafı olduğu söyleniyor.⁴⁵

“Türkiye'mizde bir iki ilim adamımızın eserlerinde Mevlâna'mızdan ve eserlerinde bahsedilmiştir, amma bunlarda da gereği gibi bu mesele aydınlatılmamıştır.

⁴³ Şiir bölümü dizeler halinde paylaşıyorsa, ya şiir biçiminde olduğu gibi her dize bir satıra ve alt alta yazılır ya da tek satır içinde yazılacaksa, dizeler arasında “/” (ayraç) konur.

⁴⁴ Mevlâna şiirlerini / yazılarını Farsça yazmıştır. Bir şiir çevrildiği zaman, paylaşılırken çevirmeni

⁴⁵ <https://dosyalar.semazen.net/Pdf-dokuman/1MMK-16.pdf>

Hulâsa Mevlana'mız hakkında bir Müslüman olarak, Müslüman ve diğer dinlerin esaslarının bir tek Allaha dayandığını düşünerek bütün insanları birbirlerini sevmeye, saymaya, yardımlaşmaya davet ederken ve hatta yukarıda dediğimiz gibi başlarına getirecekleri insanlara yardım edecek karakter ve vasıfta olmalarını ileri sürerken, düşündüğü meselenin sadece insanlık kaygısı bulunduğuyla işaretle yetinelim.

Mevlâna'yı Mevlâna yapan görüşleri tetkik ederken şu mısramı ilâve ederek yazımı bitirmek istiyorum.

HAMDİM, PİŞTİM, KÜL OLDUM.” (sayfa 69-79)

Mason Sırrı Alıçlı uzun yazısının sonunda, tek doğru olarak Mevlana'ya ait bir sözü paylaşmış!..

Görüldüğü gibi yazısına Batılı yazarların sözleri ile başlayan mason Sırrı Alıçlı, yazısının sonunda da, “bir iki...” diyerek küçümsediği Türk bilim insanının yazdıklarını yetersiz bulmuş. Sanırsın ki, mason Sırrı Alıçlı dünya çapında bir Mevlana uzmanı. Mason kişideki Batı hayranlığı, kendi insanını küçümseme, yerme tipik mason davranışı. Batı karşısında ezik ve aşağılık duygusundaki komprador davranışı.

Mason Sırrı Alıçlı, Mevlana'nın olmayan şiirlerle Mevlana öğretisini açıklama cehaleti içinde. Mevlana'nın gerçekte Panteist olduğunu da bilmiyor.

Sırrı Alıçlı'nın kimi yerde ne yazdığını anlaşılmıyor. Türkçesi dil kuralları açısından da berbat olduğu gibi aynı zamanda eski Osmanlıca 'ya yakın. Türkçenin bağımsızlık savaşımından ve dil devriminden de nasiplenememiş.

Dergide bir de “gel...” dizeleri kalın çerçeve içinde büyük harflerle yazılmış. Dergi yönetici ve yayın kurulunun da bilgisi bu kadar işte:

***Gel gel yine gel, her ne olursan ol gel
Kâfir de, mecusi de, pulperest de olsan gel
Bizim dergâhımız ümitsizlik dergâhı değildir
Tövbeni yüz kere bozmuş olsan da gel***

Mevlâna

✓ MEVLANA'NIN SOSYAL ÇEVRESİ (TÜRK
MASON DERGİSİ NİSAN 1964, 54. SAYI)

Sırrı Alıç, bu makalesini, aynı nitelikteki yazıyı yayınlamış.

Bir yazıyı iki ayrı zamanda 2 ayrı dergide yayınlamak, yayıncı etiğine uymaz.

Şimdi yazıya bakalım.

“Büyük insan Mevlana'ya incelemek benim gibi bir amatörün [ha şunu bileydin... Bileydin de boyundan büyük laflar etmeye kalkışmayaydın] başa çıkabileceği bir iş değildir. Ne var ki her amatör insan gibi benim de kendime göre O nu bir görüş ve anlayışa arzım vardır ki bunları ifade etmek isterken kendimi de kontrol etmek bir vecibe olarak alınabilir. Bu itibarla bu satırların ve ifadelerin bu noktai nazardan dinlenmesini ve okunmasını niyaz, benim için sonsuz bir zevk olacaktır.

Esasa girmeden önce şahsi bir görüş ve kanaatimi yüksek huzurlarınıza arz etmek istiyorum ki, beni Mevlana'ya bağlayan fikir kanavasını bu kanaatten kaynağını almaktadır.⁴⁶ Şahsi kanaatime göre, ilim, felsefe hatta caiz ise metafizik ve belki de tasavvuf sahalarında bugüne kadar çalışmış, uğraşmış, didinmiş bütün mütefekkir, bütün feylesof, bütün şair, bütün ressam ve sair sanat erbabı ve hatta bunların içinde kutsal birer şahsiyet olan peygamberler; ana prensip olarak ortaya atılan ve yarın mutlak değişecek bulunan ‘mutlak hakikat’ i asla esas bir amaç olarak almamışlardır.”

Uzun, anlamsız ve tutarsız bir tümce daha. Mason Sırrı Alıçlı ne dediğinin farkında değil. Yukarıda koyu yaptığım kısım tam da Peygamberler tarafından getirilen dinin, mutlak doğru olduğu ve hiçbir zaman değişmeyeceği öğretisi üzerine kuruludur. Din değişir mi? Ayrıca “esas amaç olarak almamışlardır” ne demek? Mason Sırrı Alıçlı korkarım ya Semavi dinlerden birisine inanmıyor ya da...

⁴⁶ Ne demek istiyor?

“Bütün bunların şu veya bu surette ifade ettikleri konuların hepsi, çeşitli sembolik yollarla ‘insani’ hedef tutmuşlar ve hakikat olarak insanı göz önünde bulundurmuşlardır. Dinlerin, insanları kendisine bağlı oldukları ilahi varlık yolu ile ‘insani’ hedef tutmuş ve **ilahi zekânın, yani Sani azamî kâinatın** yolundan, insanı doğru yola sevk etmeğe çalışmışlardır. **Ne mutlak hakikate varmak, esasen mevcut olamayacağı için, vardır ve ne de haşa ‘ilahi vusul’ e imkân vardır.**”

Hangi dinde “ilahi zekâ” diye bir kavram var? Tek mutlak yaratıcıya, Tanrı / Allah’a inanan kişi için mutlak gerçek tek ve değişmez. Mason Sırrı Alıçlı, “*esasen mevcut olmayacağı için*” diyerek yoktur diyor. Mason Sırrı Alıçlı açıkça Tanrı yoktur diyor. Masonlar aralarına ateist almıyorlarsa, bu sözler ne? Masonların resmi tek yayın organında da yayımlandığına göre, Büyük Locanın doğru kabul ettiği bir durum değil midir?

“O burada halka şahsi hürriyetini değil, insan için bir hazine olan bir hürriyet mevcut olduğunu ifade etmek yoluyla, herkesi buna sahip olmaya, kölelikten kurtulmaya davet ediyor.⁴⁷”

Devam edelim:

‘Gel, gel her kim olursan ol gel, ister kâfir, ister ‘Mecusi, ister puta tap ve hatta yeminini yüz kerre ‘bozmuş ol, yine gel. Bizim dergâhımız ümitsizlik kampusu deyildir’. (...)

Buradaki **universelliğe** hayran olmamaya imkân yoktur. **Mevlana burada 690 sene evvel birleşmiş milletler felsefesi üzerinde duruyor ve insanlığı, insana imana çağırıyor, yani insanın bizzat kendine inanmasını istiyor. Ben burada bir masonik görüşü sezer gibi oluyorum.** Zira Mevlana’nın bu görüşünü anlatmak bir masonluk vazifesinin tam ifadesidir. 1960 baskılı Türk Mason Derneği iç tüzüğüünün Masonluk prensiplerini ifade eden XI. prensibinde masonluk ‘ulvi prensibin varlığını kabul eder ve ırk, millet, din farkı gözetmeksizin bütün insanlara açıktır. Cehaletin her türlü şekli ile mücadele eder, **memleketin kanunlarına itaat etmek**, [kendisi yasalara uymayarak, muvazzaf subay olduğu dönemde, yasak olmasına kaşın mason oluyor] **şeref ve haysiyet ile yaşamak, hakkaniyet ve adaletten ayrılmamak, insanları sevmek, onların refah ve saadetlerine çalışmak, insanlığın cehalet ve esaretten kurtuluş**

⁴⁷ Ne demek istiyor, anlayan var mı?

sebeplerini sulhu selamet içinde gelişmesini kemale erdirmektir' olarak ifade etmektedir. (...)

690 seneden çok evvel söylenen bu sözlerin ne manası olacağını iyi kavramamız lazımdır. Yukardaki masonluk prensibini hatırlar ve bunun yanına devrinin cehalet ve taassubunu eklersek, yapacağımız bir mukayese bize Mevlana'nın muhabbetini gösterir. O, bu sözlerle yalnız halka değil, aynı devrin sultanlarına da çatmakta, insanları bu sultana karşı gelmeye bile teşvik ederek bir **sosyal inkılapçı**, bir radikalist gibi hiç kimseden korkmadan, insanı koruyabilmek için, konuşmaktadır. Ezeli düşmana işareti, derin bir büyüklük içinde ifade ediyor. **Halkın cahil kalmasının sebebi, jobazların şahsi faydalarını kaybetmemek** olduğu da daha pek çok şiirlerinde işaret vardır. O bu ve diğer pek çok sözleriyle yalnız Müslüman ve Türkleri değil, Hristiyan, Yahudi, Mecusi, atesperest, putperest, yeminini bozan, bozmayan, Budist Hintli... çeşitli din ve mezhepteki insanların hepsine 690 seneden evvel çok eski bir mazi içinden sesleniyor. Artık siz **Mevlana'nın 13. yüzyılın adamı mıdır, yoksa 25. ve hatta 50. yüzyılın adamı mıdır**, düşünün ve bulun. Bu büyüklük karşısında, gelin hepimiz kalbimizin en temiz ve en has hisleriyle bu yüce insanın karşısında boynumuzu bükerek 'sana selam ve sevgi' diyelim.

Yukarda söylediğimiz gibi o, devamlı olarak **padişaha** ve onun vezirlerine çatar ve bunu bir halk hizmeti olarak yapardı. Kendisine nasihat almak için Mevlana'yı ziyarete gelen devrin padişahına, 'beni ziyaret edeceğine halkın işini gör' demek suretiyle, nasihat etmişti. O, sosyal meselelerin çözümünü, idare edenin idare ettiği insanın faydasına olarak çalışmak, onu iyi anlamak, şahsi gayret ve politika gütmenin idareci için bir 'insan sefaleti' olacağını düşünüyordu. 'Ne diyeyim sana? Sana çoban ol demişler, sen kurt oluyorsun, bekçilik et demişler, hırsızlık ediyorsun. Rahman seni padişah yapmış, sen şeytan oluyorsun'. Padişah bunları işittikten sonra Mevlana'nın yanından ağlaya ağlaya uzaklaşmıştır.

Mevlana'daki bu kudret nereden geliyordu? O, **evinde bazı günler yiyecek yemeği bile bulunmayarak aç yatan bu insan, saraydan gönderilen yemekleri kabul etmeyip, fakir fukaraya dağıtan bu yüce varlık, nesine güveniyordu?** Hiç bir şeye. O, sadece bilgisine güveniyordu, işte o kadar. Sonra yine padişaha şöyle hitap ettiği de olmuştur: 'insan olarak yeryüzünde vazifemiz, At gibi yürümek, Arı ve karıncalar gibi çalışmaktır, cenaze gibi halkın sırtına binmek deyil'. (...)

Bundaki açık ve baştanbaşa insani olan görüşlerin karşısında bu âciz, ne desin bilmem. Evet, Molla Cami'nin dediği gibi 'peygamber deyildir amma kitabı vardır'.

Kitap sahibi olanların karşısında, sadece eğilmek, onun nasihatlerini, yedi yüz sene sonra da olsa, dinlemek ve öğrenmek ve onunla amel etmek ve bunun ulviyetini kavramak lâzımdır.

*Müsaade buyurursanız 'Mevlana'nın sosyal cephesi' temasına burada son vereyim. **Hepiniz Mevlana'nın kutsal varlığıyla aziz olun.***

Pek muhterem üstat ve aziz kardeşlerim."

Mason Dr. Sırrı Alıçlı Baştan aşağı gerçeğe ilgisi olmayan, safsata ve uydurma, hamaset dolu bir yazı daha yazmış. Türkçesi, sözcük bilgisi de berbat. Dini değerlendirmesi ile Müslümanlığa aykırı ifadeler ile yüklü.

✓ **AHİLİĞE DAİR** (MİMAR SİNAN DERGİSİ SAYI 9)

Mason Sırrı Alıçlı, Mevlana konusundaki cahilliğine karşın, yazma “yarı cahil” cesaretini “Ahilik” için de göstermiş. Mimar Sinan dergisi 9. Sayısında yer alan “Ahiliğe Dair” yazısına da bir göz atalım.

*“Ahiliğin nerede ve kimin tarafından kurulduğunu tam olarak **bilememekteyiz**. Bildiğimiz, Ahiliğin bir **insan müessesesi** olarak kurulduğu ve **her insanın**, bu yolun yolcusu olmak gerekliliğidir. Ahiliğin mensup ve bağlı bulunduğu Fütüvvet Yolu’nun bize bir insanlık yolu olarak açılmış bulunduğunu şöylece biliyoruz.”*

Ahiliğin ne zaman ve kimin tarafından kurulduğunu, Türk bilim insanları ve araştırmacılar tarafından ortaya konmuştur. Mason, “... *bilememekteyiz*.” Derken, korkarım kendisi ve kendisi gibi olan yarı cahillerden söz etmiş. Ayrıca, Ahilik, bir esnaf örgütüdür ve herkes öğretisini benimseyebilir ama Ahi olamaz.

*“Böylece Türklerin Orta Asya’da bir dini akide ortaya koymuş olabilecekleri ve bu suretle Mani dini mensuplarının İran’dan çıkmışlar, şöyle böyle İsa’dan sonra 400. yıldan 13. yüzyılın ortalarına kadar bu tesir altında kalmışlardır. **Hacı Bektaşî Veli’nin düşüncelerini benimsemiş bulunan Ahmet Yesevi Bektaşilikte ehemmiyetli surette yer almış bulunan ‘eliğe, belige, dilige mukayyet ol’ esasını Manilerden almış olamaz mı? (7)**. Bu takdirde acaba Ahiliğin bazı nasihatlerinde bu üç kötülüğe işaret edileğeldiğine göre, Ahiliğin esası bu yol ile Manihaizm’e kadar uzatılamaz mı? diye düşünüyorum ki böylece Bektaşiliğin bir Manihaizm’ini Anadolu’da kolu olduğu şüphesi gayrı ihtiyari ortaya çıkıyor. (...)*

Bektaşilikte de mevcut olması veya bunun Ahi tarikatında Bektaşiliğe kabul edilmesi tabiidir.”

Offf... Bu kadar nasıl saçmalayabilir kişi ve utanmadan bir dergide bunu yayınlatır? O dergiyi çıkaranlar da en az bu kişi kadar yarı cahil ve yoksunlar...

Neresini düzelteyim;

Hacı Bektaş Veli’nin, Ahmet Yesevi öğretisini benimsemiş müritlerinden olduğunu mu?

Bektaşiliğin, Mani dininin kolu olmadığını mı, Ahiliğin Mani dinine kadar uzatılamayacağını mı?

Son tümcesinde ne dediğini anlamak olanağı yok...

*“Ahilerin yardım işlerindeki temiz görüş ve düşünüşleri, onlara komnst damgasını vurduramaz. şair Gülşehri'nin 1317'de yazdığı Mantıkttayır tercümesinde (Ahiler için ‘Ahilikte birincisi Alın, ikincisi sofraya, üçüncüsü kapının açık olması lâzımdır’ derken, bunun adını komünizm olarak adlandırabilir misiniz bilmem (14). Bunlara bakarak, **Ahiliğin komünizm ile itham**, onu kuranlara büyük bir iftira olur. Hele **Simavnalı şeyh Bedreddin Simaveni'yi hatırlayarak böyle bir itham yapılırsa bu, bir komnst kabul edilebilecek olan Bedreddin'i anlamamak ve tanımamak olur ki, doğru olmaz.** nk aşağıda belirtileceği gibi, Ahiliğin karakterini izaha çalışırken anlayacağız ki Ahiler, ne soyu sopy itibariyle ve ne de Osmanlı İmparatorluğunun en zayıf ve karışık bir zamanda, yani Timur ve Yıldırım 'ın Ankara'da karşılaştığı ve Yıldırımın mağlbiyeti ile neticelenen 28 Temmuz 1402 harbi sonunda, Anadolu'da  kardeşin birbirine isyan ederek Osmanlı saltanatının en tehlikeli anlarını yaşadığı bir devirde, İzmir Karaburun'unda başlayan **Anadolu komnst isyanı**, Kabakçı Mustafa ve bir Musevi olan Torlak Kemal ile birlikte Osmanlı ordusuna karşı durmuş olan Bedrettin asla Ahilerle mukayese edilemez. **Ahilerin komünizmden ne derece uzak olduklarını** Ferdinand Grenard'ın Ahiler için söylediği şu sözlerle teyit mümkündür: ‘**Ahiler**, laik fakat bir silsile meratibe dayanan, şehir ve kasabalarda büyük nüfuz sahibi bir nevi **Müslüman faşistlerdir**’ (15).“ (sayfa 37-46)*

İdeal Locası kardeşlerinden mason Sırrı Alıçlı komünizm nedir ve ne zaman ortaya çıktı bilmiyor; Ahiliği komünistlikle ilişkilendiren hiç kimse yok, kendi isterik sanısını yazıyor. şeyh Bedrettin ‘de komnst değil, Osmanlı İmparatorluğunun en büyük İslâm tasavvufunun Vahdet-i Vücut okuluna mensup mutasavvıf, âlim, filozof ve Osmanlı kazaskeri. şeyh Bedrettin isyanı “eşitlikçi” nitelik taşıyor ama komünizm ile ilgisi yok, zaten 14. yy ‘da komünizm yok...

Mason efendi Ahileri komünistlikten korudu ama bir Batılının sözleriyle “faşist” yapıyor. Faşizm nedir, onu da bilmiyor... Edeph yahu...

Bu yazıyı tipik bir komprador mason yarı cahilliği ve ftursuzluğuna örnek, ibret olsun diye paylaştım. Bu yazının İngilizcesini de 10. Sayıda paylaşıyorlar:

The Social aspect of Mevlana Celalettin Rumî

By: Dr. Sırrı ALIÇLI

In the study of the main outlines of the social aspect of Mevlâna, it is necessary to comprehend fully his humanitarianism as well as his social views on the interrelation of individuals and communities. It is essential in this connection to recognize the limits of wisdom, and to understand and to be able to evaluate the said limits by means of our feelings. It is only in the measure of being able to carry out this evaluation by means of our feelings that we are human and happy. If these feelings of ours do not function properly, or if our ability to comprehend them is non-existent or weak, we are doomed to remain primitive and our actions take on a reactionary tint, because we are unable to encompass the humanitarian outlook which is the fruit of wisdom. That is wherein to my mind the characteristic of Mevlâna resides. In Mevlâna, the human being is directed at social development

by means of the social structure and of intellect and comprehension. We can therefore say that Mevlâna's views on humans and on humanism transcend the 13th century and go even beyond the 20th. Leaving aside the publications thereon in Turkish, and considering briefly only those in foreign languages, we see that there are a considerable number of publications to date in English, in French, in German, and partly in Italian, followed later by similar publications in the U. S. A., to say nothing of a great many translations from Turkish. For example, Maurice Barres, a died-in-the-wool French Catholic, has this to say in one of his writings: "No human foot more commanding than Mevlana's has ever trod the earth... The lives of none of the human beings, that I consider divine and harbingers of desire, love, and light, can be compared with that of Celalettin Rumî. After

108

Yayımladığı yazılar:

ALIÇLI, S.	
Sevgi ve insan	I, 4, 55
Mevlâna'da sosyal yön	II, 8, 69
Ahîliğe dair	III, 9, 37
The social aspect of Mevlâna Celâleddin Rumî	III, 10, 108
Ahîliğe dair	III, 11/12, 69

ALIÇLI Sırrı

- Sosyal İnsan (Ocak 1965/Sayı_57)
- Mevlana'nın Sosyal Cephesi (Nisan 1964/Sayı_54)
- İnsan- Vazife (Ocak 1962/Sayı_45)
- Masonluğumuz (Nisan 1960/Sayı_38)
- İman ve Amel Birliği (Temmuz 1958/Sayı_31)
- Müsamaha ve Taassup Hakkında (Ocak 1958/Sayı_29)

Mason Sırrı Aliçli, TSK 'de Albay rütbesine kadar yükselmiş bir subay. Masonluğa 1923 yılında girmiş, yani yasalara göre askeri personelin mason localarına üye olması yasak olduğu dönemde mason olmuş; yasaları çiğnemiş bir mason.

Mason Sırrı Alıçlı ölüm duyurusu:

A d ı	Doğumu	Tekris tarihi	Son Locası	Eb. Maş.'a intikali
Ara Malhas	İstanbul, 1929	28.11.1961	Hürriyet	4.7.1976
Nusret Hamdi Tekyeli	Selânik, 1892	1929	Müsavat	14.7.1976
Bedri Ölçer	İstanbul, 1890	1932	Uyanış	7.8.1976
Sırrı Alıçlı	Ermenak, 1897	1923	İdeal	10.8.1976
Emin Burat	İstanbul, 1906	1.11.1951	Uyanış	3.8.1976

Eb. Mas.'a intikal eden Kardeşlerimize E. Ul. Mi.'ndan sonsuz mağfret, kederli ailelerine ve bütün Kardeşlerimize sabırlar dileriz.

HİÇ BİR ŞEY ÖLMEZ — HER ŞEY YAŞAR

- ✓ **MEVLÂNA'DA TAHKİK ZEVKİ** (MİMAR SİNAN DERGİSİ, 1975, SAYI 18)

“Mevlâna, bir muhakkik’ ti. Bir tahkik ehliydi. Yani, ruhunu Tanrı varlığında tahakkuk ettiren yahut gönlünde Tanrı zevkini *realize* eden bir Tanrı eri idi. (...)

Mesnevisinde diyor ki:

‘Bu âlem bir rüyadır, zannına kapılma sen. Hakikatte yok olan şu cihan var gibi görünmekte. Hakikatte var olan cihan ise adamakıllı gizlenmekte. Rüzgâr esti mi toz toprak görünür, uçup savrulur. Rüzgâr görünmez. Toz toprak kendisini gösterir, rüzgâra perde olur.’⁴⁸ (...)

Mevlâna'nın bu nevi sözlerinden kendisinin panteist bir görüşte olduğu hakkında pek yayılmış bir kanaat vardır. Evvelâ, vahdeti vücud panteizm değildir. Çünkü panteizm, felsefi bakımdan alırsak, tabiat ile onda gizli cevherin, dini panteizm ise, Tanrı ile kâinatın birliğini, ayniyetini iddia eder. Her iki şekliyle de panteizm, birbirine eşit ve birbirine icra olunamayan, yan yana veyahut iç içe iki müstakil realite (gerçek) kabul eder. Hâlbuki İslâm tasavvufu ve onun en büyük mümessillerinden olan Mevlâna, var olanın yanında ikinci bir varlığı reddeder. İkinci bir varlığın mevcudiyetini, Tanrıya ortak sayar. **Panteizm ‘de Tanrı, kâinat ile tahdit edilmiş olmaktadır. İslâm tasavvufun da panteizm değil, belki theopanizm aramak mümkündür.** Yani, âlemler Tanrıdandır. Âlemlerin varlıkları izafidir; ancak muğlak olan vardır. Kâinat aynı zamanda Tanrının kendisi olsaydı, mütehavvil olan bu âlemler gibi Tanrı da değişmelere tâbi olurdu. Değişen bir hakikat ise hiç bir zaman mutlak olamaz. Binaenaleyh Tanrılık vasfını kaybeder. Onun için hazreti Mevlâna, yukarıdaki sözlerinde kendisini veya kâinatı Tanrının kendisi sayan, her görünen varlığa Tanrı diyen kimselere de cevap vermiş oluyor. Bunu yine Mesnevinin başka bir yerinde şöyle ifade ediyor: ‘Her şey Hak demek ahmaklıktır. Fakat her şey bâtil diyen de şakidir. Ey sevgilinin gölgesini

⁴⁸ Mason, diğer masonlar gibi çevirmenlere hiç saygısı yok. Mesnevi’ den aktardığının bir çevirmeni var ama masonTökin yazmaya gerek görmüyor. Dahası alıntısını aldığı kitaba ait de bilgi vermiyor. Acaba biliyormuydu?

sevgilinin kendisi sanan, ey senelerce kendisini gömleğinden ayırt edemeyen biçare' diyor. (...)

Bizim de sözlerimiz burada sona eriyor. Sahte, aldatıcı saadetler, ölümlü hayat, ıstırabın kendisidir. Gerçek mutluluğu, ancak Tanrı vuslatında arayan, necata kavuşacaktır.” (sayfa 66-71)

Mason İsmail Hüsrev Tökin, eski bir Türkiye Komünist Partisi üyesi komünist. Nasıl olup da mason olduğunu bilmek isterdim. İlginç bir kimlik.

Mason İsmail Hüsrev Tökin, siyaset bilimi okumuş ama tarih bilim insanlarının aksine, Mevlana'nın Panteist olmadığını kanıtlamaya çalışıyor ama her şeyi birbirine karıştırıyor.

Yaşam öyküsü Mimar Sinan Dergisi, Aralık 1993, sayı 90'da verilmiş:

✓ **IN MEMORIAM / AZİZ HATIRASINA**

*“İSMAİL HÜSREV TÖKİN Kardeşimiz 1902 tarihinde İstanbul'da doğmuş, İstanbul **Avusturya Ticaret Lisesinden** mezun olduktan sonra, **Rusya'da, Moskova Üniversitesi İktisat Fakültesinde (1921-1925)** iktisat öğrenimini tamamlayarak yurda dönmüştür. İktisadi Devlet teşekküllerinde görevler almış olan TÖKİN K. Başbakanlık Genel Denetleme Kurulu Umumi Kâtipliği, Dağıtma Ofisi Genel Müdür Yardımcılığı, Devlet Demir Yolları Merkez İşletme Müdürlüğü ve Genel Müdür Yardımcılığı yaptıktan sonra Özel sektöre geçerek Yapı ve Kredi Bankası İktisadi Araştırma Müşavirliği yapmıştır. 1963-1974 tarihlerinde İstanbul Ticaret Odası Genel Sekreterliği görevini ifa etmiş olan kardeşimiz, Şişli İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde öğretim Görevlisi olarak da çalışmıştır. 19 telif ve K. Förster'den iki de tercüme eseri bulunmaktadır.*

Masonluğa Kültür Locasında intisap etmiş olan TÖKİN Kardeşimiz İstiklâl Areopajı ve Yüksek Danışma Divanı üyeliğinden sonra Yüksek Şûra Genel Sekreterliği görevinde de bulunmuştur. (...)

İsmail Hüsrev TÖKİN Kimiz nihayet 19 Haziran 1993 tarihinde Ebedi Maşrığa intikal etti. Hatırasını daima kalplerimizde saklayacağız, Ruhu Şad olsun.” (sayfa 88)

Mason kardeşleri, mason İsmail Hüsrev Tökin'in TKP ve komünist geçmişinden hiç söz etmiyorlar!

*“İsmail Hüsrev Tökin (1902-1993), gençliğinde Türkiye Halk İştirakiyun Fırkasına üye olmuş, **Sovyetler Birliğinde öğrenim görmüş, Türkiye'nin ilk Marksist iktisatçılarından ve Kadro dergisinde yazılar kaleme almıştır.** Tökin 'in adını günümüze taşıyan Kadro dergisinde yapmış olduğu çalışmalar olmuştur. Tökin, bu dergide milli iktisat ve devletçi politikaların ne şekilde geliştirilebileceği yönünde fikirler beyan etmiş, liberalizme karşı çıkmış ve sosyolojik incelemelerde bulunmuştur. **Sonraki yıllarda ise düşüncelerinde önemli değişimler gerçekleşmiştir.***

Bu kitap, Tökin 'in siyasi ve iktisadi düşüncelerini, bu düşüncelerini ne şekilde temellendirdiğini ve düşüncelerinin zaman içerisindeki değişimini incelemeyi amaçlamaktadır. Bununla beraber, Tökin 'in yaşam öyküsü de düşüncelerine ışık tutacağı inancıyla inceleme kapsamına alınmıştır. Tökin 'in yazıları üzerinden 1930 ve 1990 yılları arasında meydana gelen önemli dönüm noktalarına şahitlik etmekteyiz.”⁴⁹

⁴⁹ <https://www.hepsiburada.com/ismail-husrev-tokin-siyasi-ve-iktisadi-dusunceleri-pm-HB0000008A6E>

J. JACKY LEVY

- ✓ **UN GRAND İNİTİÉ «MEVLÂNÂ» (*)** (MİMAR SİNAN DERGİSİ, 1976, SAYI 22, SAYFA 53-64)

Türkiye'de çıkan mason dergisinde bir Fransızca yazı!..

✓ **MEVLÂNA VE SİHIRLİ FLÜT OPERASI**, (MİMAR SİNAN DERGİSİ 1979, SAYI 33)

“Mevlâna Mesneviye, Padişahın âşık olması öyküsü ile başlar. Beş yüzyıl sonra Emanuel Schikaneder ve Mozart Biraderler Sihirli Flüt operasını bir Prens masonluğa tekrisini simgelemek üzere yazmışlardır. Aralarındaki şaşırtıcı ilgi ve benzerliği, ben, beş ayrı bölümde açıklamaya çalışacağım : (...)

Görüldüğü gibi; Mevlana'nın olgunluğa ulaşmak için benimsediği ve gerekli gördüğü 'nefse egemen olma' ülküsü ve bunu aşlamak için kullandığı semboller ile Schikaneder ve Mozart biraderlerin beraber yarattıkları Sihirli Flüt operasının bir tekris öyküsü ve aynı ülkeye erişmek için kullandıkları semboller arasında hayret edilecek kadar benzerlikler vardır. Sihirli Flüt operasının yaratıcıları, libretto'nun yazılışında, kendilerinden beş yüzyıl önce yaşamış Mevlana'dan etkilenmiş ve esinlenmiş olabilirler mi? Yoksa bu bir rastlantı mıdır? **Bunu belgelemek olanaksız.**

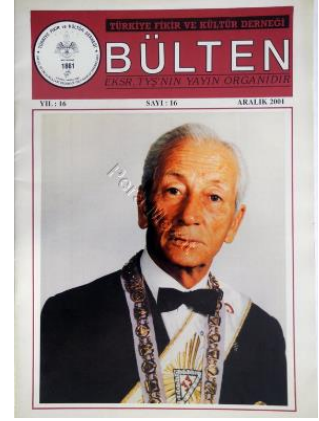
Evet, **Mevlâna ve masonluk aynı ülkelere erişmek için benzer yollardan gitmişler ve buna ulaşmışlardır.** Esasta tam uyum olmakla beraber, sonuç ayrıntılarında bir fark var: Mevlâna, Kuyumcu'yu öldürür, nefsin arzuladığı dünya zevk ve geçici heveslerini tamamen yok eder, yüce bir mistisizm içinde: 'hamdım, piştim, yandım' diyerek 'vahdete' erişir. Hâlbuki **masonlukta dünya zevklerine de yer vardır**, hatta bunların da güzel olduğu; cadı kuşbazın maskesi çıkarılınca güzel bir kıza dönüşmesi ile simgelenir.

İnsanlığa ve masonluğa kazandırılmış bu iki büyük şaheserin sembollerini ben böyle yorumluyorum. Bu güne kadar yeryüzünde bu karşılaştırmanın yapılmış ve bu sonuçlara varılmış olduğunu sanmıyorum. **Şifrelerinin çözümünde daha uygun anahtarlar herhalde bulunabilir. Siz de araştırın.**” (sayfa 47-55)

Mason Faruk Erengül masonluğu, her önemli felsefe ve kişi ile benzer kılmaya çalışan, bu safsatayı kabul ettirmeye çalışan masonlardan. Yazısı da tipik bir Süprem Konsey başı, 33.° mason davranışı, kardeşlerine emirle bitiyor.

FARUK ERENGÜL

Süprem Konsey / Yüksek Şûra başı: Hâkim Büyük Amir (HBA); en üst masonlardan. Yüksek Şûra 33.° masonları, kendilerini yarı tanrı olarak görürler. Yüksek Şûrada her karar bu yarı tanrıların iki dudağı arasındadır. Bir de bunların başını düşünün; her şeyi bilir, hiç kimse karşısında konuşamaz. Yüksek Şûra HBA'ların Yahudi, Sabetaycı, Ermeni, gizli Ermeni ve Rum kökenli olduklarını söylemeye gerek yok sanırım.

Görsel 1. Faruk Erengül, HBA dış giysisi ile

Faruk Erengül, 1979 yılında 33.° yükseltilmiş, 1995 -1998 yılları arasında HBA olarak en tepede yer almış.

“Faruk Erengül, 1926’da Ankara’da doğmuş. 1949 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) İnşaat Fakültesi’ni bitirip 1951’de yine İTÜ’de aynı fakültede Yapı Statiği Kürsüsü asistanlığı yapmış. Ardından İstanbul Sular İdaresi’nde Elmalı Barajı isale hattında Kontrol Mühendisliği görevinden sonra İSKİ’ye Teknik Müdür olarak atanmış. (...)

‘Münhasır ithalatçısı ve Türkiye mümessili’ olarak Amerika Birleşik Devletleri, Rusya, İngiltere, Macaristan, Fransa, Almanya ve Romanya’dan ithal ettiği klasik müzik plaklarının 30 yıl boyunca bütün yurttan dağıtımını sağlamış.(...)

‘Yaklaşık 55 yıl önce, yine bir yaz yemeği toplantısında ben Vehbi Bey’i küçük deniz motorumla gezdirirken bir soru sordu: ‘Likit gaz dağıtım firması kuracağız, hisse almak ister misin?’ Ben de, ‘500.000 TL koyarım.’ dedim, sevindi, kabul etti. Ertesi gün İş Bankası ile anlaştım, finansmanımı temin ettim. Ancak bir süre sonra fark ettim ki İş Bankası sadece 100.000 TL yatırmış. Vehbi Bey durumu şöyle açıkladı: ‘İlk teklifimde hiç orah olmayan müdürler ve yöneticiler, sonradan, kendilerine de hisse verilmesini ısrarla talep ettiler, onlara da ufak hisseler verdik. Sana 100.000 TL’lik hisse de çok

iyi, ben de şahsen 100.000 TL alıyorum ve çocuklarıma taksim ediyorum. Sen de öyle yap.’ dedi. Aynen öyle yaptım ve devam ediyoruz. ‘ “50

Ailesi

Faruk Erengül

Eş: Erengül Arman Erengül, Üsküdar Amerikan Lisesi mezunu. Babası da mason!

Baba: Mehmet Tefvik Erengül

Çocuk: Mason Abdülkadir Erengül, 1999 yılında 33.° yükseltilmiş.

Kardeş: Leyla Erengül Sever, eşi Erdil Sever de mason.

Görsel 2. Faruk – Erengül Erengül çifti⁵¹

Arman soyadlı masonlar:

Nazım Arman, Kerim Arman, Aris Arman, Bülent Arman, Fethi Arman, Ersen Arman.

Ölüm Duyurularından

VEFAT

Ayaş eşrafından Hacı Veli ailesinden, merhum Ankara Evrak Müdürü Mehmet Refik Efendi kızı Şefika hanımın zevci, Ayşe Gül hanımın kıymetli eşi, Yörük ailesinin damadı, Refik Erengül, Ömer Erengül, Mediha Hamamcı, Faruk Erengül, Abdülkadir Erengül Şirin Hamamcıoğlu, Canan Erengül, Leyla Sever'in sevgili babaları, Adviye Erengül, Türkân Erengül, Nazım Hamamcı, Erengül Erengül, Bilen Erengül, Burhan Hamamcıoğlu, Güllay Erengül, Erdil Sever'in muhterem kayınpederleri, Emin Erengül'ün kardeşi, Selâhattin, Nurdan, Ali Şeref, Özden, Nuri, Bilge, Berrin, Şemssettin, Ayhan, Cüneyt, Şefika, Nesligül, Mehmet'in dedeleri, Didem, Sinem, Didar'ın büyük dedeleri, İstanbulun İthâlatçı Tüccarlarından, Kâmil insan

MEHMET TEVFIK ERENGÜL

kalp yetersizliğinden ebediyete intikal ederek Allahın rahmetine kavuşmuştur. Aziz nâşi 20/3/1973 salı günü öğle namazını müteakip Kadıköy Osmanağa Camiinden alınarak Karacaahmet aile kabristanına defnedilecektir. Not: Merhum, çelenk gönderilmemesini, çelenk bağışlarının Türk Eğitim Vakfına yapılmasını arzulamıştır.

Milliyet - 4258 **AİLESİ**

50

https://kurumsal.aygaz.com.tr/uploads/kurumsal/yayin/fd321783_d8d1_4ba6_b75a_b688e0c905c__45-sayi110918-am.pdf

⁵¹ Erengül Erengül Facebook hesabında herkese açık bölümünden. Erişim 28.10.2024

ZİYA UMUR

- ✓ **MASONLUKTA "MÜSAMAHA"** (MİMAR SİMAN DERGİSİ 1980, SAYI 35)

“...

Ya biz, yanlışlara boş vermek, itaatsizliklere aldırmmamak, hatalara göz yummak manasına kullanmak istediğimiz ‘müsamaha’ veya ‘hoşgörü’ hakkında ne söyleyeyim?

Bu manada ‘hoşgörü’, SUÇ ‘tan başka bir şey olamaz.

Mevlânâ'nın aramızda meşhur olmuş:

Gel, gel, yine gel Ne olursan ol, gel ister kâfir ol ister Mecusi, ister putperest ister yüz kere tövbe etmiş ol, İster yüz kere bozmuş ol tövbeni

sözlerini Masonluğa uygulamak istemek, büyük hatadır.

*Mevlânâ'nın sözleri ‘tolérance’ in değil ‘indulgence’ın ifadesidir. **Indulgence**, ‘gufran’ demektir. Biz müsamaha derken her halde bunu kastetmiş değiliz. Eski bir söz olan ‘gufran’, merhamet, rahmet manasına gelir ve yalnız İlahi manada kullanılır:*

*Mevlâna gibi, kendisini Allah'a yaklaştırabilmiş derin bir tasavvuf ehlinin böyle konuşması, yalnız onunçin mümkün ve normaldir. Fakat **masonluk**, herkesin kendi yolunda Allah'la arasında kimse olmayan Mevlevilik gibi, mistik bir meslek değil, büyük bir disiplin içinde yaşaması gerekli, **realist**, **akıla bir meslektir**. Bir insanın bir günah ile bir tövbe arasında işlediği hatalar, belki, nezd-i İlahi’de rahmet ve gufrana mazhar olabilir (Allah gafur ve rahimdir), ama Masonluk hesabına onu affetmek yetkisini hiç kimse kendisinde bulamaz.*

Müsavat Muh. L. 25 Mayıs 1970 ‘da konferans olarak sunulmuştur“ (sayfa 21)

Mason Ziya Umur da Mevlana tarafından yazılmamış bir şiir ile Mevlana’yı anlatmaya kalkışan, araştırma derinliği sıfır olan bir mason.

Yukarıdaki yazısında da Türkçeyi yetersiz bulup, düşündüklerini yabancı dil sözcüklerle açıklamaya çalışan, mason tarikatını tüm dinlerin ve öğretilerin üstünde tutan bir mason.

33.° mason Ziya Umur, bölünme sırasında Amerika masonluğu tarafında kalan hatta bölünmeye hizmet eden ve bölünme sonrası Amerika masonluğuna biat eden Hür masonların hukuki süreçlerini yürüten kişisidir.

Mason Ziya Umur, kökten Türk kültürü ve varlığı düşmanı etkin bir masondur. Aklının nefretle bezenmiş, düşünme yetisini yitirmiş marazi bir bataklık içinde kirlenmiş olduğunu düşünüyorum.

Görsel 3. Mason Ziya Umur⁵²

Ziya Umur, Türkiye 'de Hür Masonlar tarihinin tipik isimlerinden bir tanesi; Türk Devrimleri ve Türkçe düşmanı! Ziya Umur 'un Türk düşmanlığı, Türk Devrimleri düşmanlığı özellikle Dil Devrimine ve Türkçenin Türk ulusunun kültür belirleyicisi olarak özgürleşmesine bu kadar şiddetli karşı çıkmasının ardındaki neden ne acaba?

Mason Ziya Umur, mason dergisi çıkarmış, Büyük Loca 'da Büyük Sekreter görevinde bulunmuş, Yüksek Şûrada 33.° almış komprador tipik mason. Ziya Umur, birçok konferans vermiş, konuşmalarından masonlar kitap derlemişler, büyük saygı göstermişler.

Mason localarında "siyaset tartışılmaz" sözde kuralını yok sayıp, tüm konuşmalarında siyaset yapıyor ve alenen ulus, devlet düşmanlığı yapan bir bozguncu. Hiçbir mason da buna dur demiyor. Gerçekte kendi düşündükleri ama söyleyemediklerini ifade ediyor.

Ziya Umur, İtalya 'da öğrenci iken devşirilmiş bir masondur. Kim aracılığıyla acaba? Belli ki İtalyan masonluğunun Osmanlı İmparatorluğundaki ilgisi Türkiye Cumhuriyeti döneminde de sürmüştü. Kanımca o dönemde İtalya 'da bulunan bir Türk vatandaşı bir mason ya da Türkiye 'den, İtalya masonluğu ile bağlantısı olan bir mason aracılık etmiş, yönlendirmiş olmalı. Öngörüm doğruysa bu kişi, EKSR Yüksek Şûra Hâkim Amiri yapmış Hukuk Profesörü mason Sahir Erman olabilir.

Mason Ziya Umur hakkında yazmakta olduğum bir makaleyi yakında yayınlayacağım.

⁵² Büyük Görevliler kurulu dış giysisi ile (Regalye)

TEVFİK İLHAN ÖZDEN

- ✓ **YAZILI OLMAYAN KURALLARIMIZ (II. BÖLÜM)** (MİMAR SİNAN DERGİSİ EYLÜL 1990, SAYI 77)

“*TOLERANSA AKIL İLE YAKLAŞIM*

*Bu kelimenin hoşgörü veya müsamaha ile hiçbir ilgisi yoktur. Tolerans, tahammül edebilmek demektir. Aksi halde her türlü zaafı mazur göstermek gibi son derece tehlikeli bir alışkanlık yaratır, bu ise sonuçta suç oluşturur. Mevlâna'nın sıkça sözü edilen "**ne olursan ol, gel**" sözünü kapsayan deyişlerinin Masonluk ile en ufak ilgisi olduğunu sanmıyorum. Bu sözler mistik bir hava içinde söylenmiştir; **Masonluk ise mistik bir meslek değil, disiplinli, realist ve akla dayalı bir meslektir.**“*

Mason Tevfik İlhan Özden'e birisi söylesin, o sözlerin de Mevlana ile ilgisi yok. Masonluk tanımı ise beni güldürdü.

Bu sayıda Mevlana konferans duyurusu:

Karşıyaka
Kordon

Ergun Aybars
Melih İnan

M...luk ve Siyaset
Aşk Peygamberi **Mevlana**

30.3.1993
22.4.1993

YÜKSEL KESKİN

✓ AHİLİK ÜZERİNE (MİMAR SİNAN DERGİSİ EYLÜL 1990, SAYI 77)

“Nasirü’ddin Ahi Evre - Yunus , Hacı Bektaş ve de Mevlana gibi - Anadolu’nun birlik ve beraberliğinin sağlanmasında, önemli rol oynamış bir kişi idi. Aynı zamanda, iyi bir düşünür, iyi bir ekonomist, iyi bir sosyologdu.”

✓ **TÜRKLER VE MASONLUK (MİMAR SİNAN DERGİSİ EYLÜL 1990, SAYI 77)**

“Büyük Türk mutasavvıfı Ahmet Yesevi, Şamanizm’i İslami akidelerle mezcederek İslâm Tasavvufunun kurucusu olmuştur. Onun müritlerinde büyük şahsiyetler yetişmiştir. Horasan Erenleri diye adlandırılanların bir kısmı Anadolu (Diyarı-Rum) fetih olunca, oraya göç etmeye başlamışlardır. Bunlar arasında Mevlana Celâleddin-i-Rumi, Anadolu’da Mevlevîliği, Hacı Bektaş-i-Veli Kızılbaşlığı ve Bektaşiliği, Ahi Evren-i-Veli Ahiliği kurmuşlardır. Türk-İslam tefekkürü Mevlevilik, Anadolu’da tasavvuf ve dogmatizmin amansız önleyicisi olmuş, insan moraline yönelişte Tolerans ve Tolerantizmi en asil ifadesine ulaşmıştır

✓ **GÖNÜL**

“Böylece, Ahmet Yesevi, Türklerin ilk düşünce akidesi olan Şamanizm’i, İslami akidelerle mezcederek Türk-İslâm Tasavvufunun kurucusu olmuştur. "Horasan Erenleri" diye tanınan Mevlâna Celâleddin-i Rumi, Hacı Bektaş-ı Veli ve Ahi Evren gibi müritleri Anadolu’da yerleşerek bilim, sanat ve tasavvuf hareketlerini kuvvetlendirmişlerdir. Bunlardan özellikle Türk-İslâm tefekkürü Mevlevilik, Anadolu’da taassup ve dogmatizmin amansız önleyicisi olmuş, insan moraline yönelişte Tolerans ve Tolerantizm’in en asil ifadesine ulaşmış ve Batı âlemine bunun en şaheser örneklerini vermiştir. “

HOŞÇAN TURA

- ✓ **EFLÂTUN, MEVLÂNA VE MASONLUK ÜZERİNE** (MİMAR SİNAN DERGİSİ, EYLÜL 1993, SAYI 89)

“Hemen her bilimin bilinen veya kabul edilen bir başlangıç tarihi olduğu halde Masonluğun kesin başlangıç tarihi verilmemektedir. Pek çok ülkede, beldede ve zaman diliminde izlerine rastlıyoruz, benzer noktalar buluyoruz. Özellikle felsefi düşüncenin ilk pırıltılarının ortaya çıktığı **antik çağ tarih basamaklarından başlayarak Anderson Nizamnamesinin kaleme alındığı yıllara kadar birçok bilge, düşünür ve filozofta Masonik felsefenin izlerini bulabiliyoruz. Bu durum **Masonluğun evrenselliğinin** bir başka noktadan kanıtı olmaktadır.”**

Mason Hoşcan Tura da bilim nedir bilmeyen, masonluğu bilim sayan bilgisiz masonlardan. Masonluğu, neredeyse ilk insana, hatta bazı akli evvel masonlar gibi evrenin yaratılışına kadar götürecektir.

B-MEVLÂNA

...

Ancak kısa bir süre sonra 1244 yılının Kasım ayında Konya büyük bir olaya sahne olur. Bu konuda yayınlanan kitapların pek çoğunda ‘iki denizin kavuşması’ diye ifade edilen karşılaşma meydana geldi. Daha sonraları Mevlâna'nın ‘yıllardır beklediğim’ dediği **Azeri Türklerinden ŞEMS-İ TEBRİZİ** ile Konya'da bir araya geldiler. Bu kavuşma, buluşma ile Mevlâna'nın okuması, ilim yapması artık tamamlanıyor ve aylar, yıllar sürecektir mana âleminin sohbetleri başlıyordu. **ŞEMS-İ TEBRİZİ**, bu sohbetlerle Mevlâna'nın gönülündeki engin kaynağın adeta bir yanardağ gibi patlamasına neden olmuştur.(...)

Böylece, Tanrı'nın yüce varlığında erişmiş, iki iken bir olmuş, benliğini pak etmiş büyük din âlimi, büyük şair, büyük insan Mevlâna; bizim gibi bir **Mevlâna** hayranı olan kardeşimiz **Semih Sergen**'in dediği gibi; **‘O, yaşamış ve yaşayan Masonların en büyüğüdür. Bir Mason ‘un derecesi; aidatlarının ve devamının muntazam olmasıyla değil, düşüncelerinin ve şahsiyetinin mükemmelliği ile ölçülür. Koca Mevlâna'nın hayatı ve fikirleri incelenirse görülür ki, bizim mükemmel bir Mason ‘da aradığımız her unsur Mevlâna'nın**

şahsında en olgun ve en mükemmel şeklini ve ölçüsünü bulmuştur.’ (...)

*Bir diğer husus da şudur: Filozof Eflâtun ile Mutasavvıf Mevlâna'nın anlatışlarının birbirine benzeyişlerinden ötürü, daha sonra yaşamış olan Mevlâna'nın bu fikirleri Eflâtun'dan aldığı gibi bir kanıya varıyoruz sanılmamalıdır. **Büyük Mevlâna Hazreti Peygamberin yolundan biraz olsun sapmamıştır. (...)***

Eflâtun, Tanrı'ya aramış, hissetmiş ama nerede olduğunu, nerede bulabileceğini bilememiştir. Çünkü o, akıl ve mantıkla hareket eden bir filozoftu. Oysa Mevlâna gönül yolcusuydu. Tanrı'ya önce kendisinde hissetti, kendinde aradı ve sonra her şeyde, her zerrede onu buldu.”

Azeri Türkü yoktur; Azerbaycan coğrafyasında Türk vardır. Azerbaycan, Anadolu Türkleri Oğuz Türklerinden, aynı kökenden gelmektedir. Mevlana Şems ile buluşunca ilim yapması tamamlanmıyor, Mevlana felsefeyi, tasavvufu terk edip, her şeyde aşk arayan bir kişiye dönüşüyor.

“Tanrı'nın yüce varlığında erişmiş” ifadesi sağlıklı çalışan bir akıldan çıkabilir mi? Bu kadar da değil masonun akıl ötesi sayıklamaları. Mason Hoşcan Tura, Mevlana'yı da mason yapıyor ve Panteist Mevlana'yı Peygamber'in yolundan sapmamıştır diyebiliyor. Eflâton yorumu ise yukarıdaki sözleri eden masonun akli ve bilgisizliği; cehalet içinde cesareti gösteriyor.

“VII-SONUÇ

*Gerek Antik çağ felsefesinde, gerekse büyük mutasavvıf **Mevlâna'da gördüğümüz hakikati aramak olgusu, Masonlukta da akıl ve hikmet yoluyla hakikati arama çabalarımızın benzer yüzüdür. Çalışmalarımız için gördüğümüz gibi; Masonlukta da asıl olan yüce bir Tanrı'ya inanmak ve ruhun ölmezliğini kabul etmek değil midir? İhtirasların ve hırsların dizginlenmesinin bizleri de huzura kavuşturacağını ve iyi insan, mutlu insan vasıflarının öne çıkacağını göstermez mi?***

Antik çağın Eflâtun gibi filozofları bütün insanlığa, insancıl olmayı, ‘ÖLÇÜLÜ OLMAYI’, erdemli olmayı öğütlemiyor mu? Bunlar masonluk felsefesi ve öğretisi ile bizlerin ilk günden itibaren öğrendiğimiz ve uygulamaya çalıştığımız özdeyişler değil mi? (...) 20 Mayıs 1992” (sayfa 59-71)

Mason Hoşcan Tura, bu yazıyı yazdığında hür masonların “yanılmaz kutup yıldızı” ya da “mutlak doğru” dedikleri İngiltere B. Büyük Locası yaklaşık 70 yıl önce mason için “ruhun ölümsüzlüğüne” inanma zorunluluğunu, yaklaşık 10 yıl önce de Tanrı/Allah/God, tek mutlak yaratıcıya inanma koşulunu kaldırmış, yerine yaratıcı varlığa” inanmak yeterli deyip, Konfüçyüs, Tao gibi felsefecilerin öğretilerini kabul etmeyi de masonluğa yeter koşul saymıştı. Yani Mason Hoşcan ‘ın “masonlukta asıl olan” dediği kavramlar yaklaşık 100 yıl önce asıl olan olmaktan çıkarılmıştı.

Masonlar neden bu kadar cehalet batağında yuvarlanırlar, neden hiç okumazlar. Hiç bilmedikleri, anlamadıkları konular hakkında da “serbest atış” yaparlar? Öyle ya, onlara verilen mesaj, mason olunca üstün insan, seçilmiş insan oldukları. Onlar da şişmiş egoları ve düzeysizlikleri ile buna inanırlar.

Mason Hoşcan Tura, üstelik bir akademisyen; İstanbul Üniversitesi Dış Ticaret Bölümünde Okutman.

Oğlu Mustafa Alper Tura da mason.

Ahenk, Örs, Vatan Locası

İSTANBUL			
Kültür	Hoşcan Tura	Eflatun, Mevlana ve Masonluk üzerine	29.01.1993.
	Barış Mater	İnsan-Çevre İlişkilerinin Felsefi Yorumu	26.02.1993
Kültür	Sahir Erman	Lâiklik	03.12.1993
	Haluk Kulen	Kalfalık Üzerine	14.01.1994
	Hoşcan Tura	Doğu'ya Yolculuk	28.01.1994
	Yavuz Güntekin	Masonik Düşünce Üzerine	11.02.1994
	Salim Rıza Kırkpınar	Şiirlerle İstanbul	25.02.1994
Pınar Sevenler	Hoşcan Tura	Eflatun, Mevlana ve M.:luk	01.02.1994
	Suat Ekit	Mitoloji	17.12.1993
	Ö. Aysun Voştina	İnsanı Yargılamak	14.01.1993
	A. Hayri Araboğlu	İnsan Olmak	11.02.1994
	Turhan İlgaz	Atatürkçü Düşünce üzerine	25.02.1994
	Özer Yelçe	Medya Terörü	11.03.1994
	Hisar	Davit Altaras	Adalet ve Nasafet Kavramları Arasındaki Fark
Sümer Karamustafa		Hava Kirliliği ve Sağlık Sorunları	08.02.1994
Örs	Hoşcan Tura	Osmanlı İmparatorluğundan Günümüze Türk Masonluğu I Bölüm	13.04.1995
	Özcan Tezel	Osmanlı İmparatorluğundan Günümüze Türk Masonluğu	27.04.1995
	Rahmi Aksungur	Geçmişten Masonik İzler	08.06.1995

ÜLKÜM

Ahmet Akkar	Masonluğun Temel İlkeleri Üzerine Bir Araştırma	31.10.2000
Yusuf Nomal	Atatürk	14.11.2000
Hoşcan Tura	İnsan Hakları ve Masonlukta Hak Kavramı	28.11.2000
Naif Timur	Atatürk ve Masonluk	12.12.2000
Kaya Paşakay	Kudüs'ten Esintiler	09.01.2001
Fikret Nemli	Salim Rıza Kırkpınar K. ve 9. Senfoni	23.01.2001

Tura soyadlı masonlar:

Ahmet Ercan Tura, Üçnur L, Barış L üye ve kurucusu.

Yalçın Kaya Tura

Tevhide Banu Tura, KMBL üyesi, baba: Mahmut Nezih

Tura sözcüğünün kökeni hakkında Hür Masonlar Süprem Konsey, Nizam Aeropaj Fikri Çalışmalar, 2004 – 2005 kitabında verilmiş;

“Allah’tan gelen dört büyük kitaptan ilki, İbranice Tura kelimesinin Arapçalaşmış biçimi olan Tevrat, kanun, ittifak, birlik, anlaşma, sözleşme gibi anlamları dile getirir. İslam Dinine göre Hz. Musa’ya gönderilen kitabı belirtir. Yahudi geleneğinde bugün “Ahd-i Atik” (Eski Ahit) denilen kitaplar toplamının adıdır.”

Milliyet Gazetesi:

‘İhracatçı yardım istemiyor’

▼ ‘95 bütçesi 96 milyar lira olarak belirlenen İhracatı Geliştirme Merkezi İhracatçıların İlgisizliği nedeniyle yabancı ithalatçılara yerli İhracatçılardan daha çok hizmet veriyor

Mine KILIÇ

1960 yılında kurulan ve halen Dış Ticaret Müsteşarlığına bağlı olarak çalışan İhracatı Geliştirme Merkezi (IGEME) Türk İhracatçıların ilgisizliği yüzünden yabancı ithalatçılara daha çok hizmet veriyor.

1995 yılı bütçesi yalnızca 96 milyar lira olarak belirlenen IGEME’nin yurtdışı pazarlara nasıl ulaşacağını gösteren, ihracatla ilgili her tür bilgiyi içeren ve 25 ile 200 bin lira arasında fiyatlarla satılan yüzden fazla yayını ilgi görmüyor. IGEME yayınlarına, Türkiye’den mal almak isteyen yabancılar Türk İhracatçılarından daha fazla ilgi gösteriyor.

IGEME’nin İstanbul Bölge Müdürü Hoşcan Tura, kurumun İhracatçılara daha faydalı olabilmesi için özerkleştirilmesi gerektiğini ve genel bütçeden pay almak yerine kendi bütçesini oluşturması gerektiğini söyledi. İhracatın gelişmesi için Türk İhracatçıların daha fazla bilgilendirilmesi gerektiğini belirten Tura, İhracat yapmak isteyenlere pazar ve mevzuat konularında her türlü

yardımın yapıldığını ancak İhracatçıların bu tür hizmetlere fazla ilgi göstermediğini belirtti.

IGEME’nin en çok ilgi gören hizmeti ise “Dış Ticaret Elemanı Yetiştirme Seminerleri”. Seminere katılanlara sertifika verildiğini söyleyen Tura, “Bu sertifikaya sahip olanlar zorlanmadan iş bulabiliyorlar. Çünkü İhracat için her türlü donanımına sahip oluyorlar” dedi.

Hoşcan Tura

- ✓ **ANADOLU'DA HOŞGÖRÜ** (MİMAR SİNAN DERGİSİ, HAZİRAN 2013, SAYI 159)

“Şimdi incelenecek kesit, Anadolu'ya özgü sevgi ve hoşgörü temellerini atan büyük insanlık nurları Mevlânâ, Hünkâr Hacı Bektaş Veli ve Yunus Emre'yi kapsamaktadır.(...)”

Mevlâna Celâleddin Rumi

Yüzyıllar boyunca üzerinde en çok yazılıp söylenen büyük şahsiyetlerden biri olan ve Doğu'nun Goethe'si Molla Cami'nin "Ben o yüce insanı size nasıl anlatayım: Evet, peygamber değildir, fakat kitabı vardır" diyerek yücelttiği Mevlânâ'yı tam manası ve derinliği ile sizlere aktarabilmem imkânsız. Bu çalışmanın içine, değil Mevlânâ'yı, görüntüsünü bile sığdırmanın mümkün olmadığını idrak ediyorum. Onu anlatmaya çalışmak, 'bir okyanus içine bir şişe daldırıp' uzaklara taşıdıktan sonra "Alın, okyanus budur! " demeye benzer. O şişedeki su, evet, hem Mevlânâ'dır, hem de asla o değildir. Şunu da söyleyelim: berrak bir su birikintisinin aynasında bütün cihanı seyretmenin sırrını Mevlânâ öğretmiştir tüm insanlara. Bir zerre güzellikte, evreni Yaratanın tecellisini gösteren Mevlânâ'nın hoşgörüsüne sığınarak biz de, birkaç paragrafta onu hatırlamaya çalışacağız. Mevlânâ'yı tam olarak anlamak ve anlatmak da mümkün değildir; zaten bizzat kendisinin de bu konuyla ilgili iki sitemi var. Birincisi, "Aşk nedir? diye sormuşlar; benim gibi olursan bilirsin" demiş, ikincisi, "Herkes bana kendi zannuncayar oldu; hiç kimse içimdeki sırları anlamadı" buyurmuş.. (...)

Mevlânâ, babasının göçmesinden sonra; Seyyit Burhanettin Muhakkik Tirmuzi ile Şems-i Tebrizi ile Selâhaddin Zerkubi ile ve en sonra da Hüsameddin Çelebi ile hemhâl olur. Mevlânâ'nın içindeki, sevgi ateşini ilk yakan Hazreti Şems'tir. Buluşmaları "iki denizin kavuşmasına" benzetilir. Aslında yanmaya hazır çera haline gelen Mevlânâ'yı tutuşturan kibrittir, 23 Ekim 1244 günü karşılaştığı, Kalenderi dervişi Tebrizli Şemseddin, yani Şems-i Tebrizi... Mevlânâ böylece 'kitaptan hayata' geçer; Şems, Mevlânâ'nın bütün okuduğu kitapları bahçedeki havuza atar. Mevlânâ 37, Şems 60 yaşındadır. Bu buluşma bazıları tarafından, Sokrat ile Eflatunun dostluğuna hatta Goethe ile Schiller'in arkadaşlığına benzetilmek istenir. Mevlânâ'nın yedi eseri arasında, 25.700 beyitlik Mesnevi'si ve 90.000 beyitlik Divan-ı Kebir'idir. Mevlâna, Divan-ı Kebir'ini avam için; Mesnevi'sini havas için

yazmıştır. 17 Aralık 1273 Pazar günü, yaşayan her canlı gibi ölümü tadar ve ebediyet âleminde Hakk'a kavuşur. Bu onun için, sevgiliyle vuslat anlamında, Şeb-i Arus (Düğün Gecesi, Gerdek Gecesi)'dir.

Mevlânâ, bütün eserlerinde aşkı, sevgiyi, hoşgörüyü ve insan sevgisini işleyerek, bunların sebebi olarak insanlığın ve evrenin tek kaynağına çekmiştir dikkatleri... Ancak, Mevlânâ okyanusunda yüzerek ve alabildiğince kaplarımızı doldurmaya çalışarak hep beraber nasiplenmemiz ve kalplerden dudaklara ve oradan kulaklara intikal eden sözlerin, gönlümüzde manalanarak birer lâfz-ı Mevlânâ olması için, lütfen 'kulağınızın arkasına gönlünüzü' koyunuz. Bizzat Mevlânâ olarak düşününüz kendinizi. Çünkü kavanozun içindeki 'balın tadı camı dışarıdan yalarken' anlaşılmaz; mutlaka kapağı açıp bir parmak tatmak gerekir. Sizler de balı tatmaya çalışınız ki, 'muhabbete bereket gelsin'. Bir deyim vardır: "Tatmayan bilmez!" Lütfen, gönüllerinizdeki gamı kasaveti unutun ve Mevlânâ'nın şu evrensel sevgi ve hoşgörü çağrılarına kulak veriniz:

Mevlânâ, bütün eserlerinde aşkı, sevgiyi, hoşgörüyü ve insan sevgisini işleyerek, bunların sebebi olarak insanlığın ve evrenin tek kaynağına çekmiştir dikkatleri.(...)

Lütfen, gönüllerinizdeki gamı kasaveti unutun ve **Mevlânâ'nın şu evrensel sevgi ve hoşgörü çağrılarına kulak veriniz:**

Gel! Gel! Yine Gel! Ne olursan ol! Yine gel!
Kâfir, putperest, Mecusi olsan da gel!
Bizim dergâhımız umutsuzluk dergâhı değildir
Yüz kere tövbeni bozmuş olsan da gel!

(...)

Mevlânâ'nın, Mesnevi'sini Farsça yazmış olduğu malumdur. Dünyadaki herkes bu eserleri tercümelerinden okuyup aydınlanmaya çalışırken; **ana dili Farsça olan İran halkı Mesnevi irfanına dört elle sarılıp, bu insanlık ilkelerini ve evrensel dünya görüşünü benimseyememiştir.** Eğer olabilseydi, herhalde İran bugünkünden çok değişik görünür ve bir dünya cenneti olabilirdi! Demek ki, nasip, Anadolu vasıtasıyla tüm insanlarınmış.” (sayfa 100-105)

“Özetle, Mevlana elit kesime Farsça ile insan sevgisi ve hoşgörüyü aşılarken; Hacı Bektaş Veli Anadolu kırsalında aynı idealleri köylü kesime Türkçe ile işlemesi, İslamiyet’in Türkiye’ye özgü özel bir tarza dönüşmesi yönünden Anadolu Kültürü için büyük bir aşama olmuştur.” (sayfa 111)

“Daha eskilerin olduğu gibi, kendisiyle aynı dönemde yaşayan Mevlânâ ve Hacı Bektaş Veli'nin başlattığı görüşlerden istifade ederek ve onları duru bir Türkçeyle bütün Anadolu'ya yayan bir misyonerdir.”

Masonların önemli kuramcılarında Tamer Ayan da Mevlana kitaplarını okumadan Mevlana üzerine yazı yazan masonlardan. Mevlana sevgi ve hoşgörüsünü Mevlana ile ilgisi olmayan bir şiir üzerinden kanıtlıyor. Çok komik olmuyorlar mı?

İranlıların, Mevlana ve Mesnevi’yi sahiplenmediklerini de nereden uyduruyor mason Tamer Ayan. Tam aksine bir Fars kökenli bir İranlıya, “Mevlana Türk” deyin de yanıtı karşısında durabilin. Çok kolay uyduruyor masonlar.

Mevlana ve Hacı Bektaş’ın aynı sevgiyi, aynı idealleri taşıdıklarını söylemek de gene mason cehaleti ve uydurukçuluğuna giriyor. Koyu ile işaretlediğim bu paragrafın tamamı sağlıklı bir zihnin ürünü olamaz.

Mimar Sinan Dergisi aynı sayıda Mevlana konferans duyuruları:

058 PİRAMİT	Ömer KÖKER	Doğunun ve Batının Ortak Filozofu: İbn-i Rüşd	01-02-13
	Ali Rıza KUTLU	Türkiye’de Masonluk, 1909’a kadar	01-03-13
	Murat KÜRÜZ	Darwin, Mevlana ve İslam Alimlerine göre Evrim Teorisi	15-03-13
	Önder BİLGİ	Anadolu’dan İnsan Betimlemeleri	29-03-13
118 DORUK	Emrah YAVUZ, Yavuz GÜRİSOY, Saygın ERGÜDEN	Topluma ve İnsanlığa Adanmış Bir Hayat, Gandhi	29-01-13
	M. Kerem DOKSAT	Kişiliklerimiz, Kimliklerimiz ve Masonik Etiket	12-02-13
	Erdoğan ALPAY	Teklif, Tahkikat ve Rehberlik	26-02-13
	Tolga Tiğın BOZDAÇ	Mevlana	12-03-13
	İlhami ŞİKOĞLU	Kalfa Derecesi Sembolizması ve Felsefesi	26-03-13
204 TOPRAK	Tunç PEKMEK	Çizgi Romanlardaki Masonik Temalar	15-01-13
	Ahmet ERMAN	Harici Alemde Mason	29-01-13
	Bingür SÖNMEZ	Dolmabahçede Son 15 Gün	26-02-13
	Fethi GÜRDÖL	Mevlana	12-03-13
	Emircan ŞAHİN, Bora SEVERCAN, Halim ERCAN, Vedat BOZACI	Bizim İşimiz Masonluk, Hoşgörü ve Tolerans	26-03-13

045 AHLER	Behçet SEPİCİ	Sevgi ve Vefa	24-01-13
	Barkın GÜRCAN	Anadolu'dan Üç Nefes; Yunus, Hacı Bektaş, Mevlana	28-02-13
	Uğut TARHAN, Serkan KOCADERE	Masonik Müzik	14-03-13
	Mehmet Hadimi YAKUPOĞLU	Kardeşlik Bağlarının Kurulması, İnsanlığın İlerlemesi ve Hakikatin Araştırılması	28-03-13
166 BİRLİK	Fehmi ÇATALTEPE	Üç Büyük Dinde Ezoterizm II- Gnostisizm	15-01-13
	Başar ARCAK	Üç Büyük Dinde Ezoterizm III-Tasavvuf, Mevlevilik , Bektaşilik	29-01-13
	Ali İsmet KOÇAK	İbn-i Arabi	19-02-13
	Ahmet METAN	Floransa Aydınlanması ve Mediciler	05-03-13
	Seiçuk MERT	Dante-İlahi Komedya ve Ezoterik Yorumu	19-03-13
KADIKÖY	Onur Öztarhan	Müzikte Değişim ve Gelişim	14.01.2008
	Serdar Türkoğlu	Değişim, Gelişim, Dönüşüm ve Başkalaşma	14.01.2008
	Metin Bener	Nasıl Bir Üs. Muh.?	28.01.2008
	Ergun Zoga	Masonik Düşünme Sisteminin İnsan Kişiliğine Etkisi	11.02.2008
	Hüsnü Erkmen	Etkin Sunum	25.02.2008
	Tüm Loca K.'leri	Neden Aydınlanma?	10.03.2008
	Emre Doğu	Şeyh Bedrettin	24.03.2008
	Kemal Görkey	Değişen Dünyanın Değişmeyen İhtiyacı, Masonluk	07.04.2008
	Ali Nahit Babaoğlu, Kenan Cantaş, Bekir Altındış, H. Gürmen Türkan	Mevlana , Hacı Bektaş-ı Veli ve Yunus	21.04.2008
	Siddik Binboğa Yarman	Bilimsel Bulguların Işığında Yaşam Yasaları	05.05.2008

- ✓ **İBRAHİM MÜTEFERRİKA** (MİMAR SİNAN DERGİSİ, EYLÜL 2019, SAYI 184)

” **Üniteryenizm**-Mevlevilik-Masonluk

*İbrahim Müteferrika'nın Mason olması dışında Mevlevi olabileceğine dair iddialar da vardır. Esasında **İbrahim'in** felsefe olarak birbirine çok yakın olan bu iki öğretiye de gönül vermiş olması olanaksız değildir. Her ikisinde de amaç hakikate yapılan yolculuktur. **Mevlana'nın amacı barış ve kardeşliğe dayanan evrensel bir birlikteliktir.** İnsana dair en kutlu amaç ise insan-ı Kâmil'e ulaşmaktır. **Masonluğun özü de aynıdır, zira bu amaç hiçbir kurum veya öğretinin tekelinde değildir.** Mevlevilik ve Masonluk arasındaki ilişkiyi irdelemek bu çalışmanın konusu olmamakla birlikte, Mevlana'nın aşağıdaki deyişi zaten her şeyi özetlemektedir:*

*Bir can var canında o cam ara
Beden dağındaki gizli mücevheri ara
Ey yürüyüp giden dost, bütün gücünle ara
Ama dışarda değil, aradığım kendinde ara.*

Üniteryenizm ile Mevleviliğin de ortak öğretileri vardır. Her ikisi de Tanrı'nın teklifine ve kul ile Tanrı arasında vekil olamayacağına, insanın bireysel zaaflarına rağmen insanlığın hep birlikte dünyayı ileriye taşıyabileceğine inanıyorlardı (Kamuran, 2010). Bu açıdan bakıldığında, **Müteferrika'nın Osmanlı topraklarına gelmeden önceki Üniteryen dünya görüşünü bir nevi Mevlevilik inancıyla sürdürmüş olması muhtemeldir.**

✓ **BÜTÜN DİNLER BENCE BİR VE YÜZBİNLERCE YIL, BİR AN...**
(TESVİYE DERGİSİ, OCAK 2008, SAYI 73)

“Mevlâna için insan, yaradılışın tek amacı. O, bu inanış çerçevesi içinde hangi dinden, hangi cinsten, hangi sınıftan olursa olsun insana değer veriyor:

‘Geri dön, bir daha gel, her kimsen bundan evvel! Dinsiz, Mecusi, zındık, her ne isen yine gel! Umutsuzluk kapısı değildir bizim kapı, Hep tövbe şişesini kırsan da, koş... Yine gel!’

Mevlâna insanı, yaradılış amacının başlangıcı ve sonu sayıyor... ve bu yüzden dinlerin üstüne çıkıyor:

‘mızrak kalkanı nasıl delip geçerse, ben de geceler ve gündüzlerden öyle geçtim. Bu insanları aynı sevgiyle kucaklayan Mevlâna, ölümü üzerinden sekiz asır geçmesine rağmen, bugün bütün dünya insanların en çok muhtaç olduğu bir sevgi ve hoşgörü pınarı. Yüzden bütün dinler bence bir... Ve yüz binlerce yıl, biran... ‘ (Mesnevi C.I.S 384.3503-3504)

‘her peygamberin bir yolu, her velinin bir mesleği var. Fakat değil mi ki hepsi de halkı, Hak'a ulaştırıyor, öyleyse hepsi birdir. ‘ (Mesnevi, C.I.S. 307, 3086)

İşte onun içindir ki, insanlar arasında hiçbir ayırım yapmadan hepsini kutsal bir bütün sayan, inanışı, ırkı, cinsi ne olursa olsun bütün insanları aynı sevgiyle kucaklayan Mevlâna, ölümü üzerinden sekiz asır geçmesine rağmen, bugün bütün dünya insanların en çok muhtaç olduğu bir sevgi ve hoşgörü pınarı. “

Yine aynı sığılık, aynı bilmezlik; Mevla'nın olmayan bir şiir ile Mevlana'yı açıklamaya kalkışmak!..

Mevlana, “sevgi ve hoşgörü pınarı” diyen mason Ali Rıza Saysen artık okuyamaz ama onun gibi düşünen masonlar, bu makalenin başında bilim insanların yazdıklarını okusunlar. Okusunlar da Mevlana'da insan sevgisinin zerresi var mı yok mu öğrensinler.

Mason Ali Rıza Saysen, Eylem Locası üyesi İzmirli bir iş insanı.

Kardeşler: Seza Saysen, Mason, Eylem L.
Mehmet Feyza Saysen, Mason, Eylem L.
Yeğen: Sinan Saysen, Mason, Eylem L.

Konferanslarından:

LOCASI	KONUŞMACI	KONU	TARİH	
OCAK	Ali Rıza Saysen	Tekris'in Ezoterik Açısından Yorumu	14.05.1998	
	Serdar Ulukonakçı	İnternet ve M..luk	28.05.1998	
	Ersel Siyman	M..lik Şiirler	11.06.1998	
EPHESUS	Özkan Aras	Yöntemleri ve Sınırları	13.03.2001	
	Gerşon Algranati	Konfiçyüs Etik Öğretisi ve Teozim	12.02.2001	
	Murat Savut	Ayna	26.02.2001	
	Igal Bencuya	Dönemeçli Merdiven	26.02.2001	
	Ali Rıza Saysen	Birinci Yolculuk	26.02.2001	
	Ali Rıza Saysen	Süleyman'ın Kavmi	12.03.2001	
EYLEM	Ali Kırkgöz	Ketumiyet	12.02.2001	
	Osman Sarioğlu	Tevazu	12.02.2001	
	İrfan Karaca	Sadakat	12.02.2001	
	Suat Özdağ	Sevmek ve Sevilmek	26.02.2001	
	Roland Sireilles	Paylaşmak	26.02.2001	
	Ali Tümer	Mutluluk	26.02.2001	
	Ali Rıza Saysen	Süleyman'ın Kavmi	12.03.2001	
LOCASI	Zeki Alasya, Şinasi Afacan, Haluk Oral, Süleyman Şahin	Atatürk'ün Son Günleri	18.11.2002	
	Yaman Gürkaynak	Eğitimde Dünden Bugüne	02.12.2002	
	Murat Tuncay	Sanatda İnsanı İnsan Yapan Araştırmalar	16.12.2002	
	Ali Rıza Saysen	Kapalı Bir Topluluk Olan M..luk Üzerine	13.01.2003	
	Hüseyin Dilek Akarlı	Toplam Kalite Projesi	27.01.2003	
	EYLEM	Berkhan Savaşçın	Nereden Nereye Geldik?	25.09.2007
		Ali Rıza Saysen	17 Aralık Şeb-i Aruz'da Mevlana	17.12.2007
097 BODRUM	Ünal Salaryan	Düşünmek	11.02.2010	
	Erhan Özatay	Gönül Gözüyle Ayna'mıza Bakabiliyor muyuz?	25.03.2010	

KORDON	Yahya Şerif Tosun	İnsanlık Hizmetinde Bilim ve Teknoloji	20.12.2001
	Gökhan Kır	Kalfa Avadanlıkları ve Toplumsal Erdemler	03.01.2002
	Reha Yorgancıoğlu	Kalfanın 5 Erdemi	03.01.2002
	Halil Çelik	Niçin Buradayız?	03.01.2002
	Tahsin Senik, Atilla Dirlık	Ç.'lığın Alfabetesi	17.01.2002
	Onur Karasan	Toplumumuzda M.'luğun Yeri ve Rolü	31.01.2002
	Ali Rıza SAYSAN	Kaybedilmiş Akıl ve Hikmet Üzerine	14.02.2002
	Abidin Yeni	Gönüllülük	28.02.2002
	Doğan İşsever	Hipokrat Yemini ve M.'luk	14.03.2002
	Sinan Etemoğlu	Türk M.'luğunun Tarihi Gelişimi	28.03.2002

Ali Rıza SAYSAN	Ezoterizm ve Son Kurumu M.'luk	08.04.2010
Yüksel Kazmirci	Ham Taş, Çıracık Avadanlıkları ve Küp Taş	22.04.2010

Ölüm Duyuruları:

ANMA

Çok sevgili eşim

Ali Rıza SAYSAN

"Eş" demek bir çift oluşturan iki şeyden her biri demek. Biz seninle gerçek bir eştik. İki kişiyle başlayan yolculuğumuz kocaman bir aileye dönüşmemizi sağladı. Şimdi senin yokluğunda senden kalanlarla bir aradayım. Sen her an yanımda olan, beni benden çok düşünen, üzerime titreyen diğer yarımydın. Aramızdaki mesafe buna engel değil biliyorum çünkü sen sonsuza kadar benim hayat arkadaşım, yoldaşım ve sırdaşım olarak kalmaya devam edeceksin. Ruhun, kalbimde yaşıyor. Her şey için teşekkür ederim. Çocuklarımın babası olduğun için, hayatımın en özel anlarını benimle paylaştığın için, bana harika anılar ve unutulmayacak bir geçmiş bıraktığın için minnettarım...

**Seni çok seven eşin,
Nazmiye SAYSAN**

ACI KAYBIMIZ

Ali Rıza, Seza ve Mehmet Feyza SAYSAN'ın anneleri,
Nazmiye, Ceyda ve Emine SAYSAN'ın kayınvalideleri,
Burcu Doğan, Sena Tüzün, Derin Bencuya,
Oluş, Serkan, Sinan ve Zeynep SAYSAN'ın babaanneleri,

Necate Kamer SAYSAN

3 Nisan 2015 Cuma günü Hak'kın rahmetine kavuşmuştur. Merhumenin cenazesi 4 Nisan 2015 Cumartesi günü Alsancak Hocazade Camii'nde kılınacak öğle namazını müteakiben Karabağlar Paşaköprü mezarlığına defnedilecektir.

AİLESİ

✓ SUFİZM (MASON DERGİSİ, EYLÜL 2017, SAYI 150)

‘Sufizm, Doğu ve Batı arasında bir köprüdür. Mevlana, **‘Ne Hristiyanım, ne Yahudi, ne Zerdüşt, ne de Müslümanım. Ne Doğulu ve ne de batılıyım. Benim mekânım mekânsızlıktır, benim işaretim işaretsizliktir. İkiliği bıraktım, iki dünyayı bir olarak görüyorum.’** der. (...)

Mevlevi semalarında semazenin aldığı raks pozisyonu, yanlış bir şekilde “Haktan alır, halka veririz” şeklinde yorumlanmıştır. Aslında bu duruş, ezoterizmde hep “yukarısı ne ise aşağısı da odur” anlamında kullanılmıştır. Yani, sema yapan Mevlevi, ledün ilmini teyit eder. Bu sebeple bazı tarikatlarda insana, “Kuran-ı natık” yani konuşan Kuran denmiştir. Ledün ehli için ölüm, bir hediye, sevgili ile buluşmadır. Bu nedenle 800 yıldır Hz. Mevlana’nın ölüm yıldönümü, Şeb-i Arus yani “düğün gecesi” olarak kutlanmaktadır. Mevlana der ki, bütün idollerin anası kendi egonuzdur. (...)

İnsanın Tanrı ile bir olduğu inancını, panteist veya ledünni olarak yorumlamak mümkündür. Tasavvufta, ‘vahdet-i vücud’ olarak bilinen, panteizmde tüm kâinatın Tanrı olduğu görüşüdür. Bu görüş bazı tarikatlarda ‘vahdet-i mevcut’ halini almış, doğadan başka bir Tanrı olmadığı görüşü ortaya çıkmıştır. İslam dininin **çok az kimse tarafından bilinen bir yorumu olan, İlm-i Ledün’de ise Tanrı ile insan birdir.** İnsan Tanrı’dan gelir ve ona gider. Tanrı’nın bu dünyadaki sureti insandır. Hermetizmin temel düşüncesi olan, yukarıdaki ne ise, aşağıdaki odur prensibi de aynı şeyi teşkil etmektedir.” (sayfa 96-97)

Mason Oktay Arıkan da Mevlana’yı onun olmayan bir şiirle anlatmaya kalkışan bir mason!

İfade bozukluğu içindeki “çok az.. “ ile başlayan tümce de anlam bozukluğu da var. Dahası mason Oktay Arıkan, az bilinen bir kavram olduğunu savunurken, kendisinin hiç bilmediği, buna karşılık yorum yapmaya kalkışıp, saçmaladığı bir kavram.

✓ **İNSAN OLMA SANATI MASONLUK, (MASON DERGİSİ, SAYI 152)**

“Mason, evrenin yasalarını anlamak ve gerçeğe ulaşmak için tek yolun bilimsel çalışmalardan geçtiği bilinciyle nakli yol ve de yöntemlere sırtını kesinlikle dönecektir.

Mevlana'nın ‘Aşk âleminde akıl, ayağı çamura saplanmış eşek gibidir.’ sözü iman sahasında aklın geçersizliğini ifade eder.

Karl Marx ‘Din kitlelerin afyonudur.’ der. Ancak günümüzde ‘kitleler dinin afyonu’ olmaya başlamıştır. Çünkü yoksulluk ve kitlesel ümitsizlik, belirsizliği ve aşırı tutuculuğu artırmaktadır.

Ama Masonluk dinlerin üstüne yükselmiştir. *Yalnız bizim için değil, bütün insanlar için barış ve mutluluk yuvası olacak bir ülkü mabedinin yapımına kendini hazırlamak amacındadır. İnsanlık için huzur ister. Gerçek mason, evrime karşı sonsuz özlem ve isteği*

Masonların “gerçeğe ulaşmak” söylemleri inançtır, Evrenin Ulu Mimarı denen kavrama ulaşmaktır, bilimle ilgisi yok.

Mevlana sözünde, akılı aşağılıyor, ret ediyor. Çünkü Mevlana akılcı değil, nakilci bir Müslümandır. Mason Oktay Arıkan, bir üst tümcesinde “aklı” överken, ikinci tümcede Mevlana sözü ile akılı yeriyor. Kendi yazdıklarını anlıyor mu Oktay Arıkan?

Karl Marx 'ın dediğini de anlamamış ki, sonraki tümcesini kuruyor.

Masonluğa gelince, dinlerin üstüne yerleştiriyor. Edep yahu, edep.

Sözcüklerinde ne anlam var, ne Türkçe dil bilgisi ne de akıl var.

Ülkü Mabedi yapmak geyiği de masonların ağzında bir sakız; çiğnenmekten çürümüş bir sakız.

Oktay Arıkan / Mehmet Oktay Arıkan

Eğitim: Anadolu Üniversitesi, İş İdaresi (Açık Öğretim olsa gerek...)

İş: Enerji Ankara- Eag Ups, Proje Müdürü

Masonluğu: ÖMBL Çınar Locası

Arıkan soyadlı masonlar: Kartal Arıkan, Mustafa Arıkan, Avni Arıkan, Cem Arıkan, Hazım Arıkan.

✓ KMBL DERGİSİ

Kadın Masonlar Büyük Locası resmi yayın organı KMBL dergisinde, genel cehalet sonucu olarak Mevlana 'ya ne içerik ne de biçim olarak ait olmayan, kaynak belirtilmeden internetten kopya yapıştır ile aktarılan komiklikler!

KMBL 01, Ekim 2010, sayfa 11 - Mason Ester Saydan;

“Ya erdemler, kendimizi onlarla donatmak hiç de kolay değil. Masonluğun bu konudaki beklentileri gerçekten yüksektir.

Mevlana der ki:

Şevkat ve merhamette, Güneş gibi ol.

Başkalarının kusurunu örtmekte, Gece gibi ol.

Sehavet ve cömertlikte, Akarsu gibi ol.

Hiddet ve asabiyette, ölü gibi ol.

Tevazu ve mahviyette, Toprak gibi ol.

OLDUĞUN GİBİ GÖRÜN, GÖRDÜĞÜN GİBİ OL

Sanki masonik erdemleri bizlere hatırlatır bu şiirinde. “

KMBL 09, Haziran 2013, sayfa 14 – Mason Sevcan Peker Manzak;

“Anadolu’daki aydınlanmayı kısaca şöyle anlatabiliriz. Anadolu’da, Eski Yunan Delphi Tapınağı’nın kapısında yazan ve Sokrates’in de dilinden düşmeyen ‘Kendini Bil’ sözü Mevlana’da ‘Kendinden kendine sefer eyle’ tümcesinde görülür. Yine Mevlana ‘Kendine doğru kımlıda, uyuyanlar kımlıdanınca uyku gider.’ demiştir. Mevlana bu sözü ile kendine dönüşü, kendini bulma yolunda bir uyan mayı, aydınlanmayı vurgular. Yine bir Anadolu Bilgesi olan İsmail Emre ‘Uy kudan uyanmak göz ile değil, biliyorum demek söz ile değil’ diyerek aydınlanmanın varlık ve bilimsel boyutunu ortaya koymuştur.”

Yazar korkarım Yunus yazacağı yerde İsmail yazmış, Editör ve diğer yayın kurulu üyesi masonlar dav bu vahim yanlış görmemiş. Şaşırdık mı?

Masonlar içinde “bilimsel” ne demek bilen yüzde kaç acaba?

KMBL 11, Haziran 2014, sayfa 14 – Mason xxx

“Ünlü düşünür Mevlana’nın ‘Ya görün düğün gibi ol, ya da olduğun gibi görün’ sözünden yola çıktığımızda, karşımızdaki tablonun pek de iç açıcı olmadığını görürüz.”

KMBL 14, Aralık 2015, sayfa 15 - Serap Gürkan - Serap Demir

“ ‘Kendinden kendine sefer eyle’ Mevlana

MEVLANA KONFERANSLARINDAN BAZILARI

Ülke Locası

23.09.1986	Cumhur Ferman	Masonik Felsefede bilginin yeri
21.10.1986	C. Memduh Altar	Türk masonluğunda toplu bir bakış
02.12.1986	Haluk Kurdoğlu	Mevlana ve Masonluk
27.01.1986	Ömer Köksal	Ömer Hayyam
10.03.1987	Ali Dinçol	İnsan toplumlarında sosyal sınıfların ortaya çıkışı ve nedenleri

212 GÖNÜL DOSTLARI

Musa YAHYA	Sorgulama Sanatı ve Masonluk	03-04-2013
Gürcan VURAL	Mevlana Celaleddini Rumi; O Ne Kadar Masondu? Biz Ne Kadar Sufiyiz?	17-04-2013

ANADOLU	S. Ulutaş, E. Işıksal, M. Berk, Ü. Diyarbakırlı	Son Bir Senede Nereden Nereye	15.01.2008
---------	--	----------------------------------	------------

Aras Şenvar	Kalfa Derecesinin Düşündürdükleri	29.01.2008
Reha Sezgin	Mevlana - Mevlevilik - Masonluk	12.02.2008

Diş Dr.

MARMARA	Cengiz Uysaler, Ömer Bedük, Ahmet Metin, Korhan Göğüş	(Mevlana-1) 13 yy.'da Anadolu ve Ortadoğu, Mevlana'nın Yaşamı ve Mesnevi	01.10.2007
	Nihat Yıldırım, Çağrı Gökteş, Sabri Kılıçoğlu	(Mevlana-2) Mevlana'nın Hakikat ve Ahlak Anlayışı, Mevlana'nın Filozoflara ve Filozofların Mevlana'ya Bakışı	15.09.2007
	Hakan Kaplan, Hakkı Yıldırım, Yaman Başa	(Mevlana-3) "Söz Dinleyenin Anlayışı Nispetinde Gelir, O Hikmeti Çekmedikçe Hikmet de Çıkmaz" ile "Enel Hakk"	26.11.2007

ERGUVAN	Ahmet MADENCİ	Tekrisin Anlamı	16-11-12
	Tunç SALMAN	Gölge	30-11-12
	Moderatör: Armağan GÜRSEL, Özgür GİRİT, Güven KOCA, Osman Sedat ÖZMEN, Özgün BALKANAY, Tunç SALMAN, Abdullah EREN, Murat GENÇBAY, Can ÖZEN, Can DEMİRKAYA, Erhan PARTEN	Mevlana Celâleddin-i Rûmî	14-12-12

HAM-TAŞ MASONLARIN E-POSTA YAZIŞMA GRUBUNDA MEVLANA TARTIŞMASI

Ham-Taş e-posta yazışma grubu mason Yasat İnan tarafından kurulmuş Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası (HKEMBL) üyeleri ve eski üyeleri için kurulmuş bir yazışma grubuydu.

Ham-Taş'ın kurucusu Yasat İnan, daha öncesinde locasından Hazine görevlisiyken disipline verilmiş ve Disiplin Kurulundan da 1 yıllık geçici uzaklaştırma almış, süresi dolunca, kendi locası kabul etmeyince ortada kalmış, sonunda da mason ağabeyi Mete Şar desteği ile Şefkat Locasına dönüş yapabildi.

Ham-Taş'ın HKEMBL ile resmi ilişkisi olmamasına karşın, Büyük Loca tarafından zaman zaman karışmalar oluyordu.

Bülent Akkan, HKEMBL Büyük Üstadı olduktan sonra Ham-Taş ile ilişkiler iyice gerildi, sonunda o dönem mason olan Bülent Boran'ın Büyük Üstat (Bü. Üs.) Bülent Akkan'a sorunlu bir konuda doğrudan sorgular gibi sorular sorunca ip koptu. Bülent Boran bir süre sonra masonluktan ayrıldı. Büyük Üstat Bülent Akkan öfkesi, Yasat İnan'ı Yüksek Haysiyet Kuruluna sevk edilmesi ve ardından ihraç edilmesiyle amacına ulaştı. Yasat İnan Ham-Taş'ı sürdürmek istediye de, Bü. Üs. Bülent Akkan'ın Ham-Taş üyelerine baskı yapmasıyla, önemli bir kısmı istifa etti, bir kısmı ise hiç paylaşım yapmadı. Bir süre sonra da Ham-Taş işlevini yitirip kapandı.

HKEMBL Şafak Locası (L) üyesi olduğum dönemde Ham-Taş'da oldukça etkindim ve yazılar yazıyordum. Bir çok kıdemli, kıdemsiz mason yazılarımı ilgi ile izleyip, yararlanıyorken; bir önemli grupta yazılarımdan rahatsız oluyor, Yasat İnan'a yazılarıma sansür uygulaması için baskı yapıyorlardı. Yasat İnan zaman zaman baskıların doğrultusunda yazılarımla engellediği de oluyordu. Hatta bana özel e-posta gönderip; ***"Hürol Üstadım birçok kardeş senden rahatsız, senin yüzünden gruptan ayrıldılar, bir süre yazı yazma."*** Şeklinde beni durdurmaya da çalıştı.

Yasat İnan'ın Büyük Loca ile iyi geçinme politikası bir süre Ham-Taş'ı açık tutmaya yaradıysa da sonunda masonluktan ihraç edilmesini ve Ham-Taş'ın kapanmasını engelleyemedi.

Ham-Taş 'da benim de katıldığım Mevlana tartışmasının yazışmalarını paylaşıyorum.

Yazışmalardan göreceğiniz gibi HKEMBL bünyesinde vatansever, tarihi gerçekleri bilen ve duyarlı, cesurca düşüncelerini söyleyen kardeşler, çok az da olsa varlar. Ancak bu kişiler hiçbir zaman loca başı / Üstadı Muhterem olmadılar, yapılmazlar.

Gene yazışmalardan göreceğiniz gibi, fikirlerini localarda ya da Ham-Taş gibi masonlara açık yazışma gruplarında özgürce ifade etmekten çekinmekteler. Çünkü egemen masonlar, localarda loca başı olmuş, kendilerine “Muhterem” diye hitap edilmesinden derin ve şehvetli bir haz duyan masonlar; kendi donmuş ve gerilerde kalmış düşüncelerinden farklı ve düşünen, konuşan masonlardan nefret ettikleri ve her fırsatta bu masonları hırpalıyor, hakaret ediyor ve localarda yükselmelerine engel oluyortlardı.

Ham-Taş’da yanlış anımsamıyorsam binin üzerinde mason üyeydi. Mevlana tartışmasına, Mevlana övgüleri düzen masonlardan hiçbiri katılmadı. Kendilerine mutlak itaat eden, localarda ezibildikleri kardeşleri karşısında, atıp tutan bu Muhteremler ve yardıkçaları; karşılarında bilgi ile donatılmış ve düşüncelerini cesurca söyleyen kişiler görünce, tarla fareleri gibin saklanıyorlar. Ancak arkadan, ortaya çıkmadan konuşmanı ve yazmanı engellemeye çalışıyorlar.

Adımı anneciğim koymuş, babam da desteklemiş. Hürol demişler bana ve bu irade ile hep Hür olmaya çalıştım. Oysa Hür ve Kabul Edilmiş masonların yalnızca adları Hür, kendileri mason tarikatı öğretisi ve bağnaz yöneticilerinin hüclerlerinde bağımlı, özgürlükten yoksunlar.

Mevlasna tartışması benim Sivas katliamı ile ilgili yazdığım bir anma mesajı ve Mason 1 ‘in paylaşımımı destekleyip, tartışmayı Anadolu Selçukluları dönemine, özellikle de Mevlana’ya götürmesi ile başladı.

Her e-posta sonunda masonların yazmakla yükümlü ifadeler vardır: Kardeşçe Sevgi ve Selamlarımla, Kardeşçe Sevgi ve Saygılarımla, kısaltması KSS gibi. Bu tür yazı sonlandırmalarını çıkardım.

Yazışmalarda, ilkokul öğrencilerinde görülmeyecek imlâ, gramer, sözcük yazım hataları ile vahim ifade bozuklukları vardı. Türkçe dil kurallarına uygun hale getirmeye çalıştım, ifadelere dokunmadım. Aslında Türkçelerinin ne kadar bozuk olduğunun görülmesi için belki de masonların yazdıklarını düzeltmemeliyim. Ancak okura da Türkçe yanlışları ile dolu yazılar sunmak ta Türkçe’ye saygısızlık diye düşündüğümünden, elimden geldiğince düzelttim.

İzleyelim...

Hürol Taşdelen, 2 Temmuz 2012 15:09

“Değerli Kardeşlerim,

Alevi inançları ve düşünceleri doğrultusunda, şiir yazmak, Türkü söylemekten başka bir eylemleri olmayan 33 can kısacık bir süre önce bugün Sivas'ta devletin, hepimizin gözü önünde yakılarak öldürüldüler.

Suçlular, ‘zaman aşımı’ ile kurtuldular.

Anadolu'nun göbeğinde yaşandı bu katliam, yüzlerce yıl önce değil, daha dün...

Onlar ebeveynlerinin çiçekleri gencecik çocuktular, ana idiler, baba idiler...

Onların hala duman tüten bedenleri, bir hançer gibi alnımıza çakılıdır. Suçluları bulunmadıkça, ‘vicdanlarımızı’ susturamayız.

Hürol Taşdelen ”

Mason 1, 2 Temmuz 2012 15:43

“Sevgili Kardeşlerim,

Hürol Üstadıma katılmamak elde değil. Bu acı unutulmamalı.

Bu vesileyle işi en azından acılarının yanında, farklı bir taraftan da gündemde tutacak bir şeyleri sizinle paylaşmak istiyorum.

Aşağıda geçen gün tesadüfen bulduğum bir blok var. Ta Avustralya'da yaşayan bir adamcağız. Pir Sultan Abdal hayranıymış. Türkiye'yi tabii bu nedenle çok ziyaret etmiş. Türkçeyi kendi çabalarıyla öğrendiğini söylüyor, bağlama çalıyor ve Alevi deyişlerini İngilizce 'ye çeviriyor. Ben çevirilerinden çok etkilendim. Buraya ait duyguları, sezgileri, halk deneyimlerini ve acıları aslına çok yakın yansıtmış. Şiir çevirisi son derece zor bir iştir takdir edersiniz ki...

Batı, Rumi adıyla tanıdığı Mevlâna'ya çok hayranlık duyar da, Hacı Bektaş'ı, hele hele bir Pir Sultan'ı hemen hemen hiç bilmez ya da bilmezden gelir. Bunun bence biraz Türkiye'den, onun Mevlâna'yı başarılı biçimde lanse edişinden kaynaklanan nedenleri de var tabii. Ben kısaca kendi naçiz görüşümü şöyle aktarayım: Mevlâna Sünni yolda giden bir mutasavvıftır bilirsiniz. Düzenle barışıktır. Tabii ki bir gönül ve aşk adamıdır ama bunu seçkin bir tavırla yapmış, halk tarafından sevildiği için de gerek Selçuklu

gerekse sonradan Mevlevi Mason ları üzerinden Osmanlı sarayları tarafından el üstünde tutulmuştur. Buna karşılık Hacı Bektaş halk adamıdır, hele Pir Sultan bir asidir. Her ne kadar Bektaşiler Yeniçeri Ocağı'nın dinsel yönelişi iseler de daha sonraları II. Mahmut zamanında Ocak kaldırılırken yeniçerilerle birlikte pek çok da Bektaşi önderi, babası katledilmiştir. Üstelik Ortodoks İslamcılar tarafından Bektaşilik zındıklık olarak görülür.

Bu yüzden; gönül adamı ama düzenin adamı Rumi, saray, seçkinler ve Batı tarafından göklere çıkarılır da Aleviler ve Bektaşiler görmezden gelinir. Batı, onları, özellikle Alevileri sadece Türkiye'yi biraz daha bölebilmenin yeni bir potansiyeli olarak hatırlar zamanı gelince. Yoksa kültür ve felsefeleri, isyancı doğaları hiç de hoş gidecek şeyler değildir.

İşte bu yüzden ismi Paul Koerbin olan bu Avustralyalı dostun merakı ve yönelişi benim çok dikkatimi çekti. Üstelik yanlış anlamadıysam 'Türk Alevi edebiyatında mahlas kullanma geleneği' üzerine de doktora tezi yazmış ki çok ilginç bir konu. Bunu da Avustralya'da yapıyor ve doktora danışmanları vb. de orah...

02.07.1993'ün anısına yazmak istedim. Zaman aşımalarının unutkanlaştırmasına kapılmamak için...

Dilerim, Evrenin Ulu Mimarı Yurdumuzu ve tüm insanlığı artık bu barbarlıklardan korusun.

<http://koerbin.wordpress.com/about/>

Hürol Taşdelen, 2 Temmuz 2012 17:06

Sevgili Mason 1 Üstadım,

Uzun süredir üstünde düşündüğüm ve Ham-Taş kardeşlerimle paylaşmayı istediğim bir noktayı, sizin açtığınız Mevlana değerlendirmesi ile şimdi paylaşmaya karar verdim.

Değerlendirmenize aynen katılıyorum.

Bir Türkmen / Alevi şairi olan Yunus Emre'de bu öğretiyi, bir başka ifade eder;

*'Çeşmelerden bardağın doldurmadan kor isen,
Bin yıl dahi beklesen kendi dolası değil...'*

Yunus kişisel edim ile bardağı doldurabileceğimizi söyler. Kenarda durma ile olmaz der...

Oysa Mevlana,

*'Herkes deryadan kabınca pay alır
Senin kabın küçükse deryanın suçu ne?' der.*

Kabı büyütmekten, genişletmekten söz etmez. Elinde kişinin, verilmiş bir kap vardır; büyükse de küçükse de...

Mevlana, akli ret eden, günah sayan Gazali'nin nakilci öğretisini benimsemiştir...

Türk Müslümanlığının Piri Hoca Ahmet Yesevi ve yolunda yürüyen Hacı Bektaş, Yunus, Pir Sultan... ise akılcılığı yol saymışlardır.

İşte yukarıdaki mısralarda da bu görülmüyor mu?

Günümüzdeki kavga da bunun devamıdır."

Mason 2, 3 Tem 2012 tarihinde 01:03

“Hürol Kardeşim,

Tasavvuf Türk fikriyatını boğmuştur dersem, ne buyrulur?”

Hürol Taşdelen, 2 Temmuz 2012 7:43

“Değerli Mason 2 Kardeşim,

Eski Kültür Bakanlarından Namık Kemal Zeybek'in Hoca Ahmet Yesevi, İslam öncesi Türklerin Gök Tanrı dinine ait bir kutsal kitabı olduğunu söyler. Bu savını Arap ve Gürcü tarihçilere dayandırır, bu tarihçiler kitabın adını da yazmışlar.

Bu kitap nasıl ve kimler tarafından yok edilmiştir diye sorsam, ne buyrulur?”

Mason 2, 3 Temmuz 2012 11:21

“Kıymetli Hürol kardeşim,

İlk defa duyuyorum. Çok ilginç. Hele kitabın yok edilmesi meselesi daha da ilginç. Ama dönüp bakınca bu tür kitap yok etmelerinin her yeni ve başat dinin uygulamalarından olduğunu görüyoruz.

Başka ne diyebilirim!”

Mason 1, 5.7.2012, 13:40

“Sevgili Kardeşlerim,

Hürol Kardeşimin 2 Temmuz '93 acımızla ilgili olarak yaptığı duyarlı hatırlatmadan sonra naçizane görüşümü aktarmamın ardından derinleştirdiği konu ıstırabın ötesinde tarihsel yönden ilginç bir boyuta geldi. Hani diyorlar ya hep, tarihimizle yüzleşmeliyiz diye, o zaman bu şekilde de yüzleşelim.

Mevlâna, tekrar belirtmek isterim ki; almış olduğu politik tavırlar ve o zamanki Anadolu'nun dış düşmanlarıyla işbirlikçi yakınlaşmaları, halktan çok saray ve seçkinlere yakın duruşu, özel yaşamında (Şems ile ilgili olarak söylemiyorum) tam olarak anlaşılamayan karanlık noktalar bir yana bırakılırsa çok önemli bir düşünür, mutasavvıf ve gönül insanıdır.

Kişisel olarak, bu yönlerini inkâr etmemekle birlikte ben kendimi Bektaşî/Alevî/Ahi anlayışına daha yakın buluyor ve Türkiye'de gerek Osmanlı'nın gerekse de sonradan Cumhuriyet rejiminin bu gelenek ve halktaki kökleriyle ayakta durduğunu tarihsel bilinç olarak benimsiyorum.

Mevlâna'nın yukarıda saydığım olumsuz yanlarının - ki benzerlerine günümüzde de sayısız örnekte içim kahrolarak rastlıyorum ve o nedenle de Mevlâna hakkında anlatılanları bir çeşit aşinalıkla karşılıyorum - mutlaka kesin kanıtlara sahip olduğunu iddia edecek değilim ama şunu biliyorum ki halkımız türkülerinde, deyişlerinde, semahlarında Hacı Bektaş'ı, Yunus'u, Pir Sultan'ı ve benzerlerini sayısız defalar anmıştır da Mevlâna'ya sanki hiç yaşamamış muamelesini uygun bulmuştur. Sizler Mevlâna'dan söz eden kaç tane halk türküsü duydunuz bugüne kadar? Bu bile başlı başına önemli bir işarettir sanırım.

Bunlar dışında, Hürol ve Mason 2 Kardeşlerimin dile getirdikleri bilgilere teşekkür ederek bu noktada bence yeni sayılabilecek verilere de dikkat çekmek istiyorum. Başta Namık Kemal Zeybek olmak üzere Aydınlar Ocağı ve / veya Türk İslam Sentezi takipçileri, Hacı Bektaş'ın Hoca Ahmet Yesevi'nin öğrencisi olduğunu iddia ederler ama saklamaya çalışırlar ki Yesevi Hacı Bektaş'ın dünyaya geldiği denilen tarihten 40 yıl önce vefat etmişmiş. Bunu söyleyenlere de verilen cevap şu oluyor: O söylenen tarih Yesevi'nin 'ölmeden önce öldüğü' tarihmiş ki o zaman 63 yaşında oluyormuş. Daha sonra yer altında bir mağaraya kapanıp orada da 63 yıl yaşadktan

sonra, yani 126 yaşında vefat etmiş. Yani bir çeşit dünya rekoru. İşte bu ikinci hayatında Hacı Bektaş'a el vermişmiş. Takdir sizlerindir.

Camiamızda özellikle Mevlâna konusunda gerçekten uzman Kardeşlerim olduğunu biliyor ve bu saptamaların belki tepki çekeceğini tahmin edebiliyorum. Buna karşılık şu vurguyu yaparak konuyu şimdilik bitirmeyi sözü uzatmamak adına yararlı görüyorum: Araştırma merakına sahipsek ilgi duyduğumuz her konuda pek çok eser, yayın veya başka tür kaynak bulabiliyor, tez/antitez şeklinde yığınla bilgiye erişebiliyoruz. Bu bilgilerin doğrulanmasında o kitap şu kaynak diye tartışma yürütmeyi yararlı bulmakla birlikte çok sonuca götürücü bulmuyorum. Çünkü hele de konunun uzmanı değil sadece ilgili, meraklı bir insansanız kafanızın allak bullak olması çok normal oluyor. Bu nedenle inanıyorum ki belli bir süre geçip alınan bilgiler mantık ve sağduyu süzgecimizden geçtikten sonra biraz da geriye kalan tortuya bakarak bir karara varmamız gerekiyor. Bir karara varmak illâ ki gerekiyorsa tabii... Ne zaman gerekli olabilir karar sahibi olmak? Bence yeterince ve aynı ağırlıkta yandaş ve karşıt görüşleri özümstedikten sonra daha fazla katkı sağlayacak bir kaynak bulamıyor ve özellikle geçmişten bugüne dersler çıkarmak, o zamanın olaylarını bugüne yansıtmak istiyorsak. Yoksa sadece merak gidermek ve izleyici olmak da tabii mümkün.

Güzel günler dilerim."

Burada Mason 1'e itirazım var. Hacı Bektaş Veli, doğrudan, yaşam içinde Hoca Ahmet Yesevi'nin müridi, öğrencisi olmamıştır ama, Hoca Ahmet Yesevi dergahından el almış, öğretisini benimsemiş bir yol kardeşidir. Bektaşî söylencelerinde, Bektaş'ı Anadolu'ya gönderenin Ahmet Yesevi olduğu; elindeki dut ağacından dal parçasını Anadolu'ya savurduğu ve peşinden gitmesini istediği söylenir. Bugün Hacı Bektaş Veli kasabasında Hacı Bektaş Veli dergahında yanış dut ağacının, işte savrulan dut çubuğu olduğu söylenir. Bunlar söylence elbette. Ancak gerçek olan Hacı Bektaş Veli'nin Horasan Erenlerinden olarak Yesevi dergahının yolcusu olduğu ve Anadolu'ya gelirken de Hoca Ahmet Yesevi öğretisini Anadolu'da Türkmenlere yaymakla görevli olduğunu; Bektaşî tarihi bilimsel yöntemler çalışan araştırmacıları söylerler. Aaslında bu zincir, Ahmet Yesevi'den Hz. Ali'ye uzanır. Hz. Ali'nin kimliği ise başka bir söylencedir.

Sizin bu konudaki rahatsızlığınızı anlayamadım...

Mason 3, 5 Temmuz 2012 15.16

“Sevgili kardeşlerim,

İzninizle Mason 1 kardeşimin (ki kendisi aynı zamanda da rehberimdir), Mevlana hakkındaki fikirlerine ki bahsettikleri ve daha fazlası birçok Alevi kaynakta zikredilmektedir, onun özel e-mail adresinden cevap vermek istiyorum. Bunun nedeni, kısa süredir içinde bulunduğum bu platformun, dinin D si dahi geçen konularda yapılacak fikri tartışmalara karşı duyduğu hassasiyettir. Ben bu platformda daha çok, Mason 10 kardeşimin şiirlerini okumayı seviyorum.

Yasat İnan, 05 Temmuz 2012 15:41

“Sevgili Mason 3 Üstadım,

Aşağıdaki yazınızdan:

‘Ben bu platformda daha çok, Mason 10 kardeşimin şiirlerini okumayı seviyorum’

Cümlesini cimbızla çektim.

Sevgili Mason 3 Kardeşim, Mason 10 Kardeşimizin şiirlerini okumak bizlere de büyük bir keyif veriyor ama.

Bu platformda, bizler Ham taşımızı da yontmak istiyoruz.

Platformda daha çok bilgi, araştırma ve bizlere bir şeyler verecek güzel yazılar bekliyoruz.

Din konusu çok hassas katlıyorum. Ve anayasamızda yazan en önemli maddelerden biriside ‘din’ ve ‘politikanın’ hiç bir şekilde Kardeşler arasında konu edilmemesidir.

Ham-Taş iletı grubu olarak bu prensibe uymayı bekliyoruz ve uyuyoruz.

İlginize teşekkür ederim.

Mason 4, 6 Tem 2012 16:42

“Sevgili Yaşat Kardeşim

Önce ‘din ve politikanın hiçbir şekilde Kardeşler arasında konu edilmemesi’ maddesinin hangi anayasada yazdığını sormak istiyorum. Bu, ham-taşın anayasası mı?

Aslında konu hassas ve o kadar da zor. İçinde din ve politika olmayan neredeyse hiçbir şey yok. Örneğin Sivas Katliamını andık, din ve politikanın ikisi birden var. Askerlerimizin başına çuval geçirilmesi politika değil mi? Engizisyon, Katolik kilisenin organı değil mi? Kandil, Yortu, Roş Aşana gibi günleri kutluyoruz bunlar din değil mi? 4+4+4 sistemini eleştirmek, imam-hatip okulları tarafıyla din, eğitim açısından politika değil mi? Mevlevilik, Bektaşilik, Alevilik din ve günümüzde politika olmadan konuşulabilir mi?

Masonluk tarihini konuşsak Jacques De Molay’a gelince ne yapacağız? Gönye ve pergeli konuşsak, bunları yeri Kutsal Kitaplar ’ın üstü. Vaktiyle Bizans aydınlarının yaptığı gibi ‘meleklerin cinsiyeti’ mi konuşsak? Hay Allah, yine din alanına girdik değil mi?

Bilemiyorum ne yapsak...”

Yasat İnan, 06 Temmuz 2012 Cuma 17:56

"Sevgili Muhterem Mason 4 Üstadım,

Mason 5 Kardeşimiz bu konulardaki tüzük maddelerini önümüze getirerek açıklamaya çalıştı.

Mason 5 Kardeşimize teşekkür ederim.

Hürol Taşdelen Kardeşimize teşekkür ederim.

İzin verirseniz, yalnız Ham-Taş iletisi grubunda ne düşündüğümüzü açıklamaya çalışacağım.

Ham-Taş iletisi grubu gayri resmi bir gruptur ama.

Prensiplerimiz kısmındaki bir paragraf: ‘Ham-Taş iletisi grubu HKEMBL: ’nın resmi bir iletisi grubu değildir.

Buna rağmen mesleğimizin yazılı olan ve olmayan bütün kurallarına özenle uymayı benimsemiştir. ‘yazar.

Aynı prensipler kısmındaki diğer bir paragraf.

'Din ve Politika konularında bilgi içermeyen, tartışmaya yol açacak yazılar moderatör tarafından yayınlanmaz.' Yazar.

Burada 'bilgi içermeyen' iki kelime çok ince bir çizgi veya bir bıçak sırtı gibidir. Buradaki iki kelimeyi, 'din ve politikadan ' bahsetmemek kısmına biraz daha ağırlık vererek korumaya çalışmaktayım.

Çünkü din ve politika çok hassas bir konu, hepimizi çok yakından ilgilendirmektedir.

Bu konuda zaman, zaman uyarılar almaktayım.

Benim doğrularım bu yaklaşımdır."

Mason 4, 6 Tem 2012 18:33

"Sevgili Yaşat Kardeşim

Hassasiyetiniz bunlar. Bu nedenle din ve politikadan bahsetmemek çaresini bulduğunuzu belirtiyorsunuz ama yanlış hatırlamıyorsam en son olarak Sivas Katliamının ve askerlerimizin başına çuval geçirilmesinin yıl dönümlerini siz gündeme getirdiniz.

Yani ikisinden de kaçmak pek kolay değil. Bence, baştan sansür etmek değil ama bir muhavere, tartışma haline dönmeye başlıyorsa o Kardeşlerin şahsi maillerine bir rica maili yollayıp konuyu kapatmaları ya da yeniden muhavere sınırlarına dönmeleri istenebilir. Devam ederse engellenebilir.

Yoksa dinler en önemli sosyolojik olgulardır, kişinin gelişmesinde, bağınazlıktan kurtulmasında, konularının enine boyuna konuşulması önemli ve gereklidir. Zaten bu nedenle Masonluk, öğretilerinde dini sembollerden bolca yararlanmaktadır."

Yasat İnan, 06 Temmuz 2012 18:47

"Sevgili Muhterem Mason 4 Üstadım,

Sivas katliamını benim gündeme getirdiğimi hatırlamıyorum. Ama Askerlerimizin başına 'çuval geçirilmesi' ni getirdim. Bu durum nasıl bir politika olabiliyor onu anlayamadım.

Çuval geçirme, tamamen Türk milletini, Türkleri ilgilendiriyor. Politika ile nasıl bir ilgi kurdunuz anlamadım? Bunun bir politika ile ilgisi nasıl olabilir? Yanılıyor muyum?"

Mason 4, 06 Tem 2012 21:06

"Sevgili Yaşat Kardeşim

Dikkatsiz davranmışım, Sivas Katliamını Hürol Kardeşi gündeme getirmiş. Çok da iyi yaptı. Bence de bunu hiç unutmamamız lazım.

Siz de çuval geçirme olayını hatırlatmakla çok iyi yaptınız. Bunu da hiç unutmamamız gerek. Dostumuzu düşmanımızı, stratejik ortaklarımızı(?) iyi tanımalıyız. Bu sizce politik bir olay değil mi? Ülkenin dış politikası, Kuzey Irak, Kürt politikaları ile bağlantılı değil mi? Siz politika deyince sadece AKP, CHP çekişmelerini mi anlıyorsunuz?"

Mason 7, 6 Tem 2012 22:17

Sevgili Üstatlarım;

Sivas olaylarından başlayarak nerelere gelindi.

Bu arada ben çok şey öğrendim bu konuşmalardan:

Mesela önceden Yunus Emre'nin Alevi olduğunu bilmiyordum. Hiçte önemsememiştim. Benim için önemli olan fikriyatı ve eserleriydi çünkü. Sonra Rumi'nin özel yaşantısında karanlık yönler olabilir mi diye de hiç düşünmemiştim. Hele hele özel yaşantısı üzerinden spekülasyon yapmayı hiç düşünmemiştim. Ama sanırım onların felsefesi kadar özel yaşantıları, etnik kimlikleri de çok önemliymiş.

Birde bu konuşmalardan şu izlenimi de edindim: aslında Rumi, egemen güçlerin promosyonu ve reklamları olmasaydı asla bu kadar tanınamazdı.

Hürol Taşdelen, 7 Temmuz 2012 08:17:39

“Değerli Kardeşlerim,

Her zaman olaylara ve konulara yaklaşımından ve sorgulama biçiminden ders aldığım, ilgi ile okuduğum Mason 4 Üstadımın, ‘iyi ki yapmışsın’ övgüsü beni gönendirdi, onurlandırdı. Mason 4 Üstadım sağ olun...’

Mason 6 Üstat, ne güzel olmadı mı, söyleşe söyleşe; kırıp dökmeden heybelerimizde olanları kardeşlerimizin değerlendirmesine koyarak yaptığımız bu düşünsel yolculuk?

Mason 6 Üstadım, Yunus konusunu izninizle biraz açayım; çünkü verdiğim bilgi yanlış değil ama eksik. Tamamlayayım. Türk Halk Şiirinde bir tek Yunus Emre yoktur, bir tek Karacaoğlan'da yoktur. İngiliz şiirinden çok anlamam; anlayan bir Kardeşimden öğrendiğim, bir tek Shakespeare'de yok... Gelenekler var. Nasıl mı? İlk Yunus şiirini ortaya koyan, ortaya çıkış tarihine bakarsanız Yunus Emre, bir Türkmen dervişidir. O zamanlar Anadolu'da henüz Sunnilik yaygın ve egemen değil; Türkmenler, daha sonra, son 3 yüzyılda ‘Alevi’ adını alacak olan inanç ve kültürü taşımaktadırlar. Aslında bu kültür ve inanç, Müslümanlıkla tanışmış; Kam Dini (Şamanizm) inanç/kültür ‘den başkası değildir. Buna bazı tarihçiler Ortodoks Müslümanlık da derler. Elbette ki ilk Yunus şiirini ortaya çıkan Yunus Emre

Türkmen'dir, Kızılbaşır/Alevidir. O dönemdeki şüirlere bakarsanız bu çok açıkça görülür.

Yunus Emre şüiri henüz aruzla tanışmamıştır; yalın ama o derece güçlü Halk şüiridir. Toplumda bu şüir yerleşince ve yaygınlaşınca, bu şüir geleneğini içinde yazan ve toplumca benimsenmiş Yunus mahlasını kullanan şairler ortaya çıkar. Işıklar içinde yatsın, Ustam Attilâ İlhan, kişisel sohbetlerimizde de (aslında derslerimizde desek daha doğru, ben ancak öğrenebildim O'ndan); 'Türk halkı doğuştan şairdir, gençliğinde şüir yazmamış bir kişi bulamazsın' derdi. İlk Türkmen şairi Yunus Emre ile birlikte yanlış anımsamıyorsam toplam 11 Yunus vardır; 300 – 350 yy süresince bu mahlas ile yazılmıştır şüirleri. Yunus Emre, Âşık Yunus... Son Yunus adı ile yazılmış şüirlerde, Türkmen/Alevi inancı yerine; sofu bir Sünni inancı; ilk yalın biçem yerine yavaş yavaş Aruz geçmiştir... Yunus geleneğinin kurucusu Yunus Emre'nin Ahi olduğu da söylenir ve hatta iktidara karşı isyan ettiği için asıldığı da...

Ahi dedim de; Moğol istilasına Selçuklu direnmemiştir. İstila öncesi Anadolu Selçuklu tarihinin en değerli ve akıllı sultanı, tam da istila öncesi tüm hazırlıkları tamam ederken, gözlerini iktidar hırsı bürümüş ve Sultan tarafından kenara itilmiş bazı beyler, Fars kökenli bürokratlar, ordu kumandanları tarafından zehirlenerek öldürülmüş; Türkmen anadan doğan ve öldükten sonra yerine geçmesini herkese duyurduğu oğlu yerine, Sultan emri ve vasiyeti kenara itilerek; Rum – Hıristiyan anadan doğma ve asıl önemlisi basiretsiz oğlu tahta kukla olarak tahtta geçirilmiş ve sonuçta Moğollara Selçuklu direnmemiş; Anadolu istila edilmiş, Türkmenler katliamlara, zulümlere uğramışlardır. Bu saray darbesine ve akabinde Moğollara direnen daha çok kentli/şehirli Türk kimlikli ve suni inancında Ahiler ve kısmen hala göçebe, kırsalda yaşayan Kızılbaş/Alevi Türkmen halk olmuştur...

Sonuç... Dönemin emperyalist egemeni Moğollar, yerli işbirlikçilerle; direnen halkın canlarını katletmiş ve mallarına el koymuştur. Direnenlerden ortadan kaldırılmayanlar, sınır uçlarına ve dağlara kaçmışlardır. Bu ilk ve son Türk - Türkmen katliamı değildir Anadolu'da yaşanan... Yaşadığımız her şeyin, tarihten izdüşümleri ve kökleri vardır, Sivas 'ın da.

Bir ozana dedim ama aslında bir geleneğe demek daha doğru olacak. Yunus Emre geleneği, Karacaoğlan geleneği, Pir Sultan Abdal geleneği... Yapılan araştırmalar, halkbilimcilerin incelemelerine baktığımız da Yunus Emre gibi, 15. yüzyıl ile 17.yüzyıl arasında yaşadığı söylenen birden fazla Karacaoğlan

ile karşılaşıyoruz. Karacaoğlan adıyla farklı yörelerde farklı tarihlerde yazılmış şiirler bulunmakta.

Mason 1 Kardeşim, yazdıklarınızdan müthiş keyif aldım ve bilgilenerek okudum. Değil midir ki; Şeyh Bedrettin'i bizlere Türk şiirinin ve müziğinin iki büyük Ustası Nazım Hikmet ve davudi sesi ile Ruhi Su sevdirdi; dünyanın bağına bastığı, yücelttiği bu iki dev sanatçımıza ettiğimiz cefa da ayrı bir konu. Zordur kardeşlerim bu topraklarda aydın olabilmek, egemene karşı, halkından yana durabilmek... Türk olabilmek. Bedeli ağırdır. Çoğunlukla da yaşama ödenir...

Nazım Usta'nın Şeyh Bedrettin destanından birkaç kesit almak isterim buraya;

"...

Hep bir ağızdan türkü söyleyip
hep beraber sulardan çekmek ağı,
demiri oya gibi isleyip hep beraber,
hep beraber sürebilmek toprağı,
ballı incirleri hep beraber yiyebilmek,
yârin yanağından gayri her şeyde
her yerde
hep beraber!
diyebilmek
için
on binler verdi sekiz binini.

...

Rumeli, Serez
ve bir eski terkibi izafi:
HUZURU HUMAYUN.

Ortada
yere saplı bir kılıç gibi dimdik
bizim ihtiyar.

*Karşıda hünkâr.
Bakıştlar.*

*Hünkâr istedi ki:
bu müşahhas küfrü yere sermeden önce,
son sözü ipe vermeden önce,
biraz da şeriat eylesin abrazi hüner
adabı erkaniyle halledilsin is.*

*Hazır bilmeclis
Mevlana Hayder derler
mülkü acemden henüz gelmiş
bir ulu danışment kişi
kınalı sakalını ilhamı ilahiye eğip,
"Malı haramdır amma bunun
kani helaldir" deyip
halletti isi...*

*Dönüldü Bedreddin'e
Denildi : "Sen de konuş."
Denildi : "Ver hesabını ilhadinin."*

*Bedreddin
baktı kemerlerden dışarı.
Didarda güneş var.
Yeşermiş avluda bir ağacın dalları
ve bir akarsuyla oyulmaktadır taşlar.
Bedreddin gülümsedi.
Aydınlandı içi gözlerinin,
dedi:
- Madem ki bu kerre mağlubuz
netsek, neylesek zaid.
Gayri uzatman sözü.
Mademki fetva bize aid
verin ki basak bağrına mührümüzü..*

*Yağmur çiseliyor,
korkarak
yavaş sesle
bir ihanet konuşması gibi.*

*Yağmur çiseliyor,
beyaz ve çıplak mürtet ayaklarının
ıslak ve karanlık toprağın üstünde koşması gibi.*

*Yağmur çiseliyor.
Serez'in esnaf çarşısında,
bir bakırcı dükkânının karşısında
Bedreddin'im bir ağaca asılı.*

*Yağmur çiseliyor.
Gecenin geç ve yıldızsız bir saatidir.
Ve yağmurda ıslanan
yapraksız bir dalda sallanan şeyhimin
çırılçıplak etidir.*

*Yağmur çiseliyor.
Serez çarşısı dilsiz,
Serez çarşısı kor.
Havada konuşmamanın, görmemenin kahrolası hüznü
Ve Serez çarşısı kapatmış elleriyle yüzünü.*

Yağmur çiseliyor.”

Şeyh Bedrettin konusunda, bu bahar mıydı, İstanbul Vadisi'nde Muhterem Mason 7 Üstadımın bir konferansına katıldım. Gerek içeriğin zenginliği ve doluluğu; gerek sunuş tekniği açısından hem çok keyif aldığım, hem de dehşetli bilgilendiğim bir konferanstı. Sağ olsun Mason 7 Üstat, metni benimle paylaştı. İzin verirse burada kardeşlerimle de paylaşırım. O konferansta öğrendim, Şeyh Bedrettin'in 20 kitabı olduğu ve Türkçemize çevrilmediği...

Kardeşlerimizi siktüysam, affola” diyerek çekileyim gayrı...

Hafta sonunuz aydınlık olsun...

Yasat İnan, 09 Temmuz 2012 14:09

“Sevgili Kardeşlerim,

Aşağıdaki iletiyi bir Kardeşimizden aldım.

Aynen paylaşıyorum.

‘From: xxxx

To: "yasat inan" <data-rin@tnn.net>

Sent: 07 Temmuz 2012 19:29

Değerli Yasat Kardeşim,

Son günlerde Ham-tas mail grubunda din konuları fazlasiyla konusulur oldu. Hatta bu nedenle ayrılanlar bile oldu ki bu tepki hakli bir tepkidir. Son maillerde Mevlana hakkındaki yazilar ise beni gercekten çok uzmustur. Üzülmemin sebebi bu tarz yanlis, akademik bir dayanagi olmayan bilgilerin servis edilmesi ve adete Mevlananın bu bilgilerle linc edilmesidir. Dogru veya yanlislik yoktur, sadece farklılık vardır. Farkli görüşler elbetteki olacak ama farklılıklar insanların mahremi olan dini inanclarini rencide edecek şekilde asla olmamalı.

Degerli Kardeşim, şimdi siz bu maili gruba neden yazmadigimi sorabilirsiniz.. Nedeni çok basit, paylasimi tartismaya döndürmek istemiyorum.

Kss

xxxxx”

Hürol Taşdelen, 09 Temmuz 2012 4:40

Değerli Yaşat Kardeşim,

Bu şekilde bir Kardeşin ismini saklayarak, Ham-Taş'a iletisini getirmenizi nasıl anlamamız lazım? Bize şimdi siz nasıl bir mesaj veriyorsunuz ben anlayamadım?

Bu tür özelinize yazılmış iletileri isimlerini gizleyerek daha önce de buraya getirdiniz. Doğrusu bu davranışınızı çok yanlış buluyor ve yadırgıyorum.

Belli ki, bu kardeşimiz, sizin özelinize yazmış. Kendisi bir Hür Mason olduğuna göre, isteseydi, gruba da yazardı. Gruba fikirlerini iletmek kendi kararı, bir şey diyemem.

Ama isim gizleyerek buraya getirmenizi doğrusu kabul etmem mümkün değil. İsmi belli olmayan bir kardeşe ne diyebiliriz biz şimdi? Ne konuşabiliriz?

Mesajlar, sözler ancak söyleyenlerin isimleri ile kimlik kazanır ve anlamlı olur.

Bir daha bu şekilde, başka bir kardeşe ait bir iletiyi, isim gizleyerek Ham-Taş'a getirecek olursanız, benim ismimi de Ham-Taş'dan o an silin lütfen.

Yasat İnan, 9 Tem 2012 22:18

“Sevgili Hürol Üstaddım.

Çok şaşırdım ve çok üzüldüm.

Daha doğrusu anlayamadım.

"Sevgili Yaşat Kardeşi im, Değerli Üstatlarım ve Sevgili KK :. im,

Defalarca sordum... Yine sormak istiyorum.

Neden KKardeşi imizin rencide olabileceği iki konuyu sadece din ve politika konusu olarak görüyoruz? KKardeşi in din ve politika haricinde mahrem konuları yok mu? Başka rencide olabilecekleri konular yok mu? Yapmayın Tanrı Aşkına!!!

"Hiçbir konuda olmaması gerektiği gibi din ve politika konusundaki tartışmalarımızda da birbirimize kırıcı olmaktan, rencide etmekten kaçınmalıyız "*gibi bir düşünceye sahip olacağımız yerde bizler hala, - biraz da " land mark " larımızın şemsiyesinin altına sığınarak-, din ve politika konuşmak yasaktır deyip kestirip atıyoruz.*

Günün birinde farklı bir konu hakkında birbirimizi rencide edersek bu sefer hangi şemsiyenin altına sığınacağız KKardeşi im?

Bir örnek vermem gerekirse:

*Örneğin bir Kardeşi imiz, "Kanaryalardan nefret ederim. Kanarya görmek istemiyorum. Kanaryalar çok lüzumsuz ve çirkin yaratıklardır" gibi **din ve politika ile alakası olmayan** ancak Kanarya seven KKardeşi imi fevkalade rencide edebilecek bir cümle söylediğinde o zaman ne olacak? Kanaryalar hakkında konuşmayı men eden bir land markımız yok bildiğim kadarı ile... O zaman ne olacak Kardeşim. Bana lütfen bunun cevabını biriniz verin.*

*Sevgili Kardeşim, hassas konular, mahrem konular kişiden kişiye değişebilir. Kimisi için din hassas bir konu iken bir diğeri için futbol, bir başkası için hayvanlar alemi, bir başkası için aile kavramı daha hassas konular olabilir. Mahrem konular içinde bu aynı şekildedir. Mahremiyet kavramı da kişiden kişiye değişebilir. Dolayısı ile biz, - özellikle karşımızdaki insanın hassas olduğu konuları bildiğimiz zaman -, o konu hakkında konuşurken, -bu konu ille de din veya politika olmak zorunda değildir -, aynı hassaslıkla konuşmalıyız. Karşımızdaki kişi ister bir Kardeşimiz olsun, ister bir aile ferdimiz olsun, ister bir dostumuz, bir arkadaşımız olsun, ister bir çalışma arkadaşımız olsun, ister bir komşumuz olsun hatta ve hatta ister bir hizmetkarımız olsun, **kısacası kim olursa olsun, ve konu ne olursa olsun, hatta ve hatta bir land mark marifeti ile ister yasaklanmış***

olsun ister olmasın o kişiyi hiçbir konuda rencide etme hakkına sahip değiliz. Kırma hakkına sahip değiliz. Hakaret etme hakkına sahip değiliz. İnsanlar arasında görüş farklılıkları olabilir. Belirli konularda yapmış olduğumuz araştırmalar o konular hakkında belli düzeylerde fikir ve bilgi sahibi olmamızı sağlar. Bu bilgi ve fikirler çoğu zaman bir başkasının aynı konu hakkındaki fikirleri ile çatışabilir. Karşımızdaki insan aynı konu hakkında bizim düşündüğümüz şekilde düşünmek zorunda değildir. Konuya farklı bakış açılarından bakabilir. İnsanların aynı konu üzerinde diğer insanlardan farklı düşündüğü durumlarda, farklı bilgilere ve dolayısı ile farklı görüşlere sahip olduğu durumlarda medeni insanlar,- ama özellikle de ham taşımızı yontmaya çalışan bizler -, bu farklı fikirlerin tartışıldığı durumlarda ne edebimizi, ne adabımızı ne medeniyetimizi ama **herşeyden evvel nede pergelimizi** elimizden bırakmamız lazım. Tartışma sırasında farklı fikirler ortaya dökülüyor diye bizim gibi düşünmeyenlere hakaretvari sözler ile saldırmak, rencide etmek hiçbir medeni insana ama özellikle de bizlere yakışacak bir davranış olmasa gerek diye düşünüyorum.

Landmarklarımızın beşiği olan Anderson Anayasası nın kabul edildiği yıl olan 1723 günümüzden 289 sene evvel di. Yani din ve politika insanların hayatındaki en kutsal konulardı. Bu iki konudaki görüş farklılıklarından ötürü insanlar, halklar birbirleri ile savaşa gidebiliyordu. Ama o yıllarda bile James Anderson M: lar için yazdığı anayasada " Din ve politika konuşmak yasaktır " dememiştir. " **Başkalarını rahatsız edecek derecede din ve politika tartışmak yasaktır** " demiştir. Düşünün, 1720 li yıllarda bile....

Dolayısı ile medeniyetin 289 sene daha gelişmiş olduğu 2000 li yıllarda bizler hala birbirimizin farklı fikirlerini, farklı düşüncelerini gönye ile pergelin sınırları içerisinde medenice konuşup tartışabileceğimiz yerde Anderson un bu kadar ağırlaştırmadığı, - bundan 289 sene evvelinin şartlarında hazırlanmış olmasına rağmen bile -, anayasayı daha da ağırlaştırmaya uğraşıyoruz. Neden??? Çünkü medenice tartışmayı başaramıyoruz diye.... Yakışık alıyor mu Kardeşim? Hakaret etmeden bir konuyu tartışabilmemiz için, saygı ve sevgi çerçevesi içinde tartışabilmemiz için mesleğimizin felsefesi, öğretileri, esoterismimiz, sembollerimiz kısacası Masonluğun bize vermeye çalıştığı kavramlar bize yeterince ışık tutmuyor mu ki 289 sene evvel yazılmış bir anayasanın şemsiyesine ihtiyaç duyuyoruz?

Benim gönül bağladığım ham taşımızı yontma sanatımız, yani Masonluk, felsefesi ile esoterizmi ile ve öğretileri ile bize her konuda olduğu gibi sadece din ve politika konusunda değil, her konuda karşımıza çıkacak ters fikirleri bile medenice ve müsamahalı bir şekilde karşılamayı ve karşıt fikirlerimizi de yine aynı medeniyet içerisinde savunmamızı mümkün kılan bir sanattır. Benim inandığım Masonluk ta budur. Farklı bir şeye inanmak istemiyorum.

Mason 3, 10 Tem 2012 22:23

“Sevgili Mason 8 kardeşim,

Masonik yaşımın küçüklüğünden dolayı elimden geldiğince dikkatli davrandığım için bir şey yapılmasın denince yapmamaya özen gösteriyorum.

Ama sizin mektubunuzu okuyunca, sizden aldığım cesaretle çok merak ettiğim bir soruyu sormak isterim: Ezoterik öğretinin beşiği olan masonlukta, ezoterik öğretilerin yarısından çoğunu oluşturan dinleri konuşmamak nasıl mümkün olabilir?

Din-politika hassasiyetini anlıyorum. Eğer tartışma mahalle kahvesi seviyesinde olacaksa, tabi ki olmasın. Ama buradaki birbirinden değerli kardeşlerimin, konular ne kadar tahrik edici olursa olsun, akademik bir perspektifin dışına çıkacağına inanmıyorum.

Yine de nasıl uygun görülüyorsa o şekilde davranmaya hazırım.

Mason 9, 10 Temmuz 2012 11:48

Sevgili Kardeşlerim ;

Dini takım tutar gibi tartışacaksa, hic olmasın daha iyi. Ancak mesnevi dinlerin, veya paganizm, budizm vs..., insanlığa sunduğu derinlige, katkıya degineceksek neden olmasın ? Altar da Kutsal Metinler bulunmuyormu? Kimseyi rencide etmeden munazarada bulunmanın bir problemi olmamalı.

“Sevgili Mason 3 Kardeşim ve Sevgili Kardeşlerim,

Şahsıma hitaben yazmış olduğunuz e-mailime cevap yazdım. Ancak herhalde gönderim anında bir sorun yaşandı ve gönderim boş olarak gelmiş. Dolayısı ile tekrar yazmak istedim. Eğer bu iletimin benzeri bir ileti bazı Kardeşlerimin posta kutusuna ulaştıysa bu iletimle onların vakitlerini tekrar aldığım için özür dilerim.

Sevgili Mason 3 Kardeşim,

Bende aynen sizin düşündüğünüz gibi bizim çatımız altında kimseyi rencide etmeden, kırmadan, öğrenmek, öğretmek, fikir teatisinde bulunmak amacı ile din ve politika konularının konuşulabilmesi gerektiğini savundum.

Zaten James Anderson Üstad ımız hazırlamış olduğu ve bizim land marklarımızı ihtiva eden Anderson Anayasasında da bu konu "Kimseyi rahatsız edecek şekilde din ve politika tartışılmaz...." a benzer bir şekilde cümleleştirilmiştir.

Medeni insan dediğimiz mahlukat zaten sadece din ve politika değil konu ne olursa olsun karşısındaki ile tartışırken medeniyet çerçevesini aşmamalı sevgi ve saygı çerçevesi içerisinde fikirlerini karşı tarafa aktarmalıdır. Hatta eleştiri veya tenkit bile bu çerçeve içerisinde yapılabilir.

Birimiz merak ettiğimiz bir konu hakkında ufak veya büyük çaplı araştırmalar yaparak o konu hakkında diğerimizden daha fazla bilgiye sahip olabiliriz. Hatta ve hatta aynı konu üzerinde araştırma yapan iki uzman arasında bile görüş farklılıkları, düşünce farkları olabilir. Bu görüş farklılıkları, düşünce farklılıkları bir topluluk içerisinde adab-ı muhaşeret kuralları çerçevesinde paylaşıldığı zaman topluluktaki diğer bireyler her iki bireyinde aynı konu üzerindeki farklı bilgi, görüş ve düşüncelerini birleştirir, sentezler ve kendi bildikleri ile karşılaştırarak o konu hakkındaki bilgilerini arttırır. Herkes bu görüş farklılığından bir yarar sağlar. Ama ne dedik? Bu fikir farklılıkları, görüş farklılıkları medeni bir şekilde, sevgi ve saygı çerçevesi içerisinde, saldırmadan, aşağılamadan, karşısındaki insanı veya bilgilerini aşağılamadan, alay mevzu etmeden yapıldığı sürece...

Ama tabii saygı ve sevgi çerçevesi içerisinde, bilgi alışverişi yapmak, düşünceleri paylaşmak, hatta ve hatta tenkit etmek zor zanaat olsa gerek... Çünkü çoğu zaman bilgi paylaşımı amaçlı olan bu tartışmalar bazen kişisel çatışmalara dönebiliyor. Bu çatışmaya dönüşme sadece din veya politika ile ilintili konularda olmuyor tabii ki. Zira medeni bir tartışmanın bir çatışmaya dönüşmesinin sebebi tartışmanın konusu değildir. Tartışmacıların medeni bir şekilde tartışmayı bilmemeleri, ' ben haklıyım ' egoları ve bir tartışma sırasında ortaya çıkan zıt görüşleri kişisel bir çatışma haline getirmesidir. Yani demek istediğim şu ki medenice tartışmayı bilmeyen bir insan ile siz din ve politika tartışmayıp mesela bir futbol konusu veya başka herhangi bir konu ile ilgili de tartışsanız o insanın üslubu yine kırıcı ve yine ukalaca olacaktır.

Dolayısı ile burada problem konu değil. Konumuz insan.

Eğer aydınlanmak amaçlı, bilgilerimize bilgi katmak amaçlı, değişik görüşleri mütaala amaçlı ve kimseyi kırıp incitmeden, inancına hakaret etmeden, aşağılamadan, inancı ile alay etmeden herhangi bir dini konuşacak tartışacaksak bunun kime ne zararı olabilir ki? Hele sizin de dediğiniz gibi bizim gibi ham taşımızın yontulduğu mabedlerimizde ve biz ham taşı yontmaya uğraşan insanlar için...

Ancaaaak, din konusundaki bir tartışma eğer maksadını aşıp alaycı, aşağılayıcı, hakaret içeren ve hele hele propaganda içeren bir tartışmaya dönerse işte o zaman bu çok büyük problem halini alır.

TV de farklı görüşlerin medenice savunulabildiği, zıt görüşlerin usulünce tartışıldığı programlar izleriz. Bu programlardan hepimiz yeni yeni şeyler öğrenmeye çalışır, akıl süzgecimiz ile düşünürüz. Eğer o konuşmacılar medenice tartışmayı başarabiliyorlarsa gönye ve pergelimizin öğretilerinden nasibini almaya çalışan bizler için bu çok zor olmamalı diye düşünüyorum.

Mason 13, 9 Tem 2012 Pzt 19:43

“Yaşat İnan Kardeşim,

Bu HAMTAŞ namlı e-grubu kendini bir SANAL BÜYÜK ÜSTÂD olarak istediğin gibi kullanıyorsun.

Daha önce girip ayrıldığım, sonra bana sormadan tekrar aldığın, akabinde de beni ATTİĞİN bu gruba üye kalmak istemiyorum.

Aynı şeyi Bedrod Boyacıyan Kardeşe de yaptın, İzmir’den Haluk Akbaşlı Kardeşe de...

Nejat Aksel Kardeşimiz bütün ikazlarına rağmen ‘bana Bedros’un ve Mason 13’ün mesajlarını yollama, yayınlamam’ demişsin, şâhidimdir. Bedros Kardeşim de öyle.

Seni YHD’ne Şikâyet ettim, kireç gibi suratla “özür diledim” diye yazıp imzaladın ama ben şikâyetimden vazgeçmedim. Daha önce, istenmeyen adam ilân edildiğin uzun süre ceza alarak ayrıldığın locana dönemeyince, yargı günü son anda gelen bir varakla “üyesidir ama muntazam değildir, bu sebeple yargılanamaz” mealinde mesaj geldi. Kurtarıldın bir şekilde. Bu durumda, senin intizama dönmenden sonra yargılamamanın kaldığı yerden devam etmesi icap ediyordu ama onun da üstü kapatıldı herhâlde ki, hiç bir ses çıkmadı veya bana ulaşmadı.

Hâlen üyesi olduğum Reform Geçici Locası’na geldin, bütün locanın ve Üstâdı Muhteremim Levent Unutulmaz’ın gözü önünde beni üç kere öptün ama HAMTAŞ konusunu çözmeyeceğini söyledin.

Şimdi de şöylesine trajikomik mesajlar yolluyorsun:

‘Sevgili Kardeşilerim,.

Aşağıdaki iletiyi bir Kardeşimizden aldım.

Aynen paylaşıyorum.

From: xxxx

To: "yasat inan" <xxx>

Sent: Saturday, July 07, 2012 7:29 PM

Subject: Mevlana

Degerli Kardeşim

Son günlerde Ham-tas mail grubunda din konulari fazlasiyla konusulur oldu. Hatta bu nedenle ayrilanlar bile oldu ki bu tepki hakli bir tepkidir. Son maillerde Mevlana hakkindaki yazilar ise beni gercekten çok uzmustur. Üzülmemin sebebi bu tarz yanlis, akademik bir dayanagi olmayan bilgilerin servis edilmesi ve adete Mevlananın bu bilgilerle linc edilmesidir. Dogru veya yanlislik yoktur, sadece farklılık vardır. Farkli görüşler elbetteki olacak ama farklılıklar insanların mahremi olan dini inanclarini rencide edecek şekilde asla olmamali.

Degerli Kardeşim, simdi siz bu maili gruba neden yazmadigimi sorabilirsiniz.. Nedeni çok basit, paylasimi tartismaya döndürmek istemiyorum.

Kss

xxxxx

Ben artık senin özel olarak sakınılıp kollanarak yönettiğin bu gruba "mesaj alır ama yollayamaz" şeklinde üye olarak kalmak istemiyorum; bunu yaparken de iznimi almadın zâten! YHD'ne verdiğim dilekçede olduğu ve her medeni insanın yapması icap ettiği gibi, [psikiyatrik bir muayeneden geçmenin çok isabetli olacağını da, bir psikiyatri profesörü olarak düşünüyorum.](#)

Beni derhâl bu gruptan sen çıkar, yoksa internet suçları açısından yeni TCK'da çok açık olarak belirtilen tâciz suçundan seni maddi mânevi dava edeceğim; mahkûm olacağından asla şüphelen olmasın! Çünkü bu HAMTAŞ'ın hiçbir resmi hüviyeti yoktur; kafana göre kurduğun bir e-grubudur ve bütün sorumluluk senin üzerindedir.

Bu mesajı yolladığım bütün Kardeşlerime sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Masonluğumuz hiçbir buyurgan, antidemokratik gücün eline bırakılmayacak kadar değerli ve önemlidir!

Prof. Dr. Mason 13 (hârici âlemdeki titrimi bilerek kullandım, burada tesviyedeyiz).

Mason 10, 10 Temmuz 2012 13:32

“Benim iyi niyetli çalışkan Yasat Kardeşim

İşte Hürol Kardeşin belki de insana burukmuş gibi gelecek yaklaşımı. Ama biliyor musun gerçekte bu. Ne olursa olsun kim neyi nasıl söylerse söylesin altına imzasını atmalı. Yoksa zamanında çok sevdiğimiz Hayali Küçükali'nin mum ışığında ki tiyatrosuna döneriz. İyi niyetinden hiç kuşku yok. Ama gördüğün gibi bazen istediğin kadar iyi niyetli ol teammüllerin önüne geçmek pek mümkün olmuyor.

Ne diyelim, söz sahibi imzayı atsın. Ayrıca hiçte kötü bir şey değil.

Sabrın baki, çalışman dirayetli, gönlün hoş olsun.”

“Sevgili Kardeşlerim,

Son bir iki haftada Sivas olaylarının anılmasıyla başlayıp Mevlâna, Mevlevilik, Hacı Bektaş ve Bektaşilik gibi hem dinsel hem politik içerikten sayılabilecek olgulara ve gerçeklere değinilmiş olması her zaman olduğu gibi kimi Kardeşlerimizce kabul gördü, kimilerince maalesef yine ritüellerin son derece dar bir yorumlamasıyla yasakların ihlâli sayıldı. Bu bağlamdaki görüş alışverişinin içinde yer almış olmam nedeniyle naçizane değerlendirmemi sizlere arz etmeden önce başlangıç noktası sayılabilecek ve varılan sonuçta görülen bir iki olayı yorumlamama lütfen izin veriniz.

Öncelikle vurgulamak isterim ki, bu mekânda görüşlerini açıkça dile getiren birçok Kardeşimiz varken isimsiz, imzasız, adeta kimliğini Kardeşlerine belli etmeden ortaya görüş atmayı - haddim olmadan - gayri Masonik olarak nitelendiriyorum. Bunun, bana sorarsanız, skrüten öncesi aday hakkında hiç bir olumlu olumsuz görüş belirtmeyip sonra siyah bul kullanmaktan farkı yoktur. M:.'luk ahlâkınca aynı değerdedir. Bizler tek bir Kardeşin kefaletini yeterli görecektedir kadar birbirimize güvenme öğretisiyle büyütülürken yine aynı Kardeşlerine bir şekilde isimsiz mektup yollamayı nasıl doğal karşılayacağız?

Buna rağmen bu Kardeşlerimin de kalbini hiç bir biçimde kırmak istemeden son söz olarak önermek isterim ki, bu platformda bir biçimde ifade edilse bile bu tarz görüş belirtmeleri hiç dikkate almayalım ve tepkisiz bırakalım.

Yukarıda arz ettiklerimin yanında demek isterim ki, yıllardır bu ortamı bize sağlayan ve ayakta tutan; yazan, yazmayan, okuyan, izleyen, yarar sağlayan ve/veya yararlanmamıza olanak veren yaklaşık 1400-1500 Kardeşimizi bir arada tutan Yaşat Üstadıma da ortadaki durum nedeniyle haksızlık etmeyelim. Belki belirttiğimiz tarzda görüş ifade edilmesi bağlamında benden farklı düşünüyor olabilir; yine de bu açıkladığım platformda iletişimde bulunmayı tercih eden, isteyen ve sürdüren bizlere çok önemli bir hizmet vermektedir. Bunu görmezlikten gelmememizi arzu ederim.

Yapılan düşünsel tartışmalarımızı din veya politika diye nitelendiren Kardeşlerime de şunu sormak istiyorum: Söylenenlerin hangisinde ayan beyan belli bir dini övme veya aşağılama, herhangi bir parti programını destekleme veya antipropagandasını yapma gibi ifadeler gördünüz? Mevlâna örneğinden devam edersek, söylenenlerin hangisinde

yine yergi buldunuz? Tam tersine, Mevlâna'nın gönül dostu olan kişiliği ve derin tasavvuf yönü, gerek bu satırları yazan Kardeşiniz gerekse de paralel düşünen diğer Kardeşlerce defalarca vurgulandı. Buna rağmen ifadeleri rencide edici veya ritüellere aykırı bulan yaklaşımları anlamakta zorlandığım için özür diliyorum.

Dileğim, bir M:.'na yakışacak bir açık yüreklilik ve zihinle, özgüvenimizle, birbirimize olan saygı ve sevgimizi zerrece azaltmadan düşüncelerimizi fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür bireyler olarak ortaya koymaya devam edebilmemizdir.

Sağlıkla kalınız, Kardeşlerim.”

Mason 11, 11 Tem 2012 09:36

“Sevgili Kardeşlerim,

Uzun zamandır Ham-Taş 'da ki yazılarınızı ilgiyle takip edip çok şey öğreniyorum, iyi ki varsınız, başta Yaşat Kardeşim olmak üzere emeği geçen Kardeşlerime şükranlarımı sunarım.

Son zamanlarda bu konuşulmaz şu tartışılmaz gibi fikirlere saygı duymakla beraber, biz M:.'ların her şeyi ama her şeyi araştırıp konuşmakla görevli olduğumuzu düşünüyorum. Biz tabi ki din de konuşacağız politika da, savaş da, açlık da; çünkü biz insanlık için ülkü mabedi yapmaya çalışıyoruz. Konumuz insan, insan ile ilgili her şeyi araştırmalı ve geliştirmeliyiz. Konuşma ve fikir beyan etme tarzımızda problem varsa, birbirimizin aynası olarak gereken uyarıları da yapacağız, yapmakla görevliyiz de, bunlar da Ham-taşımızı yontmamızda bizim en büyük yardımcımız olacak.

Zaten burada herhangi bir konuda fikirlerini paylaşan Kardeşlerimizin amacının, diğerlerinin fikrini değiştirmek ve/veya yönlendirmek olduğunu düşünemem. Her yeni bilgi bizi sadece zenginleştirecektir.

Bir de görünen, paylaşılan şeylerin negatif bile olsa, görünmeyen, paylaşılmayan ve bilinmeyenden daha rahatsız edici olmadığını düşündüğüm için her şeyi ama her şeyi bir Masona yakışır şekilde paylaşmalıyız.

Ekte çok sevdiğim ve sizinle paylaşmaktan mutlu olacağım bir slâyt var.

İlk yazım olduğunu belirtmiştim, bir hatam olduysa Kardeşlerimin engin hoşgörülerini ve affediciliklerine sığınıyorum.”

Bu tartışmalar sürerken, iki mason bana özelden yazdı.

Mason 15, 4 Temmuz 2012 10:48

“Sevgili Hürol Kardeşim

Ham - Taş platformunda politik/dini tartışmalar konusunda bazı kardeşlerimizin hassasiyetlerini göz önüne alarak yalnızca sizlerle Mevlevilik/Bektaşilik konusundaki düşüncelerimi paylaşmak istedim, çünkü yazdıklarınızı görünce "ne mutlu ki masonum, ne mutlu ki böyle düşünen kardeşlerim var" dedim kendi kendime, gene çünkü bu konulardaki düşüncelerimi paylaştığım her platformda (arkadaş grupları/gençlerle sohbet/aile üyeleri ile konuşmalar) "beni bir kişi anladı, o da yanlış anladı" duruma düştüm durdum.....

Öncelikle görüşlerinize tamamen ve kesinlikle katıldığımı belirtmek isterim.

Ben alevi değilim, sünni-hanefi mezhebindeki bir ailenin, çocukluğunda yoğun dini bir eğitim verilmiş oğluyum, bu nedenle temel dini bilgilerim hep sünni kökenli. Ancak yıllar içerisinde okuyup - tartışıp - düşünerek vardığım sonuç, sünni heterodoksisinin çok tutucu olduğu yolunda. (hatta rahmetli dedemin İmam Gazali İhmihalini, inanması şimdi bana çok zor geliyor ama, 10-12 yaşlarında okumaya çalışmış, gerçi bitirememiştim ama bitiremememe nedenim dilinin ağırlığı değil ilmihalinin bence saçma sapan oluşu idi, ve Onun sözlerinden alıntılar yapan kimsenin de ilmihali tamamen bitirdiğine inanmıyorum).

Aradan yıllar geçti... Hamtaşımı yontma sürecinde Locama karınca misali katkıda bulunabilmek amacı ile Üstadı Muheteremin bir konu hazırlama emri üzerine, ben Osmanlı Devletinin Kuruluşunda Ahiliğin Rolü ve Ahilik teşkilatının günümüze kadar ulaşamamasının nedenleri üzerine bir konferans hazırlamaya başladım, doğrusu elimdeki kaynakları yeniden okumaya ve özetlemeye çalıştım (bu konferansın tarihini ve metnin son rötuşlarını bitirdiğimde metni ve sunuşu sizlere de göndereceğim).

*Bu hazırlıklarda sizin maillerinizde düzenle dostluğunu vurguladığımız Mevlananın önce Moğollara olan desteği, hatta meşhur: **‘ne olursan ol gel, ister mecusi ister putperest.....’** dizelerinin aslında Moğol istilasını meşrulaştırma çabası olduğu, düzenle barışıklığında ötesinde Konyada muhalif hiç bir görüşün - düşüncenin yaşamaması için bugün ‘psikolojik savaş’ olarak adlandırılan propogandaların ta o dönemde başladığı, Ahiliğin*

kurucusu Ahi Evrenin sürgünü-hapsi-öldürülmesi, Baba İshak-Baba İlyas'larla başlayan yanlış düzene isyan geleneğinin takibinde Hacı Bektaş Veli ile Bektaşilik olarak vücut bulacak İslamın akılcılık-özgürlük-ruh temizliği prensiplerinin öne çıktığı akıma karşı yaşanan savaşın Sünni bayraktarlığını Mevleviliğin üstlenmesi gibi konulara girip girmeme konusunda tereddütlerim oldu. Çünkü emindim ki Mevlanayı anlamamakla, üzerinden nerdeyse 1.000 sene geçmesine rağmen hala Locamıza politika sokmakla suçlanmak olasılığım yüksekti.

Ve gene, elbette, sizlerinde vurguladığı üzere Mevlananın gönül adamlığı doğrudur elbette ama bu sanki Mevlana ile Tanrının arasındaki aşktır, sıradan vatandaş anlamaz, Mevlana da böyle der zaten, tüm mesnevisinde de bunu vurgular. Mana ile ulaşılır tanrıya der, akılla değil...

Son söz olarak, Mason 1 Üstadım, batının Rumi hayranlığında, onun ölümü sonrası oğlu Sultan Veled tarafından temeli atılan Şebi Aruz törenlerindeki gerçekten yüksek sanat ve sufi ateşinin de payı vardır diye düşünüyorum.

Yeniçerilik ve Bektaşilik, Yeniçeriliğin kaldırılması, sultanların mezhepleri konuları ise uzun uzun konuşulacak konulardır, satırlarımız yetmez, mutlaka okumuşsunuzdur gerçi ama eğer okumadı iseniz Reha Çamuroğlunun Son Yeniçeri'si yeniçeriliğin kaldırılması sırasında biten bir tarihin çok güzel bir özetidir.

İçimi dökmek istedim sevgili Üstadım, umarım zamanınızı almamışımdır.

Hürol Taşdelen, 5 Temmuz 2012 11:35

“Sevgili Mason 15 Kardeşim,

2 gündür hep dışarıda olduğum için mesajınızı gördüm ama yanıt yazamadım.

Güzel sözleriniz için sağ olun... Ben de kendi adıma sizin gibi bir kardeşim olduğu ve tanıma şansına ulaştığım için çok mutluyum.

Alevi olup olmama meselesinde; genel köken tanımını ile alevi değilim ama; Aleviliği, Türk/Türkmen kültürü olarak alırsak ‘aleviyim’... (bu sözcük de son 3 yüzyılda, kesile kesile Türkmenlerin, ‘valla Ali taraftarıyız demek için aldığı bir tanım, ash Kızılbaş)

Mevlana meselesi ise, Mevlana bir Türk düşmanı, Moğol işbirlikçisi ve evlat katili. O meşhur hoşgörüsünü öz oğluna göstermemiş, cenaze namazına bile gitmemiştir.

Bacıyan-ı Rum üyesi evlatlığını; öz oğlunun yavuklusunu Şemse zorla eş olarak vermiştir. Daha ne sayayım...

Mevlana, her zaman egemenlerle işbirliği içinde, halkının düşmanı olmuştur.”

Mason 12, 11 Temmuz 2012 16:35

“Sevgili Hürol ve Mason 1 Kardeşlerim,

Ben bir mühendisim. Dolayısı ile tarihçi ya da sosyolog-felsefeci filan olma iddiası içinde değilim, ancak araştırmayı, tarihi, özellikle ilk dönem Osmanlı, Osmanlı'nın sosyolojik yapısı ve doğal olarak Mason ıatları-sivil toplum kuruluşlarını vb incelemeyi çok seviyorum.

Eşim de sağolsun bazen sıkılmakla birlikte evde coşup tarih anlatmaya başlayınca beni dinler (biraz metazori de olsa:)).

Sizlere, iş yoğunluğundan fırsat bulup son editini bitirebilirim, bazı çalışmalarımı göndereceğim. Bu çalışmalar henüz taslak halinde iken nasıl olmuş diye eşimle paylaştığımda ‘aman mevlana konusuna bu kadar girme, paramparça ederler seni’ diye ısrarla uyardı. Bende istemeye istemeye de olsa bir kaç cümleyle değinip geçtim. Şimdi, Ham - Taştaki tartışmaları görünce hakkı varmış diyorum.

Yani Mevlana hakkında söyledikleriniz, hem grupta, hem de özel yazışmalarımızda, son derece doğru, objektif ve pek çok tarihsel kaynakta belirtilen olaylar, hiç biri "yorum" değil, hatta son dönemlerde Ahilik-Mevlevilik-Bacılık vb konularda çok sayıda eser vermiş Prof Mikail Bayram'ın yazdıkları şöyle bir gazete sayfalarına filan çıksa herhalde onun da sonu Sivas'takine benzer olacak.

Bu görüşlerimi bugüne kadarki sıcak Kardeşi yaklaşımlarınızdan aldığım cesaret ile gene özelinize gönderdim, grupta paylaşmayı düşünmüyorum, ama gruba da kızmıyorum doğrusu, kıyamıyorum, ama toplumun en aydınlık grubunda durum bu ise ülkemizin bugünkü hali de gayet normaldir diye de düşünmeden edemiyorum.

Ve fakat, en azından, görüşlerimi anlayan, ciddiye alıp yanıtlar veren-tartışan-konuşan-düşünen Kardeşlerimin olmasının keyfini de sürüyorum doğrusu...

Hürol Taşdelen, 11 Temmuz 2012 18:52

Sevgili Mason 12 Kardeşim,

Ben de mühendisim.

Mevlana konusunda bilgisizlikten kaynaklanan bir yanlış algı var, haklısınız. Ama birileri de bazı gerçekleri konuşmalı diye düşünüyorum.

Size katlıyorum, paylaşabilmek ve anlaşılabilirlik çok güzel ve anlamlı...

Güzel sözleriniz için sağ olun...

Mason 14,⁵³ 7 Tem 2012 Cmt 14:12

“Değerli kardeşlerim,

Yunus Emre konusuna gireceğim:

Hürol kardeşim biraz açıklamış ama yine de müphem tarafları var gibi geldi bana.

Mason 6 kardeşi de yanıltmayalım...

Yunus Emre'nin hatırladığım kadar **Ord. Prof. Dr. Ahmet Süheyl Ünver'in** yazdığı bir **makaleye** göre Anadolu'da 12 adet Yunus Emre mezarı (MAKAMI) VAR.

24.05.1970 tarihinde Eskişehir'de Yunus Emre'nin nakli kubur merasimine o devirde Milli Kütüphane Okuyucu Hizmetleri Şube Müdürü daha sonra Devlet Arşivleri Genel Müdürü olan İsmet Binark'la katılmıştım. Resimlerini de Ön Asya Dergisinde yayımlamıştım.

Kırşehir'de de var Yunus... Büyükçekmece'de var bir Yunus... (yazlıkta olduğum için kütüphanem evde, diğer makamları ezbere veremedim)

Hürol kardeşimin dediği gibi çeşitli asırlarda birçok Yunuslar gelip geçmiş bu topraklardan. Ancak, Hakiki Yunus şiirlerini halk dili olan arı Türkçe ile yazdığı için ebetteki **TÜRKMENDİR. Ancak Alevi değildir. Alevi Yunuslar da elbette vardır. Şiirleri iyi tahlil etmeli ona göre karar vermeli..**⁵⁴

Esas Yunus Emre'nin AHI olduğuna dair bir belge, kayıt, aradım, maalesef bulamadım. Rastlayamadım... Yunus Emre L. Önceki Üstad Muhteremi Mason 16 kardeşim de çok aradığımı iyi biliyorum. Hâlbuki Yunus'a Ahi de derler.

⁵³ Mason 4 tarihçidir ve oldukça muhafazakardır. Yüksek Şûrada 32,5 derece “Beyaz Kartal” olduğu için gururlanan, Yüksek Şûra loca toplantılarında, 33’ lerin yanına Doğu’ ya davet edilince çocuklar gibi sevinip, koşarak giden bir mason! Çok anlayamazdık ama hiçbir bana doğrudan karşı çıkamamıştır.

⁵⁴ Yunus Emre şiirlerini incelemek için ömürlerini ortaya koymuş çok değerli araştırmacıların söylediklerini aktardım. Gençlik yıllarında şiirle dibine kadar karışmış bir genç şair olarak kendim de inceledim. İlk Yunus Emre Kızılbaş/Alevidir!

Güzel sıfatlar Anadolu'yu aydınlatan ulularına daima yakıştırılmıştır. Mevlana'nın, Hacibektaş'ın, Hacı Bayram'ın kendi vakıfları yoktur.⁵⁵ Sonradan sevenler tarafından adına yapılmış vakıflar vardır. Eizze vakıfları denir.

Birçok şiir Yunus'un değildir, Yunuslara atfedilmiştir...

*Çiçeklerle hoş geçin, balı incitme gönül.
Bir küçük meyve için, dalı incitme gönül.*

*Başın olsa da yüksek, gözün enginde gerek,
Kibirle yürüyerek, yolu incitme gönül.*

*Mevla verince azma, geri alınca kızma,
Tüten ocağı bozma, külü incitme gönül.*

*Dokunur gayretine, karışma hikmetine,
Sahibi hürmetine, kulu incitme gönül.*

*Sevmekten geri kalma, yapan ol, yıkan olma,
Sevene diken olma, gülü incitme gönül.*

*Konuşmak bize mahsus, olsa da bir güzel sus,
Ya hayır de, ya da sus; dili incitme gönül.
Yunus Emre (Abdal Yunus)”*

⁵⁵ Bu doğru değil. Mevlana' nın dergahları, tekkeleri; vakıfları vardı. Moğollar Mevlana' nın kışkırtmaları ile Ahilere ait Vakıfları, önce Mevlana' ta bağlamış sonra da mülklerini vermiştir. Oysa Türk töresinde asla Vakıfa dokunulmaz.

Mason 6 devam ediyor;

“Dün Hürol kardeşimin özeline yazmıştım.

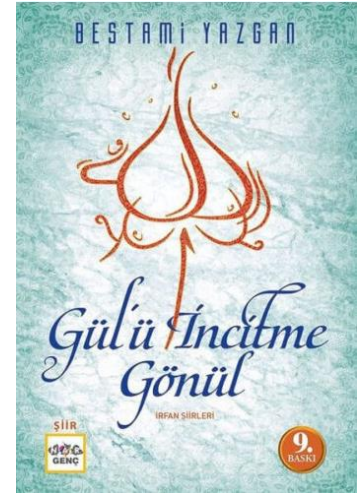
Anadolu Selçuklu tarihini incelerken Moğol Dönemi Muiniddin Pervane Süleyman'ın hayatı yanında farsça kaleme alınan ve Mürsel Öztürk tarafından 1990'lı yıllarda tam tercüme edilen Kültür Bakanlığı tarafından da yayımlanan Bezm-u Rezm'i incelemek gerekir. Anadolu Beylikleri arasındaki olayları yansıtır.

Anadolu'yu anlamak için Anadolu'yu iyi incelememiz ve tarihimize sahip çıkmamız gereklidir.

Tarihe meraklı kardeşlerimin bilgisine sevgi ve saygı ile sunarım.”

Böyle bir e-posta aldığımı anımsamıyorum. Aldıysam yanıtını muhakkak vermişimdir. Aldığımı anımsamadığıma, belgeliğimde (arşiv) böyle bir e-posta bulamadığıma göre, ya böyle bir e-posta gelmedi, geldiye de ciddiye almayıp sildim.

Yukarıdaki sözler, Tarih üzerine doktorası olduğunu söyleyen, Dr. Sadi Bayram, Gençliğinde ve bürokraside çalışırken Türk İslamcı Sadi Bayram, Benim tanıdığımda, HKEMBL üyesi, 32,5° mason (33° yapılmayacaklara verilen, kandırmaca bir derece) Sadi Bayram Üstat, Yüksek Şûra'da “Beyaz Kartal” rozetli mason unvanlı Sadi Bayram Hacı Sadi Bayram'a ait.

Yukarıdaki tartışma konusu Mevlana ama mason Sadi Bayram Yunus Emre üzerine yazıyor. Bir zamanlar yayınlanmış, sahipliğini yaptığı Önasya dergisinde Mevlana yazıları olmasına, kendisinin de tarihçi olduğunu söylemesine karşın, Mevlana konusunda sus pus, Yunus Emre üzerine söz ediyor.

Söze girerken de benim eksik bıraktıklarımı tamamlayacağını; mason kardeşini yanılttığını, ama neyse ki kendisinin düzeltereğini; Alevi Yunus Emre olabilirmiş ama ilkinin Alevi olmadığını... Üst perdeden giriş.

Peki yazısının bitiş hali ne?

Bestami Yagan'a ait şiiri Yunus Emre'nin diye kardeşlerine sunma rezaleti. Birileri de İnternette şiiir bulup, sallıyor.

Evet, mason 32 buçuk dereceli Sadi Bayram, Bestami Yazgan'ın 1957'de yayınladığı kitabında yer alan şiiri, beni düzeltme hevesiyle daldığı yazışmada, Yunus Emre şiiri diye sanıp, bir de kardeşleri ile paylaşıyor. Ayrıntılı bilgi için bağlantı:

<https://www.malumatfurus.org/incitme-gonul-siiri-yunus-emre>

Bu yazımı okuyunca utanmış mıdır acaba?

11 – 22 yaşlarımda şiirle yatmış kalkmış beni düzelterekken, kendi “yamuluyor”.

Paylaşılan şiiri okuduğum an, Koca Yunus'un olmadığını anladım. O kadar belli ki, Yunus Emre'ye ve şiire aşına olan herkes anlayabilir. Muhafazakâr ve Mason Sadi Bayram ve benzerleri hariç.

Mason tarihçi (!) Sadi Bayram, Türk Halk Şiirinde “Gelenekten” habersiz. Anlattığımı da ya anlamamış. Yunus Emre şiirleri olarak söylenen tüm şiirler yani Yunus Emre'ye atfedilen şiirler edebiyatçılar tarafından Yunus Emre şiirleri olarak kabul edilmiştir. “Beyaz Kartal” mason nişanlı muhafazakâr tarihçi ve 32 buçuk dereceli mason keşke bilmediği konularda söz etmeye kalkışmasa.

Yunus Emre 'nin Ahi olması, Yunus Emre mahlası ile geleneği başlatan Yunus Emre 'nin Kızılbaş olması, Sadi Bayram'ın sahibi olduğu Önasya dergisinin kimliği ve niteliği ile orada paylaşılan Yunus Emre ve Mevlana yazılarının içerikleri... Sadi Bayram ile ilgili daha pek çok konu bir başka yazımın konusu olacak.

Yukarıdaki yazısından sonra, artık gerekli oldu. Yakında.

GENEL DEĞERLENDİRME

Mason Tarikatının giriş töreninde, yeni mason olmuş kişiye; “sen seçilmiş kişisin” diyerek başlıyorlar. Ve süreç içinde toplumun ne kadar yukarısında oldukları, toplumu aydınlatacakları hamaseti ile egoları doldurulur.

Yaşamında eline kitap almamış, genel kültür düzeyi bile yer seviyesinde; tarih bilgisi, edebiyat bilgisi olmayan mason, bir anda kendisini bir şişmiş üst ortamda bulur. Hele locasında yükselmeye başlamış, bir de loca başı olmuşsa... Artık “dokunmayın masonuma”

Masonların “harici hayat” dedikleri, masonluk dışı yaşamda hiçbir entelektüel faaliyet içinde yer almamış kişi bir anda tarih, felsefe, tasavvuf, içrek öğretiler vb. üzerine konuşmalar hazırlamaya, sofralarda konuşmaya başlarlar. Absürdlüğün, gerçek dışılığın, kültürsüzlüğün dünyasıdır artık, mason locaları. Kendini “kâmil insan olma” yolunda koşar adımlarla yürürken bulan mason, şişmiş egoların da verdiği cesaretle; cehalet, bilgisizlik ve entelektüel birikimsizliğin kusulduğu bir dünyadır artık, mason locaları, sofraları bu kişi için.

Bir de iş yuşamında başarılı olamamış, hep ezikliğini duymuşsa; bir de kimse kendisini dinlememişse bugüne dek, üstüne gelip mason locasında yükselmeye, görevler almaya başlayıp vee loca başı da olunca. Artık sınırsız saçmalama hürriyeti ve iktidar gücü geçmiştir eline.

Yukarıdaki yazılar tam da bu söylediklerimi gösteriyor.

Hepsi ibretlik...

Bu sözde yazılar, mason gerçeğini, nasıl bir kültürsüz ve akıl ötesi bir dünyada var olduklarını tüm çıplaklığı ile gözler önüne serdiğini düşünüyorum.

Masonlar arasında, en iyimser öngörüyle en fazla %2-3 olacak kesimi, tüm bu değerlendirmem dışında tutuyorum.

Ankara, Kasım 2024.

KAYNAKÇA

- Apak, K. (1958). *Ana Çizgileriyle Türkiye'deki Masonluk Tarihi*. İstanbul: HKEMBL.
- Bayram, M. (2012). *Ahi Evren-Mevlana Mücadelesi*. Konya: NKM.
- Doğan, Ü. (2024). *Mevlana Gerçeği* (5. Baskı b.).
- Gölpınarlı, A. (Dü.). (1995). *Vilâyet-Name - Manâkıb-ı Hünkâr Hacı Bektâş Veli*. İstanbul, Yenibosna: İnkilâp Kitabevi.
- İnalçık, H. (2003). *Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ (1300-1600)*. (R. Sezer, Çev.) İstanbul: YKY Yayınları.
- İnalçık, H. (2016). *Osmanlı Tarihinde İslamiyet ve Devlet*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Kozan, D. D. (2016). Bektaşiliğin Pîr-i Sâni'si: Balım Sultan . D. D. Prof. Dr. Filiz Kılıç içinde, *II. Uluslararası Tarih ve Kültür Sempozyumu, Mayıs 2016* (s. 93-103). Nevşehir: Nevşehir Üniversitesi.
- Köprülü, O. P. (1976). *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Parlar, S. (Eylül 2005). *TÜRKLER VE KÜRTLER Ortadoğu'da İktidar ve İsyen Gelenekleri*. İstanbul: Bağdat Yayınları: Araştırma Tarih Dizisi.
- Togan, O. P. (1981). *Umumi Türk Tarihine Giriş* (3. Baskı b., Cilt I). İstanbul: İst.Üni. Edebiyat Fak. Yayınları.